
3 1761 04251 0123

ARCHIV

PRO

LEXIKOGRAFII A DIALEKTOLOGII.

VYDÁVÁ

III. TŘÍDA ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

ČÍSLO 8.

DODATKY
K BARTOŠOVU DIALEKTICKÉMU SLOVNÍKU MORAVSKÉMU.

PODÁVÁ

FRANTIŠEK ŠT. KOTT.

V PRAZE.
NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.
1910.

Publikace III. třídy České Akademie posud vydané.

a) Rozpravy:

ROČNÍK I.

Čís. 1. Dr. *Jan Kvíčala.* Nové kritické a exegetické příspěvky k Vergiliově Aeneidě .... K 3·—

„ 2. *Adolf Patera.* Jana Amosa Komenského korrespondence .... „ 3·60

„ 3. *J. Truhlář.* Počátky humanismu v Čechách .... „ —·80

„ 4. *Robert Novák.* Grammatická, lexikální a kritická pozorování u Velleja Paterkula .... „ 1·80

5. Dr. *Jiří Polívka.* Kronika o Bruncvíkovi v ruské literatuře .... „ 2·80

ROČNÍK II.

Čís. 1. Dr. *V. E. Mourek.* Syntaxis složených vět v gotštině .... „ 6·40

ROČNÍK III.

„ 1. Dr. *Jan Kvíčala.* Bádání v oboru skladby jazykův indoevropských. Část I. .... „ 4·80

„ 2. *Robert Novák.* Mluvnicko-kritická studia k Liviovi .... „ 4·—

„ 3. *Vavřinec Josef Dušek.* Hláskosloví nářečí jihočeských. I. Část: Consonantismus .... „ 1·—

„ 4. *Josef Truhlář.* Humanismus a humanisté v Čechách za krále Vladislava II. .... „ 3·20

ROČNÍK IV.

Čís. 1. *Ferdinand Menčík.* Příspěvky k dějinám českého divadla .... „ 2·60

ROČNÍK V.

Čís. 1. Dr. *Jan Kvíčala.* Kritické a exegetické příspěvky k Platonovým rozmluvám. I. Faidros, Gorgias .... „ 7·—

ROČNÍK VI.

Čís. 1. *Josef Zahradník.* O skladbě veršů v Iliadě a Odyssei .... „ 2·80

„ 2. *Vavřinec Josef Dušek.* Hláskosloví nářečí jihočeských. II. Část: Vokalismus .... „ 1·—

„ 3. Dr. *Jan Kvíčala.* Kritické a exegetické příspěvky k Platonovým rozmluvám. II. Protagoras. Symposion .... „ 6·40

„ 4. *Ignác Hošek.* O poměru jazyka písní národních k místnímu nářečí.. „ —·40

ROČNÍK VII.

Čís. 1. *Jan Loriš.* Rozbor podřečí Hornoostravského ve Slezsku .... „ 1·50

ROČNÍK VIII.

Čís. 1. *Ignác Hošek.* Nářečí českomoravské. Díl I. Podřečí polenské .... „ 2·60

ROČNÍK IX.

Čís. 1. *Vavř. Jos. Dušek.* Kmenosloví nářečí jihočeských .... „ 1·50

„ 20. *Václav Vondrák.* Studie z oboru církevněslovanského písemnictví .... „ 3·20

„ 21. *Ignác Hošek.* Nářečí českomoravské. Díl druhý: Podřečí polnické. I. 1. Mluvnický nástin .... „ 2·70

„ 22. *Ignác Hošek.* Nářečí českomoravské. Díl druhý: Podřečí polnické. I. 2. Ukázky podřečí .... „ 2·70

„ 23. *Jan Máchal.* Staročeské skladby dramatické původu liturgického.... „ 4·—

„ 24. *Vavřinec Jos. Dušek.* Hláskosloví nářečí jihočeských. III. část: O změnách slabičných a o kvantitě .... „ 1·40

„ 25. *Jan Kvíčala.* Příspěvky k dějinám lyrického a tragického básnictví řeckého .... „ 5·50

„ 26. *Ant. Kašík.* Popis a rozbor nářečí středobečevského .... „ 3·20

„ 27. *St. Souček.* Studie Štítenské .... „ —·80

„ 28. *Hynek Vysoký.* Praxiteles .... „ 2.40

„ 29. *Ant. Frinta.* Novočeská výslovnost .... „ 4·90

„ 30. *Václav Tille.* České pohádky do roku 1848 .... „ 2·70

„ 31. *Arnošt Kraus.* Pražské časopisy 1770—1774 a české probuzení. .... „ 1·50

„ 32. *Josef Hanuš.* Mik. Adaukt Voigt, český buditel a historik .... „ 1·60

b) Mimo Rozpravy:

Dr. *V. E. Mourek.* Kronika Dalimilova. .... K 2·80

Dr. *V. Vondrák.* Glagolita Clozův. .... „ 6·—

Jan Urban Jarník. Dvě verse starofrancouzské legendy o sv. Kateřině Alexandrinské. „ 10·—

Dr. *Václav Vondrák.* Frisinské památky .... „ 3·60

Dr. *J. Hanuš.* Život a spisy Václava Bolemíra Nebeského .... „ 1·20

Adolf Petr Záturecký. Slovenská přísloví, pořekadla a úsloví. .... „ 6·80

Frant. Bartoš. Národní písně moravské nově nasbírané. (Díl I.) .... „ 7·30

Frant. Bartoš. Národní písně moravské nově nasbírané. (Díl II.) .... „ 14·80

ARCHIV

PRO

LEXIKOGRAFII A DIALEKTOLOGII.

VYDÁVÁ

III. TŘÍDA ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA

PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

ČÍSLO 8.

DODATKY K BARTOŠOVU DIALEKTICKÉMU SLOVNÍKU MORAVSKÉMU.

V PRAZE.

NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA

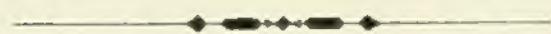
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

1910.

DODATKY
K BARTOŠOVU DIALEKTICKÉMU SLOVNÍKU MORAVSKÉMU.

PODÁVA

FRANTIŠEK ŠT. KOTT.

V PRAZE.
NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.
1910.

Tiskem ALOISA WIESNERA V PRAZE, knihtiskaře
České Akademie cís. Františka Josefa pro vědy, slovesnost
a umění, knihtiskaře c. k. české vys. školy technické.

PŘEDMLUVA.

Fr. Bartoš napsal na konci úvodu do svého Dialektického slovníku moravského: „Slovník tento, ač je dosti hojný a pracováno o něm kolik let, přece není úplný a úplným vůbec ani býti nemůže. Na jména živočistva, rostlinstva, rozličného nářadí a náčiní a p. lze se ovšem doptati, ale jiná slova třeba z hovoru zachycovati, jak se v něm náhodou objeví. A leckterého slova jednotlivý sběratel nepostřehne třebas nikdy. Ovšem úplnějším mohl býti, kdybych ještě několik let sbíral. Ale na to jsem já bohužel už stár a zdraví nejistého. Když bude jednou pospolu v jedné knize, co posud bylo sebráno, nebude nesnadno Slovník ten i dále doplňovati a rozhojňovati."

Já jsem nikdy na jeho doplnění nepomýšlel. Ale stalo se to přece — náhodou. Pilný spisovatel a farář v Lobodicích u Tovačova na Moravě, pan Jan Vyhlídal, vydal r. 1908. ve prospěch Matice moravské „Malůvky z Hané" a poslal výtisk také mně. Přečetl jsem tuto knihu. Hned potom četl jsem „Popis a rozbor nářečí středobečevského", jejž vydal Dr. Ant. Kašík v Praze r. 1908.

Z obou knih vybral jsem moravská slova, srovnal je s Bartošovým Slovníkem a shledal, že mnohá z nich v Bartošově Slovníku zaznamenána nejsou. Odevzdal jsem je panu prof. Jar. Vlčkovi, redaktoru Filologických listů, a ten je dal otisknouti v roč. 1909. na str. 261.—266. a 364.—368.

Oběma nahoře jmenovaným pánům poslal jsem po výtisku. Pan Vyhlídal odpovídaje poznamenal: „ . . . . . škoda, že neměl jste mé Obrázky z mého hanáckého alba, které vyšly v polit. listu Našinci (v jeho feuilleonech), v nichž jest uložena celá řada nových slov a úsloví, jež na Hané jsem nasbíral." Zároveň mi poslal deset čísel Našince, vydávaného čtyřikrát týdně v Olomouci. Zjednal jsem si ještě čtyřicet čísel ze čtyř posledních ročníků. Prvních deset obrázků jsem nedostal, těch v administraci již neměli. Přečetl jsem je a zpozoroval, že i v nich jest skutečně dosti slov, jež do Bartošova Slovníku zařaděna nebyla.

To mne přijmělo k dalšímu sbírání slov moravských v Bartošově Slovníku nezaznamenaných (vz seznam pramenů), a tak vznikla tato sbírka slov k doplnění jeho Slovníku. Tu jsem rozmnožil slovy v mém Slovníku uloženými. Ale vybral jsem jen něco slov z krátkých článků z části Slovníku; celého jsem opět přečísti nemohl pro jeho rozsáhlosť (10.198 stran), pro svůj špatný zrak a i stáří. Nevybral jsem vůbec slov z prvních dvou dílů (2366 str.) a ze tří Příspěvků (1732 str.).

Z některých pramenů zde uvedených vybíral již Bartoš, nebo snad také některý jeho pomocník. Vz jeho předmluvu. Z těch mám jen paběrky.

Slova jsou z pravidla zaznamenána tak, jak jsou v pramenech, z nichž bylo čerpáno, otištěna, anebo jak mi byla do mého Čes.-něm. slovníku od moravských přispěvatelů zaslána. Sr. v pramenech: Kt. Jsou tu moravská slova dialektická, dialektická hláskami jazyka spisovného poněkud pozměněná, několik slov spisovných (střídník = professor, spořiště, lid říká šporhelt) a konečně snad i některá slova jednotlivců (uzenkovat).

Slova významem a tvarem k sobě patřící mohla býti zařaděna k jednomu heslu (zbudovat, sbudovat; vaskosť, vazkosť; věščica, věštka; velíčko, viléčka; zaščerkat, zaštěrkat), ale já jsem je z pravidla od sebe odděloval a kladl každé na své místo dle alfabety za příčinou snažšího vyhledání slov, odkazuje často při oddělených slovích od jednoho k druhému. Tak to dělal také Bartoš. Nemá na př. ščóplé, ščúpłý = štíhlý, hubený pod jedním heslem, nýbrž odděleně ščóplé za zčiv a ščúpłý za zčulingat a to beze všeho odkazování od jednoho slova k slovu druhému.

Infinitiv na Valašsku a Slovácku končí se na **ť** (vinúť), na Hané místy na **ť** (vinóť, na Přerovsku), místy na **t** (vinót, na Prostějovsku), na Lašsku na **ť** (**ć**), vinuć, v nářečí českém (na západní Moravě) na **t**. Nevěda často, odkud mnohé slovo jest vzato, uvedl jsem všecky infinitivy s **t**, abych se vyhnul nesrovnalostem.

Na Moravě hlavně na Moravě západní užívá lid mnoho slov původu německého, z těch byl zařaděn jen počet velmi nepatrný.

Při korrektuře pomocni mi byli pp. Jan Vyhlídal, Tom. Glos, prof. c. k. Ústavu ku vzdělání učitelů v Brně, a Jiří Malovaný, prof. c. k. Čes. vyšších reálních škol v Kroměříži (počínaje od: pokač; mimo to prohlédl prvních šest vývěsných archů), začež jim činím upřímné díky.

V Praze, dne 2. dubna 1910.

Fr. Kott.

Prameny.

A u t r. — Frant Autrata. Moravská slova z nářečí křižanovského na západní Moravě v „Národě a škole". Roč. XXIII. str. 129.—131.

B y s. — B y s. = Hanácké legendy. Napsal Otak. Bystřina (dr. Ferd. Dostál). V Nov. Jičíně. 1904. — F i g. = Hanácké figurky. 3. vyd. V Brně. 1909. — V e s. = Na vsi. V Třebíči. 1889.

Č e s. l. — Český lid. Nářečí z Císařova (mezi Přerovem a Olom.). Naps. Jiří Malovaný. — Ze života slezských dětí. Nap. Jan Vyhlídal. — Valašské názvosloví z lesního hospodářství a salašnictví na Rožnovsku. Sebral Aug. Koudelka.

F l x. — Slova z okolí frenštátského. Sebr. Jiří Felix, odb. učitel ve Frenštátě. Cedulky.

F o l p. — F o l p. a. = Příspěvky k mluvě lidu slováckého na moravském Podluží. Podává dr. J. Folprecht. Ve výroční zprávě c. k. České reálky v Plzni na rok 1906., str. 3.—28. a na rok 1907., str. 29.—56. — F o l p. b. = Slovník k pojednání o mluvě lidu slováckého na mor. Podluží. Ve výroční zprávě tamtéž na r. 1907.—1908. V Plzni 1908.

G l. — Tom. Glos. Vz Předmluvu.

H l a v n. — Na kraji Hané. Napsal Alois Hlavnička. V Olomouci 1905.

H o c h. — Hanácké obrázky. Nakreslil Jan Hoch. V Olomouci 1903.

H o r e n. — Slovácké obrázky. Napsal Frant. Horenský. V Telči 1894. — N o v. = Nové obrázky ze Slovácka. V Telči 1899.

H r b. — D ě d. = Na dědině. Nakr. Jan Herben. V Praze. — D t. = Slovácké děti. V Praze 1890. — O b r. = Moravské obrázky. V Praze 1890.

K a l d. — Ogaři. Obrázky z mor. Valašska. Napsal Jos. Kalda. V Praze 1905.

K l d u. — Otcův hřích. Napsal Emil Kaldunov. V Opavě.

K a š. — Popis a rozbor nářečí středobečevského. Podává dr. Ant. Kašík. V Praze 1908.

K o l k. — Doplňky k Bartošovu Dialektickému slovníku moravskému. Vydal Edmund Kolkop ve výroční zprávě Vyšší reálky v Jevíčku; I. za školní rok 1905. až 1906., II. za školní rok 1906.—1907. Slova jsou sebrána na panství střileckém v obcích Střílkách, Zastřizlí, Četechovicích a Roštíně a z části také na Jevíčsku.

K ř. — H a n. = Na té naší Hané. Napsal Karel Křen (Zgoda). V Brně 1889. — P ř. = Tři hanácké příhody. V Olomouci. — Str. = Strýčkové z Moravy. V Olomouci. — R o z. = Strýčkovy rozumy. Hanácké črty. 3 díly. V Olomouci. —

K r m. — D o l. = Bratří Doliňáci. Povídka z dějin mor. Valašska. Napsal Čeněk Kramoliš. V Opavě. — O b r. = Obrázky z Valašska. Ve Vel. Meziříčí. — V e n k. = Z našeho venkova. Ve Vyškově. 1903.

K t. — Kottův Slovník. Díl III. — VII. incl. V něm jsou prameny a více dokladů. Vz Předmluvu.

L i s t. f i l. — Listy filologické. 1909. str. 312.—313.

M a l. — Jiří Malovaný. Vz nahoře: Čes. l. a Předmluvu.

M r š t. — V e s. = Rok na vsi. Naps. Al. Mrštík. — D u š. = Dobré duše. 2. vyd. V Praze.

Nár. věst. — Národopisný věstník. V. 19—20.

Naš. — Časopis „Našinec“ vydávaný v Olomouci. Z jeho feuill. vyčerpány: „Obrázky z mého hanáckého alba.“ Píše Jan Vyhlídal. Roč. XLII.—XLV.

Ondr. — Veselé kousky Ondráše z Janovic. 2. vyd. V Brně.

Preis. — Nové obrázky a črty Gabr. Preissové. V Praze a Opavě. 1893.

Přik. — Hanácky pěsničke. Napsal dr. Ondř. Přikryl. V Brně 1900. — Nov. = Nové han. pěsničke. V Brně. 1902.

Rud. — Ze slezských dědin. Od J. Rudy. V Brně.

Slám. — Lys. = Pán Lysé Hory. Seps. dr. Fr. Sláma. V Opavě 1891. — Pl. = Pletky. V Olomouci 1890.

Spč. — Samó tihó. Hanácké črty a obrazy. Seps. Jan Spáčil. V Olom. 1904.

Vyhl. — Alb. = Obrázky z mého hanáckého alba. Vyd. Jan Vyhlídal. V Olom. 1908. — Ced. = Slova a fráse na cedulkách. — D. = Hanácké děti. V Brně 1909. — Děd. = Z hanáckých dědin a měst. 2 díly. V Olom. 1902. — Jař. = Pod jařmem. V Těšíně. 1905. — Kr. = Kresby ze Slezska. V Brně. — Mal. — Malůvky z Hané. V Kroměř. 1908. — Prus. = Čechové v pruském Slezsku. V Praze 1899. — R. = Rok na Hané. V Praze 1903. — Slz. = Naše Slezsko. V Praze 1903. — Vys. = Příhody z Vysoudilova. V Brně. — Vz Naš., nahoře Čes. l. a Předmluvu.

Záhr. — Záhorská kronika. Vyd. dr. Fr. Přikryl. Roč. III., IV., V. V Týně u Lipníka.

A.

adestací = attest, vysvědčení (o chudobě). Bys. Ves. 53.

ahežka = čejka obecná. Kt. V.

aji také = ani. Néni jich tam aji pět. Kolk. I. 7.

akra = sakra. A., to je pěkné. Již. Mor. Kt. V.

aksamitka = beranice ze zeleného aksamítu lemovaná vydřinou. Krm. Obr. 65.

albo = anebo. Ostrv. Kt. V.

alleluja. První žena alleluja, druhá žena vichtoria (viktoria), ale třetí žena pro Boha otěké Kř. Roz. 76.

alovanti. Nepočká to? Ni, a. do Trubkovic (hybaj)! Naš. XLI. 144. 1. b., Vyhl. Alb. 59.

ancejáš. A. jeden ancejovité! Naš. XLIV. 148. 1. d. Vz anciáš. Bart. —

ancibéľ mírnější než anciáš. Kolk. I. 8.

anča = zlatka papírová. Bys. 126., 127.

anděl. To je a. se zlomeným křídlem = kdo má levé rameno nižší. Flx.

anděliše = bačkory, pletené papuče, v nichž se chodí po andělsku, t. j. tichoučko. U Bzence. Kt. V.

Andrýs, Andrýsek, Andryáš = Ondřej. Kt. V.

ani = jako. Já sem hnal ani větr. Kldu 82.

antonobil = automobil. Naš. XLIII. 131. 2. d.

antoryja = nějaká květina. V Podluží. Kt. V.

apoštol = podpěra. Zahrádka je podpíraná apoštolama. Folp. a. 51. b., b. 3.

archymíř. Archymíři mu daňku vyzvihli. Vyhl. Děd. II. 71. a j.

armazgat se = někam dlouhou, obtížnou cestou za deštivého počasí jíti. U Místka. Kt. V.

armecek = darebák. U Místka; Kt. V.

armecí = noční všeobecná prohlídka (policejní). Val. Kt. VII. 1187. Vz Ječmínek.

askronom = astronom. Bys. Fig. 19.

assenda = odvod k vojsku. Bys. 109., Vyhl. Děd. I. 7.

astrikán = astrachánská kůže. Bys. 159.

astrikánka, druh čepice. Vyhl. Děd. II. 172.

azór, azorák = krátký zimní lodenový kabát, hazór, hazorák. Kolk. I. 8. — Talijánke strčit do kapse v azóro. Spč. 70.

B.

bá, nobá značí pohrdání. Nobá, to je cosi! Kaš. 89.

baba. Kozel jest nahoře pokryt šubou, čubou, babou = snopkem obráceným řiťovím vzhůru, aby kryl kozel, kozelek. Vyhl. Prus. 57.

babka = žena. Uloupili mu babku. Slám. Lys. 89. — **B.** = list jitrocele většího. Flx.
babkář = přítel bab, žen. Slám. P. 73.
babócat se lesem = choditi, aby ho nikdo neviděl. Vyhl. Ced.
bábovice = pekáč na buchty. Kt. V. 928.
babračka = babranice, mazanice. Kt. V. 928. — **B.** = namáhavá, zdlouhavá práce. Flx.
babrák, nadávka zedníkům. Kolk. II. 35.
babravý = piplavý. B. robota, oračka. Ostrv. Kt. V.
babrovat = úsilovně prohledávati zvláště kapsy. Kaš. 89.
babsko = baby (pohrdlivě). Kaš. 54.
babúcat, babúňat = hřmotně hledati. Kolk. I. 8.
babuchna = stařenka. Kt. V.
babula také = bledě červená kráva s bílými skvrnami. Flx.
babuša = hloupá ženská. Kolk. I. 8.
babušistý. Sr. babuša. Kaš. 55.
bácanec = rána do zad, buchta. Kolk. I. 8.
bácat do čeho = střileti. Spč. 19. Bác ňó (flintó = odhodil ji). Vyhl. D. 144.
bacula, bacola = tlustý člověk. Kt. V.
baculatý fagan = tlustý. Hor. 288.
baček = vepř, Kolk. I. 8.; tlustý člověk. Gl.
bačkatý. B. postava. Hor. Nov. 125.
badkat = naváděti. Kt. V.
badoch = tlustý člověk s velkým břichem. Třeb. Kt. V.
badúrat se komu = zdáti se. Val. Kt. VII. 1189.
bagančár, baganč = rozbitá bota. Kolk. I. 8.
bagaria = kůže; tlustý řemen. Kt. V.
bago = žvanec z tabáku. Olom., Slez. Kt. V.
bagožovat, bagovat = tabák žvýkati. Vyhl. Slz. 152.
báha = bažení. Suš., Kt. V.
bahněnce = bahňátka, kočičky. Bart., Kt. V.
bahník = bahnitý rybník. Kt. V.
bahnút = bažiti. Ostr. Kt. V.
bacharyja, bacheryja = abatyše, Kolk. II. 35.; kořalka. Kt. V. Také = čaj s rumem. Gl.
bachoř, bachráč = tlustý člověk. Folp. b. 3. a., Kaš. 151.
báchorec = báchor, Vyhl.; jedlík. Flx.
báchořina = nafouklé pečivo. Kolk. I. 8.
bachráč = tlustý člověk. Kaš. 151. Vz bachoř.
bachratý = tlustý. Folp. b. 3. a.
bachrňa = druh bílého pečiva. Autr. 129.
baják = bajač, mluvka, žváč. Kt. V.
bajat = vykládati, vymýšleti pohádky. Vyhl. Prus. 61.
bajdačka = žvast. Ostrv. Kt. V.
bajdák = bajač, mluvka, žváč. Příb. Kt. V. Vz baják.
bajdat = žváti, tlachati. Kt. V.
bákat = mnoho mluvit o planých věcech. Autr. 129.
bachroň = bachráč. Olom. Kt. V.
bakeša = bílá ovce. Kaš. 89.
bakešistý. Vz Bakeša. Kaš. 55.
bál slaviti. Když později **vínky**, nebo jak se nyní někde praví, **bál** slaví, tu se napeče vdolečků, vrtanců i cukroví, co duše ráčí. Vyhl. Mal. 138.
bałamuťa = pomatenec. Kolk. I. 8.
bałamutit také lháti, klamati. Kt. V.
baláňat = žvatlati. Val. Kt. VII. 1189.
balata = veliké oči hl. u dobytka. Autr. 129.
balcnút = do hřbetu udeřiti. Míst. Kt. V.
balda, balta = nástroj na tlučení máku. Folp. b. 3. a.
báleš, vz béleš.
baletívat s kým = tancovati. Bys. Fig. 169.
baligat = dělati klepy. Kt. V.

báloha = baliga. Bart. D. 198., Kt. V.

balounek. Pouštěti balounky (dýmu z dýmky). Hlav. Kr. 150.

bálovnica = účastnice bálu. Mršt. Ves. III. 82.

bálovník = kdo se súčastní bálu. Bys. Fig. 236.

baľúchat = másti, plésti, Kaš. 89., hloupě mluviti. Kolk. I. 8.

baňa. A to bude b. (trefa). Spč. 50.

baňák = hrnec na mléko. Autr. 129.

báňar = zřízenec kostelní, který v kostele mezi výrostky udržoval pořádek. Folp. b. 3. b.

bančit = toulat se. Kt. VII. 1190.

baňdoch = břicho. Kaš. 89., Kt. V. 941.

bandorec = břicho. Kt. V.

bandur = břicho. Kt. V.

bandurový notář = pokoutní písař. Flx.

baně = baňaté kalhoty hanácké. Přik. Nov. 109.

baran = veliký kus bláta nebo namrzlého sněhu; hlupák. Kolk. I. 9.

barankář = obchodník s ovcemi. Val. Kt. VII. 1190.

bařena = rašelina. Vyhl. Děd. I. 35.

barchubeľ = beleš, osuch, nehezký pagáček. Kolk. I. 9.

barnoša = kráva podpálená. Kt. V.

barnula = barnoša. Kt. V.

baroche, baroške také = plody jehličnatých stromů. Vyhl. Mal. 105.

bařovka = bařinná voda. Kt. V.

barušky = kočičky na jívě. Na Kojetsku. Vyhl. Mal. 105.

baruša = stonožka. Kolk. I. 9. U Bart. baruška.

barvotečka = barvútka. Nemá b-čky na sobě (je bledý). Olom. Kt. V. 989.

basomský. B. práce milionská. Hor. Nov. 30.

basrman = hastrman. Vyhl. Kr. 46. a j.

baštón, baštún = úder, veliká rána, štulec. Folp. b. 3. b.

bat = kyj. Aby sebú vzal bat. Kldu. 85.

bátoš = kabela. Vytahoval z bátoša výslužku. Hoch. 92., Bys. Fig. 96.

baťula = hlupák. Kt. V.

bazička = jehně. V Podluží. Kt. VII. 1191.

bázla = tetka. Hlav. Kr. 151.

bažgravý = blativý. Kt. V.

bažica = mlsná ovce. Krm. Dol. 15., Kt. V. 956.

bažulácký. B. nohy = krátké. Kt. V.

beberuše, breberuše = vši, hyd. Kt. V.

beč = bečení, pláč. Dá se do beču. Folp. a. 45. b.

bečátko = bečička. Kt. V.

bědačina = bídný stav; bídný člověk. Folp. b. 3. b.

beďar = nadávka. Flx.

běda réta. Ale, ale běda réta! Krm. Obr. 33. Vz réta.

bedefija = tlustá ženská. Kolk. I. 9.

bednice, zdrobn. bedna. Hor. Nov. 34.

běhúcky = běžně. Kt. V.

bechnút = hoditi. A bechnul s tým na zem. Vyhl. Kr. 49.

bejchnút = spadnouti. Synek bejch do toho plesa. Vyhl. Kr. 47.

bejkovat = boykotovat. Kolk. II. 35.

békovice = býkovec, ohon z býka usušený. Bys. 92.

békovňa = býkovna, chlév pro obecného býka, do něhož zavírali také provinilce. Vyhl. Mal. 128., Vyhl. Děd. II. 31., Bys. 159.

Bela = jméno psí. Vyhl. Mal. 128.

beľabúch = ozembuch, potřeštěnec. Kolk. I. 9.

béleš, baleš, béleška = vdolek. Folp. b. 3. b., List. fil. 1909. 312., Kt. V. 963.

bělica = ovce všecka bílá. Krm. Dol. 15.

belinka = troška, špetka. Krm. Obr. 114. Sr. Bart. belina. Též jméno psí. Gl.

bělkařka = prodavačka bělek (hou-

sek). Bělkařka tam ide každý deň. Folp. a. 51. b.

bělohřibec, bělohřivec = kdo má světlé vlasy. Vyhl. D. 57.

bělohřibý, bělohřívý = bělovlasý. Kolk. II. 36. Vz tam: hřiba.

běloperý holub. Kt. V.

Běluša = jméno krav. Vyhl. Mal. 127.

beľuškat = spáti, také při kolébání. Kolk. I. 9.

bělušky, druh jablek. Kt. V.

beneš = zvláštní druh buchty, jinde = koláč. Vyhl. Děd. I. 10. Vz V. díl Slovníku.

beranec. Vem mňa na beranca = na záda. Krm. Obr. 141.

beránkovec = kožich. Preiss. 6.

běrba = brání, vinobraní. Kt. VII. 1194. Vz bírka.

běsovník = běsník. Kt. V.

beti. Me mlači (mladší) zme jož z jinyho beti (bytí). Spč. 65.

bévání = byt, obydlí. Bys. 72., Naš. XLIII. 98., l. c.

bévat = bydleti. Bévám za dědinó. Bys. 114.

bezdomovec = kdo nemá domova. Krm. Venk. 57.

bezkyd = vrchol hory neporostlý. Flx.

beznaboh = neznaboh. Kolk. I. 9.

bezperacký, bezperačný = nezpůsobný, dovádivý. Kt. V.

bibulka = mladá husa. Kald. 4.

bicí váha = váha u hodin řídící odbíjení hodin, druhá je dócí (jdoucí) váha. Bys. Fig. 297.

bičůvka = bičové (zpropitné kočímu). Kt. V.

bída (suchá duše) = ryba, je jako slánka, pleskatá, na modu (způsob) šaráně. Vyhl. Mal. 126. — **B.** = koutnice (skříň). Záhr. V. 13.

bigan = surovec, nelida. Kolk. I. 9.

biglarka = žena žehlící karkulky na dřevěné lidské hlavě. Vyhl. Prus. 71.

biják = práč, rváč. Vyhl. Alb. 8., Hor. 340.

bijatyka = bitka. Kt. V.

bilek = věznice. Do bilka někoho zavříti. Vyhl. Děd. I. 91.

bíly. Zavalovat bíly v očích = hleděť tak zamilovaně, že zornice pod víčky zmizí. Bys. Fig. 174. Sr. Bílé = bělmo.

binkat = hráti o knoflíky nebo o grejcary. Kolk. I. 10.

birčistý. B. vlna = krátká a hustá. Kt. V.

birda = křikloun; buřič. Kt. V.

bírka, vz běrka. Kt. VII. 1194.

biřmůvka = biřmování. Kt. V.

bisaga = chlap. Kt. V.

bíza = hloupě se smějící děvče. Kolk. I. 10.

bizán = zarputilec. Kolk. I. 10.

blacga = měkká věc. Kt. V.

blaptačka = tlach. Kt. V.

blaptala = žvanil. Kt. V.

blatnice = chalupa z bláta udělaná. Kt. V.

blavkat = hleděti, čuměti. Kt. VII. 1197.

blavonit = tlachati; **b. se** = silně se smáti. Folp. a. 27. b., Vyhl. Ced.

blavúňat = blavkati, štěkati. Folp. a. 9. a.

blázgat sa = choditi blátem. Folp. b. 4. b.

blazina = peřina. Kt. VII. 1197.

bláznivý = snadno se plašící. Bláznivé koně. Kaš. 90., 110.

bledina = bledé děvče. Ta nadutá bledina! Preiss. 43.

bleďochy = druh brambor. Kaš. 135.

bleptačka, bleptanice = žvast. Kt. V.

bleška = knoflík bez ouška. Přík. Nov. 109.

bléžet = ubližovati. Ale bléžet si také nedá. Kř. Rez. II. 199. Vz neblížiti.

blfkat = nadávati. Kt. V.

bľchtat = bublajíc se vařiti. Kaše bľchce. Kolk. I. 10.

blim = blín. Přík. Nov. 109.

blinkat = zvoniti. B. při pozdvihování, na mračna. Hrb. Děd. 50., 129.

blizna = modřina. Kt. V.

blomat = toulati se. Kt. V.

bŕombé(í)lat = houpati, klátiti hlavně nohama. Kolk. I. 10.
bloncat se také = házeti se. Bys. Fig. 229.
blonďák=světlovlasý člověk. Bys. Fig. 130.
bŕptat = rozvářeti. Kolk. I. 10.
blud = bloud. Kt. V.
bluncat se = toulati se. Kt. V.
bluňka = bobule na bramboře. Kt. VII. 1199.
blunkat se = objevovati, potulovati se. Tu se blunkají cigáni. Hrb. Děd. 214. Vz v Bart. bluncat se.
bluščit se = svítiti, lesknouti se. Ten se blušči. Krm. Obr. 75., 79.
bluškvor = puškvorec. Flx.
bĺva, blvoň = hlupec; surovec. Kolk. I. 10.
blvačka = špatné jídlo. Kt. VII. 1199.
blvoňský = sprostý, neotesaný, surový. Kt. V.
bobáky (papučky) = malé koláčky nadité mákem, upečené a pomazané medem. Vyhl. Slz. 12.
bobčák = tlachal. Kt. V.
bobčit. Něbobč darebninu = nemluv marně. Flx.
bobek = malý, nadutý člověk; malé dítě. Kt. V.
bobinec = bobek (trus kozí, ovčí). Kt. V.
bobovnisko = bobiště. Kt. V.
bobřinec = ovčí trus. Flx.
bobrovisko = místo bahnité. Kt. V.
boć = neboť. Vz Kt. V.
bočina = vedlejší údolí. Vz Kt. V.
boční = vedlejší. Má přes štere sta bočnich dlohu. Naš. XLV. 105. 1. b.
bočnice = boční kapsa (u vesty). Hor. 15., Krm. Dol. 44. Též = boční deska u vozu. Han. Gl.
bodidlo = bodec. Kt. VII. 1199.
bodlí = jehličí. Kt. VII. 1199.
bódnice = široká plachta, kterou oddělili šestinedělku od ostatní světnice. Přik. Nov. 109.
bogdál = čáp. Bys. Fig. 259.
bogdalec = naháček, ocún. Škodí dobytku. Vyhl. Mal. 106.
bohoň = božec (zaříkávač). Krm. Dol. 59.
bohušky = bůžky. Tam měli takové bohušky. Vyhl. Děd. I. 74.
boj = jméno psí. Vyhl. Mal. 128.
bojazlivec = bázlivec. Kt. V.
bojazný = bázlivý. Kt. V.
bojka = bázlivec. Folp. a. 29. a., b. 4. a.
bok. Cesta ide bok děDiny (mimo dědinu). Kaš. 82.
bokan = ohníček na poli. Kolk. II. 35.
bolestný deň = velký pátek. Přik. 63.
boleznice = rodička. Sušil. II. 49.
bolička = bolák, bolesť. Modrá bolička. Vyhl. Prus. 74., Kt. VII. 1199.
bolont = mluvka. Flx.
bombelačka = bombel. Kt. V.
bombélat = pomalu jíti, houpati se. Folp. b. 4. a. Sr. bombél.
borcuch = malý bochníček. Kt. V.
borgeň = burda, cukrová řepa. Bys. Fig. 297.
bóřka (bouřka) = zbytek nádivky do jelit, na kterou se již nedostalo střev. Vyhl. Ced.
bosorka také = žena, která dlouho do noci vysedává. Folp. b. 4. a. Sr. bosorák.
bosý. Bosá kůže = bez obuvi. Hoch. 100.
botina, botovina = kůže na boty. Kt. V.
boucka, bucka, pucka = míč. Kt. V.
bouda, bóda, búda = baldachýn nad postelí. Naš. XLII. 154. 1. a.
bouračka = bourání. Kt. V.
bouřit = tlouci na dvéře. Vstávej, kdosi k nám bouří. Kř. Roz. II. 27.
božčejší = svátečnější. Oblékl se do nejbožčejších šatů. Naš. XLIV. 105. 1. c. Sr. něbožčejší.
bože = bos'je, bo jsi je, nebo jsi. Bart. Dt. 236., Kt. VII. 1201.
boží chlebíček = námel, paličkovice nachová. Vz Kolk. I. 10.
božirovat, bužirovat = utráceti. Kř. Roz. III. 20.

božný = zbožný, nábožný. Vz Kt. V.

božovat = bědovati. Kř. Roz. III. 135.

brabeška = mravenec. Bylo jich tam jako b-šek (mnoho). Mršt. Ves. II. 402.

brablenisko = mraveniště. Kolk. I. 10., Autr. 129.

brablenčit = býti pilen jako mravenec. Bys. Fig. 249.

brakúvka = vybrakovaná ovce. Kolk. I. 10.,

brambor = mramor. Vyhl. Děd. I. 62.

bramborat se = téci; ubírati se. Kt. VII. 1202.

brambořit koho = klamati. Kolk. I. 10.

bramborový = mramorový. Bramborový stůl. Bys. Fig. 190.

bramorka = mramorová osélka. Slez. Kt. VII. 1202.

břaňk, břiňk = zvuk kovu. Kosa má dobrý břaňk. Kaš. 90., Kt. V.

brašek, zdrobn. brach. Kt. VII. 1203.

brblat také = tlachati. Eh nebrbléte. Mršt. Ves. VIII. 31.

brblavý. B. žena = breptavá, žvanilka. Kt. V.

brblena = brblavá žena. Kt. V.

brboncení = brebentění, brblání. Bys. Fig. 252.

brcat = nohy při chůzi nadzdvihovati. Kt. V.

brcavý = kdo brcá. Kt. V.

brčák = člověk reptavý. Kolk. I. 11.

brčit se = plašiti se; náhle se rozhněvati. Kolk. I. 11.

brčka nohy. Natáhnout brčka = zemříti. Kolk. I. 11.

brdečka = nohy. Polámat komu brdečka. Kolk. I. 11.

brdol, brdolec = pole na stráni. Kolk. II. 35.

bře' = břeh. Ukázal rokó (rukou) na bře. Kř. Roz. 4.

břečka = lízačka, rozvařené švestky. Kolk. I. 11.

břediskо = rheumatismus. Kaš. 90.

bředit se = dostávati břed, psotník; zapomínati se zlostí. Kolk. I. 11.

břenk = zvuk. Dež se řekne Holomóc, má to jakése břenk. Spč. 70.

břest = buk. Káceli jsme břest. Bys. 113.

brevanč = nepořádně, nerozumně. Nechoď tak b. Kolk. I. 11.

březák = březový prut, ošvihel', hatina. Kolk. I., 11., Flx.

březatý = košatý. Kt. V.

březúfka = voda z břízy. Kolk. I. 11.

březula = červená kráva s bílými skvrnami. Flx.

brhéľ = chasník naproti dítěti. Kolk. I. 11.

břidák, nadávka. Vyhl. Prus. 55.

břídit se = prudkým smíchem si škoditi. Autr. 129.

břilastý = břílovitý. Kt. V.

břilkovitý. B. země. Vz břilka. Kt. V.

břím = modřín. Kolk. I. 11.

břimúfka = houba rostoucí pod břímem, podobná klouzku. Vz Kolk. I. 11.

bříňat = řinčeti. To si mosel člověk zandat uši, jak to bříňalo. Kald. 29.

břinět = **strašiti.** Tam dycky břinělo. Kaš. 147.

břink. Do kupu nebylo chuti a břinku. Hlav. Kr. 97. Vz. břaňk.

břinkáč = druh knoflíků. Hrb. Dt. 33.

břinkačka = špatná muzika. Mršt. Ves. I. 46.

břisk = vřesk, křik. Na ten břisk priběhla divoženka. Vyhl. D. II. 161. Sr. břískat, vřískat.

břístek = břest. Bys. 102.

břít = holiti (bradu). Kt. V.

brkat o štěrk = klopýtati. Mršt. Ves. I. 44.

bŕknút = utéci. Bŕk dómu! Kaš. 147. **B.** = klopýtnouti. Autr. 129.

brlinový strop = z brlin. Kt. V. Vz brlina.

brlomtit = nejasně mluviti. Cosi b. Bys. Fig. 113. Sr. Bart. brlomtat.

brložit = ležeti (opovržlivě). Vz Kt. V.

brmba, bumba — vada v dětské mluvě. Kolk. I. 11.

brmbat = bumbati, píti v dětské mluvě. Kolk. I. 11.

brnčák, bunčák = čmelák; kámen, který prudce hozen jsa s kopce dolů brnčí. Kolk. I. 11.

brnčál = hovnivál. Kt. V.

brnkáč = rolnička. Korba v štěrchání laděných brnkáčů jen letěla. Mršt. Ves. III. 47.

brnkat = drnčeti, se třásti. Okna a dveře brnkajó od hloko. Vyhl. Děd. II. 22.

brnoživý = šukavý. Vz Kt. V.

břo' = břicho. Déte si na břo' peřeno (peřinu). Kř. Roz. 65., 85. a j.

brodidlo v obci = louže, jezírko, rybníček. Hrb. Obr. 14.

brodisko = místo, kde se koně brodí. luža. Kolk. I. 11.

břochal = břicháč. Naš. XLIV. 6. 1. b.

brouhat se = broditi se. Děti za tmy brouhaly se do školy. Mršt. Ves. II. 453. U Bart. brouchat.

bronč = brynda, patoky. Kolk. I. 11.

brončovat = bryndati. Kolk. I. 11.

brožit = znamenati, bedeuten. Vz Kt. V.

brsat se = brchati se. Kt. V.

bručál = hovnivál. Kt. V.

břudný = špinavý, vz břud. Kt. V.

břuchňák = břicháč. Kt. V.

brumta = bručoun. Kt. V.

brumtat = bručeti, mumlati. Kt. V.

brunclák = hrnec dobrý na sádlo. Vyhl. Ced.

brusák = brousek. Kaš. 90.

břuša = břicho. Kt. V.

brúzgat sa = brouzdati se. Folp. b. 4. a., a. 16. a.

brydovat = ustavičně mluviti. Kt. V.

brydnúc = broditi se. Ostrav. Kt. VII. 1206.

brýle = brykule, okolky; naděje, laskominy. Dělal mu brýle. Kolk. I. 11.

brynzar = kdo dělá brynzu. Us.

brzgnút = brzditi. Vz Kt. V.

brzník = brzák, chroust. Kt. VII. 1206.

bubáček, bubák = veš v dětské řeči. Kolk. I. 11.

bubny = kalhoty nafouknuté, plundry. Kldn. 110.

bubotat = často bubati. Folp. a. 27. b.

bucat, bucinkat, bucuškat = lehnouti, spinkati, hajati. Kolk. I. 11., Kt. V. — **bucnút** = udeřiti. Kt. V.

bučalka = kráva pořád bučící. Hlav. Kr. 136.

bučavý = mnoho bučící. Bukavá kráva. Hlav. Kr. 140.

budulínek = jméno psí. Vyhl. Mal. 128.

bufík, bufina = jméno psí. Vyhl. Mal. 128.

bugál = džbán, z něhož se pilo při obecních pitkách, desátkový džbán. Vyhl. Ced.

Bůh. Dáti komu pána Boha = dáti mu křesťanské pozdravení. Vyhl. Prus. 48.

buchtař = kdo rád jí buchty; vojín 3. nebo 54. pluku ležícího v Olomouci nebo v Kroměříži. Vyhl. Mal. 138.

buchtička = černobílá, kožešinová lemovka okolo kožichu. Kt. VII., 1207., Hrb. Obr. 79.

bujačinec = chlév pro býka. Kt. VII. 1207.

bujan = bujný člověk. Mršt. Ves. I. 353

bujit = tučným činiti. Kt. V.

bukovinka = jméno krav. Vyhl. Mal. 127.

bukša = otvor pro osu do kola, něm. Büchse. Folp. b. 4. a. Železná roura ve hlavě kola, do níž vstrčena jest náprava. Kt. V.

búlat = káceti stromy. Búlat co s kým. Kldu. 4.

bulatý = tlustý. Kt. V.

bulije, bulja = pitka, nevázaná veselosť (noční); hromada, shromáždění, veselá společnosť. Bys. Fig. 132 a j., Spč. 99. Sr. v Bart. buła.

bumbela = hlupák. Kt. V.

bumbík = knoflík. Bumbíky bruslek zapnouti. Vyhl. Prus. 68. — B. = nějaké cukroví? Dal dva krejcary na bumbíky. Vyhl. Jař. 18., Čes. l. IX. 147.

bumbilák = kulaté ovoce z kobzolí. Vz Kt. V.

bumbílat = kolíbati, houpati. Vz Kt. V.

bumbotat = brblati. Kt. V.

buncláк. B-ky = kamenné nádoby. Kldu. 116.

bunčák, vz brnčák.

bunček = kdo často pláče, vřeští. Kt. V.

bunčet = bručeti, ňuhňati. Kt. V.

bundačka = loudavá práce. Vz Kt. V.

bundáš = sprosťák. Kt. V.

bundat se = toulati se. Kt. V.

buně = červené hanácké kalhoty. Kolk. I. 11.

bunek = žalář. Laš. Kt. VII. 1207.

bungoša = jméno krav. Vyhl. Mal. 127.

buntek = boční rozparek u galat. Vyhl. Prus. 68.

buntovat. Cosi mi v břiše b-je = burácí. Val. Kt. VII. 1207.

buntýř = rebellant. Vyhl. Kr. 32.

bunžírovat = bužírovati. Kolk. II. 35.

buřák = malý a hrubý sak na ryby. Vyhl. Mal. 124.

buran = silné, nepokojné dítě. Kt. V.

burčák = zimní sukně. Kt. V.

burda = cukrová řepa. Bys. 159.

burdina, burgin = řepa. Vaří se proti kašli. Semeno jest proti osypání dětskému. Vyhl. Mal. 106.

burdisko = pole, kde roste burda, cukrovka. Kt. V.

burdový = cukrovky, burdy se týkající. Kt. V.

buřík = silný, zavalitý hoch. Kt. VII. 1207. Sr. u Bart. burek.

buřivoj = silný, zavalitý výrostek. Kolk. II. 35.

burtlík = komůrka na harampátí, curdík, surdík. Kolk. I. 12.

buznice = obec. věznice. Kldu. 78.

bužírovat = hýřiti, lumpačiti. Bys. 115.

býčacko = býček. Horen. 248.

býčura = veliký, silný býk. Kt. V.

býk, bík = druh kulovatých švestek. Kolk. I. 12.

býkárna = békovňa. Folp. a. 15. a., 28. a.

bykovat sa = hra tyčemi na tlustší straně železem obtěžkanými, lehkým pohybem se odrážejí od země. Folp. b. 4. a.

býti. Ja s vámi nésu (já s vámi nehraji). Naš. XLIII. 128. 1. b.

bytování = byt, obydlí. Kt. V.

bytovisko = bydliště. Kt. V.

bývání, vz bévání. Horen Nov. 66.

bzdina = skoro nic. Dostal tam bzdinu. Autr. 129.

bzdinec = nic. Kolk. I. 12. Dostaneš b.

bzďoch = člověk smrdutý, prďoch. Vyhl. Ced. — **B.** = zajíc (Uhřice). Kolk. I. 12.

bzenčanka = žena ze Bzence; hokynářka, zelinářka. Kt. VII. 1208.

C.

caba = plichta při hře o knoflíky. Kolk. I. 12.

cábala = kdo cábá, kolébavě chodí. Kt. VII. 1209.

cabit se = upejpati se. Vz Kt. V.

cabka = drevěná brzda pod kolo. Kolk. II. 35.

cacorka také = vemeno. Kt. VII. 1209.

caflikovat koho, se s kým = vaditi se. Folp. b. 4. a.

cagoň = větší děcko, které by se rádo ještě pěstovalo; nezvedené děcko. Kt. V.

cagor = výrostek silný, zdravý. Kolk. I. 12.
cahón (cahoun) = ulička mezi dvěma staveními. Vyhl. Ced.
cahousy = končina polností. Kt. V.
cajkat = jíti (o dětech). Kt. V.
cakrovitý. To je cakrovity na tem světě. Naš. XLIV. 13. 1. c.
caláň = dospělý hoch. Val. Kt. VII. 1209. Vz u Bart. caloň.
cambrlat = klinkati, zvoniti. Horen. Nov. 42.
camfór, camfórek = utržený kus látky. Autr. 129.
candra = otrhaná ženská. Kolk. I. 12.
cangat = loudavě choditi. Kolk. II. 35.
cangle = zoubky u obojku. Folp. b. 4. a.
canit = tlachati, žvaniti. Kt. V.
cap = střáp, ženská nepořádně ustrojená. Kolk. I. 12.
cáp = ovce s dlouhou vlnou; lenoch. Kolk. I. 12.
cápat se na koho = utrhovati se, sápati se. Kt. V.
capavý = kdo chodí pěšky. Te capavé pěšáko (infanteristo)! Hlav. Kr. 127.
capka husí = samorostlík (rostlina); capka kočeči = dvoudomá protěž. Vyhl. Mal. 107., 108. C. kočičí = noha. Naš. XLIII. 2. b.
caplovat. Pes se caploval (škubal) a vytrhl čepek. Vyhl. D. 138.
capnút = udeřiti; zahoditi. Vz Kt. V.
cápovica = ovce s dlouhou vlnou, cáp.
capúr, capúrek, capórek = malý cap; malý, slabý člověk. Folp. a. 28. a., b. 4. b.
caputky = nožičky (v dětské řeči). Kolk. I. 12.
cára = ženská nepořádná. Co dělá cára? Šije a párá. Kolk. I. 12.
casin = nespořádanec. Autr. 129.
cátka = nádoba na mléko. Kt. V.
cebík = pláč. Kt. V.
cebolke, cibulky = druh hrušek podoby cibulové. Vyhl. Ced.
cebonit se = břečeti, šklebiti se. Kt. V.
cebulastý = cibulovitý. Kt. V.
cecan = výtok od vodovodu. Bys. Fig. 178. C. = sifon (u sodovky). Spč. 62.
cecór. Krev hnala se cecórem (proudem) z nosu. Bys. 113. Je mně teplo, že cecórem pot ze mně teče. Vyhl. Ced.
cedílko = cíp košile dítěti vzadu z gatí vyčuhující. Kolk. I. 12., Naš. XLIII. 143. 1. d.
cedzok = cezák. Laš. Kt. VII. 1209.
cegánsky tvarůžke = slez obecný. Vyhl. Mal. 106.
céchůvka = sekyrka, kterou se stromy cechují. Vyhl. Mal. 97.
cekr = ? Školáci kladou knížky do kabely, do pošvy, do cekru. Slez. Čes. I. IX. 148.
celučký, celunký = celý, celičký. Kt. V.
cembala = člověk loudavé chůze. Že jož deš, te cembalo. Vyhl. D. 165., Ced.
cepař = kdo bojuje cepy, Slám. Lys. 230; kdo cepy dělá; kdo píše cepovým slohem. Vz Kt. V.
cépek = cípek. Vyhl. Slez. 52.
cepíc = násada cepu. Folp. a. 29. b., b. 4. b. Sr. cep.
cepovat koho = pomlouvati. Kolk. I. 12.
cepovica = hůl cepu. Kř. Roz. III. 224.
cernovat = čistiti. Folp. b. 4. b.
cerovat = míti úbytě. Kolk. I. 12. Něm. zehren.
cet. Byl cet = potichu. Kolk. II. 35.
cezák = cizák. Bys. 101.
cezan = stav na potocích, po kterém voda do podstavených nádob stéká. Vz Kt. V.
cibulňačky, druh hrušek. Vz Kt. V.
cibunka = lichotné jméno husí. Vz Kt. V.
cicatý = ceckatý, velkých ceců. C. kráva. Kt. V.
cicek = bradavice na prsu, ve-

meni. — Kozí cicky = druh hrušek. Kaš. 90.

cickat = ssáti; úsilovně žádati, louditi. Všecko by na tobě vycickal. Kaš. 90.

ciconit sa = plakati (o dětech). Kaš. 90.

cicúrek = tenký proud vody, který se na konci v kapky rozděluje. Val. Kt. VII. 1209.

cicvárové semeno = cizrna. Flx.

cifka, cívka = dalekohled. Vyhl. Alb. 7., Mal. 122., Vyhl. Děd. I. 17. — **C.** — žengle. Kt. VII. 1212.

cigamiga = cikán. Kolk. I. 12.

cigánstvo = lež. To je cigánstvo. Slám. Lys. 256.

cigány = modravé brambory; druh jablek. Vz Kt. V.

cigáry = orobinec (rostlina). Vyhl. Mal. 106.

cigóra. Hra na cigóru. Vz Vyhl. D. 111.

cimbuřáky = peníze. Flx.

ciment. Pivo netočili do cimentu, nýbrž jen do plecháčů. Hoch. 60. Dle Bart. = plecháč, ale zde jest to nádoba jiná. Dle Přik. = plecháč, mazák.

cingat = toulati se. Kolk. I. 13.

cingiľa = vysoký výrostek, nemotora; tulák. Kolk. I. 13.

cigletat, cinglet komu = zvoniti umíráčkem. Kt. V.

cipák = neobrovnaný kožich, poněvadž cípy (nohy od koží) nebyly odřezány. Vyhl. Prus. 69.

cirifát = okolky. Kolk. I. 13.

ciryna = jméno krav. Vyhl. Mal. 127.

citerák = nějaká bylina, jíž se léčí krávy, nemohou-li žádné potravy požívati. Vz Vyhl. Mal. 129.

cívka vz cifka.

cklo = sklo. Kt. V.

cmorka, cmerka, cmor = cmer, kal z rozpuštěného máslo. Kolk. I. 13. Pekáčky s oškvarky n. cmorem. Hrb. Obr. 290.

cmrdola = člověk nevýřečný, k ničemu. Bys. Fig. 263., 297.

cófnót, cúfnút Nésó-le tam, hr na ně, só-le tam, cófnem (o Hanácích povolných a měkkých). Hlav. Kr. 171.

cohnit = tahati, bíti. Folp. b. 4. b.

cochat = zdlouha jíti. Folp. b. 4. b.

cóchna = ušpiněná, ucouraná ženská. Vyhl. Ced. Vz Cuchna.

cokrena = cukryna, rábka. Vyhl. R. 69.

cokrenový. C. polévka = z cukryně či z rábky. Vyhl. R. 68.

coránek. Kotýlek s coránkem (s trubičkou). Vyhl. Děd. I. 38.

cpelit = šťouchati. Kaš. 90. Vz v Bart. špelit.

crbkat = kapati. Kt. V.

crbonit = kapati. Kt. V.

crgonit co = přelévati. Kolk. I. 13.

Crháček = Cyrill. Vyhl. D. 49.

crkalka = kráva, která jen crká, málo dojí. Kt. V.

ctižádba = ctižádosť. Kt. V.

cuďák = déšť. Kt. V.

cúhat koho = bíti. Kolk. I. 13., Kt. V. Vycúhal mu řemeněm. Vyhl. Ced.

cuchánek = pohozené drobty jídla. Vz Kt. V.

cuchna = ženská nehospodářská. Kolk. I. 13., Folp. a. 28. a. V Bart. cuchaňa. Sr. cucha.

cuchtat = muchlati. Kaš. 90.

cukrárna = cukrovar. Cvikla se prodává do cukrárny. Vyhl. Prus. 58.

cukrovář = cukrář. Kolk. I. 13.

cukrovářka = cukrářka. Kolk. I. 13.

cukrovky, druh sladkých hrušek. Vyhl. Ced.

culíček = hubička u hrnce. Folp. b. 4. b. Vz cupléček.

cumel = opilec. Kerá má takovýho cumla. Naš. XLIII. 135. 1. c.

cumpola, nadávka. Vyhl. Prus. 55.

cundat se = sem tam choditi zvl. za deště. Kt. V.

cundr = dohazovač. Bys. 160.

cundra = Bart. cunda.

cundrat sa = choditi po rose, v dešti. Zacundraný. Kaš. 90.

cundrovat = dohazovati. Bys. 102.

cupan = cop, lelík. Kt. V.

cupek = tanec. Kt. V.

cupléček, cuplíček = u nádob vyčnívající část, jíž kapalina se vylévá. Vyhl. Ced. Sr. culíček, hubička.

cupľík = culík, hubička u nádoby. Kolk. I. 13.

cúrat sa = přecházeti z místa na místo; cundrat sa. Kaš. 90. Sr. courati.

curdík, surdík, vz burtlík.

curúček = crkot. Voda teče c-čkem. Kt. V.

cvachat = namáhavě pospíchati. Kolk. I. 13.

cvachta = náhlé ukončení jednání. Kolk. I. 13.

cvek = kousek hladkého dřeva, jímž vážou ze špagátu rybářské sítě. Vyhl. Mal. 124. — **c.** v Brně = buřt (cervelát). Vyhl. Ced.

cverhok = nástroj podobný dlátu, opatřený dlouhým topůrkem, 16 až 18 palců dlouhý a tři čtvrti palce široký. Jím se kope jako motykou a dlabou troky. Vyhl. Mal. 102.

cvikla = cukrovka. Vyhl. Prus. 57. Na Kyjovsku = řepa pro dobytek, listnatá, s velkými červenými kořeny. Vyhl. Ced.

cviklový = ze cvikly. C. salát. Kt. V.

cvokaně = druh hrušek. Kt. V.

Cyroš = Cyril. Kt. V.

Č.

čabaľáčka = děvčátko. Kolk. I. 13. Vz násl.

čabaľák = strašák z hadrů urobený na zajíce; malý chlapec; hlupák; trpaslík. Kolk. I. 13. Vz gryc.

čaban = ovčák. Kt. V.

čabařit se = broditi se. Kt. VII. 1214.

čabrat sa = rousati se ve vodě. Kaš. 90. U Bart. = pomalu jíti.

čačavka = kočka. Kt. V.

čadný = čadivý. Kt. V.

čága = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

čagan = člověk vysoký, čahoun. Kolk. I. 13.

čagarovat = utíkati. A gde tý husy čagarujú? Kaš. 138. Č. = na ulici vykládati. Kt. V.

čagľe = dlouhé nohy. Kaš. 90.

čáhnút po čem = uhoditi. Kt. VII. 1215.

čachat = jechat, jíti. Val. Kt. VII. 1215.

čaja = čaj; cikánka; nadávka. Vz Kolk. I. 14.

čaľápat = počínat choditi. Kolk. I. 14.

čamajda = čuhajda, nepočestná osoba. Olom. Kt. V.

čamamura, nadávka: Ty čamamuro! Spč. 92. Vz čamura, čaramura.

čamara = šňůra. Kabát čamarami obšitý. Hrb. Obr. 82.

čambrlat = ve vodě se máchati. Kt. V.

čamčovina = nezdravé jídlo. Kt. V.

čámnút = plnou hrstí sáhnouti. Kt. V.

čampalena = děvče, které se čampá. Kt. V.

čampnút = stoupnouti. Vz Kt. V.

čampulka. Hra na č-ku = na sedačku. Flx.

čamura = nadávka. Ale ta čamura farská (o hospodyni). Naš. XLIII. 110. 1. c. Sr. čamamura.

čančarat = mokvati. Vz Kt. V.

čangál = vytáhlý člověk. Kolk. II. 35.

čangály = dlouhé, neohrabané nohy. Kt. V.

čapáč = čapatý člověk. Kt. V.

čapačka = ťapačka, rozřídlé bláto na cestách po dešti. Kt. VII. 890., Kt. V.

čapák = silný zavalitý člověk. Kolk. I. 14.

čapat = srážeti (jablka). Kt. V.

čápí capa = šípatka (rostlina). Naš. XLIII. 43. 2. d.

čapjačky = v dřepu. Kolk. I. 14.

čapka = pták podobný volavce,

je šedý a má dlouhý chrtán. Vyhl. Mal. 118.

čapky jíti = čapkavě. Kt. V.

čapla = volavka. Kt. V.

čaplavě choditi = sehnutě. Kt. V.

čaplavý. Č. chod. Vz čapkavě. Kt. V.

čaplenka = slepice, která si čapne a dá se chytiti. Vyhl. Ced.

čapnouti. Tak to čaplo = sedlo, dopadlo. Vyhl. Děd. I. 95.

čaproky = třapce, kvastle hedvábné nebo z jiné látky. Vyhl. Slz. 192. V Bart. čaprák.

čapuša = malá, tlustá ženská. Vyhl. Ced. Sr. v Bart. čaptuška.

čarabór = veliký klobouk hlavně ženský. Kolk. I. 14.

čaramura = nadávka. Hlav. Kr. 139. Sr. čamamura.

čara atky = zadek saní. Kolk. I. 14.

čarovnice = čarodějnice. Slám. Pl. 70.

čásnút koho = uhoditi. Kolk. I. 14., Flx.

čé = čaj. Ešče jeden čé. Bys. 105., Bys. Fig. 176.

čečovjanka = sláma z čočky. Kt. V.

čečovnice = čočka. Kt. V.

čečovnisko = pole, kde roste čočka. Kt. V.

čečuvkový. Č. polévka. Vyhl. Děd. I. 35.

čéhaná = čumenda, čuměná, civěná. Jíti na čéhanó. Hoch. 41.

čecher = ostrý hřeben hory porostlý lesem. Val. Kt. VII. 1217.

čechy = jméno bramborů podlouhlých, žlutých s četnými oky. Kolk. I. 14.

čelo trok = část ta, která jest mezi dvěma uchy do šířky jich. Vyhl. Mal. 102.

čemera = neplecha; ničemná věc; směs všelijaká. Čemera v struze. Bys. Fig. 258. Jak dež člověk vetáhne v sako čemero o nás v řice. Spč. 100. Než tá čemera „regula de tri" podchetne. Bys. 40. Bylo tam studentů jako čemery (mnoho). Vyhl. Alb. 45.

čempelák = kudla. Kt. V.

čena = strach. A měla sem čeno, abe to naši nepoznale. Spč. 30.

čep v hrdle = čípek. Záhr. III. 18.

čepáček = hliněná hračka. Hrb. Dt. 99. Vz. čepák.

čepce = orlíček (rostlina). Vyhl. Mal. 106.

čepík = čípek v krku. Kt. V.

čepit také = bíti. Kt. V.

čepkový. Č. mléko = z krajáče dírkou nade dnem učiněnou vypuštěné tak, že v krajáči jen smetana zůstane. Kt. V.

čepunka = hlava; střep. Vz Kt. V.

čeřeňovice = dvě ohnuté hůlky čeřenu křížem přes sebe položené. Vyhl. Mal. 125.

čerepaňa = veliká, neforemná hlava. Kt. V.

černoch = jméno kraví. Vyhl. Mal. 127.

černučičký. Černučičké peří = jemné, kypré a sytě černé. Folp. a. 27. a.

černula = kráva černé barvy. Kaš. 53.

černý = černé maliny = ostružiny. Flx.

čertí ocet = potměchuť (rostlina); čertí pivo a čertovo peří = kapraď samec. Vyhl. Mal. 106.

čertucha = čertice. Kt. VII. 1218.

čertův. Čertovo peří. Kolk. I. 14. Vz čertí. Č. hruška = šípek. Flx.

červanec = čert. Kolk. I. 14.

červavý. Červavé dřevo. Datel hledá v červavém dřevě červy. Vyhl. Mal. 119.

červeničky = druh hrušek. Kolk. II. 35.

červenka = modrák habrový, boletus calopus, houba. Vyhl. Mal. 114.

červenkavý = do červena. Kaš. 51., 52.

česák = hřbílko. Folp. b. 5. a.

češárna = kde se češe. Kt. V.

česnačka, česnečka = česneková polévka. Kt. V.

česnút, rozčesnút = zlomiti, rozštípnouti (pouze o větvích). Folp. b. 5. a.

čibit = plakati. Kolk. II. 35.

čičarodziny = borůvky. Kt. V.

čičena, čičenka = kočka (v dětské řeči). Kt. V.

čičkat, ščičkat = za vlasy kudliti. Kt. V.

čičo = kůň s bosými nohami. Kt. V.

čičúr = malý vodopád v potoku. Kolk. I. 14.

čipka = tkanice. Vyhl. Prus. 69.

č., čipulka = lichotné jméno slepic. Kt. V.

čiřinčet. Koroptev čiřinčí. Mršt. Ves. V. 112.

čiřinčivý. Koroptve č-vým skřípěním zapadly do turčí za loukou. Mršt. Ves. I. 78.

čiřinkat = šviřinkati. Kt. V.

čisnút koho = udeřiti, tlačiti. Vz Kt. V.

čistá = obyčejná kořalka. Půlčík čisty. Autr. 129.

čistec = vodka na oči, nic. Kolk. I. 15.

člupek = cesta do kopce. Kolk. II. 35. — V jizbě vystupovalo se na pec člupkem. Vyhl. Mal. 23.

čmaňďa = levá ruka, krchňa, galbaňa. Kolk. I. 15.

čmaňďák = kdo užívá čmaňdy, levák, krchňák. Kolk. I. 15., 30.

čmaryganec. Folp. a. 26. a. Sr. u Bart. čmarygat.

čmert = čert. Folp. a. 16. b.

čmokat = dýmati, kouřiti. Čmokal z krátké dýmky. Mršt. Ves. I. 140.

čmrňa = kořalka. Bys. Fig. 298.

čmurkat po někom očima = mžourati. Horen. 126.

čňochák = nos. Kolk. I. 14.

čočet = čučeti, čuměti. Bys. Fig. 118. Vz čučet.

čogavec = lezec. Val. Kt. VII. 1222. Sr. u Bart. čahoun.

čopka = nějaké zvíře. Na Hané. Kt. VII. 1222.

čoprný = čiperný. Bel to čoprné párek. Bys. Fig. 256. Kt. VII. 1223. čubrný.

čošnit, šušnit = tropiti, dělati. Zas tam cose čošníte. Kř. Roz. 93.

čpela = včela. Kt. V.

čtnút = čísti. Kald. 28.

čtnutý = čtený. Folp. a. 37. b.

čtverák = tatar ze čtyř vrbových prutů. Vyhl. R. 46.

čtverka = čtyrák (peníz). Preis. 30., Hrb. Dt. 155.

čtvernice. Mlátiti ve čtvernici (ve čtyřech). Vyhl. D. 72.

čtvrteň, čtvrtňa = asi $2\frac{1}{2}$ měřice, dvě čtvrtně = hektar. Vyhl. Prus. 59., Bys. Fig. 12.

čtvrtka = ovce, která dá na jedno dojení $\frac{1}{4}$ žejdlíku mléka. Krm. Dol. 12.

čtvrtlán o 60 měřicích výsevku. Hrb. Obr. 14.

čtvrtňa, vz čtvrteň.

čtvrtňák = míra nápoje. Č. ležáku. Kř. Han. 29.

čtvrtník = menší sedlák v obci, vlastník čtvrlánu. Horen. Nov. 51., Vyhl. Děd. I. 97.

čtyrka = čtyrkrejcar. Flx.

čuba. Čuba na kozelku. Vz baba.

čubana = paščeka. Kt. V.

čubek = ptačí chochol. Kt. V.

čubnút = švihnouti, šibnouti. Obrátile, čuble do koní a odjíždžele pryč. Hoch. 90.

čuča = pes (v dětské řeči); čučák, kdo pořád na jednom místě sedí. Kt. V.

čučák = místo, kde se čučí. Kolk. I. 15. Vz čuča.

čučet, čočet = dřepěti, seděti. Musels čočet doma. Co tam tak čočí, přešil vlk. Naš. XLII. 27. 2. b., 146. 1. b.

čučidlo = zamlklá, nedůvěřivá ženská. Kt. V.

čučka = temná skvrna na tváři, podobná čočce. Kolk. I. 15.

čudat se = vaditi se. Kt. V.

čuhácky. Několik obcí na Hané mluví čuhácky. Hoch. 5. Vz čuhák.

Čuhák = Slovák. Kolk. II. 35.

čuhat. Ten (prstýnek) čuhá (krásně hledí, je krásný). Mršt. Ves. VIII. 9.

Čuhena = Slovenka. Kolk. II. 35.

čuchan = nos. Kt. V.

čuchtra = loudavá ženská, práce. Kolk. I. 15.

čuík = bystré děvče. Kt. VII. 1224.

čujnosť = pozorlivosť, citelnosť. Kt. V.

čulek = penis, mužský plodící úd. Kt. V.

čun = člun. Kaš. 107.

čuňa = veliká huba, veliký nos; řiť; čumič. Vz Kt. V.

čunda = ženský stydký úd; nadávka ženským; káva brynda. Vz Kt. V.

čundr = klouzačka. Kt. V.

čundra = led; čunar. Kt. V.

čundrat = klouzati se na ledě; broditi se v rose, v blátě, ve vodě. Kt. V.

čuňka = lichotné jméno prasete; morče. Kt. V.

čupryna = jméno psí. Vyhl. Mal. 128. Č. = dlouhé vlasy v týle, frky, gracka. Vyhl. Děd. II. 158.

čurčet = crčeti. Voda čurčí. Kaš. 90.

čurda = nadávka ženské. Flx.

čúřit se = ščúřit se, šklebiti se. Folp. b. 5. a., Kt. V.

čurný = čilý, bystrý, ostrý. Kt. V.

čurúček = proud vody, krve. Kolk. II. 35.

čuryna = ženský stydký úd; poscané děvče. Kt. V.

čutera = čutora. Kolk. I. 15.

čvachat = koupati se hlučně. Čvachá, čvachoce mi v botách, říká, kdo má v nich vodu, která tam mlaská. Kolk. I. 15.

čvaňhara = žvanil. Kolk. I. 15.

čvaňhat = mnoho žvaniti. Kolk. I. 15.

D.

dacan = sprosťák, surovec. Naš. XLIII. 101. 1. d. — **D.** = velký, hloupý člověk. Folp. b. 5. a.

ďách. Je teho na ďáche (mnoho). Bys. Fig. 138.

ďáchantský = zpropadený, čertovský. D. proslov. Bys. Fig. 242. Vz Bart. ďách, ďachant, Kt. V.

ďachman = čert. Ďachman mně to napískal. Kř. Př. 36. Sr. v Bart. ďachant.

dajdonoh (daj do noh) = bázlivec. Val. Kt. VII. 1224.

dáleba = dálava. Z dáleby střílet. Spč. 19. Vz násl.

dáliba = dáleba, vzdálenosť. Kolk. II. 36.

daňhel = hlava cikánské rodiny, vajda. Kř. Han. 87. — **D.** = starý chlap neslušný. Kolk. I. 15.

danihelka = daněk. Folp. a. 44. b., b. 5. a.

darebnica = maličkosť. Kolk. I. 15.

darebník. Kt. V.

daremek. Podaremky, podaremku = nadarmo. Kaš. 91.

darka = darování. Kt. VI.

darmodajka = lehká ženská. Flx.

darmovis = kožený střapec na parádu při kalhotách. Bys. Fig. 62.

darmový. Darmová právní pomoc = za darmo opatřená. Bys. 77.

darmožhráč = pán. Kolk. I. 15.

dáseň také = přehrádka v makovici. Kt. VII. 1225.

ďáskovat komu = ďasů nadávati. Kt. VI.

datý = daný. Kaš. 66.

dědák = praděd. Val. Kt. VII. 1226.

dědina. Na d-ně = na návsi. Hrb. Obr. 315.

dědiňák, dědinčák = vesničan. Kt. VI.

dědinský úřad (dědiny). Vyhl. Kr. 16.

děfčacko, děvčacko = nehezké děvče, velké děvče. Kaš. 52.

déchadlo, inhalatorium. Naš. XLIII. 100. 1. a.

dejpozornanic = člověk budiž k ničemu Kt. VI.

dělat se = pyšniti se. Kolk. I. 16.

deľegramácky - delikátně. Kolk. I. 16.

dělní den = všední. Folp. b. 5. b.

dělnička = denní práce. Chodiť po d-čce. Kt. VI.

demfeník z něm. Denkpfennig. Voják dostal demfeník (metál, mosazný křížek). Hlav. Kr. 66. Sr. derfenyk.

demfule = papuče, bačkory. Kt. VI.

demsrada, densrada, densrady = chlapec s puckou (míčem) při hře hochu. Vyhl. D. 105.

deňa = dýně, tykev. Dává se do zelí a jadérka děti rády loupají. Vyhl. Mal. 106.

deorgeňa = gerorgina, jiřinka (rostl.). Vyhl. Mal. 133.

dept = dupot. Kt. VI.

dereša = dereš. Kt. VI.

derfenyk = demfeník. Bys. Fig. 227.

desátek = deset občanů při obecních hromadách a pití za jedním stolem sedících. Vyhl. R. 62., Bys. Fig. 60. — **D.** = *vor* o desíti kladách; balík o 10 kožích. Kt. VI.

desaternice = při čem účinkuje 10 osob. Kt. VI.

desátnictvo = deset portášů. Krm. Dol. 29.

desina = deset (zlatých). Desinu (ať dá) na haldamáš. Mršt. Ves. V. 69.

desítka = desítihaléř. Sr. dvacítka. Kt. V.

deščičky = malé lusky hrachové. Kolk. I. 16.

deštit. Račiž deštěm s nebe na nás d. Kt. VII. 1228.

dětelina = jetel. Kt. VI.

děvčacko, vz děfčacko. **D.** = děvčátko. Kaš. 51., Kt. V.

děvčenský = děvčeti příslušný. Folp. b. 5. b.

devina = devítka. Folp. a. 28 b.

dež = když. Kt. VI.

diamit = dynamit. Kolk. I. 18.

dible, vz dyble.

didušky = kachny. Kolk. 1. 16.

divadelník = herec. Flx.

diviš = divoch. Diviše dělat. Spč. 37., Kolk. I. 16.

divočenec = divoch. Hoch. 134.

divočina = zpustlá pole; divoké děvče. Folp. b. 5. b.

divočit se = zlobiti se. Kř. Roz. 85.

divosil = devětsil. Kolk. I. 16.

divotvorný = podivný. Kt. VII. 1230.

dlábit = tisknouti, tlačiti, dusiti (píti). To ho hned dusí, na prsách dlábí. Kaš. 121. On tu šedó (kořalku) zatrápeně dlábil. Vyhl. Ced.

dládžgat = tlačiti. Folp. a. II. a.

dlamsit = cuchati. Kaš. 91.

dlapit = dřepěti. Hrb. Dt. 35.

dldlat = drdlat. Kaš. 56.

dlesek = dlask (pták). Ten má klosté (tlustý) zobák a peří strakaty a velikosti je jak šest neděl stary koře. Vyhl. Mal. 119.

dlidluška = lichotné jméno kachní. Kt. VI.

dlo' = dluh. Nemá žádné dlo. Kř. Roz. II. 194.

dlóháček = dlouhý nůž. Škrkle mě dlóháčkem. Naš. XLII. 33. 1. a. — **D.** = druh vdolků. Vyhl. Mal. 141. Vz dlúháček (Bart.).

dlopa = kopka sena. Kt. VI.

dloužec = dlouhý provaz? Sokola dloužcem uvázati. Kldu. 156.

dlúhajzný = velmi dlouhý. **D.** sklep. Hrb. Děk. 29.

dlúhatánský = velmi dlouhý. Kaš. 51.

dlúžajzný = velmi dlouhý. Folp. a. 27. a.

dmuchat = kouřiti. Kt. VI.

dneshák = dnes. Kt. VII. 1231.

dnový = denní. Vz Kt. VI.

ďobat. Ďobalo ho to v mysli (vrtalo mu to). Hlav. Kr. 140.

doběňák = duběňák, kožich dubové barvy. Bys. Fig. 257. V Bart. dubeňák.

doblkat = přestati blkati; blkem se dostati. Vz Kt. VI.

dobřit koho = udobřovati. Slám. Lys. 113. Nehněvej se, dobřil ji stryk. Rud. 11.

dobruch = dobrák. Kt. VI.

dobřunký = velmi dobrý. Kt. VI.

dócí váha. Bys. Fig. 297. Vz bicí.
dočkat. Dé mně jablek. Nedám. Počké, šak já tě dočkám (až ty po mně budeš chtíti, nedám ti). Vyhl. Ced.
dočoškat = doklusati. Vz Kt. VI.
doderek = doderná. Kolk. I. 16.
dodnět = duněti. Zem dodní. Spč. 20., Bys. Fig. 298.
dodobřovat. Stryk dodobřoval robu (ženu). Rud. 11. Sr. dobřit.
dodránek = doderek. Kolk. I. 16.
dodrhnutá = doderek, dodraná. Kolk. I. 16.
dohoví = kdož ho ví, kdož ví. Kaš. 82.
doch = duch. Doch byl z těla pryč. Vyhl. Mal. 87.
dochořádný pastýř (duchovní). Vyhl. Děd. I. 49. a j.
dojka = ovce, která dá na jedno dojení žejdlík mléka. Krm. Dol. 12.
dokument. A to poznáte dokument (důkladně, zevrubně, z gruntu); To sem mu dokument rozpověděl. Spč. 47. 77. Stařenka vykládaly celý dokument (příčinu) toho strašení. Vyhl. D. 140.
dokěj = dokud. Kt. VI.
dokramolit se = dolézti. Kt. VI.
dokrát se čeho = dokrájeti. Kt. VI.
dokrpačit = doživořiti. Kt. VI.
dokrulikat = dorachati; svině d-la. Kt. VI.
dokucat se = dokulhati se. Vz Kt. VI.
dokutat = doměsti Vz Kt. VI.
dokvačit = domačkati. Kt. VI.
dolař = kdo doluje. Kt. VI.
dolek = spodek (karet). Horen. 299.
dolistý = plný dolin a kotlin. Kt. VI.
dolka = obyvatelka doliny. Kt. VI.
domatičkovat = dorasovat. Tak ho d-val, že ležel ve scáko (kaluži krve). Vyhl. Ced.
domátrovat = dotýrati, trápiti. Folp. b. 5. b. Něm. martern.
doměrek = dolevek. Spodní pivo na d. Kt. VI.
domnožit. Z tych třech (brambor) zme sa domnožili s pět hektolitrů. Kaš. 137.
domrzák = nadávka tomu, kdo domrzá, zlobí. Strážn. na Mor. List. fil. 1909. 313.
domrzat se s kým = míti s ním mrzutosť, obtíže. Kolk. I. 16., Kt. VI.
donocovat = až do noci se zdržeti. Kt. VI.
dookapadení = maličkosť, co za nehet vleze. Kolk. I. 16.
doonaučit = dotentotiti, nějak dokončiti. Kt. VI.
dopantat se = dopotáceti se. Kt. VI.
doparka = doražení. Kolk. I. 17.
doplahnút se kam = dolézti. Laš. Kt. VII. 1234.
doposeľ = doposud. Kt. VI.
dopušťálek = svobodný chasník, který se dopustil (pannu zmrhal). Kt. VI.
dopušťalka = závitka. Kt. VI.
dopytovat se po kom = doptávati se. Slám. Lys. 195.
dorachotit se někam = dožebračiti. Bys. Fig. 259.
dorachovat = dopočítati. Kt. VI.
doraňaný = ranami posetý. Kt. VI.
dorobek = co dorobeno. Kt. VI.
doručka = doručení. Kt. VII. 1234.
doslech = zpráva. Já mám dobré doslechy. Vyhl. Ced.
dosnažit = dočistiti. Kt. VI.
dostajný = co lze dostati, koupiti. Kt. VI.
dostarčit = dostačiti. Kt. VI.
dostárlý člověk. Kt. VI.
dostražit = vysliditi. Kt. VI.
dostukat = dosténati. Kt. VI.
došastat = prach n. sníh docela setřásti. — D. něco do příkopy. Ostrav. Kt. VI.
dóška = slavnosť o malých hodech, na které se mnoho doušků učinilo (mnoho pilo). Vz Vyhl. R. 61. Pivo teklo jako o bévalěch dóškách. Vyhl. Alb. 14. — **D.** = vy-

cházka za příčinou udržování veškerých hranečníků obecních i sousedních dědin. Vz Vyhl. Děd. I. 99. Vz u Bart. douška.

došmigat = došlehati. Kt. VI.

došprhonit se = namáhavě dojíti. Kt. VI.

došprtat se = namáhavě dojíti. Kt. VI.

doštragat = dostrkati. Kt. VI. D. se = namáhavě dojíti.

došturnút = dostrčiti. Kt. VI.

dotek = dudek (pták). **D.** je krásně modravé a drdolko má na hlavě a decke volá hot — hot! Až on křečí, směle může sedlák na pole jíti. Vyhl. Mal. 119.

doteľ = dotud. Vz Kt. VI.

dotinky = poslední chrastí k dotínání na rubištích. Kt. V.

dotlévat. Temu dotlévá = je s ním zle, je v úzkých. Kaš. 91.

dotok = přítok do mlýna. Kt. VI.

dotorovat koho = dostopovati. Kt. VI.

dotrckat se = dobelhati se. Folp. b. 5. b.

dotrmanit = zcela promarniti. Kt. VI.

dotrtonit kam = dotroliti se. Kt. VI.

dotrút = dotráviti. Kt. VI.

doťupat = doroubiti. Kt. VI.

dotutat = dopiti. Kt. VI.

doucina = kdo pořád šuká, chodí a nic nedělá. Kt. VI.

douňkat = unkavě domluviti. Kt. VI.

doutnavý oheň. Vz Kt. VI.

dovíco = kdo ví co, leccos, rozdílné věci. Vyhl. Mal. 146. Ale jejdánky, to je dovíčeho (mnoho rozličných věcí). Naš. XLIV. 105. 1. d.

dovijaký. Tak směšlijó o těch dovíjakéch cestách. Bys. Fig. 260.

dovltat = dovláti. Vz Kt. VI.

dozobtúlat = zlíbati. Kt. VII. 1235.

dozrnat = úplná zrna dostati. Kt. VI.

dozunět = dozvučeti. Kt. VI.

dožabrat se kam = dobelhati se. D-bral se k kuti, k mezírce. Mršt. Ves. II. 507., 520.

dožbrundat se kam = brodem se dostati. Kt. VI.

dožďárat se k něčemu = dopíditi se čeho. Folp. b. 5. b.

doždurchat = dozúgat, do zad tlouci; strkaje pobízeti. Kolk. I. 17.

dožera = jídlo. A bylo po dožeře a dožatá byla odpravena. Vyhl. R. 92.

dožerný = dožírající, nemilý, mrzutý. Kt. VI.

dožgat = dopíchati, dostrčiti. Vz Kt. VI.

dožhraný = dopálený, rozzlobený. Kaš. 87.

dožité = dožatá. Vyhl. R. 89.

dožločit koho = dohněvati. Vz Kř. Roz. II. 19., 38., 17.

dožúvat se = domlouvati, dohadovati, hádati, dožírati se, úsilovně něčeho se domáhati. Kt. VI.

dračit = o překot pracovati. Kolk. II. 36.

dračka = draní peří. Přík. 63.

dragún = spona vzadu na bundě, na plášti. Kolk. I. 17.

drahně. Hned ti bude drahnějš = veseleji. Vyhl. 57.

drahnit se = jasniti, rozednívati se; uzdravovati se. Kt. VI.

drahovaný. D. cesta = upravená chůzí, jízdou. Bys. 7.

drahovati = dráhu dělati. Drahoval sem krvjó sníh. Bys. 116.

drachtit komu co = rozmlouvati, srážeti koho z čeho. E (i) kamarádi mně to drachtile. Naš. XLIV. 79. 1. d.

dramčat = srážeti? D. jablka. Horen. 321.

drancula = ženská, která mnoho roztrhá. Vyhl. Ced.

drandžit, **drandžat** = úsilovně prositi. Folp. b. 6. a.

drant = otrhanec; člověk pracující v pálenici, v palírně. Kolk. I. 17. **D.** = dříč. Kt. VI.

drapáčky = druh bramborů bílých. Kolk. I. 17.

drapák = hrubý, silný člověk,

práč. Kaš. 91., 141. — **D.** = silná, mozolná ruka. Kolk. II. 36.

drápaľa, drápeľa = kdo se na těle pořád drápe. Kolk. I. 17., Kt. VI.

drápek. Drápky kočičí = protěž. Flx.

drápeľ = To je drápel = lůza, banda. Vyhl. Ced.

drápanec = drápnutí. Folp. a. 26. a.

drápežník = loupežník. Kt. VI.

drapulienka = dračka peří. Kt. VII. 1236.

drátovat koho = silně naň doléhati, bíti ho. Kolk. I. 17., Kt. VI.

drážit = dráždit. Folp. a. 16. a.

draždit oč = státi oč, dychtiti po čem. Kt. VI.

drba, drbka. Má d-ku = opici (opilý). Kt. VI.

drbačka = špatná hudba. Kt. VII. 1236.

drbala = rýpal. Kt. VI.

drcnouti. Drcl prsty do očí (strčil), jako by chtěl slzy potlačiti. Vyhl. Mal. 16.

drdat = hledati. Kolk. I. 17.

drdlaňa. Folp. a. 28. a. Sr. drdlena, drdla (Bart.). Kt. VI.

drdlavý = bručivý. D. žena. Flx.

drdy. Je už u drdy = pryč. Kolk. II. 36.

dremlit = trhati, dupati. D. nohama. Kt. VII. 1236.

dření v nohách = bolesti rheumatické. — **D.** = metelice, vánice sněhová, dřenica. Kaš. 91.

dřenica, vz Dření. Kaš. 91. U Bart. = také prkno na krytí stropu.

drepetit, dreptit = rychle běžeti. Kolk. I. 17. Jak to kotě dreptí! Vyhl. Ced.

dreponit nohama = přešlapovati. Kt. VI.

dreptavý = deptavý Kt. VI.

dřevořez = místo, kde se dřevo řeže. Kt. VII. 1237.

drgáč = trkavý vul. Kolk. I. 17.

drgancovat = bíti, rýpati. Dyť to nedrgancuj pěsťú, vezmi hůlku a řež. Vz drganec. Český lid. XVIII. 86.

drgat = trkati. Kolk. I. 17.

drhačka = nějaká část obleku. Kt. VII. 1237.

drhat = chovati, hýčkati. D. dítě. Kt. VII. 1237.

drhlena = žena len drhnoucí; drhleň. Kt. VI.

drchat = třásti. Kolk. I. 17. — **d.** se s platem = vycházeti, nedělati dluhů. Na Hané. Kt. VII. 1237.

drchmat, drsmat se = škrábati se v hlavě. Kolk. II. 36.

drchula = ženská rozcuchaná. Kt. VII. 1237.

dríčný, **drýčný** = hezky urostlý, šikovný, čiperný. Drýčný jak křepelka (čiperný). Folp. b. 6. a., Vyhl. D. 58.

dřík = ras. Ať si je třeba dřík. Vyhl. Jař. 34. Cf. Bart. dříč.

dřímotiny = dřímota. Horen. Nov. 183.

dřinka = vyhublý člověk, hlavně ženská. Kolk. I. 17.

dřist = trus drůbeže. Dřísty lepty = planá řeč. Flx.

dřistat = míti průjem. Kráva z toho dříšče. Vyhl. Ced., Kaš. 126. Nedřistaj — nemluv marně. Flx.

dřistuľa = žena, která vše vyklevetí. Vyhl. Ced.

dřít. V zimě to tady dře = jsou vánice. Kaš. 131. Snihem dře do očí. Cesty sú zadřené = zaváté. Kaš. 91.

drkonit = drkotati. Zimou se drkonil. Vyhl. Kr. 34.

drkotalka = mluvka. Kt. VI.

drkotat. Nožky jí už drkotají (k tanci). Horen. 30.

drkotka. Sebraly ho drkotky = byl uřknut. Vyhl. Prus. 79. Už mne drkotka chytila (drkotání, chvění údů, třesení). Klda. 82. V Bart. drkotina.

drncat = šťouchati? Ty děvčiska mě škubale a drncale, celó mě dodrncale. Mršt. Ves. IX. 44.

drncavý. Kobyla dala se do drncavého klusu. Mršt. Ves. I. 286.

drncovat = rachotiti. Vůz drncuje. Autr. 129.

drnkat = nohama potřásati. Kolk. I. 17.

drnovat. Ješče drnujem u regulaci (drnem obkládáme břehy). Vyhl. Ced.

drobiasko, drobisko, drobjask, drobjazda, drobňazg, drobňask = něco drobného, nepatrná věc, drobotina, drobné malé děti; domácí ptactvo. Folp. a. 29. b., 11. a., Kaš. 55., Vyhl. Ced., Vyhl. R. 73., Bys. Fig. 298., Kř. Han. 339. V Bart. drobazg, drobňazg.

drobit nohama = netrpělivě přešlapovat. Kt. VII. 1237.

drobkovica = polévka drobená. Kt. VI.

drobňačky = malé třešně, ptačky, Kolk. I. 17.; hrušky. Kt. VI.

drobný. Drobnéch sme měle (dost vší). Bys. Fig. 31.

drobuškÿ, drobúnečkÿ, drobušinkÿ, drobulinkÿ, drobnÿ. Kaš. 81.

dropkat = běžeti (o dětech), Kolk. I. 17.

dróžka = vystrojené právo (o ostatcích). Vyhl. R. 27.

drščit se = sraziti se (o mléce). Kolk. I. 17.

drščky. Přinesl dom d. = zmoklé šaty. Kt. VII. 1238.

drškoň = břicháč. Kt. VII. 1238.

drtílek = chodící drobným krokem. Kt. VI.

drubia, ata, n. = šelma. Kt. VI.

druhý = předešlý. Dostal si druhý týdeň pět korun. Kaš. 91.

drusák = jeden z rodičů ženatých (vdaných) dětí. Kt. VI.

družka = jméno kravské. Kt. VI.

drvárka = dřevník, dřevárna. Hoch. 107.

drýčnost v řeči. Hlav. Kr. 86. Vz Dříčný.

drýčný, vz Dříčný.

drychmat = podřimovati, spáti. Folp. b. 6. a.

drzačit se = stávati se drzým. Kt. VII. 1238.

držčkovice = dršťkovice, dršťková polévka. Vyhl. Děd. II. 208., Vyhl. R. 62.

držkužka = lakomec. Vyhl. Ced.

držna = rostlina, má široké, dlouhlé listy a jest užitečná dobytku. Vyhl. Mal. 107.

držnoží = trnož. Kt. VI.

ďubat, ďubnút = šťouchnouti, nešetrně se dotknouti. A ďubl jednoho pána. Vyhl. Děd. I. 80.

dubčit = tělesně obcovati. Kt. VII. 1239.

ďubkovat = ďubky dělati. Kt. VI.

dubňák = dubeňák. Kt. VI.

ďučka = skvrna. Kolk. I. 17. Ďučka povidlí seděla mu na nose. Mršt. Ves. VI. 75. Ve škole ďučka seděla vedle ďučky (děti poznamenané na čele popelcem). Mršt. Ves. IV. 22.

dudlavě = mrzutě, bruče. Dudlavě prohodil. Horen. Nov. 75.

dudlina = díra do dudlavého (dutého) stromu, kde ptáci hnízdí. Kt. VI.

dudnět = duněti. Tančili, až hospoda dudněla. Hlav. Kr. 29.

dudnit = jíti dudnivým (dunivým) krokem. Kt. VI.

dudunár = dudák, gajdoš. Kt. VI.

ducha = duše. Na mú duchu! Kolk. I. 17.

ďuka také = terč. Hrb. Dt. 35.

Dula = jméno kraví. Vyhl. Mal. 128.

Dulina = jméno kraví. Vyhl. Mal. 12.

duňa = duše. Na mou duňu! Krm. Obr. 41.

dunaj = veliká řeka vůbec. Folp. b. 6. a.

dundat = důliti, neomaleně píti. Kaš. 91.

dupla = plechový knoflík ze dvou kusů. Folp. b. 6. a.

ďupsko = ďupka, řiť. Kt. VI.

durda = ďurdič, durdící se. Kt. VI.

durkat = drcati; hučeti. Kt. VI.

durych. Do durychu co dělati = o překot. Kolk. I. 17.

dusírky = druh hrušek. Vyhl. Prus. 55.

dusit se = dušovati se Kolk. I. 18.

dusovat = cpáti. Kolk. I. 18.

důstojící = obezřetný, vážný. Debech nebel tak důstojící. Kř. Roz. 134.

duše. Suchá duše-ryba. Vz Bída.

dušovaný. Na mú dušovanú dušu, to bude dobrá (věc). Kaš. 80.

dútný = dutý, vyhnilý. D. vrby. Kaš. 91.

duznět = duněti. Folp. b. 6. a.

duznit = bíti do zad. Kolk. I. 18.

dvacítka, dvacátka = dvacetihaléř, Hoch. 133., Kř. Roz. II. 12.; dvacátek (20 snopů). Kt. VI.

dvanácterák = tatar z 12 vrbových prutů. Vyhl. R. 46.

dvojáč = hrnec se dvěma uchy; větev se dvěma výstřelky; jelen; uherský vůl. Kt. VII. 1241.

dvojáček = dva hrnky spojené. Kolk. I. 18. Vz předcház.

dvojka = dva zlaté. Kolk. I. 18. — **D.** = druh horší mouky. Vyhl. R. 87.

dvojnáček = dvojáček. Folp. b. 6. a.

dvójno. Chodí na dvojno = na dvakrát. Folp. b. 6. a.

dvořanstvo = čeleď dvoru. Vyhl. R. 89.

dvorství = dvůr. Vyženil s ní dvorství. Hlav. Kr. 130.

dvúgroška = čtyrák Kt. VII. 1242.

dyba = zácpa nosu zvl. při rýmě. Čes. lid. VI. 586.

dybat = při rýmě nejasně mluviti. Čes. lid. VI. 586.

dyble, dible = dřevěné hřebíky spojující dvě dřeva. Kolk. I. 18.

dýchavice, nemoc. Kt. VI.

dýchavičet = dýchavičněti. Kt. VI.

dýmit = kouřiti. Bys. 84.

dýmnút = udeřiti. Folp. b. 6. a.

dyňáčí = nať z dyně. Kt. VI.

dysik = kdysi. Val. Kt. VI.

džágat, džágnút = bodnouti. Chytil vidle a džag. Folp. a. 56. a. Vz násl. džgat.

džbrna = tůně, zhlaň. Kt. VII. 1242.

džgat = džágat. Džgal sem ho násadkó. Vyhl. Děd. II. 51.

džgołek = zdrobnělé džgoł. Folp. a. 24. b. D. snad držkužka. Vyh Ced.

džigat, džignút = bodnouti, píchnouti. Džigl se sám žedlem (žihadlem). Bys. Fig. 65. Džige špornama koně. Ib. 30. Džig s ňém (zajícem) do kotla (hodil). Kř. Roz. III. 286. Ledňáček (pták) džigne sebou do vody a již má rybku. Naš. XLII. 79. 1. d.

E.

ebereša = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

egnach = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

ehe = ovšem. Flx. — **eheboj** = ano. Flx.

eja = ano. Kt. VI.

eldorádi = brouci (kolorádo). Bys. 160.

elfryda = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

eno = inu. Kt. VI.

erika = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

esľívá = jestli. Kolk. I. 18.

ešče = ještě. Kt. VI.

F.

fabiánský. Dnes je tam fabiánská zima. Kř. Str. 6., Kt. VI.

Fabiš = Fabián; hlupák. Kolk. I. 18.

facák = veliký knoflík. Kolk. I. 19.
facal = facalík. Kt. VI.
fácit, fácnút = dáti facku. Folp. b. 6. b.
fafara = vysoká, suchá ženská. Kt. VI.
fafarňa = tlustá tvář. Kt. VI.
fagát = druh velikých bobů. Kt. VII. 1245.
fagola = ferula. Dostal fagoló. Vyhl. Děd. I. 124.
faj = veliká fajfka, dýmka. Kt. VI.
fajačka = malá fajfka, dýmka. Kt. VI.
fajbl, falbl = žlutavý kůň, Falb. Bys. Fig. 298.
faječke = kozí list (rostl.). Vyhl. Mal. 107.
fajerfikét = velociped. Spč. 37.
fajferkula = malá žena. Kt. VI.
fajkář = zhotovovatel dýmek. Kt. VII. 1245.
fajkový = fajfkový. Naš. XLIII. 110. 1. a.
falka = hromada. A celá ta falka hrnula se k Choděrovi. Spč. 111.
famfulenca = influence. Bys. 107.
familejant = familiant, chalupník, podsedník, menší rolník. Bys. Fig. 198.
famrnoch = famfrnoch. Spč. 86.
fána = fangle, prapor. Krm. Obr. 42., Vyhl. Děd. II. 14., Flx.
fanfrňochy, Jen f. na sebe věšela. Mršt. Duš. 9.
fantovat, z něm. pfänden, zabaviti. Exekutor fantuje. Mršt. Ves. II. 404.
fasrala = nemotora. Flx.
fastrky = prozatímní stehy. Kolk. I. 19.
fatura. Na f-ru = na dluh Flx.
fazulnica = fazulová polévka. Folp. a. 28 b.
fazulnisko = fazulí nať. Folp. a 28. b.
fčilsko = nynějšek. Byl tam až do fčilška. Kaš. 114. Sr. včil.
fedrovat. Mlékem se celý deň fedrujú = ubudou o mléce celý den. Kaš 91.
féfnót = utéci, vraziti. Pod žudr tož f. pátrá. Spč. 156.
fegera = megéra, nadávka. Kolk. I. 19.
fejko = fako, kůň žlutavý. Kt. VI.
fejr. Dělati fejry = milosti. Kt. VI.
fel = šikovatel. Krm. Dol. 29.
femfera = brk z pera. Kolk. II. 36.
Ferdýn = Ferdinand. Kt. VI.
ferka, pl. ferci = ferina. Hoch. 62.
fěrovat se = ubírati se, jíti. Kt. VII. 1246.
ferula = dřevěná klapačka. Vz kopař.
fetoň = fenik, haléř, vůbec malý peníz. Fetoňa na darebnici nevehodím. Bys. 109. V kuti néni ani fetona. Spč. 78. Z pretenci neviděl sem ani fetoňa. Bys. 112.
ficle = krajky zvláštního druhu. Folp. b. 6. b., Kt. VI.
fičat = fičeti, letěti. A už fičali po saních dolů žlebem. Kald. 16.
fíček = krejcar. Nedostal ani fíčku. Kt. VII. 1247.
fidrpuš = vysoká kytka z umělého kvítí. Kř. Roz. 92.
fifák = nos, Kolk. I. 19.; kdo nosem mluví. Kt. VI.
fifarka = stvol dutý. Kolk. I. 19.
fifat = hýřiti. Kolk. I. 19.
figa = fík. Figy dělati = palec mezi ukazovatele a prostřední prst položiti a ukázati; Dostati figu = nic. Kt. VI.
figl = šibalství. Vypravoval mu figl ze svého života. Slám. Lys. 323.
fiják. Folp. a. 29. a.
fijón = člověk parádivý. To je f.! Vyhl. Ced.
fikanec = **fikaný člověk**. Vyhl. Děd. I. 132. Sr. fikant. — **F.** = fiknutí, uhození. Folp a. 26. a., Vyhl. Ced.
fikant = fikaný, prohnaný člověk. Kaš. 92. Sr. fikanec.
fikat co kam = hoditi. Fik tam tych polen. Kaš 115. Fik sebou na-

zpátek (uskočiv). Horen. Nov. 121. — **fiknout** koho = švihnouti; ošiditi. Flx.

fikot = fičení; shon, spěch, poplach. Kt. VI.

fikotat se = chechtati se. Kt. VI.

fikúfka = druh hrušek. Kolk. I. 19.

filičipé, filipičé = velociped. Folp. b. 6. b.

finda = grešle. Kt. VI.

findra = finda. Nemá ani findry. Kolk. I. 19.

finta. Nemají doma ani finty (ani krejcaru). Čes. lid. XVIII 86.

flagáč = námořnická čepice. Spč. 16.

flágat, flágnút = fláknouti, udeřiti, bíti. F. koho. Kolk. I. 19., Kaš. 92., Folp. b. 6. b., Kt. VII. 1247.

flandra = poběhlice; žena nečistá. Folp. b. 6. b.

flanérka = hanácká kazajka. Bys. Fig. 244.

flangírovat = toulati se. Kolk. I. 19.

flekačka = plácačka. Folp. b. 6. b., a. 20. a. Sr. u Bart. flekáč.

flingnút. flinknút koho = udeřiti. Folp. b. 6. b.

fločák = poduška z fločků, z chlupů soukenných. Val. Kt. VII. 1247.

flóra = jméno krav a psů. Vyhl. Mal. 128.

fluchtrovat = klíti. Spč. 102.

flumpa = flundra, zablácený. Kt. VII. 1247.

fňágat = fňukati, kvákati. Kolk. I. 20.

fňukov — hospoda v Čumíně. Vyhl. Děd. II. 218.

fočet = fučeti, chrápati. Celó noc fočel. Kř. Roz. 48.

fofrovat = dmýchati. Fofruje nad ohnem klobúkem. Kald. 11.

fókanice = vichr. Bys. 3·

fóknót. Popleskal jsem ju (kobylu) a fók na ňu (skočil). Vyhl. Děd. II. 50.

fokoš = hůl se sekérkou. Kt. VI.

folgun = volnosť. Vyhl. Kr. 40.

folk = volnosť, svoboda. Kř. Roz. II. 197. a j.

folňa = pasť na králíky. Folp. b. 6. b.

forberečník = chudší sedlák; řemeslník atd.

formanka = potah. Kde vezmo formanko? Vyhl. Alb. 16

formička = vzorek. Vyhl. Prus. 70.

fórovat = utíkati. Kolk. I. 20.

fortáš = jméno psí. Vyhl. Mal. 128.

fósač = sumec ryba. Velké fosač je sumec s hrubou hlavou. Vyhl. Mal. 126.

fósal = vousáč. Bys. 71. U Bart. fósaľa.

frajkoza = nepožaté obilí, které zůstalo na poli. Kolk. II. 36.

francla = flanerka. Vyhl. Prus. 69.

frangl = ryba dlouhá se žlutými pásky na dlouho. Vyhl. Mal. 126.

frča = smečka udělaná vzadu na zástěře z pentlí širokých. Hrb. Obr. 29.

frčet = frče letěti. A už po veverce frčel kamének. Mršt. Ves. I. 205.

fresuňk = kormoucení. Kldu. 141.

frgót = trubka z vrbové kury. Čes. lid. X. 31.

friško = rychle. Folp. b. 6. b.

frišlátko = ssele. Bys. 123.

frkač = vlček (hra). Flx.

frňa = facka, políček, Kt. VI.; nedovtipa. Flx.

frňala = nadávka. Navlíct se jak nějaké f. Mršt. Ves. I. 388.

frňat = frčeti, chrápati. Kt. VI.

frižuľka = brezuľka. Kolk. I. 20.

frk. Udělal frk = uletěl. Kolk. I. 20. — F. = blázen. Kolk. I. 20.

frnda také = černý skleněný knoflík. Folp. b. 6. b.

frně = děcko. Vyhl. Vys. 84.

frngačka = prak s gumovými praménky. Kolk. I. 20.

frngat co kam = házeti. Hrb. Dt. 25.

frnknout = hoditi. Frnk kloboukem k Pařovicím. Horen.

frt. Frtem běžet = honem. Hlav. Kr. 149.

fryc = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

fryda = jméno koní. Vyhl. Mal. 127; **f.** = hranice, mez. V Podluž. Kt. VII. 1249.

fryjara = bujnosť. Vyhl. Ced.

ftáček = čtverková sklenička s hrdlem. Spč. 21., Kt. VII. 1249.

ftačena = ptactvo. Bys. Fig. 193., 251., 298.

ftačí chlib = námel v žitných klasech, secale cornutum. Přík. Nov. 109.

fták = bažant. Vyhl. Mal. 99. — Pojedeme a bude po ftákách (po řečech, po všem). Kř. Roz. II. 25. Rozpovězte to v Hlase a je po ftákách. Spč. 53. — **F.** = kujón. To byl jeden fták. Vyhl. Děd. I. 7.

fučák = ohníček na poli. Kolk. II. 36.

fuček = větroplach. Kt. VII. 1249.

fuchs, fuchsa = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

fujanica = sněhová vánice. Kaš. 92. Vz násl.

fujavice = fujanice. Naš. XLIV. 6. 1. a.

fuk také = díra. Dělat do zdi fuky. Hrb. Dt. 141.

fukač = lepenkový praporek k osušování osnovy. Flx.

fukarovat = vějířem ovívati. Bys. Fig. 112.

fuksa, fuksice = fuchsa. Horen. Nov. 29., 127.

fuksovat koho = týrati. Vyhl. Děd. I. 9.

fundacija = fundace. Kt. VI.

funták = druh jablek. Kt. VII. 1249.

funzol = podešev, z něm. Pfundsohle. Kt. VI.

furyja = valašská píšťala. Krm. Dol. 14. — **F.** = furiantství. Dělá furyju. Gl.

fusák. Trpí-li kdo fusákem, houserem, bolením v kříži. Vyhl. Prus. 74. V Bart. fusek.

G.

gabač = tyčka, na níž vějička s lepem jest připevněna. Kt. VI.

gabat = děditi, neočekávaně obdržeti. Kolk. I. 20.

gábera = otevřhuba. Kt. VI.

gabrňa = levá ruka. Folp. a. 27. b., Folp. b. 7. a.

gabrňák = levák, krchňák. Folp. a. 27. b., Folp. b. 7 b.

gačmala = neobratný člověk. Čes. lid. IX. 143.

gadžganica = tlačenice; nechutné umačkané jídlo. Kolk. I. 20.

gadžgat = mačkati, tlačiti. Kolk. I. 21.

gágořisko = gágor. Kt. VI.

gágrle nést = vzíti dítě pod paždí a nésti je, nésti je kácerkem. Kolk. II. 36.

gajdoň = uplakanec; člověk nepořádně ustrojený. Kolk. I. 21.

gajdovat = bečeti, plakati. Kolk. I. 21.

gajdy = pláč. Kolk. I. 21.

gála, pl., n. = oči. Kt. VI.

galaciska = kalhotiska. Kt. VI.

galánka = milá. Kt. VI.

galaty = kalhoty. Kapsy u galat. Vyhl. Jař. 55., Prus. 68.

galbačka = levačka, krchňačka. Kt. VI.

galbaňa = galbačka. Kt. VI.

galeta = nádoba k dojení ovec. Flx.

galgánský = darebácký. Kt. VI.

galgánstvo = darebáctvo. Kt. VI.

galiba, galiga = nepříjemnosť, vada. Kolk. I. 21.

galky = měchy varhan. Kt. VI.

galonka = límec okolo sukně. Kt. VI.
galuška = halečka, knedlík. Kt. VI.
galvák = levák, galváč. Kt. Kt. VI.
galvaňa = levá ruka. Kt. VI.
gambáč, **gambál** = kdo má velikou hubu. Kt. VI.
gambačka, gambuľa = žena, která má gambu, širobou tvář; ženská hubatá, vadivá. Kt. VI.
gambatý = pyskatý, veliké tváře. Kt. VI.
gambeľa = hlupák. Kt. VI.
gamnět = dřepěti. Kolk. II. 36.
gaňa = kaňka. G. na papíře. Mršt. Ves. IV. 48.
gančáry = škarbaly. Kt. VI.
ganef = spustlík. Kolk. II. 36.
gánit = hloupě hleděti. Kt. VI.
gařamba = veliký, silný výrostek. Kolk. I. 21.
gařana = garamba. Kolk. I. 21.
garbíř = jirchář, z něm. Gärber. VI.
gardit = haněti. Kt. VI.
gargoň = hrtán. Kt. VI.
gargulena, na Hané **garguľa,** na Sloven. karkulena = čepeček na ženské vlasy upletené a svinuté. Vyhl. Děd. II. 184. Vz u Bart. garguľa. Za věnek zelený bílá gargulena (při čepení nevěsty). Vyhl. Slz. 102.
gás = petrolej. Kt. VI.
gaťňák = šňůrka k vázání kalhot. Folp. a. 28. b., b. 7. a., Kt. VI.
gaťový, Hosen-. — G. pivo = patoky. Kt. VI.
gaťula = neohrabaný člověk. Kt. VI.
gavalec = gaval, veliký kus. G. chleba. Kt. VI.
gavalír = kavalír, elegán. Kolk. II. 36. Ty si gavalír, co do gatí navalil. Krm. Obr. 46.
gavenda = kavent, ručitel. Kolk. I. 21.
gazděna, gazdina = hospodyně. Kt. VI.
gdenekerý = málokterý. Folp. a. 46. b., b. 7. a
gebeňa = kotrba (hlava). Kolk. I. 21.
gebnút = hynouti, zhebnouti. Kolk. I. 21.
geboň = plačtivé dítě. Kt. VI.
gécat = politi se jídlem, kecat. Kolk. I. 21.
gečmat = neobratně cpáti. Kolk. I. 21.
gede = kajdy. Natahoval skoro již gede (plakal). Spč. 89.
gegotat = koktati. Kt. VI.
gegotavý = koktavý. Kt. VI.
gegzit se = rozpustile se chovati. Kt. VI.
gegzulka = zezulka. Kt. VI.
géchnút = udeřiti. Krm. Obr. 40.
gemba = gamba, ústa. Kolk. I. 21., Kaš. 92.
gembál = kdo má velké gemby. Kaš. 53.
genglavý = viklavý, klátivý. Folp. a. 30. a. Sr. v Bart. gengeľa.
geveše = ovesné koláče posypané semenem konopným. Kt. VI.
gibas = nemotora. Kt. VI.
gibza = něco špatného, chatrného. Kt. VI.
gickat, kickat = skákati po jedné noze v husím řádku. Hrb. Ot. 107.
giglat, giglotat = viklati, klátiti. Folp. a. 16. a., 40. a. Zima mnú gigloce = mele, drobí mne. Krm. Obr. 24.
gigula = čupel, vrch hory. Kt. VI.
gich = hlas, který slyšeti, když něco rychle se vylije. Kt. VI.
gichanica = lijavec. Kt. VI.
gichat = velkým proudem vyliti; silně pršeti. Kt. VI.
gír = kozí pysk (rostl.). Kt. VI.
glabánek = čepice podobná čepici důstojnické. Kt. VI.
glábit = škrtiti. Kt. VI.
glac, zhrubělé glacek, klacek. Folp. a. 26. a, 6. 7. a.
glacnút = plácnouti, udeřiti. Kt. VI.
gláča = ruka (hrubě). Kolk. I. 21.
gľaga = míchanina, zmata (špatné jídlo, Bys. 80, nechutná omáčka;

hustá polévka). Kolk. I. 21. Jelítka naditá jakousi gľagou. Bys. 81.

glejovatý = klihovatý. G. maso. Kt. VI.

glejta = glet. Kt. VI.

glfnút = šťouchnouti. Glfnút čaganem do sněhu. Bys. 66.

gľgáň = kdo se při jídle dáví. Folp. b. 7. a. Sr. glgat.

gľganec = knedlík nebo kus něčeho v polévce. Kolk. I. 21.

gľgancový. Gľgancová polévka. Sr. gľganec. Kolk. I. 21.

gľgat = hltavě jísti nebo píti; dáviti se při jídle; sháněti se po čem. Kolk. I. 21., Folp. b. 7. a. Vodu g. Hrb. Děd. 105. Gľgal kořalku z flašky. Hlav. Kr. 159. Srv. v Bart. gľg. Povídal, až tak gľgal létosťó (vzlykal). Špč. 90. — Kt. VI.

gľogan = veliký výrostek. Kolk. I. 21.

glogovky = druh hrušek. Horen. 8. a j.

glozovat = glossovati, klevetiti, pomlouvati. Kt. VI.

glozík = starý mládenec. Flx.

gľvák = noha. Zdvíhá gľváky = vzhůru nohy (o lenochu). Vz Kolk. I. 30.

gľvanec = rána zobákem; rána, udeření vůbec. Kt. VI.

gľvat = klvati, šťouchati. Kolk. I. 21. Gľval čaganem do sněhu. Bys.

gojdoš = tesařík brouk. Kt. VI.

golozňa = hlava (opovržlivě). Folp. a. 16. b., b. 7. a.

gombílat = kolébati. Kt. VI.

gombovaný = gomby zdobený. Kt. VI.

gomolý = bezrohý. Kt. VI.

gongol, **gongola** = halama. Kt. VI.

gořalka = hostina pořádaná příbuzným a známým po úvodě šestinedělky. Vyhl. Děd. I. 116., II. 163.

gorič = škaredý klobouk. Kolk. I. 21.

grace = neforemné ruce. Kt. VI.

gracisko = neforemná ruka. Kt. VI.

grackář = kdo nosí gracky (dlouhé vlasy v týle). Kt. VI.

gracóna = celá příprava ke kordulce. G. pozlacená. Vyhl. Děd. II. 139.

grajdat se = šmatlati se. Kolk. I. 21., Kt. VI.

grajdavý = šmatlavý. Kt. VI.

grajdoň = šmatloun. Kt. VI.

gramatika = kořalka. Kolk. I. 21.

gramboň = nešika. Folp. a. 28. b.

gramel, gramláň = gramlovec, nešika, nemotora. Kt. VI.

gramolka = kamenná kulička. Folp. b. 7. b.

gřandat = mnoho mluviti, křandati. Flx.

grbnút = hynouti. Kolk. I. 21.

grcačka, grcanina = dávení; vydávenina. Kt. VI.

greftovat = krechty opatřiti. Kt. VI.

grejdit = rejditi, toulati se. Kolk. I. 21.

greligár = klerikál. Kř. Roz. 276.

grglat = kloktati. Kt. VI.

grgnút = grbnút. Kolk. I. 21.

gric = čabalák, hajdalák, hastroš. Přík. Nov. 109. Chtěl sem si kópit límečke, ale žena nedala, že pré chco dělat grica. Špč. 147. Sr. gryc.

gricír = krejcar. Folp. a. 5. b.

grňák = hlupák, nemotora. Kt. VI.

grňavý. Ruce mám celý grňavý od práce (chromé). Mršt. Duš. 54.

grnec = želízko nože, čepel. Vyhl. Děd. I. 136. Vz násl.

grňka = želízko od nože kapesního. Bys. 103. Nebyla to kudla, nýbrž jen grňka. Horen. 105. Na křiváku, na grňce je něco vyřezaného, číslo atd. Vyhl. D. 106. Sr. klatek, holác, grnec, grňa. Kt. VI.

grňoľ, grňúľek = pahýl hlavně useknuté ruky. Kolk. I. 21.

grnovatět = trnouti. Kolk. I. 21.

grobit se = zprotivovati se, zlobiti se. G. se komu = protiviti se. Kř. Roz. 22., 76.

gróbský = hrubý (grob). Folp. b. 7. b.

groň = lesní stráň. Soused z blízkých groňů; To se stalo na groňu u Juráše. Slám. Lys. 72., 149. Vz u Bart. grúň.

gróška, grôžka = kroužek. Napřed si břinkali gróškó na hák (házeli). Hoch. 59.

grota v kostele = zábradlí. Čes. l. IX. 142.

gruch = hrách. Bys. Fig. 81.

gruntecky, vz izbecky.

gruntovnica = gruntovní kniha. Mršt. Ves. I. 5.

gryc = hajdalák, čabalák, hastroš. Bys. Fig. 255. Sr. gric.

gryf = tonina. Kt. VII. 1252.

gryndy, grynty = sliny. Kolk. b. 22.

gryntálka = slinták. Kt. VI.

gryntat = gryndati, slintati. Kt. VI.

gsére = okolky. V tém modlení ráno velky ksére nenadělá. Naš. XLV. 1. 3. a.

guberna = gubernium. Kř. Roz. III. 3.

gugľa, vz násl. kugla.

guľášovat = jísti guláš. Bys. Fig. 120.

guľe, vz násl. guliváry.

guľija = hromada. Kolk. I. 22.

guľiváry = švestkové knedlíky, jinak gule. Folp. b. 7. b.

guľovatý = kulovatý. Folp. b. 7. b.

guňa = houně, Slám. Lys. 104., plášť. Slám. Pl. 69.

guňka = malá houně (guňa); lajblík, kabátek, živůtek. Kt. VI.

guráš, guráž. Za vratama je dobře mět guráž. Kř. Roz. III. 202.

gvůlivá = k vůli. Kt. VII. 1252.

gymba = gamba. Kt. VI.

gyzdactvo = gyzd. Kt. VI. (gizdactvo).

gyzdání = zmatek. Flx.

H.

habaldník = hlavní trafikant. Bys. 97.

habáňový. Habáňová čepice. Krm. Obr. 84. Vz habáň (Bart.).

habánský kus = veliký. Kt. VI.

habat také: získati, přivlastňovati si. Kt. VI.

habateša = žena, co hobó uměla mlet jako šléfíř. Vyhl. R. 89.

habrlohy = šaty. Kt. VI.

habrňuvka, havrnuvka = havírnuvka, dulní dřeva. Laš. Kt. VII. 1252.

hacka = šátek. Rud. 30.

hácky = háby, šaty. Kaš. 110.

hačinkat, hačunkat = hačati, seděti (v dětské řeči). Kolk. I. 22., Folp. a. 27. a.

hačkovica = příze, plátno, plachta z haček. Kt. VI.

hádavý. Hádavé pivo (které přivádí lidi do hádek). Ondr. 24.

hádijence = audience. Bys. Fig. 124.

hadlivý = vadivý. H. řeč. Kt. VI.

hadmo lézti = po břichu. Krm. Dol. 40.

hadragaťa = otrhanec. Kolk. I. 22.

hadrlák = otrhanec. Kt. VI.

hadropletnica, nadávka. Vyhl. Ced.

hadula = ocún. Folp. a. 28. a.

hadůvky = houby černavé, mající klobouček široký a střapatý, Naš. XLIII. 49. 3. a. (nejedlé houby). Vyhl. Mal. 100.

hafák = pes (v dětské řeči). Kolk. I. 22.

haferníček = linduška vodní. Flx.

haferník = borůvka, borůvčí. Kt. VI.

hafrfaňa = kdo mluvě prská. Kt. VI.

hagnoska z lat. agnus = peníz s obrazem svatých na zavěšení. Bys. Fig. 298.

hachlovat také = jísti, žvýkati. Kt. VI.
hajba = hájení. Kt. VI.
hajda = pryč. Kolk. I. 22.
hajdaláček, vz hajdalák.
hajduper = hajduk. Kolk. I. 22.
hajdušský. Něco hajdušského v tom bylo. Klda.
hajflík = oddělení v ovčinci. Kolk. I. 22.
hájík = hajný. Kt. VI.
hájnica = louka u háje. Kaš. 92.
hajsačka = klouzačka. Vyhl. Ced.
hajsat = běhati, toulati se; klouzati se. Vyhl. Ced., D. 48.
hajsón = tulák. Spč. 49.
hajtrta = lehká ženská; rozpustilý chasník. Kt. VI.
hajtry = rozsochy na sušení sena. Kolk. I. 22.
hajtydlum = děvče živé, neposedné, divně ustrojené. Kolk. II. 36.
hajzlůvka = druh hrušek. Flx.
hake mike = sem tam. Dež sem meze něma chodil hake mike. Kř. Roz. III. 286.
hal, hal! Tak se odhání husa. Kt. VI.
halačka = spánek (v dětské řeči). Kt. VI.
halafaňa = veliká a hloupá ženská; klevetnice, štěkna. Kt. VI.
halapatúra = nevážný, lehký člověk. Kt. VI.
halastra = chátra. Kt. VI.
halbošit. A jeden přes druhého halboší na pána cosi (klabosí). Klda. 84.
halda = vyrostlé děvčisko. Gl. Ced.
haldamáš také = zpropitné. Kt. VI.
haldisko = nehezká halda; nepočestné robsko. Kt. VI.
halečkový = knedlíkový. H. voda, těsto. Kt. VI.
halenisko = stará halena. Horen. 270.
halina = nadávka. Kt. VI.
hálkat = hajati. Kt. VI.
halunkat = hajati, spáti (v dětské řeči). Folp. a. 27. a.
halušči = zdrobnělé haluzí. Kaš. 51.
haluška = kolébka (v dětské řeči). Val. Kt. VII. 1254.
halúzek = chlapec, ogar. Bys. 160.
hamarasit se = hádati se Kt. VI.
hampalíř = tlučhuba. Kolk. I. 22.
hamral = velký jedlík. Flx.
hamúr = humor, veselá nálada. Kolk. I. 22.
hanácký Jerusalem = Prostějov. Naš. XLIII. 106. 1. a.
hanačka = hanácká husa. Hrb. Obr. 293.
hanák = štětka na tyčce. Kolk. I. 22.
haňbolecký = hanebný. Bys. Fig. 146.
haňbolina = nestyda, necuda. Kt. VI.
haňbula. H. haňbulecká = nestyda. Vyhl. R. 83.
hanča = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.
handrbulec = tulák, světák. Kt. VI.
handrlačisko = hadrník, nadávka. Horen. 93.
handrlačit = hadry sbírati. Kt. VI.
haneza = anýz. Kt. VI.
hanzl = býk, valach. Kt. VI.
harcaľúch, **harcapaľúch** = nepěkné pečivo. Kolk. I. 22.
harcuškat = harcat s umílením. Kolk. I. 22.
harmárka = dubňák (kožich). Vyhl. Děd. II. 183.
hařpla = závora složená z ouška, babky a roubíku n. zámku visutého. Kolk I. 22.
hartat = hladiti po tváři, po vlasech. Kaš. 92. U Bart. = spinkati.
harvánky = foukací harmonika. Kolk. I. 22.
hasafírek = tulák; ztřeštěnec. Kt. VI.
hastrmanův. Hastrmanovy vlasy = plavuň. Kolk. I. 22.
hatina = březový prut. Kolk. I. 11. Sr. brezák.

hatlák = špatný písař. Kt. VI.

hatlapa = nadávka. Vyhl. Prus. 55., Čes. lid. IX. 143.

hatleperle = borůvky. Kolk. II. 36.

hátový. H. voda = na sv. Hátu svěcená. Vz Kt. VII. 1255.

haváč = kumhár. Kt. VI.

havák také = veliký železniční vůz. Kt. VII. 1255.

havrdla = vřed, boule. Autr. 129.

hazor, hazorák, vz azór.

hazuka, vz hazucha. Folp. b. 7. b.

hde = kam. Žena volá, že hde so (jsem). Kř. Roz. III. 51.

hdese = někam. Věděli by, že hdese dem. Hoch. 122.

hebaj = sem. Kt. VI.

hébavý tanec. Vyhl. Děd. I. 109.

hebno = rychle. Hebno pracovat. Vyhl. Děd. II. 29., D. 142., 154.

hečet = zpívati, popěvovati. Kt. VI.

hečkat = hejčkati. Kt. VI.

hedvábnica = hedvábná sukně. Folp. a. 24. b., b. 8. a.

heť = tam. Zalezl heť někdo pod lůžko. Slám. Lys. 118.

hegnút = couvnouti (s voly). Folp. b. 8. a.

hejnice = pastviska oddělená pro koně a krávy. Záhr. V. II.

hejrat = hýřiti. Kt. VI.

hejslovan. Tak nazývají na Mor. renegáti upřímného Čecha. Kt. VI.

heliša = oheň. Chlapci na podzim z bramborové natě dělajó helišu. Vyhl. Ced.

heľštýn = něco vysokého. Kolk. I. 23.

henčit, henkati = houpati. Kt. VII. 1256.

héné = hajný, Hoch. 58., **hény.** Pro svůj les máme hénýho. Vyhl. Mal. 99.

henkaj, hen = tam. Krm. Obr. 13. Do léta je ešče h. (daleko). Krm. Obr. 41.

hény, vz héné.

hepáň = vysoký člověk. Kt. VI.

hepýcnút = vyskočiti. Kt. VI.

héra = jméno kraví. Vyhl. Mal. 128.

herdek = zlý. Je to herdek baba. Kolk. I. 23.

herzog = šálená vacha, prohlížení domů za noci v celém okrese. Vyhl. Kr. 30.

hevaj = zouvák; kamenný žlab u studny n. u zřídla. Kt. VI.

hindzla = hříbě. Folp. b. 8. a. — **handzl** = kůň.

hisor = bláznivý, přemrštěný, divně oblečený člověk. Bys. Fig. 259., 298.

hiščerák = krtonožka. Kt. VI.

hjokat, pjokat, vjokat, hiokat = křičeti hjo. Kolk. I. 23., Kt. VII. 1257.

hład. Pola ležá hładem = ladem. Folp. b. 8. a.

hladit sa. Už zas sa to hladí = obloha se jasní. Kaš. 139.

hlamozina = pozemek vysoko položený. Kolk. II. 36.

hlamozit se = pracovati na hlamozině. Kolk. II. 36.

hlásenství = služba hlásného. Vyhl. Děd. I. 96.

hláskat = laskati. Tam se s ním hláská. Klda. 58. Žena hláská slovem vlka (psa, chlácholí). Klda. 58.

Hlásné = ponocný. Přik. Nov. 109.

hlaváč, hlaváček = hlavaté podvrženče divoženky. Vyhl. D. 159.

hlavala = vůl s velikou hlavou. Kt. VI.

hlavistý = hlavatý. Kt. VI.

hlavitě = dobře. Kt. VI.

hlazkat = hladiti. Kt. VI.

hld = hyd, vše takové jako: hadi, blechy, švábi. Vyhl. Kr. 43.

hlena = hlína. Pod hleno nás prevedla = do hrobu. Naš. XLII. 149. 1. c.

hlésta, hlísta = žížala; tasemnice. Vyhl. Alb. 38., Naš. XLII. 149. 1. c. Byl poslán pro hlísty (dešťovky). Kald. 20., Kř. Roz. II. 229.

hléstník = erythraea centaurea (rostl.), užívá se proti hlístám. Naš. XLIII. 46. 2. a.

hlodavec = lačný statku, lakomec. Vyhl. Ced.

hlomoza = nezralé ovoce. Autr. 129. U Bart. hlomozina.

hlópiš = hlupák. Vyhl. R. 81., Hl. 51.

hltoň = hltoun, kdo hltá. Kaš. 53.

hlúb = hlupák; košťál. Kt. VI.

hluchota = hluchá ženská osoba, hluchoň. Folp. b. 8. a.

hlupnice = blázinec. Vyhl. Prus. 62.

hlupota = hlouposť; hloupá osoba. Kř. Roz. III. 78., Folp. a. 29. a.

hlupotina = hloupé jednání, hloupý čin, kousek. Kaš. 55.

hlúpotinky = hlupoty. Horen. 235.

hlúpý. Vdá se, až přijde hlúpý, co kúpí. Uh. Brod. Vyhl. Ced.

hluza = nečas, nesnáz. Bys. 4., 62.

hlyboček = úval. Kaš. 92.

hmúřit = žmúřit oči, hmouřiti. Folp. b. 8. a.

hňapit, hňapnút = udeřiti. Kt. VII. 1259.

hnatý = hnaný. Kaš. 66.

hnetka = druh škubánků. Vyhl. Děd. I. 46.

hnidavec = vřes. Kolk. I. 23.

hnivala = lenoch, nehyba. Kolk. II. 36.

hnojisko = hnojiště. Vyhl. Ced.

hnojnicový vůz. Horen. 125.

hnotky = dlouhé žíly v listech. Vyhl. Slz. 51.

hňupat = mluviti jako tele, vůl = hloupě. Kolk. I. 23.

hnut = veliký kus dřeva, veliká haluz. Kt. VI.

hobizňa = huba (pohrdlivě). Kolk. I. 23.

hodlivý = patřičný. Ve vašem domě je vše hodlivé. Vyhl. Jař. 102.

hódnót. Co temu hódnete = co troufáte? Autr. 130.

hodovo kvítí, kvete o sv. Václavě bílým kvítkem. Naš. XLIII. 46. 2. a.

hodrňat = silně kolíbati. Kt. VI.

hodule také = lehká ženská. Kt. VI.

hoferský. H. sépka. Vyhl. Děd. I. 97. H. hody = slavnosť senoseče. Kt. VII. 1260.

hófit. Dež ti se k sobě hófijó (shromažďují, spojují). Vyhl. Alb. 14. Všeci kolem něho se hófijó. Vyhl. Vys. 82.

hoflanec = pohlavek. Hrb. Děd. 186.

hogŕnat = třením o zem hřmot působiti; kolébati. Vz Kt. VI.

hojgačka, homjačka = houpání dětí na noze. Vyhl. D. 10.

hojkat = houpati, hýbati. Mlíko se jož v látkách nehojká, je tedy vestatý. Vyhl. Mal. 145.

hojný. To je taková hojná Běta = ženská, která má všeho dost a ničeho nešetří. Uh. Brod. Vyhl. Ced.

hójšačka = houpačka. Kaš. 92.

hójšat sa = houpati se. Kaš. 92.

holác = strana křiváku (čepele), na níž není nic vyraženo; hráč strany určené hozením holáce. Vyhl. D. 106. Sr. grňka.

holár = bez, z něm. Holler. Strážn. na Mor. Listy filol. 1909. 313.

holec = neženatý člověk. Kt. VI.

holenek = mladý člověk proti staršímu, holeček. Holenku, to já pamatuju aji Napúleóna. Vyhl. Ced.

holinka = zelená třešně. Kolk. I. 23.

holiš = holohlávek (dítě). Kt. VI.

holive odstranit = topoly. Mršt. Ves. II. 441.

holomraziska = zmrzlá ozim, na níž pásali prasata. Vyhl. Ced..

holotík = sedlák. Kt. VI.

homjačka, vz hojgačka.

homkat = houpati. Žlova má hnizdečko na leko uvázaný a to se jí homká. Vyhl. Mal. 121. Sr. hojkat.

hompačka = kolébač. Kolk. II. 36.

hoňák = pasák ovcí; honící pes. Kt. VI.

honem. Honem umřel, Pomálý živ; S pánem honem, se sedlákem pomály. Hlav. Kr. 26.

hongačka = houpačka, hompačka. Kolk. I. 23.

holotat = viklati. Kt. VII. 1261. za: holešná.

holumek = hlídač dříví. Laš. Kt. VII. 1261.

hoňavec = honící pes. Kt. VII. 1262.

hongat se = houpati se. Kolk. I. 23. H. také = viklati. Dyť se plot hongá. Hrb. Děd. 43.

hoňkyny = mostiny, oblé trámce, jimiž se dláždí cesty na místech močálovitých. Kaš. 92.

honsa = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

hontěný plot = hontový. Záhr. V. 10.

hopan = vrták (tanec), Horen. 334., děcko skotačivé. Kolk. II. 36.

hopiznat = vyskakovati, tančiti. Kolk. I. 23.

hořákat = hořekovati. Kolk. I. 24.

hořčina = hořký nápoj. Folp. a. 28 b.

horek = svršek (v kartách). Horen. 299.

hořit si = naříkati si, žalovati. Pan Hrabetz si hořil; V hospodě si hořil. Vyhl. Zař. 90., Alb. 8.

hořkavý = zdrobnělé hořký, nahořklý. Kaš. 51., 52.

hóse = house. Vyhl. Děd. II. 199.

hóser. Na hósera žnouti = úzké pole na dlóho žnout. Vyhl. R. 90. Vz ocas.

hosí cápka = samorostlík (rostl.). Naš. XLIII. 46. 2. b.

hóska = housenka. Kt. VI.

hospodárka = hospodářství. Vést hospodárku. Kldu. 112.

hóštěnka = houština. Naš. XLII. 81. 1. b.

hotař = rostlina. Hotař je vysoký, má malá kvítečka v chomáčku, podlouhlé lístečky. Roste nejvíce v prosu, přerůstá je, že stojí nad ním jako hotař. Vyhl. Mal. 107.

hotaříček, rostl. Hrb. Dt. 89.

hotařit = hotařem býti. Kt. VI.

hotárna = hotařův byt. Kt. VI.

houfit. Pacientky houfily se k rannímu sněmu. Naš. XLIII. 101. 1. b. Vz hófit.

houlat = dávati dobytku mnoho žrádla. Kt. VI.

housenka = chlupatá zelená šňůrka u mužského klobouku. Vyhl. Děd. II. 170.

houvězit se = točiti, kroutiti se. Kt. VII. 1263.

hozílek = uzílek, uzlíček. Naš. XLIII. 53. 3. a., Vyhl. Alb. 66.

hrábek. Prsty tuhnou zimou v hrábky. Mršt. Ves. II. 393.

hrabica = kosisko, kosa s hráběmi. Bys. Fig. 298.

hrabisko = hrábě. Vyhl. Prus. 57.

hračet = hrčeti. Kt. VI.

hřada také = posada. Kt. VII. 1264.

hradčica = hradská cesta. Bys. 161.

hranáč = druh jablek. Folp. b. 8. b.

hranečník = tlustý zavalitý člověk. Kolk. I. 24.

hránka dříví = hranice. Kaš. 115., 129.

hrap = habr. Kaš. 141.

hratevník = besedník. V jizbách se scházeli hratevníci. Vyhl. Mal. 22. Sr. hratva = beseda, táčky.

hrbatit se = hrbiti se. Hrbatil se jak kocúr (dělal pokorného). Před úřadem hrbatijó záda. Kř. Roz. 88., 312., 85.

hrách. Smlúvali se, že spolem svijú hrách (utekou). Klda. 59.

hřbetovina = páteř z bravka. Vyhl. Slz. 58.

hrbóc, hrbúc. Fasuňk se nahne a hrbóc ležím v příkopě. Bys. 111.

hrbócala, hrbócela = hrčala, mluvka. Kt. VII. 1265.

hrbócat = hřmotiti. Folp. a. 27., b., b. 8. b. Sr. hrbúcat.

hrbócení. Zaslechl jsem akýsi hrbócení a kvičení v marštale. Naš. XLIV. 71. 1. a. Sr. hrbócat.

hrboucet. Když umí drobet hrboucet (německy mluviti). Hlavn. Kr. 83., 172.

hrbulúc. Udělati h. = upadnouti (o dětech). Kolk. I. 24.

hrcáč, hrcák, hrcan, hrcala = kdo hrcá, kašle. Kt. VI.

hrcán, hucán = klobouk. Kolk. I. 24.

hrcat = chrkati, kašlati. Kt. VI.

hrčák = kus hrčatého dreva; malý hrapatý člověk; křikloun. Vz Kt VI.

hrčatý = sukovitý. H. dřevo. Kt. VI.

hrčit. Sypou vám letos zemáky? Ale kde, letos tak nehrčijó. Vyhl. Ced.

hrčka = boule. Krm. Obr. 9.

hrdelnica = těžká práce. Vyhl. Ced.

hřebec. Halena s hřebcema (s plechovými knoflíky). Vyhl. Ced.

hřébek = hříbek, nováček na universitu vstupující. Bys. Fig. 136.

hřebíček = hvozdíček (rostl.). Vyhl. Mal. 107.

hřebička = zahradní vonička. Vyhl. Mal. 107.

hřezko = hřisko, kuželník. Přik. Nov. 110.

hřib. Vlasy nečesané do hřibu, přistřižené na hřib. Mršt. Ves. I. 129., VIII. 10.

hřiba = hříva, vlasy. Kaš. 22., Kolk. II. 36.

hřisko = hřiště. Bys. 102.

hrkáč = druh jablek; klepačka, hrkačka. Kolk. I. 24. Sr. hrkláč.

hrkačka = klepáč, klepačka. Hrkačkú se hrká (místo zvonění o velký pátek). Vz Vyhl. R. 39.

hrkavice = rostlina. H. má na stopce mnoho žlutých květů, které, když odkvetou, hrkají. Vyhl. Mal. 107.

hrkláč = druh jablek. Folp. b. 8. b. Sr. hrkáč. — **H.** = klapačka. Přik. 63.

hrknút = udeřiti. Folp. b. 8. b.

hrkotka = dřevěná n. plechová rolnička s držadlem (hračka). Val. Kt. VII. 1266.

hrkula = ženská, která se vším hned vyhrkne. Hlav. Kr. 87.

hrkutání = vrkání. H. holuba. Kt. VII. 1266.

hřmít = hřmotiti. Čekali, ešli to zas začne hřmít. Mršt. Ves. V. 7.

hrncovat. Čelem po tabulce h. = jezditi, trest při hře na Meluzínu. Vz Vyhl. D. 111.

hrobařky = vši, které člověk dostává před smrtí. Kolk. I. 24.

hrobý. Hrobá dívka = starší služka. Vyhl. Děd. I. 46.

hromadinky, druh hub. Vz Kt. VI.

hromadisko = hromada kamení. Vyhl. Kr. 44.

hromotřesk, hromostřesk = hromová zelina. Naš. XLIII. 46. 2. a.

hromúcený = velmi hromský. Kaš. 51.

hromúcí. Hrome h.! Kt. VI.

hroták = veliký klobouk. Vyhl. Děd. II. 119.

hrotek také = špinavý klobouk. Kt. VII. 1267.

hrouchání = práskání. H-ním biče rozsekával vzduch. Mršt. Ves. III. 135.

hrouchat. Jak to praskalo a hrouchalo (ze střel). Mršt. Ves. VII. 5. V síni něco hrouchlo, jako když z kanonu vystřelí. Ib. V. 6.

hrózek = hrouzek, ryba strakatá. Bys. Fig. 298., Naš. XLII. 84. 1. c.

hroznový. Hroznová květina proti souchotinám. Naš. XLIII. 46. 2. b.

hrske = hezky. Straka má ocas hrske dlóhé. Naš. XLII. 80. 1. c. Vz hrzke.

hrubohleď = dalekohled. Kaš. 92.

hrubousedlý sedlák = starousedlý. Bys. Fig. 120. Sr. malousedlý.

hrúdy, hrudky = místa, která voda nezatápí. Hrb. Obr. 62.

hrušák = vdolek n. koláč hruškami mazaný. Kt. VI.

hruškovica = voda z vařených suchých hrušek. Kolk. I. 24.

hruštička = lesní tráva. Kt. VII. 1267. Sr. hruštice.

hrzke = hrske. H. daleko chodit. Vyhl. Děd. II. 28.

hu. Tož, ogaři, hu! Hu značí běh = běžme! Kald. 27.

hubáček = hubička. Kt. VI.

hubačka = houbová polévka. Kt. VII. 1267.
hubča = hubička. Kaš. 51.
húbí = hloubí. Kaš. 18.
hubičková = mor. tanec. Kt. VII. 1267.
hubjénka = vrkoč z hedvábí n. harasu kolem hlavy nosený. Kt. VII. 1267.
hubka na plané růži, na šípku = takový vlasatý brunatný uzel (způsobený vosou). Vyhl. Mal. 150.
hublátko = kružidlo na zelí. Kt. VII. 1267.
hubný — houbový. H. máčka. Mršt. Ves. II. 507.
hucán, vz hrcán.
hučný = hlučný. Hučná cesta (silně navštěvovaná). Kaš. 145. Vz hučnice.
hudlat = pohybovati. Kt. VI.
hudlikat = hudlati. Kt. VI.
huja = veliký hujec. Kt. VI.
hújat také = dováděti, býti rozpustilým, bíti se. Hrb. Děd. 286.
hujec = prasečí žaludek naditý masem na drobno usekaným, Presswurst; vzdorovité dítě. Kolk. I. 24. — Kt. VI.
hukáč = pták veliký jako straka, jenom že je šedý. Má dlouhý krk a dlouhý zobák. Hlasem huká. Vyhl. Mal. 118.
huľečka = ulička. hulečka = hulka. Bys. 142.
hulik, hulék = cahón (zde). Vyhl. Ced.
hultaj = hulvát. Rud. 39., Kt. VI.
hulvor = dymnivka dutá; sprosták. Flx.
humkat = houpati. Kt. VI.
hun hon. Přes nevelky huny. Vyhl. Slz. 278.
huncovat = honiti; tlouci. Kt. VI.
huňka, zdrobn. huňa. Kt. VI.
hunkat = houpat. Kt. VI.
huňky = papuče z valašské hůně. Kt. VI.
hup psí jméno. Kt. VI.
hupek. Do hupku = honem. Kt. VI.
hupkavý. Hupkavá mysl (nestálá). Hlav. Kr. 160.
hurdačka = řídká kaše z mouky a z durděného mléka. Kt. VI.
hurdikat = hurdati. Kt. VI.
hurdyburdy (o rychlém mluvení se říká; krocan dělá h.) Kt. VI.
husacina = husí pečinka. Kolk. I. 24.
húsacko = odrostlejší house. Kt. VI.
husák = sršeň. Kolk. I. 24.
husar = jméno koní. Vyhl. Mal. 107.
husárek = čepice. Kldu. 114.
húsena = housenka. Strážn. na Mor. List. filol. 1909. 313.
húser také puchr. Kt. VI.
húsinica = housenka. Kt. VI.
huśkać = houpati se. Laš. Kt. VII. 1269.
husovat = vábiti. Kt. VI.
hustina také = ústí, ústina. Kt. VI.
hušačka = houpačka. Kt. VI.
húšči = houští. Folp. a. 32. b.
hut = hlt. Vyhl. Slz. 254.
hutař = polní hlídač. Mršt. Ves. I. 180 a j.
hutný = tlustý, pevný, silný (o látce). Kaš. 92. U Bart. = hotař.
húzeň. Na nohou měli húzně a boty. Horen. 197.
hužvanec, hužvan = umačkané jídlo. Kolk. I. 25.
hužvit = nelibě mačkati. Kolk. I. 25.
hvězdica = kopretina. Vyhl. Mal. 107.
hvozdíček = hřebíček (rostl.). Vyhl. Mal. 107. Sr. hvozdík.
hybko = rychle. Vyhl. Děd. II. 52.
hybočina = hlubina. Kaš. 92.
hydánek = kurník. Kt. VII. 1270. Sr. hyd.
hyhotat se = hlasitě se smáti, řehtati se. Kt. VI.
hylázgat = vezpust křičeti. Kt. VI.
hynčet = říceti. Kobyla hynčí. Kt. VI.
hyntečka = šňůrka, pentle. Kt. VI.

hyté, nesklonné = chůvka, plachta, ve které se děti nosí. Kt. VI.

hytena = hyté. Kt. VI.

hyža také = ohyzda. Kt. VI.

Ch.

chabanina = suché, špatné maso. Kt. VI.

chabastit = chabiti. Kt. VI.

chabašči, chábí = listy zelí n. kapusty. Kolk. I. 25.

chabaščica, chabaščovica, chábovica = bramborová polévka, v níž se vařilo několik listů zelí n. kapusty. Kolk. I. 25.

chabičí = roští, klestí. Kolk. I. 25. U Bart. chabí.

chabošč = křoví, chabašči; tráva ve stojatých vodách v chumáčích rostoucí. Kt. VI.

chabovica, vz chabaščica.

chabovina = haluz s listím. Vyhl. Děd. I. 36. Chabovinó moche scháněle. Ib. I. 14. U Bart. chabina.

chaby = haby. Kt. VI.

chachar = člověk rodu selského nechť je poctivec nebo chachar (otrapa, dareba). Slám. Lys. 3.

chachotat. Kačer ch-tal. Hrb. Obr. 188.

chachýňat = jíti dlouhými kroky. Viděla ji, jak chachýňala domů s motykú. Krm. Obr. 14.

chajda na tři facky = chalupa na sboření, zbořisko. Bys. Fig. 298.

chajdałupka = špatná chalupa, barabina. Kolk. I. 25.

chalda = poběhlice. Kt. VII. 1271.

chalivý = churavý. Ch. na nohy. Kt. VI.

chalkat = utišovati. Ch. dítě. Kt. VI.

chaloň také = veliký chlap. Vyhl. Ced.

chalópči = výměnkáři. Vyhl. Mal. 77. Sr. chaloupský.

chaloupský = výměnkář. Vyhl. Mal. 22. Vz chalópči.

chamala = chamač, kdo chtivě něco béře, chamá. Kt. VI.

chamčí = roští, klestí, křoví. Vyhl. Děd. I. 12. Vz chamščí.

chamlavě jísti (bez zubů). Kt. VI.

chamstat = hltavě jísti. Kolk. I. 25.

chamščí = chamčí. Kolk. I. 25.

chasňacko = špatný chasník. Kt. VI.

chasoň = chasník. Kt. VI.

chatrný = churavý. Naše matička só chatrná. Vyhl. Ced.

chaupa = chalupa. Kaš. 18.

chebonit se = mnoho se smáti. Kolk. I. 25.

chechrla, chechrňa = pepřice, luštěnina. Kt. VI.

chichikání = smích. Mršt. Ves. I. 220.

chladký = chladný. Kt. VII. 1272.

chlachtat se = velmi se smáti. Kt. VI.

chlachula = ženský smíšek. Kt. VI.

chlama = huba, ústa. Folp. b. 8. b.

chlámat = neslušně, hltavě jísti; **ch. se** = mnoho, neslušně se smáti. Kolk. I. 25., Folp. b. 8. b. Vz chamstat.

chłamotat se = velmi se smáti. Kt. VI.

chlampor = stará, rozmoklá houba. Kt. VI.

chľamuľa = ženská, která se mnoho směje. Kolk. I. 25.

chłapčacko = chlapisko, špatný chlap. Kt. VI.

chłapčena = děvče, které chodí za hochy. Kt. VI.

chlapčenský = chlapcům příslušný. Folp. b. 9. a.

chłapčesko, chłapčisko = veliký chlap. Kř. Roz. 96.

chlaplat = chlapat. Kt. VI.

chlápnoucí = ubývající. Schlápnoucí zimou, přibývajícím dnem Mršt. Ves. IV. 18.

chlapnút = udeřiti. Kt. VI.

chlapoš = chlapík. To je chlapoš! Kř. Roz. 101., Naš. XLIV. 106. 1. b.

chlapýcnút = upadnouti; udeřiti. Kt. VI.

chlastaľa = pijan. Kt. VI.

chľastnút = ukousnouti (o koni). Kaš. 93. Koně chlastali hubama. Kaš. 109. — Viděl, jak žaba chlastla s nebe (spadla). Vyhl. Děd. I. 143. U Bart. = hoditi.

chlašný = tělem sešlý. Kt. VI.

chľéb. Chľeba jest = čarovati. Kolk. I. 25.

chlebovník, chlebovňák = podplamenice (také režňák, chlebový vdolek, várpoky). Kolk. I. 25. **Ch.** = koláč z chlebového těsta. Záhr. IV. 21.

chľemtoň = hltavec. Kolk. I. 25.

chľomáznút = dáti pohlavek. Val. Kt. VII. 1272.

chlopeň, chlopňák = klobouk. Folp. b. 9. b.

chľópit koho po kříži, komu (koni) na prsa = plácati; Tu je roka (ruka), chlopněte. Horen. 128., 130., 131.

chlopkat = chlópit. Ch. koho po krku, komu po rameně. Horen. 123., 208.

chlópnutí. Napřáhl mu ruku k chlópnutí (k plácnutí, k uzavření koupě). Horen. 131.

chlostat. Sníh chlostá = silně padá. Vyhl. Ced.

chľpanec = velký hlt. Kolk. I. 25.

chlup = jméno psí. Vyhl. Mal. 128. — **Ch.** = nadávka rozpustilcům. Folp. b. 9. a.

chlupatica = druh tenké trávy, které sekáči nemají rádi. Vyhl. Mal. 108.

chlustačka = chlustavá (blátivá cesta. Kt. VI.

chľustnút = spadnouti. Kaš. 93. U Bart. vodou stříknouti.

chmacnút = chvtiti. Chmacni ten slópek. Mršt. Ves. I. 265.

chmár = oblak. Nikde chmáru na obloze. Mršt. Ves. VIII. 30.

chmatačka = úchytka. Folp. b. 9. a.

chmaták = zloděj. Folp. b. 9. a.

chmatarna. Folp. a. 5. a., 28. a.

chmatat = chytati; hmatati. Folp. b. 9. a.

chmatit = chytiti. Ch. nemohli nikoho. Mršt. Ves. II. 529.

chmelíní = divoký chmel. Naš. XLIII. 46. 2. b.

chmétnót se = namanouti se, mihnouti se. Autr. 130.

chmúlit se = kaboniti se. Kaš. 93.

chmurat = cmurat, sazemi mazati. Kt. VI.

chňápy = nohy. Kolk. I. 25.

choči = chudší. Ten kosteliček je ešče choči než ta skréš, v niž na svět přišil sen (syn) boži. Naš. XLIII. 101. 1. d.

choďová = coufavá, mor. tanec. Kt. VII. 1273.

chodý = chudý. Chodá kasa = farní ústav chudobinský. Vyhl. Ced.

chochmy = chytrosť zvláště obchodní. Kolk. I. 25. Ten (pes) má chochme, ani se nepté. Kř. Roz. II. 52.

chocholáč = policajt (má chochol na klobouku). Bys. Fig. 154.

chocholúší = chochol. Kt. VII. 1273.

chochúlka = veliké, podlouhlé jablko, Kt. VI.

chojínový = chvojínový. Ch. les. Kt. VI.

cholánek = selský klobouk. Kt. VI.

choldúnisko = choldún, hostec. Kt. VI.

chomolec na chytání raků. Ch. je na způsob rybářského měchu (pytle), ale kratší. Vyhl. Mal. 125.

chomolit se = padati, sypati se. Bela tma, jak dež se névic snih chomolí. Vvhl. Děd. II. 28.

chomútář = kdo dělá chomouty. Horen. 126.

chorjakle = rochetka. Čes. l. IX. 118.

choroň = churavý člověk. Kt. VI.

chorumble = korouhev. Vyhl. Prus. 36.
chořulký = velmi černý. Ch. chléb. Kt. VI.
choťaž, chotož = choť. Kt. VI.
chramostika = veliký koláč s třešněmi. Kolk. I. 25.
chramoždit = dělati šutr. Kt. VI.
chrastoň, chrastava = žába, ropucha. Kt. VI., Flx.
chrašč = chřástal. Flx.
chrbľat = protivně kašlati. Kolk. I. 25.
chrčat = těžko dýchati, chrčeti. Kaš. 93.
chrchel = mužský úd plodicí. Kt. VII. 1274.
chrchloň = kdo mnoho chrchlá, kašle. Folp. a. 28. b.
chŕkat = kašlati. Kaš. 93.
chrobáctvo = brouci, červi. Bys. Fig. 299.
chrobavý = červivý. Ch. ořech. Kt. VI.
chromačka. Kráva má ch-čku či mušec. Val. Kt. VII. 1275. Vz mušec.
chromský = hromský. Vy chromské duše! Slám. Lys. 224.
chrostek = zelí nevyrostlé do láhvek. Kt. VI.
chrostot = chrastot. Ch. zámku ze spaní je nevyrušil. Slám. Lys. 218.
chrptat = mazati, poskvrňovati. Kt. VI.
chrtit = skrbliti. Kolk. I. 25.
chrtósit, chrtúsit. Musí se na ten grécar ch. = jej škrtiti, zbytečně nevydávati. Bys. 109., Bart.
chrúmaľa = kdo chrúmá, kulhá. Kt. VI.
chrúmat = kulhati. Folp. b. 9. a. Autr. 130.
chrumpla = nepořádná, nečistá ženská. Folp. b. 9. a.
chtička vdavek. Přik. 29.
chubolit se, chublit, chublat se = sněžiti; mračiti se. Kt. VI.
chudáctvo = chudý lid. Kt. VI.
chuduňa = žebrákovice. Val. Kt. VII. 1275.
chumáč = spolek. Dostati jídlo do chumáča = do jedné nádoby. Kolk. I. 25.
chumelík = ošklivec. Flx.
chumchálek = sprostý chlap z cizí dědiny. Kt. VI.
chumtaľa = kdo pořád chumtá. Kt. VI.
chumtanice = chumelenice. Taková to byla ch. včel. Mršt. Ves. VIII. 98.
chumtat se. Lid jak černý mrak chumtal se (chumelil se) na různo; Tam se kluci najednou chumtají. Mršt. Ves. IX. 74., VI., 18.
chutit si = pochutnávat si. Folp. b. 9. a.
chválit. Na persóno ho nechválím, ale na dobroto. Naš. XLIV. 135. 1. a.
chvastala = chvastal. Kt. VI.
chvistat také = něčím tlouci. Kt. VI.
chvištět = téci. Voda chvišči z ďúrky. Kt. VI.
chvostalík = chvostačka. Kt. VI.
chyba. Na chybu mu (vepři) hádám 70 mázů sádla. Kř. Př. 38.
chychotat se = chechtati se. Kt. VI.
chýle = šikmo. Stojí to ch. Kt. VI.
chýlek = slabý člověk. Flx.
chýra = chýr, pověsť. Vane jí chýra volnosti. Bys. Ves. 81.
chytačka = pasť na mouchy. Naš. XLIII. 126. 1. b.
chytilka, druh jablka. Kt. VI.
chytlavý. Maďarčina je chytlavější než němčina (dříve se jí člověk přiučí). Vyhl. Ced.
chytroňka = zchytralá ženská. Kt. VII. 1276.
chytrý. Ch. jak Šalamónove gatě. Vyhl. Mal. 93.

I.

Ibrcól = librcoul. Vyhl. Děd. I. 137.
icek = šelma. Kt. VI.
ikavec = dychtivý člověk. Kolk. I. 26.

indián = krocan. Flx.
inevenzito = universita. Spč. 95.
infulenca = influenca. Kř. Str. 42.
ingliša = cukrovinka. Čes. l. VI. 176.
irsungent = insurgent. Kř. Han. 123.
išč = jíti. Kt. VI.
iščerka = ještěrka. Kaš. 14., Kolk. I. 26.
iškrument = instrument. Bys. Fig. 119.
iva = jíva. Naš. XLIII. 46. 2. b.
iver = tříska. Kt. VI.
ivero = iver. Kt. VI.
ivorek, zdrobn. iver. Kt. VI.
izba, izbétka = jizba. Folp. b. 9. b., Kt. VI.
izbecký, izbovský (gruntecký) = majitel gruntu naproti výměnkáři. Vyhl. Mal. 77. — **izbecká** hospodyně = selka. Ib. 22.
izbisko = veliká nebo špatná jizba. Kt. VI.

J.

jabach = nadávka židu. Folp. b. 9. b.
jablíčko. Pouštěla jablíčka (líce se jí nadouvala). Hlav. Kr. 116.
jablóško = brambor. Naš. XLIV. 135. 1. d. Sr. v Bart. jabko.
jabúnečka = jabloň. Kt. VI.
jadan = potakač. Kt. VII. 1279.
jahly = kaše z pohanky. Kaš. 93.
jahodičky = brusinky. Flx.
jajko, jajo = vejce. Kt. VII. 1279.
jakkerak. Má j. = jest bohatý. Kolk. I. 26.
jakseživ = jakživ, nikdy. Neviděl sem to j. = nikdy. Kolk. II. 36.
jakýsi. Ešče je tam jakési seno (něco sena). Kaš. 82.
jalec = bělice. Flx.
jalovčák = mladý býk pro jalovice. Kt. VII. 1280.
jalovčisko = jalovice. Krm. Obr. 97.
jalovčunka = jalovcovka. Kt. VI.
jalovec = jalové ovce. Pásl jalovec. Vyhl. Kr. 12.
jancipoš = janciáš. Kt. VI.
jančary = staré, rozbité boty. Kolk. I. 26.
jančit se = veseliti, blázniti se. Kolk. II. 36.
janské kvítí = kopretina. Flx.
janu = věru, inu. Horen. Nov. 29. a j.
jára = výkrojek, do něhož se dává dno bečky. Kt. VI.
jařabatit se = modrati se. Horen. 68.
jařabatý, jařambitý = strakatý. Vyhl. Slz. 279., Čes. l. X. 30.
jardat = čechrati. Kaš. 93. U Bart. = třásti.
jarek = ryba. Hrb. Dt. 45.
jarmaří = nemotorná dubová truhla. Kldu. 108.
jaroš = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.
jasat = ničiti oděv. Kaš. 93.
jasenovisko = část lesa jasany porostlá; klestí jasanové. Folp. a. 29. a., b. 9. b.
javůrek = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.
jaza = zlá žena. Flx.
jazýčky = listy jitrocelu kopinatého. Flx.
ječmeňky = hrušky s ječmenem zrající. Folp. b. 9. b.
Ječmínek. Hledati Ječmínka také = pořádati v obcích všeobecnou prohlídku policejní. Bys. Fig. 266.
jeden. Uměla všecko jedna dvě = hned. Naš. XLIV. 148. 2. a. Só ty kořata jak jedno = velice si podobná. Vyhl. Ced.
jednokoňky = sáně o jednom koni. Nár. listy. 1909. č. 102. příl.
jednoška = druh ručnice. Krm.

Dol. 16. — **J.** = papírová zlatka. Bys. 162.

jedovat koho = zlobiti. Preis. 3., Folp. b. 9. b.

jedovina = jedovatina. Kt. VI.

jedzivo = jídlo. Folp. a. 29. a., b. 9. b.

jééédanenke, **jééējdanenkova** = jééějda. Vyhl. R. 80., Hl. 51. Vz jéjda.

jehlit se = zlobiti se. Kaš. 93.

jehňata = pletené bačkory. Kolk. I. 26.

jehníče = slabé, špatné jehně. Kaš. 52.

jéjda, jéjdany, **jéjdanenky, jéjdanočky** - výkřik bolesti. Folp. a. 27. a.

jejdamane! údiv. Kolk. II. 36. Vz jéjda.

jeľanec, ľejanec = lívanec. Kolk. I. 26.

jelektrický = elektrický. J. mašina. Kř. Roz. II. 207., Vyhl. Děd. II. 236.

jeletrika = elektrika. Kř. Roz. II. 207.

jemelo = malý živý hoch. Kolk. I. 26.

jenestr = žanovec, rostl. Kolk. I. 27.

jeny = jenom. Slám. Lys. 94., 97.

jesení = osení. Kt. VII. 1283.

jestřabit se = zdvíhati se. Vlasy se mu j-bí. Kt. VI.

jetel = datel (pták). Je černavý, má bílé ďupky po křídlech. Vyhl. Mal. 117.

jetelinka = mor. tanec. Kt. VII. 1283.

jezekoce = exekuce. Bys. Fig. 85., Spč. 143., Kř. Roz. III. 277.

jezeráček = velká bělice s červenýma očima. Vyhl. Mal. 126.

jezina = ryba menší než ježek (ryba), podobná kapru, ale bílá. Vyhl. Mal. 126.

jezírko = vesnický rybník, louže. Kt. VII. 1283., Hrb. Obr. 14.

ježdžat = jezditi. Folp. a. 15. b.

ježek = ryba. Vyhl. Mal. 126. Vz jezina.

ježišenky = označení podivení. Kt. VII. 1283.

jícný = kdo má vždy chuť k jídlu. Autr. 130.

jičínská = běhavka. Flx.

jikra žabí = stehénka. Vz Vyhl. Jař. 43. Vz v Bart. ikro.

jikřák = jikrnáč. Kt. VI.

jikro = ikro, lýtko. Kt. VI.

jindové = jindy. Vyhl. R. 85., Hl. 58. E (i) j. sem pískával na klarinét. Naš. XLIV. 80. I. b.

jirdi = svatební mládenci na koních. V lipenském Záhoří. Kt. VII. 1284.

jirchovice = kalhoty. Kt. VII. 1284.

jitřina = jitro. Měl 35 košů (brambor) z jitřiny. Rud. 25.

jizbový. Jizbová pec (kamenná; jiná je pec chlebová). Naš. XLII. 62. 1. a.

jíž = ježek. Kt. VI.

jižďola = tulačka. Kolk. II. 36.

jogáf = mouka ve vodě vařená, jídlo. Kolk. I. 27.

joch = já jsem. Kt. VI.

jochař = kravař, obchodník s hovězím dobytkem. Kt. VI.

joj, jojda = ejhle. Kt. VI.

juhás = švihák, mladík kolem 20 let. Kolk. I. 27.

juhat = mařiti; vesele žíti. Kt. VI.

junec také = mladý zajíc. Kt. VII. 1285.

juřék = jiřička (pták). Juřéci hnízdí v břehách. Vyhl. Mal. 118., Kt. VII. 1285.

juterko = má dva vrtle (věrtele). Vyhl. Prus. 59.

jutiform = nějaká látka. Stříhal j. Mršt. Ves. I. 135.

jyny, yne = jen, jenom. Vyhl. Slz. 129.

K.

kabaňa = delší kabát. Krm. Obr. 143.
kabiš = pevný, dobrý kabát. Kolk. I. 27.
kaboš = dětský kabát. Folp. a. 29. b. Sr. kabošek, kabiš. Kt. VI.
kabrňák = chlapík. Naš. XLII. 101. 1. b.
kacáb, vz cípák.
kacabajka také = vězení. Flx.
kačenec = obecní vězení. Mršt. Ves. I. 192.
kačenke = šalamounek (rostl.). Vyhl. Mal. 108.
káčerek. Vést koho káčerkem = pod paždí. Kolk. I. 27.
kačinec = šáchor. Folp. b. 9. b.
kačohél = nadávka hloupému děvčeti. Folp. b. 9. b.
kada = modrá skalice. Kt. VI.
kaděra = potměšilec. Kolk. I. 27.
kadet = malý tlustý člověk. Val. Kt. VI.
kachník = káčer. Kt. VI.
kajkerý = kdekterý. Kt. VI.
kajsi = kdesi. Kt. VI.
kakáč = noční hrnec dětský. Mršt. Ves. I. 78.
kakra to tak! Kř. Roz. II. 79.
kalabizňovat o kom = hloupě mluviti. Krm. Obr. 52. U Bart. Kaľabisovat...
kalama = nehoda. Kolk. I. 27.
kaléni = kalina (keř). Vyhl. Mal. 108.
kaliga = churavec. Vz násl. Dež bel ten tatík nejaké kaliga, tož legramiroval. Vyhl. Alb. 86.
kaligovat = stonati. Kaligoval sem tenkrát právě tako včel. Naš. XLII. 149. 1. d.
kalíškovat s kým = kalíšky píti. Bys. 106.
kalňočka = kalná voda. Kt. VI.
kameňák = kamenný hrnec. Kolk. I. 27.
kamení = břidlice na krytí střech. Přík. 63.
kamenica = druh hrušek. Vyhl. Ced.
kamiš = psací kamének. Kt. VI.
kamlotky = plátenice. Vyhl. Prus. 73.
kampányja = kampaň v cukrovaru. Bys. 114.
kamrhol = vlněná niť barevná jako hedbáv. Vyhl. Děd. II. 176.
kaňa = kaňka; káně. Kolk. I. 27.
kaňchat = konejšiti. Kolk. I. 27.
kanit = plakati. Kolk. II. 36.
kaňóřek = špatně vykleštěný vepř. Vyhl. Ced.
kanótka, kanútka = chvilka. Poshovte kanótko. Naš. XLIV. 15. 1. Přešil (přišel) sem kanótko pozďéš. Vyhl. Děd. I. 18.
kapaňa = druh velkých sladkých hrušek. Kt. VI.
kapindra = malá chvilka. Kt. VI.
kapitolník = poddaný kapitoly (olomúcké). Vz Vyhl. Děd. II. 91., desátek.
kapútek = oděv. Kt. VI.
karbona = truhlík na hašené vápno. Kt. VI.
karbovat = řádně domlouvati. Kolk. I. 27.
kardinálka = druh panenských jablek. Vyhl. Ced. — **K.** = druh vyšívání. Vyšívati kardinálku a cibulku. Naš. XLII. 118. 1. c.
kareta = korba. Kt. VII. 1289.
karetovat = utíkati. Val. Kt. VI.
kargán, karkán = česaná příze. Kolk. I. 27.
karhan = výrostek (hrubého zrna). Autr. 130.
karkule byla odznakem vdaných žen. Sr. Za věnek zelený bílá karkulena. Vyhl. Prus. 71.
karmazinka = rostl. Hrb. Dt. 44.
karpátka = kalíšek goraiky. Karpátku někomu darovati. Bys. 135.
kartiska = karty (pohrdlivě). Kartiska hráti. Horen. 225.
karuka = vozík (středolat. carruca). Kaš. 93., Kt. VII. 1289.
karupa = kůra stromu. Čes. l. X. 65.

karvač = karabáč. Laš. Kt. VI.
karvačovat = karabáčovati. Laš. Kt. VI.
kasák = dáma v kuželkách. Kolk. II. 36.
kasaňa = nepořádně ustrojená ženská. Kolk. I. 27.
kastofáry = nohy (opovržlivě). Kolk. I. 28.
kastor, kastról = starý klobouk. Folp. b. 10. a.
kašička = chebzový květ. Kt. VII. 1289.
kášivo = kašové jídlo. Kaš. 53.
kaštan, kaštánek = jméno psí. Vyhl. Mal. 128.
katakata = zdvojený tvar slova kata. Kaš. 83. Vz kata.
katr. Tratím se jak katr (hubnu). Kř. Roz. 104.
katrel = kartel. Majó mezi sebó katrel. Vyhl. Alb. 10.
kava = kavka. Kř. Roz. 78.
kavalec = kus. K. chleba. Kt. VI.
kavoň = vůbec krkavec, havran, vrána, kavka, snad i straka. Hlav. Kr. 19., Vyhl. Mal. 117., Přik. Nov. 110., Naš. XLII. 79. 1. c. Sr. v Bart. kavák.
kazamirák = soukenník; obchodník se suknem. Kolk. I. 28.
kazistrava = kazisvět. Folp. a. 23. b.
kdesičko = zdrobnělé kdesi. Kt. VI.
keby = kdyby. Keby nebylo nás. Slám. Lys. 166.
keckat = kecati. Kt. VI.
Kedáci = obyvatelé Podluží na Mor. Kt. VI.
kedácký. Po kedácku mluviti. Bys. Fig. 148. Vz předcház.
kedan = nadávka. Stojí tu jak kedan. Kolk. I. 28.
kedlub = brukev. Flx.
kedy. Išla už kedy (dávno); až kedy (hodně pozdě). Folp. a. 42. b
kéchnót = kýchnouti; utéci. Bys. Fig. 299. A kéchle (utekli) do Torecka. Vyhl. Děd. II. 20.
keláň = kel, veliký zub. Kolk. II. 36.
keles kyrys. Každé měl za kelesem mirko kulek. Bys. Fig. 30., 61.
kelíček = pohárek. Flx.
keľko = kolik. Keľko máš let? Rud. 5.
kepeta = kyselé nechutné jídlo. Kolk. I. 28.
kepsko = bídně, špatně. Kt. VI.
kepstvo = zlé řeči a činy. Folp. a. 29. a, b. 10. a.
kerhát = rostlina, má široké listy zoubkované a kvete jako kmín. Vyhl. Mal. 108.
kérovat koho = vypláceti náležitě, proháněti. Kaš. 93.
kesat, kysat = spáti. Vyhl. R. 84., Hl. 57. Jdi už k. (o dětech). Gl.
késlo = kyselo. Kolk. I. 28.
késtka = kytka. Klásky obilní sbírají děti do késtek a hrstí. Vyhl. Mal. 105. Késtkami (kvítím) po nás házeli. Bys. Fig. 102.
kéška, kýška = kyselé, ssedlé mléko. Kt. VI.
ketka = kytka květin; kytka masa (kýtka). Kř. Roz. 42.
kfit = kvit, kořalka. Chytil se v něm kfit. Bys. Fig. 275.
kfret = nedostatek. Kolk. I. 28.
kfretovat se = bídačiti se. Kolk. I. 28.
kickat, vz gickat.
kiča, kička = svazek ku př. klasů. Kt. VI.
kilo. Potom si vhodime do kila (do farbka, barvičky). Kř. Roz. II. 52.
kilometr = geometr. Kř. Roz. 22., Mršt. Ves. I. 87.
kjecek = chřástal. Vyhl. Slz. 265.
klacmanda = neotesaný chlap. Kt. VI. U Bart. klacmuda.
kľača = kobyla, herka. Kaš. 93. Sedlák pláče, že mu zdechly obě kľače. Vyhl. Kr. 67. — Kt. VI. — **K.** = noha (opovržlivě). Kt. VI.
klačet = tlačiti. Pořád klačel na to. Naš. XLIV. 135. 1. c.
kláda = kmen stromu (místy). Naš. XLIII. 43. 2. b.
klaga = syřiště z telecího žaludku. Flx.
klamočnica = klevetnice. Spč. 89.

klamozit = klamati, klábositi. Laš. Kt. VI.

klámpa = mnohomluvný člověk, hlavně žena. Folp. a. 10. b., b. 10. a. Klámpa rozklampaná. Folp. a. 56. b.

klampač = poklopec u valaš. kalhot. Kt. VII. 1291.

klanica = zdlouhavec. Kt. VI.

klanika = klika u dveří. Laš. Kt. VI.

klapáč, vz hrkačka.

klapanisko = starý klapák. Val. Kt. VI.

klápat = hloupě mluviti. Folp. b. 10. a.

klapinec, klapoš také = kraví hnůj. Folp. b. 10. a.

klapitura = klavír. Tem spěvákóm kdose štechoval (doprovázel) na klapiture. Spč. 128.

klasit se = klaset, metati se, klasy dostávati. Kt. VI.

klasnovač = nástroj, kterým se klasy ječmene vousů zbavují. Vyhl. R. 28., Děd. I. 125.

klatek = špalíček. Flx.

klatka = rukověť. Klatka od knýpu. Horen. 61.

klcat, glcat = klímati. Kt. VI.

klebešit = klevetiti. Vyhl. Ced., Kldu. 71.

kľebeta = kleveta; řetěz z pestrého papíru. Kolk. I. 28.

klebetník = Opavský týdenník. Vyhl. Jař. 7.

klebety = výdumky z vajec. Vyhl. R. 36.

klehot = křik. Jeho hlas se ozýval jako k. orlí. Mršt. Ves. II. 422.

klechta = žvanilka. Kt. VII. 1292. — **K.** = brynda. Flx.

klejek = zárodek, kel. Kt. VI.

klepáč = malý mlýn. Bys. Fig. 210.

klimentka = druh jablek. Kt. VII. 1292.

klišče = kleště. Přik. Nov. 110.

klíště = važidlo u pumpy. Vyhl. Ced.

klít, kľút = klíčiti. Kt. VI.

kľobizór = veliký klobouk; veliká nejedlá houba. Kolk. I. 28. Sr. čarabór.

klóct = tlouci. A jindová kloče se pozdě dom (tluče se, chodí). Naš. XLV. 1. 2. d.

kločnica = špičák (motyka). Kt. VI.

klofec = políček. Kolk. II. 36.

kľóhačka = klouzačka. Kolk. I. 28.

klóhota = přeháňka (o počasí). Vyhl. Ced.

klochtat = vařiti. Val. Kt. VI.

klopot = lidová hra. Hrávalo se na žida, klopota a mlének. Naš. XLIV. 60. 1. d.

klopotat = bouchati. Tak to klopoce, jag to ide. Folp. b. 10. b.

klóstnót = tloustnouti. To se im to klóstne! Bys. Fig. 261.

klostý = tlustý. Vyhl. Mal. 39. Leze jim klosté do malých (mají bídu). Kř. Roz. 74.

klouda = kloudný, řádný člověk. Kt. VI.

kľovan = zobák (výra). Mršt. Ves. I. 213.

kľovanec = klovnutí. Kldu. 157.

kłub = kyčel. Kt. VI.

klubce, n. = míč. Kt. VI.

kľučka = čásť dud; klika. Kt. VII. 1293.

kľučovina, kučovina = motyka na kučování. Folp. b. 11. a.

kľuka = hůlka z kořene vyřezaná v podobě hada a na ní byla přivázána cedule, kterou se obecní prohlášky oznamovaly. Vyhl. Prus. 59. — **K.** = dlouhá tyč s železným hákem na lámání roždí. Kt. VII. 1293.

kluko = vůl s rohy v kliku zakroucenými. Kt. VI.

kľuntat niti = modrchati. Kolk. I. 28.

klupačka = prkno, na něž se klupalo na vojáky, aby se sešli, když leželi v obcích. Vyhl. Ced. Vytáhl ze země hůl od klupačke s vískem. Hoch. 97.

klupaňa = jméno kraví Kt. VI.

klušky = halušky vařené z ječné mouky. Vyhl. Prus. 54.

kluzky — knedlíky se slívovou omáčkou. Flx.
klvanec = klvec, klofec, štulec. Kt. VI.
klyk, lyk = kel. Laš. Kt. VI.
klzačka, klzanka = klouzačka. Kolk. I. 28., Kt. VI.
klzat = klouzat. Kt. VI.
klzně = udidlo. Kt. VI.
kmásnút = hoditi, udeřiti. Kmás po ní (krtici). Kald. 19.
kmiňák = nůž s dlouhou grňkou, který se nezavírá, hlavně na okrajování cukrovky. Bys. Fig. 259.; rohlík s kmínem. Spč. 42.
kmínkula = kmínovka. Kt. VI.
kmocha = kmotra. Kt. VI.
kmocháček = kmotříček. Kt. VI.
kňacarovský kyják = obrovský. Folp. b. 10. b.
kňavatka = motyčka. Kt. VII. 1294.
kneblík = knoflík z kůže. Kneblíky zapínali cípáky. Vyhl. Prus. 69.
knefl = knoflík. Vyhl. Prus. 64.
knofle = knedle. Folp. b. 10. b.
knofličke = pryskyřník asijský. Vyhl. Mal. 108.
kňuřit = kňučeti. Kt. VI.
kobálat = váleti. Folp. a. 19. b., b. 10. b.
kobela = polní kolébka. Kt. VI.
koberčina, koľerčica = chabaščica. Kolk. I. 25. a.
kobero také = břicháč, koberáč, koberák. Kt. VI.
kobhón = zakřivená motyka k lámání kamene. Vyhl. Ced. Trpělka (pták) má drdolko jak kobhón. Vyhl. Mal. 121.
kobyla = stoh obilí se střechou. Kolk. II. 37.
kobzinka = bezový květ. Kt. VII. 1294.
kobzolačný = z kobzolí. K. šlichta. Kt. VI.
kobzolaný = bramborový. K. placky. Kt. VI.
kóci = kauce. Čes. l. VI. 585., Mršt. Ves. I. 137.
kocical = přeslička. Flx.
kocúřit se = zlobiti se. Vyhl. Ced.
kocúrovat = spáti. Kolk. I. 28.
kočena = kočka. Kt. VI.
kočičář = pěstitel koček. Kolk. I. 28.
kočičí stříbro = rtuť. Folp. b. 10. b.
kočičinec = kočičí lejno. Čes. l. VI. 582.
kočidlo = zrcadlo. Flx.
kočka = předeno bavlny. Kolk. II. 37.
kočuda = kus drnu, Folp. b. 10. b.; malá kočka. Folp. a. 25. a.
kódelní. Měch plachtu káře a oba só kódelní (z koudele). Vyhl. Děd. II. 160.
kodlužka = cukroví. Vyhl. Kr. 90.
kohótek = vlčí mák, papaver rhoeas. Vyhl. Mal. 108., Kř. Roz. II. 138.
kohút = divoký tetřev. Flx.
kohynčat = houpati. Folp. b. 10. b.
kohynčka, kohynčačka = houpačka. Folp. b. 10. b.
kocharyna = farní kuchařka. Kt. VI.
kochat se také = čistiti se. Val. Kt. VII. 1295.
Kojetín nám vehořel = máme nedostatek chleba. Kř. Roz. 73.
kokeš = květ mačce. Hrb. Dt. 90.
kokohrtí = vlčí mák. Val. Kt. VI.
kokorunka = sluněčko brouk. Folp. b. 10. b.
kokotit se = zlobiti se. Kt. VI.
kolajka = kolej. Kt. VI.
kolářský. Kolářská voda = octan hlinitý. Kolk. I. 28.
kolasa = kotrmelec na rukou. Bys. Fig. 299.
kolátit = klátiti a p. A čagánkem v ruce sem si kolátil jak probošt. Spč. 70. V Bart. kołatať.
kolcař = kdo jezdí na kolci, kolesník. Kt. VI.
kolco = kolečko; rozházená kopa sena. Kt. VI.
koľé. Žádný ho nechytil, dyby koľé přišlo (sebe více jich). Kaš 82.

kolebina = úžlabina. Pásti husy v k-ně. Hrb. Dt. 150.

koleda = výklad. Mluví bez dlouhých koled. Hlav. Kr. 86. Nebyla nekonečná koleda (mluvka). Ib. 87.

kolejrazy = kolikrát. Bys. Ves. 53.

koľek=kulaté dřívko. Naš.XLIII. 43. 2. b.; strakatá ryba, má na hřbetě pcháč. Naš. XLII. 84. d.

kolensky někoho prositi = na kolenou. Bys. 11.

kolík = sirka. Kt. VII. 1296.

kolikátý = kolikerý. Dělal kolikátou práci. Kolk. II. 37.

kolistý = kulatý. Kt. VI.

kolkarňa = kuželna. Folp. a. 15. a., 20. a.

kolohřivec = kos turecký. Flx.

kolomastyje. Vše šlo, jak debe to beló na kolomastyji. Spč. 146. U Bart. kolomastryka.

kolomastykový míč = gummový. Vyhl. Ced.

kolot = kolotání. Čím dál, tím více kolotu a vřavy. Horen. Nov. 143.

kolškřiducí = konstituce. Kaš. 144.

kolytat = hýbati, třásti. Laš. Kt. VI.

komárek = hanácký tanec. Bys. Fig. 12.

koméda = komedie. Folp. b. 10. b.

komenda = poručení, moc. Kolk. II. 37.

komendant = komediant. Folp. b. 10. b.

kominář. Pecivál vymetal kamna, ostatek vymetal kominář. Naš.XLII. 62. 1. b.

kominářky = šišky mastné, povidly pomazané. Kt. VI.

kompa vor na převážení přes řeku. Folp. b. 10. b.

komva = konva. Folp. a. 27. b.

koňák = kdo jezdí s koňmi. Kolk. I. 29.

konáristý = konáritý. Kt. VI.

koňas = vysoký kůň. Folp. a. 26. a.

koncistoria = konsistoř. Kolk. I. 29.

končinisko = jetelnisko. Kt. VI.

kondrábek = popenec. Vyhl. Slz. 46.

kondřisko = kordisko. Kondřisko se mu po boku plance. Bys. 16.

koníčky = šalamounek (rostl.). Vyhl. Mal. 108.

koníček polní = kobylka. Flx.

konidrotek = konitrud. Kt. VI.

konihlava = šídlo vodní; báječná bytosť, béře děti. Kolk. I. 29.

konimaľta, konimarta =máta vonná. Kolk. I. 29.

koninec = druh jablek. Kt. VI.

konisko = špatný n. veliký kůň. Kaš. 52.

koníšat = konejšiti. Kolk. I. 27.

konopák = kdo konopě má n. prodává; konopný provaz. Kt. VII. 1298.

konopásek = nadávka. Kolk. II. 37.

konopnisko = konopní nať; pole, na němž rostly konopě. Folp. a. 28. b., b. 10. b.

konsko = veliký kůň. Kt. VII. 1298.

kontremacirovat koho = kontumacirovat. Bys. Fig. 202.

kopáč = vinař. Kt. VII. 1298.

kopalina = co se vykope. Laš. Kt. VI.

kopalna = důl. Rud. 48.

kopaničný = z kopanic; kopaničárům náležející. Kt. VI.

kopař dával na zadní časť těla nebo na záda rány dřevěnou klapačkou (ferulí) nastrojenou mašlemi. Vz Vyhl. R. 22.

kopčí = keř. Vyhl. Mal. 104. Sr. kopec.

kopec kopčí. Do této třídy patří kře či kopce, kopčí. Vyhl. Mal. 104.

kopencář = rozkopávač kopenců a vyběrač mravenčích vajíček. Kt. VI.

kopinec také = kopec. Kt. VI.

kopisko = kopiště. Kt. VI.

kópja = koupě. Byl rád, že se mu taková kópja trefila. Spč. 81.

koprda = rána (udeření) céchůvkou na zadní část těla prváka (vz prvák) při přijímání do společenstva. Vyhl. Mal. 99.

koprdelec = kotrmelec, Kt. VI.; čmárání podobné kotrmelci, přemetu. Vyhl. Ced. Udělal na kofru krydó takové koprdolec. Vyhl. Děd. I. 60.

koprek = kopr. Kt. VI.

koprtnút = kobrtnouti. Laš. Kt. VI.

koramustýrovat koho přísně držeti. Kt. VI.

kořátka = kozí brada, clavaria flava, rost. Naš. XLIII. 49. 3. a.

korbáłovat, **korbéłovat** = uvnitř vystruhovati, Kolk. I. 29.

korčák = velký slaměný klobouk. Flx.

kořeni. Otevřel dveře do kořeni (dokořán). Hoch. 64., 103.

kořenůvka, kořenačka = druh hrušek. Kt. VI.

korhel také = špatný člověk. Bys. 14.

kořlák = kuřák. Vyhl. Děd. 103.

kornůvka = režná kořalka. Vyhl. Prus. 51., Jar. 101.

koróbvja, **koróbja** = korouhev. Vyhl. R. 89.

koróse = rozcuchané dlouhé vlasy. Autr. 130.

korubica = korouhev. Kaš. 93. U Bart. koruba.

kortyzovat se = rozvalovati se. Gl.

korula = žabina, houba nejedlá. Kolk. II. 37.

korybut = vydřiduch. Flx.

kos = kus; dělo. Kř. Str. 61. Ten dělá kosy. Vyhl. Ced. Vz kus.

kosán = kus. Kosán papíru. Vyhl. Mal. 19.

kosař = kdo bojuje kosou. Slám. Lys. 230.

kosárek = srp; kosírek. Kt. VI.

Kosíř = vrch na Hané. Kř. Roz. II. 341.

koślat = kolíbavě choditi. Kt. VI.

koślavý = batolivý, kolíbavý. K. kráva, která má klouby vystrčené dolů Kt. VI.

kosmáč = zakrslý lesní stromek. Kolk. II. 37.

kosn = skříň na šaty ženské. Val. Kt. VII. 1300. U Bart. kosňa. Z něm. Kasten.

kosovec = kos (pták). Val. Kt. VI.

košáček = pták podobný sékorce. Vyhl. Mal. 117. — **K.** = chrastavec polní (rostl.). Vyhl. Mal. 108.

košék = košík. Na ten košék s penězama zapomněl. Kř. Str. 59.

košer. Zatím mu košer nesedl (nepodařilo se mu). Vyhl. Děd. I. 8

košulča = chatrná košilka. Kaš. 51., 52.

kot také = vyduté místo. Folp. b. 11. a.

koťacko = nehezké kotě. Folp a. 8. b. — **k.** = kotě (vědérko). Horen. Nov. 13.

koťanky = vrbí květ. Laš. Kt. VI.

kote (koty) = maso končetin zvířecích. Bys. Fig. 299.

kotě, koťacko = vědérko. Horen. Nov. 13., Tkáč, Václavek.

kotel = kamnovec. Naš. XLII. 62. 1. a.

kotit se také = káceti se. Skotil se. Folp. b. 11. a.

kotrč = malý člověk. Kolk. II. 37.

kotrčák = neúhledný rozsocháč. Kt. VI.

kotúč = tlustá ženská. Folp. b. 11. a.

kotuľa = kotrba, hlava. Kolk. I. 29.

koudelnica, **kúdelnica** = druh hrušek. Vz Kt. VI.

koupelka, **kúpelka** = koupel. Taková k. je dobrá věc. Kř. Př. 36.

kouřená, **kúřená** = sv. mše s okuřováním oltáře. Též odpočinek pro muže na poutích, aby si mohli zakouřiti. Vyhl. Ced.

koutecký, **kútecký** = kdo bydlí v koutě. Kt. VI.

koutkavec, **kútkavec** = kdo má ústní koutky bolavé. Kt. VI.

koutnica, kútnica. Vz kútnica u Bart.
koval také = mor. tanec. Kt. VII. 1301.
kovalica = kovářka. Kt. VII. 1301.
kovář = houba, boletus luridus. Vyhl. Mal. 114.
kověr = kaluže. Kt. VI.
koza = opička (po pití), Vyhl. Jař. 101.; věznice, Slám. Lys. 39.; řada dělníků řepu okopávajících. Spč. 76.
kozačit = tancovati tanec kozáků. Slám. Lys. 51.
kozák také = mor. tanec; deštník. Kt. VII. 1301.
koze = neštovice. Folp. b. 11. a.
kozečke = květ kozečkový (bezový); bezinky. Bys. 162., Přik. Nov. 110.
kozečkový květ, vz kozečke.
kozel = čert. Kolk. I. 29. — **K.**
kozelek = na poli hromada z devíti snopků, jež nahoře provizlem (povříslem) jsou svázány, by nezamokaly a vítr jich nerozházel. Vyhl. Prus. 57. — **K.** = hromada cihel. Vepálím si k. tihel. Vyhl. Ced.
kozelek, vz kozel.
kozičkový květ. Kř. Př. 37. Vz kozečkový.
kozina. Hra na Kozinu. Vz Vyhl. D. 106.
kozomyška = chroust. Kt. VI.
kozulenka = kozička. Vyhl. Prus. 66.
koženka = koženáč, jablko. Kolk. I. 29.
kožóšek = pták malý. K. je takový plesnivý pták maličký, ocas má dlóhé. Zpívá crr — crr — crr. Hnízdečko ma kulaty, zavřeny, jenom ďórkó do něho leze. Vyhl. Mal. 121.
kožuch = koženáč (jablko). Kt. VI.
kožušanka = zakyslé jablko. Val. Kt. VI.
kraboňa = ovce, která má krabatou kůži na krku. Krm. Dol. 14.
krabovačky = vysoké boty s kraby, shrnovačky. Kolk. II. 37.
kračo = kratčeji. Tu Haňu vezmi na kračo! Kaš. 104.
krajačky = jakési plíšky přidělané k létkovicím, aby to břinkało. Vyhl. Děd. II. 120.
krajanky = sušené ovoce. Sv. Mikuláš nakládal křížalky, krajanky atd. Vyhl. R. 6.
krajitý. Včely dělají dílo k-té (napříč klátem). Kt. VI.
králík = ostrý záhlavek dlaní na krk trestaného. Bys. Fig. 162.
krampus = panák ze švestek (na vánočním stromku). Kt. VII. 1302.
křapák = veliký ořech; puklý zvon n. hrnec; starý nůž; stará bota. Kt. VI.
křapal = veliký hřib. Val. Kt. VI.
křapaňa ovce s křapákem (zvoncem). Kt. VI.
křápe (křápy) = nohy (opovržlivě). Autr. 130.
křapět také = seděti, čapěti. Val. Kt. VI.
krásikuň, vz ščudlek.
krát = krájeti. Kt. VI., VII. 1303.
kratina = krátká dýmka. Bys. 108.
krátý = krájený. Kaš. 66.
kravěnka = houba. Kt. VI.
kravňák = obecný pastýř. Folp. a. 28. b., 11. a.
krbačit se = skrbliti. Kt. VI.
krbel = toul sekáčů, krbík. Kt. VII. 1303.
krč = pařez stromu v zemi. V krčo pluh zlomiti. Kř. Roz. 64.
krčál také = nať. Tam se zelenaly teď krčály zemáků. Mršt. Ves. V. 46.
krčí také = suky. Val. Kt. VI.
krčit = mačkati; pokrčit = pomačkati. Folp. b. 11. a.
kré = kraj. Bys. 69., Hlavn. Kr. 19., Spč. 42., Přik. 18.
křédlet se = zdráhati se. Chvilko se stedlavě křédlel, ale přece sedl. Spč. 24.
křehák, křeháč = placka, vdolek. Kt. VI.
křehota. Křehoty nasmažené (jídlo). Vyhl. Děd. I. 47. Sr. v Bart. křehotiny.

křemínek = křesadlo. Vyhl. Děd. II. 176.
kréni krajní. Tady ta kréni (kráva). Kř. Roz. III. 287., Spč. 76.
křepelka = hračka zhotovená z ořechové skořápky. Vz Kolk. I. 29.
křepenky = rostl. Hrb. Dt. 48.
křepinky = drobné krajky. Kolk. I. 30.
krhel, krhla = veliká sklenice. K. vína. Kř. Roz. 101., II. 198., 207., III. 277.
krchňa = levá ruka, čmaňda, krchaňa. Kolk. I. 30.
krkláč = druh jablek. Kt. VI.
krchňačka = krchňa. Kald. 23., Kt. VI.
křibatý = trsnatý. Kt. VI.
křičák = křikloun. Kt. VI.
křidlice = poklička. Kt. VI.
kríf, krív = krev. Kolk. I. 30.
křikava = křiklavá, kıevetivá žena. Kt. VII. 1304.
křiváček = křivák, kudla. Folp. b. 11. a.
křivazňa = chromec. Kt. VII. 1304.
křivohuba = kdo má křivou hubu. Slám. Lys. 97.
křivošpár = křivonohý, šmatlavý člověk; křivá noha. Kolk. I. 30.
křivý. Jíti na křivy schody = na kancelář. Vyhl. Děd. II. 118.
krkál = kdo má dlouhý krk. Folp. a. 26. a.
krkat. Muzikanti krkají jak žabe (o špatné muzice). Mršt. Ves. I. 118.
kroheň = rendlík. Val. Kt. VI.
krochta = zákristie. Koř. Roz. 353.
kromflék = knoflík (s ouškem). Přik. Nov. 110., Hoch. 114., Vyhl. Děd. I. 134. Kromfléke u košele při rukávech sú jak šofana. Bys. Fig. 86. K. od veste; od toho nepopostím ani k. Kř. Roz. 104., II. 201. David byl proti Goliáši jako kromflék. Kř. Str. 53.
krompáč = topor, kupľhón, Kolk. I. 30., nosatec. Flx.
kropičistý. K. huba (ovcí) = červenými krapkami poprskaná. Val. Kt. VI.
kropkovatý = kropenatý. Laš. Kt. VI.
krošenka = dřevěné nosidlo, které se věší na záda a k němuž provazem připevňuje se nůše. Krm. Obr. 8., Krm. Dol. 48. Sr. krosna (Bart.).
krovy = nohy. Kdo raděj zvihá (zdvíhá) krovy než bi šéł pomoct, je lenoch. Kolk. I. 30.
króža = kroužek. Na Hané. Kt. VII. 1305.
krpa, vz holác.
krstění = křest; křtiny (hostina). Kt. VI.
kršlit = nízkou kleč vytínati. Čes. l. X. 165.
krťař z pastóške. Mršt. Ves. III. 80.
krucinál m. krucifix. Hrb. Dt. 38.
kruhanec = solný kámen. Je to slané jak k. Kolk. I. 31.
kruchta. Hodil dva rýnské na kruchtu (muzikantům). Mršt. Ves. III. 103.
krulkat = píti. Kt. VII. 1306. (val.).
krumblík = kroužek na uvazování koně. Folp. b. 11. a.
krumpanina = nechutné jídlo. Kolk. I. 31.
krupica. Rozbít něco na krupicu = na prach, na padrť. Kolk. I. 31. Sr. papica. — **K.** = hlupák. Flx.
křupkavý = křupký. Kt. VI.
křupy = veliké a tvrdé třešně. Kt. VI.
křupých = druh trávy. Hrb. Dt. 45.
křustky = trucle (jahody). Val. Kt. VII. 1306.
krušat = zuby rozhryzati. Kt. VI.
krut = místo, kde se cesta kroutí, zatáčí. Kt. VII. 1306.
kruťanec = něco zkrouceného. Folp. a. 28. b., b. 11. a.
krutohlavý = tvrdohlavý. Kt. VI.
krvavničky, krvavnilky = druh hrušek. Vyhl. Prus. 55., Ced.
krvavý = úhlavní. K. nepřítel. Kaš. 93.

krvožížník = lakomec, závistník. Kolk. II. 37.
krystálek = knoflík z barevného skla zasazený v žlutém plechu. Vyhl. Děd. II. 173.
krzúkat = vrzati. Val. Kt. VI.
kšeca = kštice. Bys. Fig. 258.
kšeca = kštice. Neschází jí (děvečce) nic, jak na čele kšeca; Koně mají zrovna takové kšece. Kř. Roz. 44., 75., 44. **K.** = vlasy vůbec. Přik. 47.
kuba = čert. V tom hřibu věží k. Záhr. V. 13.
kubaňa také = džbán uprostřed baňatý s úzkým hrdlem. Václavek.
kubíček = kuře, skřítek. Kt. VII. 1307.
kubík. Jde mu to od k-ka = od ruky, rychle. Kt. VI.
kubínek = špírek, rarášek. Krm. Obr. 19.
kubovka = kuba doutník. Bys. 106., Naš. XLIV. 15. 1.
kuča. Svaliti se do kuče (na hromadu). Kald. 16.
kučat = rváti, tahati, škubati. Kt. VI.
kučky = chumáč vlasů. Kaš. 18. Sr. kuča.
kučníř = kožešník. Vyhl. Prus. 69.
kučovina = motyka na kučování. Kolk. I. 31. Sr. kłučovina.
kučovnica = silná motyka na vykopávání kořenů. Čes. l. X. 65.
kúdelňák = kúdelní hrnec = hliněný hrnec bez glasury. Kolk. I. 31.
kudil = len, koudel. Vyhl. Kr. 35.
kudlácet = kudliti. Kt. VI.
kudlaný = kudlatý. Laš. Kt. VI.
kudlit koho za uši = tahati. Hoj[illegible] 99.
kudoliska = místo v obilí, kde se kdo kudolil (válel, ku př. zajíc). Kt. VI.
kudrna = ženská rozchlupacená, nepořádná. Kolk. I. 31.
kudrnoha, kudrnožka = kdo má chromé nohy. Laš. Kt. VI.
kufirek = kufřík. Bys. Fig. 155.
kugla, gugla = bábovka. Folp. b. 11. a.
kuják = koník, stolice třínohá s babkou, na níž se kosy naklepávají. Kt. VI.
kujátko = kuják. Kt. VI.
kukalka = kukačka. Kt. VI.
kukaňa = hlava, tlama, pašča, tarča. A jak vestrčí (žába) kukaňu. Bys. Fig. 26.
kukarňa = žalář Folp. b. II. a.
kuke, vz kuky.
kukla také = druh housky, der Wecken. Kt. VI.
kukólet = kouleti. Autr. 130.
kukrháke = druh rohlíků. To só takovy kukrháke, roháke, jak kotvica o šífo. Vyhl. Děd. II. 10.
kukuč také = velkooké děvče. Hledí jako kukuč (s vyvalenýma očima); kukačka. Folp. a. 29. b., b. 11. a.
kukučka = zběhovec plazivý (ajuga reptans). Val. Brt. Slov., Kt. VI.
kukučky = bubliny. K. vyjdú z vody, dyš sa do ní hodí kameň. Kaš. 93.
kuky, kuke = flašinet. Spč. 85.
kuláč = hladký, zploštělý brambor. Flx. Sr. tvarůžky.
kulatina = věc kulatá. Věž to k. Slám. Lys. 203.
kulifant = vnadildo. Připravuje se z jedovatých bobulí, zmíchaných s tvarohem. Hází se do vody, aby ryby se omámily. Vyhl. Ced., Spč. 82.
kulínek = malý kousek, kouštíček. Folp. a. 25. a.
kulka = kořen plavuně. Kt. VII. 1307.
kulmno = oblé želízko s dřevěnou rukojetí. Rozpalovalo se v ohni a jím se žehlil obojek (žen) na trubky. Vyhl. Děd. II. 185.
kulnica = kulna; kuželník. Bys. 162.
kumnút = škubnouti. Kt. VII. 1308.
kumpetování = sčítání. K. peněz. Mršt. Ves. I. 137.
kuna s vrubem = člověk nestálý. Kolk. 1. 31.

kunada = dožíravé, neukojitelné dítě. Kt. VI.
kunák - kožich kunou podšitý. Kt. VI.
kunčina = jetel. Kt. VI.
kunčistý = končitý, špičatý. Kt. VI.
kunderavět = kudrnatěti. Kt. VI.
kundrásek = oponka (rostl.). Kt. VI.
kundrfale = trhané kusy brambor uhnětených, s moukou vařených. Autr. 130.
kundruska = pažitka. Val. Kt. VI.
kuničinisko = jeteliště. Kt. VI.
kupcula = kupcová. Kt. VII. 1308.
kupelačka = vana. Laš. Kt. VI.
kupina = oblouk, který činí míč palestrou dobře uhozený. Folp. b. 11. b.
kupľhón, vz krompáč.
kuprák, kupřok = měděný peníz. Kř. Han. 313., Vyhl. Kr. 35.
kuprový. Kuprové peníze, Kupfergeld. Vyhl. Děd. II. 70.
kuřacko = špatné kuře. Kaš. 52., Kt. VI.
kuřáčka = ptačinec. Folp. b. 11. b.
kuřák = drůbežník, kuřenčář. Flx.
kurandy = zatykač. Kolk. I. 31.
kuřič = kurčoch, nepodařený kohout. Val. Kt. VI.
kuřinec = cukrové pečivo; kuřivo. Kolk. I. 31. — **k.** = doutník (žertem). Kt. VI.
kurjačky = kuřátka (houby). Kt. VI.
kurnotý = rohatý. Kt. VI.
kus = kláda. Letí do ľesa pro kuse. Kaš. 140. — **K.** = vor. Kaš. 94.
kusanec = veliký kus. Kt. VI.
kusisko = veliký kus. Horen. 7.
kúskový. Kúsková polévka. Kolk. I. 32. Sr. gľgance.
kušisko = kousek. K. Uher náleželo Turku. Kldu. 32.
kútek také = ohniště. Val. Kt. VI.
kutí = kování, Hlav. Kr. 61.; náčiní, jímž sekáči kosy ostří. Kt. VI.
kuticí pouto, spěnačka (na koně, když se pasou). Kt. VI.
kutiš = psí jméno. Folp. a. 29. b.
kutit nač = hubovati. Sousedé kutili na daňku a vrchnosť. Kř. Roz. 221., 304., Kt. VII. 1309.
kútkavý. Vz kútkavec. Hrb. Děd. 175.
kútno. Včely dělají dílo k. (kútné dílo, jde do rohu). Kt. VI.
kutoľisko = dlachoľisko, ušlapané místo v obilí. Kolk. I. 32.
kutraband = pokuta. Vyhl. Kr. 29.
kutý = okovaný. Bys. 162.
kuznaný = krátko držený. Kt. VI.
kuža nabíjaná = šelma, čtverák. Přik. Nov. 110. — Je kůža kost = hubený. Autr. 130.
kůžkář = kdo kupuje kůže (žid). Vyhl. Mal. 68.
kvačénka = uplakané dítě. Kaš. 30.
kvačka = tuřín. Flx.
kvadropa = garderoba. Kolk. II. 37.
kvaka také = čagan se zobákem massivním. Kt. VI.
kvaretka = čtvrť žejdlíku. Rud. 7. K. kořalky. Spč., 21., Kt. VI.
kvářit = trápiti; unavovati. Kolk. I. 32.
kvasný také = kvasem zadělaný. Kt. VI.
kvatolisko, kvatoliště = kus obilí zcuchaného (válením se v něm). Kt. VI.
kvavit = krvaviti, krví mazati, Laš. Kt. VI.
kvavý = krvavý. Laš. Kt. VI.
květance = květiny. Tam rostó inači květance. Spč. 72. Na stopňo bele rozestaveny cezozemsky květance. Spč. 121.
kvička, kvičák = plaček, kdo pořád kovičí. Kt. VI.
kvicht = čaj. Mršt. Ves. I. 225.
kvit = kořalka; lih. Slám. Pl. 112., Rud. 34., Mršt. Ves. VI. 46., IV.

93. Zaleje se to kvitem. Naš. XLIV. 39. 1.

kvočka = kvočna. Kolk. I. 32.

kvok = několik vajec v březulce barvených nebo jinak ozdobených, která se dávala od děvčat galánům v pondělí velikonoční. Vyhl. R. 47.

kýchat. Pomýšlí, jak kýchnút z dozoru ženy (dostati se, utéci). Bys. Fig. 22.

kychlat = míchati. Vše dohromady zkychlat. Kt. VII. 1310.

kyják = kyj. Folp. b. 11. b.

kykrháky = druh pečiva na hanáckém koláči. Kř. Roz. III. 217.

kylec = kel. Laš. Kt. VI.

kýmat se na berlách (belhati se). Kt. VII. 1310.

kynik = člověk nedbalý, nestoudný. Kt. VI.

kysanec v očích. Kt. VII. 1310.

kysaný. Kysané šišky = kynuté knedlíky. Hlavn. Kr. 13.

kyselučný = hodně kyselý. Kaš. 51.

kyselý = plíčky na kyselo. Dal si k. přistrojiti. Mršt. Ves. I. 76. Vz kyselo.

kyša = nechutná kýška. Kt. VI.

kyšat = vysmívati se. Kt. VI.

kývala = kýval. Kt. VI.

kývat = kolébavě jíti. Kt. VII. 1311.

L.

labovat = píti. V hospodě dlúho l. Krm. Obr. 69.

labrdón. Již je v l-ně = v léčce, chycen. Kt. VI. Vz laprdón.

ľabrovat = něčím hřmotiti. Kolk. I. 32.

labuša = jméno kraví. Val. Kt. VI.

ladovat se nač = chystati, těšiti se. Kt. VII. 1311.

ľadžba = nástroj, harapant, zgarb. Kolk. I. 32.

ľagraholt. Ľagraholti ľagramenšči! Bys. Fig. 281.

lagrament. Vy lagramenti! Kř. Př. 47.

lahčina = lehká věc; slabé pivo. Folp. a. 28. b., b. 11. b. Vz násled.

lahčovina také: lehké pivo. Folp. a. 29. a. Sr. lahčina.

láhvice mléka = spleskly soudek. Hlavn. Kr. 11.

lách = lák, mořidlo. Dali to do lácho. Kř. Roz. 83.

lachvarija = brynda, lankvara. Kt. VI.

laja, lajka = ovce černá, jenom kousek ocasu bílý. Kt. VI.

lajdačina. Lehké lajdačině majetek prodati. Hlavn. Kr. 93.

lajer = kolovratek. Flx.

ľajska = příklop kapsy. Kolk. I. 32.

lajta = lejta, léta, sud na vození vody. Folp. b. 11. b.

lajtmont = lajtnant. Vyhl. Děd. I. 7.

lajtnant = dolnobečvanský fojt. Vz Krm. Dol. 29.

lajtrovat = toulati se. Val. Kt. VI.

łak = łaka, kaluž. Kt. VII. 1311.

lakotit = učit mlsati. Val. Kt. VI.

laksprda = druhá meta při hře míčem. Flx.

lalé = výraz podivu. Autr. 130.

lalka = panna k hraní. Vyhl. Slz. 43.

laločat = prozpěvovati. Val. Kt. VI.

lámanka. Dělati lámanku = zády k sobě se postaviti, lokty zaklesnouti a navzájem se zdvíhati. Kald. 12.

lambotka = jméno krav. Vyhl. Mal. 128.

laminoha = pokoutní lékař, který po lékaři lámal znova nohu, že prý byla špatně napravena. Bys. 103., Naš. XLIV. 6. 1. a.

lancovat = lomcovati, trhati. A tož tema dveřma lancoval. Vyhl. Děd. II. 53.

lancvoši = pohraniční stráž finanční. Flx.

landa = tulačka. Kt. VI.
lanďák = tulák. Kt. VI.
ľandat se = potulovati se, zdlouha choditi. Kolk. I. 32.
landřík = landák. Flx.
lanfešt, lamfešt = desky v mlýnské strouze, po nichž voda běží, konec mlýnské strouhy, vantroky. Běžel na l. Vyhl. Děd. I. 138.
lániska, pl., n. = úlehle, pláň, pastviště na svahu. Kt. VI.
ľankvara = kořalka. Kř. Roz. 76. — **L.** = člověk churavý. U Uh. Brodu. Vyhl. Ced., Gl.
lankvařit = churavěti, živořiti. Kolk. I. 32.
ľantucha = tulák. Kolk. I. 32.
ľantuchovat = loudati, toulati se. Kolk. I. 32.
lanžhotské hodiny = křivák. Vz Hrb. Obr. 73.
lapačka = lapání, chytání mladíků na vojnu. Hlavn. Kr. 63.
lapák = žalář; lapák na mouchy. Folp. b. 11. b.
ľapanec = nehyba, Te si tam sedijó jak lapanci. Naš. XLV. 1. 3. b. — **L.** = lejno. Kt. VI.
lapotat. Dokud jaké ovoce, pořád zadek lapoce (z řiti mu teče). Vyhl. D. 98., Vyhl. Ced.
laprdón = brynda. Už je v laprdóně = nemůže z místa, je v úzkých. Kolk. II. 37. Vz labrdón. — **L.** = lehká jupka. Kt. VI.
laptačka = bláto na cestě; tlach. Laš. Kt. VI.
laptat = v blátě se broditi; tlachati. Laš. Kt. VI.
lapuša = tlachna; věc daremná. Kt. VI.
laputa = žvanil, tlachal. Laš. Kt. VI.
laškovat také = prohledávati. Kt. VI.
laťák = hřebík na přibíjení latí, latovník. Krm. Dol. 98.
látat také = bíti. Kt. VI.
latatý = plný lat. Laš. Kt. VI.
látečník = dřevěný sloup, do něhož nahoře vráželi kolky, aby se na nich mohly sušiti látky t. j. velké hliněné hrnce na mléko. Vyhl. Ced.
ława = veliká hromada. Kolk. I. 32.
lávičář = dítě žence sedící o dožaté u lávice. Vyhl. R. 87. Vz lávice.
lávkař = kdo dělá lávky. Kt. VI.
łazikovat = sháněti, sbírati co. Kolk. I. 32.
láža = pozlátko. Vyhl. Děd. II. 138.
ľebáň = hlavolysec. Kolk. I. 33. Vz násl.
lebaňa = hlava. Kt. VI.
lebavec = hlupák. Kt. VI.
ľeboň = holomek (kluk). Kolk. I. 33.
lecihde = leckde. Kt. VI.
lecikaj = leckde. Kt. VI.
lecký = lidský. Lecká řeč. Vyhl. Alb. 38., Naš. XLII. 149. 1. d. Lecká voda (moč). Naš. XLIV. 39. 1. Sr. led = lid.
lécní. Grunt čistý (nezadlužený) jak lécní boty (s tvrdými holinkami vyleštěnými). Naš. XLIII. 53. 2. b., Vyhl. Alb. 52.
léčit = bíliti. Kř. Roz. II. 57.
léčka = bílení. Přik. 63.
led = lid. Naš. XLIV. 39. 1. a j.
ledachlap = ledajakýs chlap. Nemeslete, že sem já tak jenom l. Kř. Roz. II. 25.
ledajačina = ledačina. Vyhl. Vys. 10.
ľedúcí = ledový (sesilněné). L'. let (led). Kaš. 51.
lefký = nedbalý, nepořádný. Kolk. II. 37.
legát, legátko = stolička, židle. Horen. 346., Vyhl. Mal. 136., Kt. VI.
legramirovat = reklamovati. Vyhl. Alb. 86.
legurace, regurace, reguracî = regulace. Bys. Fig. 293. L. řek. Naš. XLIII. 98. 1. a.
leha = líha. Dáti bečky (piva) na lehe. Vyhl. R. 65.
lehčinka = lehká, špatná látka. Vz Kt. VI.
lehovisko = lože, pelech, ložiště. Laš. Kt. VI.
lechovat = vyorávat lechy (líhy). Kt. VII. 1313.

ľejanec, vz jeľanec.
lejárka = reálka. Spč. 43.
lejík = trychtéř, nálevka. Kt. VI., Flx.
lejtnice = punčocha bez chodidla. Kt. VI.
leklevý = lekavý. Laš. Kt. VI.
lekvarník = prodavač povidel. Folp. a. 28. b.
leleň = jelen. Folp. a. 15. a.
leloja = lilie. Přík. Nov. 110. Děvče jak l. Kř. Roz. 36.
lelona = kráva plavá do bleda. Kt. VI.
lemb = dobré časy. Byli sme jak v lembo. Vyhl. Ced., Flx.
leňúhat = lenošiti. Val. Kt. VII. 1313.
ľepačka = lehká kosa. Kolk. I. 33.
lepana = rámus. Kt. VII. 1313.
lepák = lepačka, plácačka na mouchy. Kt. VI.
lepančit = lepancovat. Hrb. Děd. 50.
lepař také = dělník obuvnický. Kt. VII. 1313.
lepcovat koho = pohlavkovati. Kt. VI.
lepeň = lepanec, pohlavek. Folp. a. 28. b., b. **11. b.**
ľepica = svízel (rostl.). Kolk. I. 33.
lepíní = leknín. Folp. a. 28 b., b. 11. b.
lepit koho = udeřiti. Horen. 297.
lepna = jíl. Kolk. II. 37.
lepúšek. Fěrtúšky úzké jako lepúšky. Horen. Nov. 138.
léščák = lískový prut. Kt. VI.
lesi = jestli. Vyhl. R. 67.
lesí = lesina. Kt. VI.
lesiž = jestliže. Kt. VI.
leska = skvrna, znamení. Přík. 63.
léskovec = lískový oříšek. Horen. Nov. 204.
lesňák = kdo chodí do lesa na dříví. Mršt. Ves. I. 202.
lesovina = půda, kde býval les, novina. Kt. VI.
lésti. Do na lésti = na listí řípové. Vyhl. Ced. Vz lopáni.
leščák, vz liščák.
leščit se = lesknout se. Klobók, co se již z daleka leščí jak na vodě olé'. Kř. Roz. 73.
lešta = prkénko se zářezem, na něž obrazy na stěně visící se staví. Kt. VI.
léta = veliká, podlouhlá bečka na vyvážení hnojůvky. Naš. XLIV. 71. 1. c. Vz lajta, lejta. Je tlustá jako l. Autr. 130.
ľetět. Na to on neľetí = není mu to vzácné. Kaš. 94. Málo mu ľetí na den (připadá). Kaš. 72.
lethar = poslední snop s pole domů vezený. Kolk. I. 33.
ľétina = litina. Kaš. 94.
letirovat se = mírniti se. Letirujte se troško. Naš. XLIV. 105. 1. a. — **koho** = mírniti, poučovati, napomínati. Aby ho pořáď nehdo letiroval. Vyhl. R. 83., Hl. 55. Kdyby ho žena byla letirovala, nebyl by přišel o místo. Vyhl. Ced.
letko = litkup. Vráne na ňo pijó letko. Naš. XLIV. 102. 1. a.
létkovice = boty se širokými lýtky. Vyhl. Děd. II. 120., 177.
letvinka = ratolesť. Val. Kt. VI.
levják = levičák. Flx.
levko = lehko. Vám se to levko řekne. Kř. Roz. III. 276.
levňéší. Ta řeč je l. než naša (snazší k naučení). Vyhl. Děd. I. 14.
levoručka = krchňák. Kt. VI.
lézačka = jícha z rozvařených švestek. Vyhl. Ced. Ostatně vz lízačka.
ležmem. Byl v tom (pití) ležmem = pořád pil. Bys. Fig. 74. U Bart. ležmo.
líceň = situace. Kt. VII. 1315.
ličák = pruh na zdi po dešti. Kolk. I. 33.
líčit = počítati. Bylo jich sedym, dobře sem jich líčil. Klda. 82. — **L.** = léčiti. L. se na slaněch vodách. Bys. Fig. 257.
lidomorka = kořalka. Laš. Kt. VI.

lidovec = příslušník lidové strany. Bys. 97.

liduša = zvědavé děvče. Kolk. I. 33.

liduška = hra o poutích s obrázky a kostkou opatřenou týmiž obrázky. Vyhl. R. 60. — **L.** také = šamrha, vlček, jímž se točí. Kt. VII. 1315.

licha. Každé navážel svó licho silnice = kus, který mu byl určen buď losem anebo jinak od obce. Vyhl. Ced.

lichevni = lichý. Folp. a. 30. a., b. 11. b.

lichmajstr = rytmistr. Folp. a. 12., 15. b.

lichota = lehké, špatné zboží. Kolk. II. 37.

liluša = jméno krav. Vyhl. Mal. 128.

linda = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

lipančit koho = pohlavkovati. Kt. VII. 1316.

lisk = také políček. Kt. VI.

liščák, leščák = žlutý ženský kožich liščinou olemovaný. Vyhl. Děd. II. 191.; černá sukně vyleštěná; kdo chodí na lišky. Kt. VI.

liščit koho = lískati, bíti. Folp. b. 11., b., Horen. 133., Kt. VI.

litalena = běhna. To je taková l. Naš. XLV. 1. 2. d.

líti koho = klamati, nabírati si. Bys. Fig. 192.

litóš = druh pečiva. L-še se lily, odtud název (= lívance). Vyhl. Mal. 142.

livenda = levandule. Flx.

líza = jméno krav. Vyhl. Mal. 128.

lízanka = lízačka, čerstvá povidla. Kt. VI.

lížky = lžíce. Vyhl. Slez. 126.

lób řečice = loubek. Vyhl. R. 27. — **L.** = košťál zelný. Kolk. II. 37.

lóbek = nádoba na mouku n. otruby. Kt. VI.

lóčatý. Lóčaté kolo — v němž špice tvoří co možná vypouklý úhel. Kolk. II. 37.

loh. Ječmen a oves váže se do lohů = do pokladin t. j. náručí obilí obvazuje se skrutkem nahoře a za ráz se postaví. Vyhl. Prus. 57., Kr. 88.

loháň = druh jablek. Kt. VI.

lochy = trámy pod podlahou. Flx.

lojdáň = kdo má lojdy v očích, lojdavý. Kt. VI.

loje = oje. Kt. VI.

lokýš, lokýšek = nudle, lokeš. Kt. VI.

lólat = hulákati po vsi. Kolk. II. 37.

lomna = horská dravá bystřina. Flx.

ľomprda = slaboch. Kolk. I. 33.

ľongač = dlouhé bidlo. Kolk. I. 33.

longo = longa, podélná tyč u vozu. Folp. b. 11. b.

lopače, ete, n. = ptáče, které dostává stonky, lopačá se. Vz Kt. VI.

lópáni = loupání. Jdu na l. = na listí řípové. Vyhl. Ced. Vz léstí.

lópit = loupiti. Nenechá od Brandeborka Palestino lópit. Naš. XLIII. 53. 2. a.

lopón = lopún. Hlavn. Kr. 9., Naš. XLIII. 46. 2. c.

lopúch = podbíl. Kaš. 55.

lórka = rourka, otvor. Vyhl. Děd. I. 38.

lorýř = razič mincí. Vz násl.

lorýřův. Groš bílý, jako by vyšel z ruky lorýřovy. Kldu. 70.

lozorka = rosolka. Bys. 82., Naš. XLII. 154. 2. a.

ložnica = krtičník (rostl.). L. přikládá se na bolačky. Vyhl. Mal. 109.

lóžovina = obsah lóže, louže. Naš. XLIV. 148. 2. a.

lubeček = větší bylina s velikými květy do hněda, velmi smrdí. Dobrá od jedu a housera. Naš. XLIII. 46. 2. c.

luca = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

lucerka = vojtěška. Naš. XLIII. 46. 2. c.

lučena, lučenka = louka. Kt. VI.

lučnisko od vozu. Hrb. Děd. 49.

ludačit = ludařiti. Kt. VI.

lúchat se = trmáceti se. Val. Kt. VI.

luks = jméno psí. Vyhl. Mal. 128.

łukše = nudle. Máš lukšu na bradě = okolo vás lítá vrána (máma slehne a dostane łukše). Vyhl. Mal. 143.

łukšový = nudlový. L. polévka. Kt. VII. 1318.

lulat také = pomalu téci. Lulá to. Folp. b. 12. a.

lumík = polní myš. Kt. VI.

ľumpaňa = ženská opilá a marnivá. Kolk. I. 34.

ľumraj = křik. Kolk. I. 34.

ľundat = kluntat (niti). Kolk. I. 34.

lundavý = toulavý. Kt. VI.

lungat se = okouněti. Val. Kt. VI.

lunták, lunt = poběhlík. Krm. Venk. 50. Byl to nějaký lunt. Hrb. Děd. 98, Mršt. Duš. 7.

lunzoch, lunsoch = souchotiny, z něm. Lungensucht. Bys. Fig. 139., Vyhl. Prus. 75., Naš. XLIV. 39. 1.

lupat koho = bíti. Horen. 113.

lupek = lupen, list, vrstva. Dva lupky na podpatku boty. Kt. VII. 1318.

luskač = kovářík (brouk). Flx.

luskat. Potom luskal druhý = odhazoval grňkou křiváku svého krejcary z kolečka. Vyhl. D. 107. Luskal grejcary křivákem za kolo. Vyhl. Děd. I. 137.

ľútný = čistý. To je ľútné. Kaš. 94.

ľútr = samý, z lauter. Kořalka ľútr voda. Kolk. I. 34.

łúzník, núzník = člověk samostatný. Kolk. I. 34.

łúznit = louditi. Kolk. I. 34.

łuža = louže. Bys. Fig. 287. — **Ł.** = nádržka na vodu, do níž stékala voda dešťová a hnojůvka z celé dědiny. Bys. 70.

lví tlama, vz tlama.

lyčný = lykovitý. Kt. VI.

lyk = kel. Laš. Kt. VI.

lykadlo = provaz, který svatebčanům přes cestu napínali. Krm. Venk. 77.

lysa = náčiní na chytání ryb na způsob koše; je z proutí a má malé hrdlo, vrš. Vyhl. Mal. 125.

lysec = lysohlavec. Slám. Lys. 94.

lyska = jméno krav. Vyhl. Mal. 128. — **L.** = znamení na stromě učiněné sekyrkou. Vyhl. Mal. 97.

lysohlava = lysohlavec. Ondr. 19., Slám. Lys. 20.

lysoun = lysohlavec. Kt. VI.

lysula = lysa, lysena. Kt. VI.

lýta = lejta, vodní sud. Kt. VI.

lživák = lhář. Kaš. 54.

M.

máča = bláto. Kolk. I. 34.

máčkař = kdo jí rád máčky. Vyhl. D. 52., Kt. VI.

madragony = šišky, knedlíky. Val. Kt. VI.

magarónke, to pré só šeške nadívany trnkami anebo taške nadívany tvarohem a kropicó. Vyhl. Mal. 110.

machabej = opilý, nesvůj. Kolk. I. 34.

machák = havák (s budkou). Kt. VII. 1319.

machle = pletichy. Kt. VI.

machomét = pitomec. Na stary léta je člověk všecek m. Vyhl. R. 83., Hl. 35.

machůvka, makůvka = nevěstka. Kaš. 94., Vyhl. Ced.

majdalenka = svižné děvče. Kt. VI. — **M-ky** = druh hrušek zrajících kolem sv. Marie Majdaleny, Vyhl. Ced.; žluté kulovaté brambory. Kt. VI.

májíček = pampeliška. Flx.

majkesa = jméno krav. Vyhl. Mal. 128.

májovník = mařinka. Kt. VI.

mák. Nedrob mako = nemluv hloupoty. Kř. Roz. 91.
makúfka = druh hrušek; odvar z makovic, Kolk. I. 34., Hrb. Obr. 266.; vlčí mák. Flx.
makyt, makyta = rokytka, vrba ušatá. Kt. VI.
makytí = plot z vrbového proutí mezi koly napleteného. Záhr. IV. 7.
maldřík = druh ovčího sýra. Kldu. 109.
maľena = boule, znamení ohně na tváři. Kolk. I. 34.
malenek = prst malík. Kt. VI.
malina = tmavočervená kráva. Flx.
maliňák = malinová medovina. Laš. Kt. VI.
malinkosť = maličkosť. Kolk. II. 37.
malónek = hezký červený člověk. Kolk. I. 34. Sr. melounek.
malošenký = maličký. Kt. VI.
malousedlý. M-dlí = chalupníci a domkáři. Bys. Fig. 121. Sr. hrubousedlý.
malovna = pomlázka, kraslice. Kt. VI.
maľučký, maľunečký, maľulenký, maľunenečký, zdrobněle malý. Kaš. 51.
maluša = jméno malé krávy. Kt. VI.
maľušátko = nemluvně. Folp. a. 25. b.
malúšek = malíšek. Folp. a. 25. b.
malušenký, malušinký, malušučký = maličký. Kt. VI.
malůvka = maľovka. Kt. VI. M. vajec. Mršt. Ves. VI. 11.
malý. Snědli v hospodě jen něco malého (k snídání něco od masa, plíčky a p.). Spč. 46., Kř. Roz. 85.
mamčet = ňamčet, mňankat; fňukati. Kolk. I. 34.
mamictvo = strašidlo, vz personifikace bludiček. Kolk. I. 34.
mamlat = mazati. Folp. a. 40. a.
mamonec = lakomec. Naš. XLIV. 135. 1. b.
mamonit = námiti. Kt. VI.
mamrala = opilec nesrozumitelně mluvící. Laš. Kt. VI.
maňa = kočka (v dětské řeči); kozí jméno. Kt. VI.
máňa = omáčka. Kolk. I. 35.
Maňáci = přezdívka Frenštátčanům od Rožnovských. Flx.
maňačky = z paměti, z nenadání. Kolk. I. 35.
mancour = kocour. Kt. VI.
maňďakovat (o řeči). Tam při Hoclavicích maňďakují. Kaš. 138.
manďál = manďák. Kt. VII. 1320.
maňděnka = kočka. Kolk. I. 35.
mangotenke = stakraholte! Božíčku! Naš. XLIV. 102. 1. a.
manžárovat = jísti. Spč. 63.
mařák. Vynášení Mařeny (smrti); hoši vynášeli Mařáka. Vz Vyhl. R. 31.
margétka = druh hrušek, jablek. Val. Kt. VI.
marhavý = nemocný; mživý (o čase). Kolk. I. 35.
marhulový = merunkový. Kt. VI.
maří léstí, tanacetum vulgare, rostl. Naš. XLIII., 46. 2. a.
Marie. Panna Marija v trňó = orlíček (rostl.). Vyhl. Mal. 110.
markota, markotnosť = těžkomyslnosť, churavosť. Laš. Kt. VI.
markotný = churavý, nemocný. Bys. Fig. 38.
márnit = mařiti. Folp. b. 12. a.
maršovský. Jak m. hodiny = nestálý. Kt. VI.
maro = móra, můra. Kaš. 27.
marodnosť. Dobytče belo náchylné k marodnosti. Naš. XLIV. 99. 2. d.
masařina = daň z řeznictví. Kt. VI.
masařit = řezničit. Kt. VI.
máselňák = máselník (houba). Folp. a. 28. b.
máselnička také = peroutka; majka (brouk). Kolk. I. 35.
masivý = masitý. Kt. VI.
maslák = člověk neohrabaný, Laš. Kt. VI.; maslák = durman. Hrb. Dt. 92.
máslák = hrnec na máslo. Laš. Kt. VI.

máslový květ = blatouch (rostl.). Vyhl. Mal. 109.
máslunka = podmáslí. Laš. Kt. VI.
masné = sádlo. Folp. b. 12. a.
mastit = mazati. Nohy něčím m. Naš. XLIV. 39. 1.
mastiflinta = nešika, hlupák. Kt. VI.
masúr, masúrek = prase, prasátko. Laš. Kt. VI.
maša, vz kyča.
mašamotka = modistka. Kolk. II. 37.
maščenka = omáčka ze sladkého mléka moukou zahrkaného. Val. Kt. VI.
mašiča = mašík, vepřík. Kaš. 51., Kt. VI.
mašinka = sirka, zápalka; strojek v petrolejové lampě. Kolk. I. 35.
maštalka = druh hrušek. Val. Kt. VI.
mať = míti. Až jich budeme mať. Slám. Lys. 227.
maťas = hlupák. Kt. VI.
matat. Co nás mace (napadá). Laš. Kt. VI.
matěj = pomatenec. Kolk. I. 35.
mateřinka = mateří douška. Vyhl. Slz. 67. Vz Bart. mateřanka.
matěrovský. Matěrovská gořalo! Horen. 252. Sr. matěra.
matičenka = matinka. Vyhl. R. 73., Hb. 42.
matička = kmotra. Flx.
matka také = námel. Flx.
matkový. Matková zelina ukládá zbouřenou matku, kvete modře. Naš. XLIII. 46. 2. a.
matlafós = nešika, nemehlo. Bys. 61.
matoň = kdo mate. Kt. VI.
matrta = hloupá ženská. Val. Kt. VI.
matynka = otýpka zmrvené slámy. Přik. Nov. 110.
maz = ovoce zsekané a s různým kořením smíšené. 16. stol. Kldu. 122. — **M.** = cák, pruh na zdi po dešti. Kolk. I. 35.
mázdro, mázdírko = věc nepatrná. Kt. VI.
mazgat = mazati. Kt. VI.
mazlatý = mazavý. M. sýr. Kt. VI.
maznavý — mazlivý. Kt. VI.
maznula, mazlena, mazlenko = mazlík. Kt. VI.
mažárek = moždíř. Folp. b. 12. b.
mažárky = vysoké boty. Folp. b. 12. a.
mečistý = na způsob meče. Kt. VI.
medař = včelař. Flx.
mědlit si oči = tříti. Autr. 130.
medomét. Tým se med ze súša vystřikuje. Kaš. 94., Kt. VI.
medunica = hluchavka (rostl.). Folp. b. 12. a.
medýlko = nějaké cukroví. Naš. XLIV. 15. 1.
megot = lesk. Kt. VI.
megotat se = třpytiti se. Jak se to megoce. Vyhl. Vys. 72. Zlatem se m. Kř. Roz. 44. Na roce (ruce) se im megotal prstýnek. Bys. Fig. 99.
megotavý = lesklý. Kt. VI.
měchové = pytlové, plat za mletí. Laš. Kt. VI.
měchovina = měchové (pytlové) plátno. Kt. VI.
měchůvka = měchula, plachta na trávu. Laš. Kt. VI.
mekotat se = megotati se.
melánka = jméno psí. Vyhl. Mal. 128.
melér = křik. Kolk. I. 35.
měnice. Taková čapka stála čtyry rýnské měnice t. j. 27 českých (český = 6 kr.). Vyhl. Prus. 68.
mentlík, vz v Bart. mentík.
menurka = řimbaba obec.; sluníčko brouk. Slez. Kt. VI.
merkovat = vyšívati monogramm; pamatovati si, Kolk. I. 35; utíkati Kt. VI.
mesiónky = modlitební kniha misionářská, složená od misionářů. Vyhl. Alb. 64. Kabela, v níž čtyry buchty, maso a mesiónky; Hned vytáhl mesiónky, našel v nich zrcadlo zpovědní. Naš. XLIII. 53. 2. c. a d.
meslo = díl. M. trávy, stlaní. Vyhl. Mal. 100.

mést = rychle jíti. Metla bystrým krokem dál. Hoch. 119. Metla k vinohradu. Horen. 10.

meši = myší. M. óško. Když ze člověka střevo vychází, tož má se na ně položiti meši óško. Naš. XLIII. 46. 2. c.

metal = laskominy. Abyste metale zahnali. Vyhl. Slz. 92. Dostaneš metal = vymetou, vyženou tě. U Uh. Hrad. Kt. VI.

metál = medajle. Kolk. I. 35.

metel = mela. To by byla metel. Kř. Roz. II. 192., 153.

métit = pilně hledati. Kolk. I. 35.

metlaňa = nějaká rostl. Kaš. 132.

metlařka = žena prodávající metly, koště. Vyhl. Děd. II. 158.

métník = strom ustanovený na vymýtění. Vyhl. Mal. 98.

metyja = kaše prosná moukou zasypaná a mastná na rozdíl od netyje, kaše prosné s povidly. Kt. VI., Hrb. Obz. 292.

mezevá = mezi. Bys. 37.

micák = králík. Kald. 5.

micina = jméno psí. Vyhl. Mal. 120.

micka = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

mičuda = hlupák. Olom. Kt. VI.

mignót = seknouti. Šabló koho m. Kř. Roz. II. 3.

migzovat = mazati (mastí). Kt. VII. 1324.

michalůvka = druh hrušek. Kt. VI.

mikat se = trhati sebou; koho m. = odtrhovati. Folp. b. 12. b. —

mikotat, migotat, mekotat sa = lesknouti, třpytiti se. Folp. b. 12. b.

mikeš = tanec. Horen 334.

miknút koho = šoustnouti, udeřiti. Mršt. Ves. I. 20.

miksa, nadávka. Takové m.! U Uh. Brodu. Gl.

miloš = jméno psí. Vyhl. Mal. 128.

milovanúci. Na mú m. duši. Kald. 7., 26.

mimová = mimo. Kt. VII. 1325.

míňat sa = tratiti se, mizeti. Folp. b. 12. b. Sr. minouti.

mincírňa = mincovna. Kř. Roz. III. 288.

minutý = minulý. M. týdeň. Kaš. 66., 87.

miřný = trefný. Má miřnó roko. Kř. Roz. III. 331.

miserka = hra v karty. Flx.

mísťátko = malá usedlosť. Kaš. 94., 130.

místo = statek. Kaš. 94., 110.

mistrný = nespokojený, mrzutý v nemoci. Kolk. II. 37.

mišačka = žena něco míchající; vařečka. Laš. Kt. VI.

míšat co = hloupě mluviti. Kolk. I. 35.

míšenka = druh jablek. Kt. VI.

miší = nižší. Folp. a. 11. b.

mišpulance = zmatek. Hať z teho néni m. Mršt. Ves. I. 4.

miť = niť. Folp. a. 15. a., 35. a., Hrb. Dt. 30.

mjadlovat = mědliti. Laš. Kt. VI.

mjadžganina = mačkanina. Kt. VI.

mjadžgat, mňadžgat, mňačkat = = mačkati. Folp. b. 12. b., Folp. a. 4. b., 11. a., Kaš. 23.

mjakýč, mňakýč = bahenní tráva. Folp. b. 12. b.

mjantat = splésti, smísiti. Laš. Kt. VI. Sr. mjatat.

mjatat. Nemjať = nemluv nesmysl. Kald. 8.

mjatenka = zdrchaná sláma. Kald. 8.

mjázdro. Člověk tajak m. = měkký, choulostivý. Val. Kt. VII. 1326. Vz u Bart. mázdro.

mjégnút = praštiti. Val. Kt. VII. 1326.

mlacka = mlatečka; mlácení. Slez. Kt. VI.

mládek = mládenec o svatbě. Kt. VI.

mladit se = vyjasňovati se. Kolk. II. 37.

mlásknót koho čaganem = udeřiti. Vhl. Děd. II. 235.

mlatcula = mlacka, mlatečka. Kt. VII. 1326.

mlatiluža = ? Kaš. 55.

mlátovnica = kořalka z mláta. U Uh. Hrad. Kt. VI. Na Kyjovsku: mlátovica. Gl.

mlatyvka = mlat. Bys. Fig. 169.

młázgat, młázgnút = udeřiti; hoditi, mrštiti. Folp. b. 12. b; Młázg s flašú do škarpy. Folp. a. 56. c.

mlčavý. Mlčavá voda, kterou se v potoce umývají na veliký pátek (kdo tam šel, ten po cestě mlčel). Vyhl. R. 39.

mlhat. Zprvu mlhalo (byla mhla). Horen. Nov. 135.

mlíčák = žlutý rak (má slabší kužku než černý). Vyhl. Mal. 125.

mlíčárňa = mlékárna. Kř. Roz. II. 192.

mlíčen = heřmánek. Autr. 130.

mls. To byl mls! Kř. Roz. II. 8. V Bart. mlsa.

mlsit. Roubal mlsil sousedy (navnazoval, dělal jim laskominy). Kř. Roz. II. 70.

mlsnica = v hospodě jizba pro výbor. Hrb. Obr. 56.

mlžný diadem. Horen. 55.

mňaček = kdo mňačí (mňouká). Kt. VI.

mňačet = mňoukati. Kočka mňačí. Laš. Kt. VI.

mňačkat, vz mjadžgat.

mňaga hmota beztvarná; člověk slabý, umdlený. Sú jak mňaga. Kolk. I. 36.

mňakýš, vz mjakýš.

mňančat, ňamčat = mňoukati. Kaš. 94. Sr. ňamčat.

mňankot = mňoukání. Již. Mor. Kt. VI.

mňočák kdo zpívavě mluví. Vyhl. Děd. II. 218. Mňcčáci = Pěnčiňané na Mor. pro svou zpívavou výslovnosť. Vyhl. D. 52.

močidlový. M. voda (z močidla). Kt. VI.

močkař = Místečan. Vz Kt. VI.

móčnica = jídlo. Oškrábou se zemáky, rozvaří se, vsype se do nich po troše mouky a omastí mástem a třeba mákem se posypou. Vyhl. Ced. Sr. škubánky.

močovica = močůvka, hnojůvka. Folp. b. 12. b.

móda = způsob. Ježek (ryba) je na módu kapra. Vyhl. Mal. 126. a j.

modál = stížený průtrží. Vyhl. D. 57.

módelný = urostlý, vzhledný (o těle). Autr. 130.

modlenka = klekátko, laš. Kt. VI.

modrák také = modrá sukně, modračka. Kt. VII. 1327.

modránek = brčál. Vyhl. Mal. 109.

modrónký = hodně modrý. M. pírečko. Vyhl. Mal. 129.

modřulinký = krásně modrý, ale malý. Folp. a. 27. a.

mogiľa, nadávka. Čertova m.! U Uh. Brodu. Gl.

mochárek = malý pták, troško věčí než králík (střízlík), má červený volátko. Vyhl. Mal. 120.

mochejrka = sukně z polovičního hedvábí. Kldu. 120.

mochovira = muchomůrka. Vyhl. Mal. 114.

mokeš, nadávka. U Uh. Brodu. Gl.

mokř = mokřina. Kt. VI.

mokřovina = vlhký pozemek. Autr. 130.

mokroš = opilec. Kt. VI.

molitor = piják. Flx.

moňa = můňa. Nebeď němé jak moňa. Vyhl. Mal. 93.

mora = kořalka. Na Vsacku. Kt. VI.

morava = velká řeka vůbec. Kolk. I. 36.

mořčina. Smrdí to (žralok) mořčinou (mořem, mořským zápachem). Naš. XLIV. 105. 1. d.

mordek (klení)! Horen. 97.

mordiácký = mordský. M. jídlo, chlapík. Olom. Kt. VI.

morkáč = druh ženského šátku. Vyhl. Děd. II. 192.

moróset se. Pořád sme se v té řepě morósele (namáhavě pracovali.

unavovali). Naš. XLIII. 14. 2. a., 63. 1. a.

morotný = mrzutý. Bel sem haňbó celé morotné. Spč. 92.

moščák = mošt, ovocné víno. Kaš. 116.

mošec = kuří noha (rostl.). — M., svinstvo na roli. Vyhl. Mal. 109.

moška = kakost luční (rostl.). Vyhl. Mal. 109.

mot, motek = svazek. M. příze. Laš. Kt. VI.

motač. Udělal si motač = zabalil se do přikrývky. Kolk. I. 36.

motačka = motání. Folp. b. 12. b.

moťcha = obluda? Kolk. I. 36.

motiľ = větroplach. Kolk. I. 36.

motora ironicky = nemotora. Laš. Kt. VI.

motovidlatý. Ty motovidlo m-té (nadávka)! Slez. Kt. VI.

motrpél = motýl. Kolk. II. 37.

mouzdry = dětská vyrážka. Kt. VI. Litovel.

može = možné, možno, přisvědčuje = ano, dobrá, budiž. Vz Kt. VI.

možně. A m. kráčel dál (silným krokem). Kr. Roz. II. 26.

mrandžat, vrandžat = mrančet, mňoukati. Folp. b. 12. b.

mraščík = kdo rád pláče. Kt. VII. 1328. U Bart. mraščák.

mraščit = brečeti. Vz Kt. VI.

mrazitý = mrazivý. M. noc. Naš. XLIV. 126. 1. a.

mrcús, mrcúsek = krátký pletenec. Kaš. 55.

mrcósek = pahýlek. Zostal mi z palca m. Bys. 117.

mrčavý = dudlavý. Autr. 130.

mrdolit = vrtěti se? Někdo mrdolí a nic (neprovede). Mršt. Ves. VI. 39.

mrdnosť = mrštnosť. Folp. b. 12. b.

mrdný = mrštný. Folp. b. 12. b.

mrdús, mrdúsek také ocas. Folp. a. 22. b., b. 12. b.

mřeža = vyšívání žlutým hedvábím uprostřed šátku. Kt. VI.

mrgola = převzdívka. Mršt. Ves. I. 262.

mrholica, mrhůlka = drobný déšť. Kt. VI.

mrkús, mrkvús = mrkev divoká; člověk starší hubený. Kolk. I. 36.

mrľák, nadávka. Takové m.! U Uh. Brodu. Gl.

***mrmola, mrmula** = mrmla, nimra. Kt. VI. Již. Mor.

mrňavý = k ničemu. Mrňavá práce. Kolk. I. 36.

mrnit sa. Kočka sa mrní. Folp. b. 12. b.

mróskat = sténat (o dětech). Autr. 130.

mrskačka také = mrskot, mrskut, šlahačka. Vz Vyhl. Děd. I. 129.

mrskutník = kdo mrská, koná mrskut. Vyhl. R. 47.

mrštinka. Na mužské košili bylo vyšito srdce, na krku m. Vyhl. Děd. II. 134. a j. Vz u Bart. mrščinka.

mrtvý. Mrtvé knížky = knížky od pojištění na vystrojení pohřbu. Kaš. 94. — **M.** list. = úmrtní. Vyhl. Ced.

mrva = pomrvená, zcuchaná sláma. Kaš. 94. U Bart. = podrobnosť věci; zchátralý, nehybný člověk. — **mrvu**, **mrvku, mrvinku, mrvónku** = trochu. Autr. 130.

mrvenka = otep mrvy; hlupák, pomatenec. Kolk. I. 36.

mrz = rozmrzelosť. Z mrzu dal se na vojnu. Kldu. 119. a j.

mrzat = mrznouti. Kt. VII. 1329.

mrzena = hnis. Kolk. I. 36.

mrzet se = zlobiti se. Nechtějí se s ním mrzet. Vyhl. Jař. 96.

mrzučka = mrzutosť. Kolk. I. 36.

muckat = líbati. Kolk. I. 36.

muchač = červenka (pták). Flx.

mucháň = dobytek, když se muchá (shání mouchy.) Kt. VI.

muchárek také = nádoba na chytání much. Kolk. I. 36.

muldňa = louže. Tadyk je m. Mršt. Ves. I. 377.

mulka = mul. Vyhl. Děd. II. 27.

multaj = darebák. Kt. VI.

munací = věci staré, krámy, Trödel. Olom. Kt. VI.

muňka = slepičí čmelík. Kolk. I. 36. — **muňky** = bradavičky, které mívají ovce pod krkem. Kaš. 94.

U Bart. = angrešt; stěnice; boltce uší.

murdiják = rváč. Hrb. Děd. 152.

muřín také: rorejs. Příb. Kt. VI.; modrý zemák. Flx.

muróci. Mura (můra) muróci. Naš. XLIII. 63. 2. b.

muroň = zedník. Kt. VI. Místek.

muška = včela. Kolk. II. 37.

muzikant = obilí, které při sečení nebylo kosou zasaženo. Kolk. II. 37., Kt. VI.

murysat = černiti, mazati, špiniti. Laš. Kt. VI.

mušec = bolák na kravích nohách, jenž povstává z mokra a prachu. Val. Kt. VI.

múzdry, vz mouzdry.

muziganěc = tesařík, brouk. Kt. VI.

muzikovat = plakati. Kolk. I. 36.

mužíček = rozchodník. Flx.

mužikat = mžikati, hráti na mžika. Kt. VI.

mužíni = šišky (knedlíky) povidly mazané a omaštěné. Kt. VI.

mužský. M. láska = jehlice (rostl.) Naš. XLIII. 46. 2. d.

mynářka = muňka. Kt. VII. 1330.

mydlák = vápnitý slín. Flx.

mýno ≐ jméno. Laš. Kt. VI.

myryša = kráva murovaná, mužena. Kt. VI.

mýto = plat. Vyhl. Slz. 69.

mžikal, mžikala = kdo často mžiká. Kt. VI.

mžóráni = hryzení. Kř. Roz. 11.

mžukat. Hledím, tak sa mi mžuká. Folp. a. 44. a.

N.

nababrat co kam = namazati. Kt. VI.

nabahnit se = zachtíti se něčeho. Kolk. II. 38.

nabachtaný = hodně najedený. Kt. VI.

nabajdat čeho = napovídati. Laš. Kt. VI.

nabaňdit = nastrojiti. Kolk. I. 37.

nabeblosit čeho = naplkati. Brušp. Kt. VI.

naberanit se komu čeho = navysvětlovati. Kt. VI.

náběry = místo, kde jsou sukně opásány; záhyby opásáním povstalé. Folp. b. 13. a.

nabídavý = rád nabízející. Kt. VI.

nabíjený. Šelma nabíjená. Bys. 122.

nabobkovat, nabobčit komu = nabiti. Bohusl. Kt. VI., VII. 1331.

nabřinkat komu = nafackovati. Vyhl. Ced.

nabrydlý = nabobtnalý. Kt. VI.

nabrydnút = nabobtěti. Laš. Kt. VI.

nabucat komu = do zad natlouci. Kolk. II. 38.

nábyvce = kupec. Kt. VI.

nabzdurovat se = navzdorovati se. Laš. Kt. VI.

nacamrat se = opiti se. Vyhl. Jař. 34.

nacembat komu co = vyplatiti. Kř. Roz. II. 21. Vz cembat.

načaborený = nadutý. N. žena. Bys. Ven. 561.

načabúrat = neladně naskládati. Kolk. I. 37.

načapět se = naseděti se. Kt. VI.

načganý = nacpaný. Krm. Obr. 141. Sr. nadžganý.

načgat = nacpati. Kt. VI.

načlapat = našlapati, naložiti. Zelí do bečke n. Vyhl. Děd. I. 34.

nádatek = nádavek. Laš. Kt. VI.

nádba. Mám něco v nádbě (na péči). Kaš. 85.

naddivný. N. jméno. Krm. Obr. 34.

nádeňka = robota na panském poli, nádeničina. Kolk. I. 37. Kt. VI.

nadívaňák = vdolek sýrem (tvarohem) naditý. Hrb. Obr. 290.

nádivka = pečená kaše nadívaná slaninami (o svatodušní neděli). Vyhl. R. 50.

nádkap = nápad. Kolk. I. 37.

nádkapní = chytrý; nápadný, podivný. Kolk. I. 37.

nadkapnút = napadnouti, na mysl přijíti. Kolk. I. 37.

nadkrátit si = nadejíti si. Šli polní cestou, aby si nadkrátili. Horen. 172.

nádmět = nádmětek u Bart. Gl.

nádnica = denní mzda. Kt. VII. 1332.

nádpad = nápad. Vyhl. Alb. 9.

nadplátovat, nadplátat = do cesty postaviti se komu, Kolk. I. 37.; znenadání se objeviti. Olom. Kt. VI.

nadrchmaný = drobet churavý. Kt. VII. 1332.

nadúč = nadutec, nadutý člověk. Folp. a. 29. b., b. 13. a.

nadujhuba = nadutec. U Slavkovic. Kt. VI.

naduněný = nadurděný. Stála naduněná dál. Horen. Nov. 179.

nadvadit komu nohu = nastaviti. Folp. b. 13. a. Na Kyjovsku: podvadit. Gl.

nadvazovat dětem punčochy = staré připletávat. Kř. Roz. 129.

nádvrh = návrh. Vyhl. Alb. 24., 70.

nadvrhnót = navrhnouti. Vyhl. Alb. 25.

nadžganý = nacpaný. Bude tam ludstva nadžganého. Krm. Obr. 41.

naflancovat = nastrčiti. Kolk. I. 37.

nafókanec = nadutec. Vyhl. Alb. 16.

nafotrovat se = hodně se najísti. Kř. Roz. 40.

nafrnděný = vystrojený. Kř. Roz. II. 61.

nafrndit dceru = nastrojiti, vyparáditi. Kř. Roz. III. 318.

ňágrat = protivně žádati fňukavým hlasem. Kolk. I. 37.

naháč, nahál, naháček, nahálek = colchium autumnale, rostl. Vyhl. Mal. 110.

nahamrazit se = nadříti se, napracovati se. Kaš. 123.

náhlavek. Kožený n. u cepu a cepové hole. Záhr. V. 10.

nahlechnit se = namozoliti se. Kt. VI.

nahňácat pirohů = mnoho jich udělati. Hrb. Děd. 286.

nahnat. Že ta matka (včelí) se nahoní (oplodní) tyma trúdami (trubci). Kaš. 134.

náholeň, náholeňka = punčocha bez chodidla. Kt. VI.

nahonem = rychle. Vhodil na sebe n. kabát, Naš. XLII. 27. 2. a.

nahozenina okolo okna = obmítka. Naš. XLIII. 14. 1. a.

nahúlat = dobytku najednou mnoho žrádla dáti. Kt. VI.

nachalkat se koho = nakonejšiti. Laš. Kt. VI.

nachlápat se čeho = nachlemtati. Kt. VI.

nachlípený = opilý. U Uh. Brodu. Gl.

nachmátnút se = připlésti se k něčemu. Folp. b. 13. a.

nachuchnút = nadchnouti. Kt. VI.

náizbí = půda chalupy. Laš. Kt. VI.

najardaný = načechraný. Kaš. 93. Sr. jardat.

najdek, najdoš = nalezené dítě. Laš. Kt. VI.

najednúcky = najednou. Horen. Nov. 94.

najehlený = nazlobený, podrážděný. Kaš. 93. Sr. jehlit se.

najitý = našlý. Podal mi najité klobóček. Vyhl. Děd. I. 59.

nakachrat se = notně se najísti. Flx.

nakapčit se = zpíti se kořalkou. Autr. 130.

naklutý = naklovaný. Kt. VI.

nakmásat komu = vybiti. Kt. VI. V Podluží.

nakeľ = nakdy. Laš. Kt. VII. 1332.

nakolomazit koho = kolomazí potříti, umazati. Horen. 288.

nakrbačit se = naskrbětise. Olom. Kt. VI.

nakyselený = nahněvaný. Je na mne n. Vyhl. Ced.

nákyselný = nakyslý. N. máčka. Hlavn. Kr. 13.

nalaptat se čeho = nažvaniti. Laš. Kt. VI.

nalechnit se = nahlechnit se. Val. Kt. VI.

nálepka = náspí. Vyhl. Prus. 55. V Bart. nálepek.

nalístknutý. Šátky n-té na hlavách (posazené). Vyhl. Děd. II. 95.

nalochat se = napiti se; namočiti se. Kt. VI.

nalupaný = napilý. Rud. 8.

namakotit co = splésti, špatně vyvésti. Val. Kt. VI.

namarastit = pomazati. Kt. VI. Olom.

namařenit = vyfintiti. U Místka. Kt. VI.

namatat = nahmatati. Abe chetla za ňadra a co tam namatá. Naš. XLIII. 63. 1. d.

ňamčat = mňoukati. Kaš. 94. Sr. mňančat.

namigat = naváděti, štváti. Bys. 163.

namiňat si = vymýšleti si. Kolk. I. 37.

namíšat co komu = namlouvati. Kolk. I. 37.

namjadžgat = pomazati. Laš. Kt. VI.

namladit = navnaditi. Víno jim namladilo jazyk. Kř. Roz. 52.

namnělý = domýšlivý. Kt. VII. 1333.

namoc = přes moc. Namoc si ťa nevemu. Krm. Obr. 12.

namohlý = opuchlý, oteklý. Kolk. II. 38.

namraštit se = navřeštěti se. Slez. Kt. VI.

namrholit se = dosti mrholiti. Laš. Kt. VI.

ňaňčit = mňoukati. Kočka ňaňčí. Kt. VI.

nandúšek = nalezenec. Kolk. I. 37.

naničhodný = nehodný. Člověk n. Slám. Lys. 34.

naništit = dosti zničiti. Slez. Kt. VI.

naobírat komu čeho = natlouci, vybiti. Kolk. I. 37.

naokočiňat se = naokouněti se. Uh. Hrad. Kt. VI.

naondit komu = nabiti. Kt. VI. V Podluží.

nápaditý = nápadný. To je n. věc. Mršt. Ves. III. 59. (35.) — **N.** = vtipný. Naš. XLIII. 63. 1. b.

nápak = náhoda. N-kem přijíti. Kt. VI.

napálený také = nahněvaný. Flx.

napantat čeho = namluviti, nažvaniti. Kt. VI.

napaprat co kam = vmazati. Kt. VI.

napařený = opilý. Vyhl. Alb. 79.

napásačka = pasení (husí). N. již přestala. Hrb. Dt. 142.

napažit. Konec klády n. = naseknouti sekerou, aby se do ní klíny mohly zaraziti. Vyhl. Mal. 102.

napjačit = napnouti se. Val. Vz Kt. VI.

naplantat. Naplantalo se mu to pod nohe (zapletlo). Spč. 77. To se mně teho v roce n-lo = nasnilo. Vyhl. Ced.

naplkotat čeho = natlachati. Bys. 35.

napocat komu = nabiti. Vyhl. R. 7.

napokat se = najísti se. Spč. 150.

napomykat se čeho = napostrkovati. Kt. VI.

napopřík. Učinil mu to n. (proti němu) Laš. Kt. VI.

napoprvni = po prvé. Folp. b. 13. b.

naposkoce = při ruce. Kolk. I. 37.

napotem = na pozdější dobu. Kaš. 36.

napravený = vyšňořený. Autr. 130.

napředáctví. Naš. XLIV. 126. 1 c.

napředačka = žena jiné předcházející. Naš. XLIV. 126. 1. c.
napředbižky. Kaš. 85.
napříkořesť co komu dělati = na příkoří. Kolk. I. 37.
naprotivní sv. Florián = protější. Hoch. 101.
napružit = natáhnouti, napnouti. Kt. VI.
napšklý = nasáklý; mrzutý. Kolk. I. 37.
napúcat = nacpati. Kt. VII. 1334.
narábět = neobratně s něčím nakládati. Kolk. I. 37.
náradši = nejradši. Tebe mám n. Kt. VI.
naříčet = naříkati. Kt. VII. 1334.
nařknót = napověděti. Novine neco nařknó a . . . Kř. Roz. 22.
nařnút = naříznouti. Laš. Kt. VI.
národní = veliký. N. šiška. Kolk. I. 37.
narostený = narostlý. Folp. a. 37. b.
nártovat = nárty přišívati. Boty n. Kt. VI.
narúbat komu = natlouci. Vyhl. Cd.
náruční. Ty's volek, ale n. = velmi hloupý. Kolk. I. 38.
narůstnulý = narůstlý. Folp. a. 37. b.
nasatonit se = napracovati se, unaviti se prací. Spč. 55.
nasésat, nasísat = nahlížeti někam. Folp. b. 13. b. N. kam. Kř. Roz. II. 213. Puč mi to, ať také nasésnu do těch ložé. Bys. Fig. 145 Vz nasýsat.
nasmudit = nakouřiti. Jizbu chvojím n. Kt. VI.
nasnopaný = napilý. N. jak snop. Naš. XLIV. 135. 1. c.
nastarčʼt = nastačiti. Laš. Kt. VI.
nástěnka = jesle k stěně přistavená. Kolk. I. 38.
nastibat = na-, zastrčiti, nacpati. Vz Kt. VI.
nastraholʼnit = načechrati. Kaš. 94.
nastrmělet = naříditi a p. To si mosíš jak se patří n. te pazóre (k hrání na klavíru); Je těžko hned si n. prste k psaní. Spč. 35., 96. Jož byste mohl n. pazóre na te klapiture. Kř. Roz. 77.
nástroj koňský = postroj. Vyhl. Děd. II. 64.
našarpat se s čím = natahati, nahrdliti se. Slez. Kt. VI.
naščákat co kam = nakropiti. Uh. Hrad. Kt. VI.
naščiřit se komu = nasmáti se. Laš. Kt. VI.
náščiva = návštěva. Folp. a. 6. b., 11 b.
naščivená = návštěva. Kolk. II. 38.
našiłat = nabiti komu. Laš. Kt. VI
našinský = náš. Folp. b. 21. b u vašinský.
našmátrat = nahmatati. Vyhl. R. 26., Kř. Roz. 26.
našský = náš. Kt. VII. 1335.
natahovačky = punčochy. Val. Kt. VI.
ňaténka = otep zcuchané slámy. Kaš. 94.
nátěstek = kvasák. Na Hané. Kt. VI.
nátchovice, mentha aquat. (rostl.). N. léčí nátchu. Vyhl. Mal. 110.
nátož = tož, tedy, nuže. Kř. Roz. II. 45., 47. a j.
natřísání rukama = tleskání. Spč. 99.
nátržník, rostl. N. na rány. Naš. XLIII. 46. 2. d.
náturist = samouk. Kolk. II. 38.
natúrnút = nahlédnouti někam. Kolk. II. 38.
náturný Náturné člověk = zpurný, drsný, hrubý. Bys. Fig. 299.
natutat se = napiti se (v dětské řeči). Laš. Kt. VI.
naučit se nač = zvyknouti něčemu. Folp. b. 13. b.
naužínka = užínka, naužínané vršky obilí. Slez. Kt. VI.
navalenosť = opilosť. Hlavn. Kr. 124.

navalený = opilý. Je n. Naš. XLIV. 60. 1. Sr. v Bart.: navalit se.

navazovat másy = píti z cimentů plechových pivo jeden po druhém, aby se tah nepřetrhl, nýbrž navazoval. Vyhl. Děd. II., 225.

návdanek, název pole. Přik. Nov. 111.

návěc = větším dílem. Val. Kt. VII. 1335.

návesníček = husí mochna (rostl.). Vyhl. Mal. 110.

navjekjamen = na věky amen. Vyhl. R. 73., Hl. 42.

navlápat komu = natlouci. Kř. Roz. III. 21.

navlečenosť = nalíčenosť. Chytrá n. Horen. 49.

navrcaný. N. múka = na žernově navrtěná. Kt. VI.

navrtit = natrousiti. To ogaři navrtili. Kaš. 120.

navyčierat = pouhým odtokem naliti. Kt. VI.

nazachořat = nadrchati. Rukávce n. Kt. VI.

nazapříkat se čemu = naprotiviti se. Val. Kt. VII. 1335.

nazbývat se s kým oč = hádati se. Laš. Kt. VI.

nazmrzaný = nazmrzlý. Přinda z lesa n. Vyhl. R. 67.

naznat = uznati. Naznali, že může sám to obstarávat. Mršt. Ves. I. 23.

nazobnút = nazíbnouti. Nohy mi n-ly. Laš. Kt. VI.

nazpěvavý hlas. Horen. Nov. 125.

nazuchtat komu mezi plece = natlouci. Laš. Kt. VI.

nažachořit co = nadrchati. Rukávy n. Hrb. Obr. 82.

nažbruňat, nažbrundat = nakapati, namokřiti. Kt. VI.

nažganý také = opilý. Slez. Kt. VI.

nažhratý = napitý. Kaš. 32.

naźit se = obléci se do čeho. Kolk. I. 38.

neblížiti komu = neubližovati. Kř. Roz. 243. Sr. błéžek.

neboračka = nebožačka. Slám. Lys. 33.

nébošćéší. Mám n. bote (na nejbožčejší, největší svátky). Naš. XLIII. 98. 1. d. Sr. božčejší.

nebožato = nebožátko. Folp. a. 25. b., 29. a.

nebrntat. Ja di (jdi), nebrncé = nebruč. Vyhl. R. 72., Hl. 40.

necvicky = necičky. Kolk. I. 38.

nečujný = neslyšitelný. N. řeč. Laš. Kt. VI.

nédál = nejdále. Bys. Fig. 289., Kř. Roz. 90. Vz névéš.

nedanec. Slíbenec je nedanćův bratr. Kolk. I. 38.

nedati se. Bylo nedé se = zle, bylo nutno se bránit. Bys. Fig. 299. Oslyša to tatíček, bude n.; Jak bude nedé se, vlomím špernálem kaso a zdrhno (uteku). Spč. 145., 149.

neděla, nedělka = v neděli narozená. Kt. VI.

nedobřenec = nedobrý člověk. Vyhl. Mal. 20., Kt. VII. 1336. U Bart. nedobřec.

nedobřina = neposeda. U Brušp. Kt. VI.

nedokrojek = poslední zbytek bochníku chleba, spodník. Kolk. I. 38.

nedolužisko = neduh. Val. Kt. VI.

nedolužný, impotens. Kt. VII. 1336.

nedoslužný = na smyslech n. tělesně nevyvinutý. Val. Kt. VII. 1336.

nedožranec = žrout. Mršt. Duš. 109.

nedorodek = nedochůdče. Laš. Kt. VI.

nedvědek, nedvídek = krtonožka. Kt. VI.

neforeba = neobratný člověk; nezpůsoba. Kolk. I. 38.

něhoda = nehodný člověk. Flx.

nechrašč, nechrášč = černobýl (rostl.). Folp. b. 13. b.

nechsik = nechťsi, aťsi. Horen. 240.

nekde = někam. Běžte nekde do hospode. Vyhl. Děd. II. 7.

nekerý. Daj mu nekerú hrušku (několik hrušek). Kaš. 82.
nekřupa = hrubý chlap. Kt. VII. 1336.
nekyšpárek = rostl. Hrb. Dt. 25.
nelucha = ženská nečistotná, špinavá. Vyhl. Ced.
němduda = nemluva. U Místka. Kt. VI.
nemoresa = nezpůsobný člověk. Kt. VI.
nemožný = slabý, churavý. Je velice nemožná. Kaš. 124. Nemožná stařena. Mršt. Ves. I. 73.
nemravnit = nemravně se chovati. Vyhl. Děd. I. 40.
nemrňas = nerad. Vy čučku n.? Kolk. I. 38.
nenadátka = nenadání. Z nenadátky. Folp. b. 13. b.
nenadžganec = nedojeda, nenasyta, nenažhranec. Folp. a. 26. a., b. 13. b.
neodsépný = zdlouhavý. To je neodsépná práce. Vyhl. Ced.
neodvařený = nezpůsobný, hrubý. U Olom. Kt. VI.
neochmárovat se s čím = nedělati mnoho caviků. Na Hané. Kt. VI.
neopíchanosť = nevycválanosť. Olom. Kt. VI.
neplecha = hmyz. Vz Kt. VI.
nepodař = nezvedenec. Kolk. I. 38.
nepodara, nepodarek = nepodařená věc. Kt. VI.
nepoddanec = neposlušné dítě. Vyhl. R. 7.
nepohyba = nemotora. Kt. VI.
neřesť = veliké bláto. Kolk. I. 38.
nesčisný = nesčisľný; nešťastný. Kolk. I. 38.
nesnica = slepice, která hodně snáší. Kolk. I. 38.
nespľeja = koho se nelze zbaviti. Kolk. I. 38.
nespřejný = nepřející. N. člověk. Horen. 50.
nespřížný = kdo s jinými nevychází. Vyhl. Ced.
nesrsta = nemírný v jídle, nenasyta; neomalenec, svárlivec (zřídka). Bys. Fig. 299.
nesrstný lid = nemilosrdný. Hrb. Obr. 267.
nestera. Jí bez nestery (bez míry, nemírně). Kolk. I. 38.
neščápeně = zatrápeně, velice, tuze. Přik. 63. Je mu to n. proti srsti. Spč. 35. Práco oměl n. (velmi dobře). Hoch. 93. Musíš mět n. špatné oči. Bys. 157.
neščápenec = rozpustilec. Rač be takovy n-nce mněle pochetat. Vyhl. R. 81., Hl. 52.
nešmačný = nechutný. Folp. b. 13. b. (za neščápenec).
nešpudrný = nepořádný, nečistotný. Ty nešpudrná nešpudrnica! U Uh. Brod. Gl.
nešvara = zlomyslné dítě. Kolk. II. 38.
nět = míti m. mnět. Kolk. I. 39.
neteja = netyje, prosná n. kukuřičná kaše trnkami popluskaná. Bys. 163.
netopýr = růže z pentlí u rožků na hlavě. Hrb. Obr. 83.
nětřa = netřeba. Rud. 9.
neukárný = koho nelze ukárati, nepatrný. Laš. Kt. VI.
neúročný. To žito mělo klasy neúročné (veliké, plné). Vyhl. Ced.
nevědúcky = nevědomě. Kt. VI.
névéš. To's bel na pece névéš (nejvýše) a za humnama nédál. Kř. Roz. 90.
nevlezlo = nemehlo. Kolk. I. 39.
nevycválanosť = surovosť. N-sti někoho odnaučiti. Vyhl. D. 25., Naš. XLIII. 143. 1. a. Vz násl.
nevycválaný = špatně vychovaný, nevzdělaný, surový. Bys. Fig. 299.
nevymorisaný = nevycválaný, špatných mravů. Kolk. I. 39.
nezapomínka = pomněnka. Vyhl. Mal. 110.
nezbedstvo tropiti. Vyhl. Děd. I. 48.
nezhledný = nečistý. Folp. b. 14. a.

nezvětřelý = nezkušený. Byla toho nezvětřelá. Kldu. 79.

Něžka = Anežka. Vyhl. Slz. 131.

nežlevá = nežli. Vyhl. R. 72., Hl. 41.

nic = vodička na oči, čistec. Kolk. I. 39.

nicalka = ovce, která nedává na jedno dojení ani $1/4$ žejdlíku mléka, ovcálka. Krm. Dol. 12.

nigdál = nikdo. Až na sv. N-la. (nikdy) V již. Mor. Kt. VI.

nigde = nikam. N. nepujdem. Krm. Obr. 42.

nikde = nikam. N. nepodo. Mršt. Ves. III. 122.

niščit = ničiti. Laš. Kt. VI.

niva = rovná půda. Flx.

nobá, vz bá (zde).

nobáže, nobáť = ovšem. Naš. XLIV. 79. 2. a.

noceska = noc. Bys. 126.

nodznoci = noc z noci. Kaš. 84.

nohál = dlouhonohý člověk. Folp. a. 26. a., Kaš. 53.

nole = nohle, ano hle. Byla's tam? N. byla. Kt. VI.

nolepa = pec. Vyhl. Slz. 272.

norák = krocan. Flx.

norka = krůta. Flx.

nos psí, vz popravky.

nosačka = podlouhlý košík. Krm. Obr. 59., 63.

nosál také = holub s velikým zobákem; špičák na lámání kamene. Kt. VI.

nosastý = nosatý. Laš. Kt. VI.

nosicí klobouk. Vyhl. Děd. II. 95.

nosíní = osení. Laš. Kt. VII. 1339.

nositelný. Budeš míti nositelnou slepici (která mnoho vajec ponese). Naš. XLIII. 81. 1. d.

noska = ryba podobná podóstvě, jenom že má velký frňák. Vyhl. Mal. 126.

nota. Při mlácení notu držeti. Horen. Nov. 33.

ňoura, ňourala = kdo se v něčem ňourá. Kt. VI.

ňourat se v čem = šťárati, něco s nechutí dělati. Kt. VI.

novokněz = kněz právě vysvěcený. Kř. Roz. II. 140.

novokněžský. N. požehnání. Kř. Roz. II. 145.

nožata = nehezké nohy. Kaš. 51., 52.

nožéce = nůžky. Přik. Nov. 111.

ňurčet = vrněti. Pes, kočka, dítě ňurká. U Místka. Kt. VI.

ňutr = obojetník. Kolk. II. 38.

nyna = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

nyňátko = dítě Kt. VI.

nynčkont = nyní. Naš. XLIV. 80. 1. a.

O.

obalášit = silnou holí bíti; omráčiti. Laš. Kt. VII.

obálka. Nevěstu splésti na obálku, zavinouti jí vlasy do kruhu. Vz Vyhl. Prus. 73.

obárnica, obarovica = ovarová polévka. Folp. b. 14. a.

obcajtrovat, obcajtrykovat = oběhati celé město. U Místka. Kt. VII.

obcelit = celým, neporušeným, na živu zustati. Val. Kt. VII.

obdolat = vymoci, vysouditi. Val. Kt. VII.

obecnica = obecní hospoda; o. studna. Lékař prohlédl o-ci. Mršt. Ves. VIII. 48.

občuchnút. Seno občuchlo = provětralo. Flx..

obděděný chlapec. Vyhl. Děd. I. 137.

obečéně = obyčejně. Kř. Roz. 22.

obečény = obyčejný. O. světlo. Vyhl. Vys. 117.

obědový. O. koš, ve kterém se nosí oběd. Vyhl. Děd. I. 117., R. 16.

obejít. Já pré jsem chtěl mu (psu) obejít. Vyhl. D. 148. Každý trošku

(vypije), ať se na vás na všecky obejde (dostane). Kř. Roz. II. 175.
obelúchaný = šatem zabalený. Val. Kt. VII.
obelživý = ošemetný. Laš. Kt. VII.
Oběšelka = název části řeky Blatnice u Uhřičic. Vyhl. Ced.
obezdřít = obezříti; se = obrátiti se. Laš. Kt. VII.
obhlídaný = zkušený. O. soused. Vyhl. Děd. I. 100.
obchybat co čím = obházeti. Laš. Kt. VII.
obíhavě hosty přijímati (neklidně). Horen. 300.
obíraný = vybíravý. O. kráva (mlsná). Kaš. 140.
objícný = žravý. Hlavn. Kr. 122., Kt. VII. Pravil, že sem o. Vyhl. Prus. 40. Sr. v Bart. objezný.
obkroť = obkrojiti. Laš. Kt. VII.
obkrtek = nepodařené pečivo. Laš. Kt. VII.
oblazit = olézti. Laš. Kt. VII.
obľedanec = jídlo po někom zbylé. Kolk. I. 39.
obľefaní = vybledlý, vetchý. O. kabát. Kolk. I. 39.
oblézat = slíditi. Folp. b. 14. a.
oblezlý = ošumělý (šat); holohlavý. Autr. 130.
oblíčka = podléščky, hanácké punčochy. Kolk. II. 38.
oblízce. Pomodlil se doma nebo někde o. (na blízku). Hlavn. Kr. 72.
obludnica = klamatelka. Laš. Kt. VII.
oblyskovat se = lesknouti se. Folp. b. 14. a.
oborek = hrnec, kterých tolik do $^1/_4$ měřice se vešlo, kolik toho roku oborků sypati bylo ustanoveno. Vyhl. Děd. I. 97.
obosorovat = očarovati. Kt. VII.
obrat. Jest již na obratách = na mizině. U Kroměř. Kt. VII. 1341.
obrať se = odvážiti se. Ten jeden se tu obrál, že mu (koni) pohlédne do huby. Kaš. 105.
obražlivý = nedůtklivý. Kt. VII.
obrblaný = mumlavý, bručivý. O. žena. Kř. Roz. III. 293.
obřislo. Potřebuji na obřísla do stoléka = musím brzo žito mlátiti, abych měl chlebíček. Kř. Roz. I. 63.
obřislový povijak. Přik. 53.
obrusař = kdo dělá obrusy. Laš. Kt. VII.
obrusařský = týkající se obrusaře. Kt. Laš. VII.
obstárče = co je starší, než se zdá. Kolk. I. 39.
obstarčí = obstárlý. U Olom. Kt. VII.
obstojičný = obstojný. Naš. XLV. 157. 2. a.
obstrkance, pl. = jídlo z pohančené mouky a z mléka. Val. Kt. VII.
obšat = oděv. Obšat stojí peníze. Kř. Roz. I. 146., Kř. Roz. II. 3. Sr. obšata.
obšusta = úlisný pochlebník. Kt. VII.
obtoužný = přísný. Kt. VII.
obudit se = vzpamatovati se. Bys. Ves. 27.
obuch = obušek. Folp. b. 14. a., Kt. VII.
obutí = obuv. Folp. a. 27.b., b. 14. a.
obyteček = obydlí. Kldu. 105.
ocabořit se = obořiti se na koho. Vyhl. Ced.
ocapkaný, oťapkaný = kdo pomalu cupká a je od bláta umazaný. Vyhl. Ced. Ja takové ocapkané ťapések ani ho nezastane. Naš. XLV. 1. 2. d.
ocápnót se na koho = osopiti se. Vyhl. Ced.
ocas. Žnouti na ocase = na konci, poslední na poli. Vz hóser.
ocasáč = hadinec (rostl.). Vyhl. Mal. 110.
ocasisko = veliký a nehezký ocas. Kt. VII.
ocasnatý = cípatý. Vz ocasatý.
ocelit. Doma neocelí = nepobude. Kt. VII. 1342.
ococávat = okusovat, užírat, vyssávat. O. ozeminy. Bys. Fig. 258.
ocochat = ucuchati, otrhati. Hábe (šaty). o. Naš. XLIV. 102. 1. b.

ocondaný = ucundaný, ucouraný. Vyhl. Ced.

ocupávat. Ocupával přímrazky s podkůvek = cupáním oklepával. Bys. 86.

ocúch = koláč z nekysaného mléka. Krm. Obr. 66.

očadlina = nějaká poskvrna na tváři od slunce. Vyhl. Mal. 46.

očáchnút koho = ošiditi. Kt. VII.

očančit = oklamati, ošiditi. Kolk. I. 39.

očeska = oči. Bodete očeska vevalovat. Vyhl. Alb. 5.

očidovat se = střídati se. Kt. VII.

očmelit = trochu okoupati. Kolk. I. 39.

očubit, očuvit = při hře ošiditi. U St. Jič. Kt. VII.

odarenka = kořalka. Kt. VII. 1343.

odbíranina = hnis z odběračky. Kt. VII.

odbírat = podbírati se. Noha mu odbírala. Vyhl. Kr. 21. Když v hlavě odbírá. Vyhl. Prus. 74. — Zpovědník odebral generální zpověď. Vyhl. Ced.

odbrknót komu = odseknouti. Naš. XLV. 1. 2. c.

ódělek = dobytek. Má pěkné ó. Autr. 130.

odepřít závoru = odstrčiti. Naš. XLIII. 27. 2. c.

oderet = udeřiti. Vyhl. Děd. I. 47.

oderka = dřevěná dýmka zvláštního druhu, podlouhlá, dole s černým kostěným vylévákem. Bys. Fig. 299.

odflágnút = odtrhnouti. Zámek o. Kt. VII.

odfleknót koho = odbyti. Kolk. I. 19.

odfrknót = odskočiti; odplivnouti. Ale ona pré si možné odfrkla a řekla. Spč. 87.

odfuknót komu = odpověděti. Ondř. 20.

odhazek = úlomek kamene při tesání. Kaš. 94.

odchodlý, odchodlejší = lepší. Ten kabát je odchodlejší. Kolk. I. 40.

odchybat = odklízeti. Laš. Kt. VII.

odchybek = věc odklizená, odhozená. Laš. Kt. VII.

odít se s čím = pochovati (na rukou). O. se s děckem; koho = ošiditi. Kolk. I. 39.

odívačka = vlňák (šátek). Vyhl. Kr. 38.

odivák = veliký šátek na hlavu. Kolk. I. 39.

odkorkový. O. polévka (zasmažená). Slez. Kt. VII.

odkorý také = necitelný. Kt. VII.

odkvářit se odkud = odejíti. Val. Kt. VII.

odlachmat = utlačiti, udusiti. Div zme to samó radosťó neodlachmale. Spč. 91.

odleženina = proleženina. Jelení lůj na o-ny. Naš. XLV. 108. 1. c.

odlivák. Kostěný o. dýmky, z něhož se močka odlévá. Kt. VII., Hlavn. Kr. 150. Sr. oderka.

odmarastit co = rychle ukončiti. Olom. Kt. VII.

odobróchat koho = udobřiti. Vyhl. Ced.

odpisnice, odpiska = recepis. Kt. VII.

odplekat = odkojiti, odstaviti. Val. Kt. VII.

odprahnút kaši z hrnce = vyklopiti. Kolk. II. 38.

odprávat = táti. Val. Kt. VII.

odpravit komu = odpověděti. Naš. XLIV. 108. 1. b. — **se** = svléci se. Vyhl. Děd. II. 47.

odprtnút = odhoditi. Slez. Kt. VII.

odprút = oddělati, odříznouti. O. knoflík. Laš. Kt. VII.

odpruzovat se = stále více se rozšiřovati (o bolačce). Kolk. I. 40.

odpust = posvícení. Vyhl. Prus. 40. U Bart. = pouť.

odputkovat koně = svázání sprostiti. Kolk. I. 40.

odraba = otrhanec. Kolk. I. 40.

odrábat také = oddělávati dluh. Laš. Kt. VII.

odračet kdy kde. Už o-li na věži

(týden pašijový = odrachotili). Val. Kt. VII.

odrachmeľ = otužilý chlapec. Kaš. 95. U Bart. = trhan.

odrbanec = ojebanec. Kt. VII.

odřezanec = kdo byl odřezán, když se věšel. Kolk. I. 40.

odřezek také = silný hoch. Folp. b. 14. b.

odŕhat turkyň = vyšustati, zbaviti kukuřičné klasy obalu. Folp. b. 14. b.

odřínat = odřezovati. Laš. Kt. VII.

odrn. Běží jak s odrnem = rychle. U Olom. Kt. VII.

odrobečka = odrobinka. Folp. a. 25. a.

odrobinky. Máslové o. dělají se při stloukání másla. Vyhl. Mal. 146.

odslonit = ustoupiti. Flx.

odsluň = hromádka sena. Flx.

odstavit. Třináct synku bylo odstaveno k vojsku (odvedeno). Vyhl. Ced.

odstěnek, odstěnka = prostor, trám (prkno) od stěny položený. Kt. VII.

odstřelit koho = odbyti. Tak mňa zle odstřelil. Folp. b. 14. b.

odščignút = u suku ulomiti. Kolk. I. 40.

odšmatlat se za kým = odbelhati se. Mršt. Ves. III. 22.

odšpelit = odstrčiti. Kt. VII.

odtáto = odtud. Kt. VII. 1344.

odterigat se = odstěhovati se. Val. Kt. VII.

odtrpět = pykati. Několik voliču odtrpovalo svou statečnosť v koutě. Vyhl. Jař. 33.

odučit se = odvyknouti. si. Folp. b. 14. b.

odulični dvéře. Horen. 163.

odúvat = nadouvati. To krávu odúvá. Kaš. 95.

odužit. Když na Hromnice odužé (odjuží, odjuhne, obleví). Záhr. V. 12.

odvažek = kus. Dali jí o. putry (másla). Vyhl. Mal. 146.

odvedenec = na vojnu odvedený. Mršt. Ves. I. 21.

odvyk. Odvykem se mu kus změnil. Naš. XLIII. 101. 1. a.

odzemek = tanec, Bys. Ves. 42.; rána míčem, odraženým od země. Kolk. II. 38.

odzíbnút = omrznouti. Nár. věst. V. 20.

oflťa = lump, opilec. Na Hané. Kt. VII.

ofňukaný = uplakaný. Kt. VII.

ofóknót = ufouknouti, utéci. Bys. Fig. 65., Naš. XLII. 27. 2. d.

ofúkat se. Šak vy se ofúkáte (si přivyknete). Hrb. Děd. 262.

ogabanec = kdo je ogabaný. Již. Mor. Kt. VII.

ogabaný = obraný, oloupený. Již. Mor. Kt. VII.

ogabat = obrati, oloupiti. Již. Mor. Kt. VII.

ogařisko = nehezký ogar. Kaš. 52.

ogarský. O. obec (ogaru). Kald. 23.

ogemlaný = ohlodaný, ožvýkaný. Slez. Kt. VII.

ogňábený = ohnětený. O. nohy, Kt. VII.

ogombíkovaný = knoflíky opatřený. Kt. VII.

ogón = ryba. Ogón je strakaté a má pcháče. - **ogon** - kamňák je jiný druh. Vyhl. Mal. 126.

ogrmanec = vůl, beran. Kt. VII.

ogryňat se = okouněti. Laš. Kt. VII.

ogúlaný = okoulený. Kt. VII.

oháň = veliký člověk, čagan. Kolk. I. 40.

ohavina = ohava. Na již. Mor. Kt. VII.

ohejda = ochejda. Vyhl. Ced.

oheň = fialová skvrna na tváři. Kolk. II. 38.

ohenót = zbynouti. Kráva mu ohenola. Hech. 54.

ohéravý = ospalý. Ráno je o. Vyhl. Ced.

ohlídnót = spatřiti. Toho sem tam neohlídl. Naš. XLII. 53. 1. b.

ohloběň studny = roubení. Kald. 16.

ohłodek — staré koště. Kolk. I. 10.
ohłúpat = oklamati, ošiditi. Kolk. I. 41.
ohnat také = očistiti. Val. Kt. VII.
ohnivák = světlonoš. Flx.
ohnívko = ohnivo, článek řetězu. Folp. b. 14. b.
ohodit, uhudit = uuditi. Maso o. Vyhl. Děd. I. 34.
ohókaný = okřičený, přihlouplý od toho, že se naň pořád křičí. Autr. 130.
ohókat koho = okřičeti. Autr. 130.
ohranční příbuzní = na blízku obecních hranic v některé dědině bydlící. Vyhl. Mal. 81.
ohranělý. O. trnky = ztrouchnivělé švestkové stromy. Kaš. 95.
ohrdlí = nášijek, kruh n. řetěz okolo krku. Kt. VII.
ohřebélkový. O. vyšívání. Kt. VII.
ohrúžat se = hroziti se. Kolk. I. 41.
ohýbárna = továrna na nábytek z ohýbaného dříví. Kt. VII. 1345.
ohybok, ohynka = drátěná ohybná část trestky mezi kryzcem a trestkou. Kt. VII. 1345.
ohýrať čeho = něčeho nedbati, nevážiti. Kt. VII. 1345.
ochab = kouzelný proutek. Laš. Kt. VII. 1345.
ochachuľa = veliká ženská zvláště dětinská. Kolk. I. 41.
ochalgat koho = uchlácholiti. Bys. Fig. 164.
ochechúňat kolem koho = obskakovati, lichotiti. Kam. Obr. 117.
ochejda = žluva (pták). O. když zpívá, pršívá. Vyhl. Mal. 117.
ochlamovat = objímati, líbati. Val. Kt. VII.
ochľódit = oklamati, ošiditi. Chtěla pré ich tam o. jakási Turkeňa. Vyhl. R. 83., Hl. 54. Sr. ochlúdit.
ochlom = pohlavek. Val. Kt. VII. 1345.
ochrumělý = ochromnělý. Laš. Kt. VII.
oitý = ušlý. A on belož celé oité. Hoch. 95.

ojebanec = odrbanec. Kt. VII.
ojipký = nekřehký. Kolk. I. 41.
ojtec = otec. Vyhl. Slz. 334.
okačistý = kolem očí černý. O. ovce. Kt. VII. 1345. U Bart. okajistý.
okápale = lenivě, váhavě. O. choditi. Již. Mor. Kt. VII.
okápalec = kdo okápale chodí. Již. Mor. Kt. VII.
okápalosť = ochablosť. Již. Mor. Kot. VII.
okápalý = lenivý, ochablý. Kt. VII.
okatit oči = oči vyvalovati. Val. Kt. VII.
okéško = malé okno. Kt. VII. 1346. Val. Kt. VII.
okläbat = posekati, pokositi. Val. Kt. VII.
oklápat = okläbat. Val. Kt. VII.
oklépka = otépka; oklepávání klasů. Folp. b. 14. b. Sr. oklepina.
oklóček = chlapec n. děvče často bité i nevinně, obyč. sirotek. Vyhl. Ced.
okiod = úklid, čištění. Piik. 64.
oklóhnót = uklouznouti. Oklóhla tam kráva. Vyhl. Alb. 24.
okłúk = odstrčený člověk. Kolk. I. 41.
okocíňat se = okouněti. U Uh. Hrad. Kt. VII.
okočistý. O. ovce = kolem očí černá. Val. Kt. VII. Sr. okačistý.
okřesiny = odpadky při okřesování kamene. Kt. VII.
okresňová. Paní o. (choť okresního soudce). Kř. Han. 8.
okřestit komu co: dítě = pokřtíti. Pokřestijó nám to malútké. Naš. XLI. 144. 1. d. — Vyhl. Alb. 60.
okróžet = okrajovati. Až se bode řepa o. Spč. 77.
okrúhlík = zatáčka cesty. Kolk. I. 41.
okrum = kromě. Laš. Kt. VII.
okrúšat se = drobiti se. Laš. Kt. VII.
okružka = okruží. U Místka. Kt. VII.
okúňat = pátravě hleděti, něco zpytovati. Kolk. I. 41.

okvitnút = okvésti. Laš. Kt. VII.
ól — úl. Kt. VII. 1346.
olé = olej. Z mako potáhno olé. Ki. Roz. II. 207. a j.
olečka = ulička. Vyhl. D. 116.
oltárna = zdivo, stůl oltářní. Kt. VII.
omalit = méně dojiti. Krávy nám omalujó. Vyhl. Ced.
omasta = surovec. Kolk. I. 41.
omegotat se = mihotati se. Kolk. I. 41.
omestovaný. O-né chvílečky někomu nedati. Na Kopan. Kt. VII.
ométat něco = hltavě jísti. Kt. VII.
omezek = okraj meze, příkopu. Kt. VII.
omezit co komu = zevrubně vyložiti, nač připraviti. Kolk. I. 41.
omigat koho = ošiditi. Jož kolek jich ho omigalo. Spč. 107. Jož mě ten zlé duch omigal (omámil). Spč. 80.
omílač = kdo cizí věci omílá, klevetník. Laš. Kt. VII.
óminek, úminek = úmysl. To sem měl v óminko. Kř. Roz. I. 138.
omknót = komu. Tentokrát tě omklo (sklaplo ti, nepodařilo se). Spč. 82.
omłádí = obilí po žních vyrostlé. Kolk. I. 41.
omňátnút = listy v knize obrátiti. Kolk. I. 41.
ómor = úmor. Je nemocný na ó. Kt. VII.
omorčéna = umrlčina. Čes. l. VI. 587.
omorósený = unavený. Dež muj prešil (přišel) u-né od práce. Naš. XLIV. 60.
omžiknút se někde = zdržeti se. Kt. VII.
onačit = měniti. Jméno o. Hlavn. Kr. 158. Také = dělati; kaziti. Kt. VII.
onakvě = mírně, slušně. Val. Kt. VII. 1346.
onde co = málo co, skoro nic. Autr. 130.
ondra = sopel; cufem. čert. Kolk. I. 41.
ondrvever. Hráti na o-vra = na schovávanou. U Olom. Kt. VII.
oneskořit se = opozditi se. Folp. b. 14. b.
onyca = jméno krav. Vyhl. Mal. 128.
oobíračka = obíračka. Folp. a, 24. a.
opackovat = zakopnouti, klopýtnouti, potknouti se. Bys. Fig. 206. O kámen o. Bys. 39. Já sem o-val a padl. Hlavn. Kr. 7.
opačat co = naopak dělati. Kt. VII.
opadaný = popukaný. O. ruce. Kt. VII.
opadek = padanka. Kaš. 95.
opachtovaný = upachtěný. Vyhl. D. 161.
opajtašit = oklamati, ošiditi. Ostrav. Kt. VII.
opajzovat = dohola ostříhati. Olom. Kt. VII.
opálkovat = na opálce čistiti. Kt. VII.
opantaný = ovinutý. O. žena = těhotná. Val. Kt. VII.
apantat = otočiti, ovinouti. Val. Kt. VII.
opařelisko = bahnitá voda nezamrzající. Laš. Kt. VII. Vz opařisko.
opeřený = pobitý; ozdobený. Vz Kt. VII.
opěscený = opěstěný, krotký. Vz Kt. VII.
opesłovat = dotěrně někomu na práci se dívati a kolem něho běhati. Kolk. I. 41.
opih = tlustá hůl na jednom konci okovaná na tlučení máku. Kt. VII.
opicháč = tlouk ve stoupě; účastník. Čím více o-čů, tím více krup. Kolk. I. 41.
opisovat sa = jmenovati se. Ten so opisoval Pavel. Kaš. 95., 144. U Bart. o. se někde = bydleti.
opláchnút si co s kým (hanbu) = utržiti; koho = oklamati. Kt. VII.

opľantat = zavinouti. Kolk. I. 42.

oplečí = část ženské košile od pasu nahoru do půl prsů. Vyhl. Děd. II. 188.

oplést se čím = namáhati se, trmáceti se. Kt. VII.

opleščit koho = udeřiti. Kt. VII. 1347.

opľetač = kdo se oplétá, překáží při práci. Kaš. 29.

oplichtit koho oč = ošiditi, připraviti. O. o grunt. Hrb. Děd. 172.

oplkaný člověk = tlučhuba. Oba dvá ste u-ní jako kohótí zadek. Vyhl. Mal. 27.

opnice = blána, která obepíná prsty ptáků. Kt. VII.

opole. V opoli (v půli) vepadám ščóplé jak slečinka. Kř. Roz. II ı. 261.

opoło, opoły = napoly. Folp. b. 14. b.

oponka, opuňka = popenec (rostl.) Vyhl. Mal. 110.

opřástka = povleka (rostl.). Vyhl. Mal. 110.

opráška = oprašování. Kt. VII.

oprata = oprať; ničema. Vz Kt. VII.

oprátka = odměřený kousek lesa k vysekání prodaný. Kt. VII.

opřátka = povázka v jeteli. Kt. VII.

opratový = opratní. O. kůň. Kt. VII.

opravděnske = opravdu. Kř. Roz. II. 73.

opravdověnský. Vyhl. R. 25., Naš. XLIV. 47. 1.

oprčený. O. koza. Vz oprčiti. Kt. VII.

oprčit se = obřezeti. Kt. VII.

oprděný = nepovšimnutý. U Olomouce. Kt. VII.

oprndovat = stále okolo někoho se plésti. Autr. 130.

oprný = obratný, rychlý. Kolk. II. 38.

opršalka = věc opršelá, opadaná. Kt. VII.

opršek = opršalka. O. ovoce, květu. Kt. VII.

opsulý, opšulý = pokažený, špatný. Kt. VII.

optaj = otázka. Kt. VII.

opuštilka = obecní vězení. Uh. Hrad. Kt. VII.

ořasnút = užasnouti, leknouti se. Vyhl. Ced., Kt. VII. Bela vám to tam pančava, že se člověk mosel o. Spč. 102.

oremus. Dělá mi o-sy = caviky. U Místka. Kt. VII.

ořešinka, též hrášek = hrachor. Má v zemi ořechy, jež děti jedí. Shání píhy s obličeje. Vyhl. Mal. 110.

orgyně = georgina (rostl.). Kt. VII.

orlíčkový. O. boby = strakaté. Kt. VII.

óročitý = výroční. Ó. svátek. Bys. 82.

ořóklý = sprasný. O. svině. Vyhl. Děd. I. 92.

ořótit = osypati se. Čes. l. VI. 586.

osázka = bičiště. Laš. Kt. VII.

Osek = jméno psí. Kt. VII.

oseleček = ouško. Užovka má dvě oselečky. Vyhl. Kr. 42.

oschapnút se = vzchopiti se. Kolk. I. 42.

osívaný také = protřelý. O. šelma. Kt. VII.

oskeruše také = ženská slabá, hubená. U St. Jič. Kt. VII.

oskomízat se = upejpati se, okolky dělati. Val. Kt. VII.

osľáknút. Ale včil jaksi osľákl (hoch), seslábl, povolil (v učení). Kaš. 95. 110.

oslezovat. Oslezuje = hledá, kde by co dobrého snědl. Folp. b. 15. a.

osliz = paběrky. Kt. VII.

oslovit se = vyjádřiti se. Vyhl. Ced.

oslúcený. Osle o.! (nadávka). Kt. VII.

osmerák = tatar z osmi vrbových prutů. Vyhl. R. 46.

osmeřice. Mlácení v o-ci. Vyhl. D. 73.

osminka kořalky (míra). Bys. Fig. 23.

osoba také = bosorka. Folp. b. 15. a.

osotoněný = unavený. Spč. 45.

ostatnica = ženská, která oslavuje ostatky. Vyhl. R. 26. Vz násl.

ostatník = slavitel ostatků, posledních dnů masopustních. Vyhl. R, 25.

ostatníkrát = naposledy. Laš. Kt. VII.

óstava = budova. Celá ó. byla obehnána zábradlím. Bys. 65. Óstava pyšná, kamením pokrytá. Ib. 70., Spč. 59.

ostenčica = poduška z ostenek, papěrek. Vyhl. R. 85., Přik. 64. Vz ostenčina.

ostenčina = ostenčica. Vyhl. Ced.

ostenka = stopka peří. Vyhl. Ced.

ostránka. Na humně se stranuje a o-ky se pak rozestrou na sázku. Kt. VII.

ostřapený = na čem se nadělalo střapů, třepení. Kt. VII. Na již. Mor.

ostřapiť se. Napila se morka vína, až se jí řiť ostřapila (dostala průjem, výkaly zůstaly na peří u řiti jako střapce). Vyhl. R. 16., Ced.

ostřebaný = opilý. Kt. VII.

ostrlíz. Dóndite na o. (zve se při vaření lekfaru; přijďte sníst, co v hrnci zbude. Folp. b. 15. a.

ostrlizovat = paběrkovat. Kt. VII.

ostružina = ostružinník, maliník. Kt. VII.

ostrý. Ta měla tuze ostrý srp = zdlouha žala, opozďovala se. Vyhl. R. 90.

ostýchala = ostýchavec. Kt. VII.

osuch, osušek = suché místo. Kaš. 28.

osyčňák = druh hřibů. Kt. VII.

oščáda = člověk ostýchavý. Bys. 163.

oščákat = postříkati. Na již. Mor. Kt. VII.

oščebraný, oščibraný = oštípaný, ohlodaný, obežraný. Kt. VII.

oščeknúť se = rozčesnouti se. roztrhnouti se. Kt. VII.

oščéřit, oščořit. O. zuby = vyceniti. Kolk. I. 42., Horen. 19. — **se na koho** = usmáti se. Kř. Roz II. 195., Naš. XLIV. 71. 1. a., Hoch. 20. Nechco se zlobit, že se i na mě oščořela. Vyhl. Děd. II. 21.

oščí = bodláčí. Laš. Kt. VII.

oščudlat = ostříhati. Kdo lví jeho hřívu o. znali nůžkami. Mršt. Ves. IX. 79.

ošemetný = krotký. O. ftáček. Vyhl. Ced.

ošeska = veliké uši, ušiska. O. mu otrhám. Vyhl. Alb. 13.

ošida = nevýhoda, ztráta; zásmažka. Kolk. I. 42.

ošiškat = ostříhati. V Podluží. Kt. VII.

oškéřat se = ušklíbati se. Kaš. 95. U Bart. o. sa práce = vyhýbati se jí.

ošklubaný = otrhaný, oškubaný. Flx.

oškňúřený = obrečený, nevrlý. Val. Kt. VII.

oškoludit = ošiditi. Val. Kt. VII. 1349.

oškoruša = drobná, suchá ženská. Kolk. I. 42.

oškrba = záchod. Flx.

oškrkaný = škrkáním otřený. O. sirky. Kt. VII.

oškvarkový. O. kaše (s oškvarky). Kt. VII.

oškvračit = upéci. Ať jo (jitrnici) oškvračí děťom. Koř. Roz. II. 207.

oškvrklý = opálený. Val. Kt. VII.

oškvrlený = sešúlaný, stočený. Val. Kt. VII.

oškvrnút = opáliti. Val. Kt. VII.

ošmek = hoch, který všude překáží. Folp. b. 15. a. Sr. šmékat = obskakovati.

ošóstnót se někam = vetříti. Bys. Fig. 256. Rád se o pány ošóstl (rád s nimi obcoval). Naš. XLIV. 10. 1.

ošťada = uskrovnění se. Kt. VII. 1349.

ošťádat se = uskrovniti se. Kt. VII. 1349.

ošťádavý = ostýchavý; nemotorný. Kt. VII..

oštarný chlap = nepříjemný, protivný. Horen. 116. Sr. u Bart. ošterný.

oštípek. Tam mají brynzu a oštípky (sýr). Ondr. 42., Slám. Lys. 290.

oštrlejz atd., vz ostrlíz.

ošurganý = otrhaný. U Místka. Kt. VII.

ošva = otrhaná stvora; nadávka ženské. U Místka. Kt. VII.

ošvihnót si kos masečka (uříznouti). Bys. Fig. 24.

ot = otec. Vz Kt. II. 437. a sr. praotný.

otacmat = opantat, otočiti. Val. Kt. VII.

otáď = proto. Šak o. to povídám. Kř. Roz. II. 70.

oťapat = sraziti. Hrušky se stromu. Laš. Kt. VII.

oťápek = děvče odstrkované. Vyhl. Ced. Hledáte nejakyho teho oťápka? Naš. XLI. 1. 2. c. Sr. oťapa.

oťapkanec. A to vám se ten o. postavil jak skřeček. Naš. XLI. 1. 2. c.

oťáplý = vypadající jako zmoklá slepice. U Třebíče. Kt. VII.

otato = odtud. Folp. a. 18. a.

otěkat = utíkati. Přík. 64.

otevřdíra, nadávka. Vyhl. Děd. II. 235.

otikáček = kabát. Bys. Fig. 187.

otípanec, utípanec = kdo vše poví, slepičí řiť. Kolk. I. 42.

otižit se = protížiti se. Ono se to otíží, když to nese pořád sám. Vyhl. Ced.

otohlý = ztuhlý. Ten bel taky o. Spč. 149.

otřep = otřepání. Kt. VII.

otřípat se z vody = vodu se sebe setřásti. Horen. Nov. 197.

otrúcený = zmatený; zahubený. Val. Kt. VII.

otvrdlý = otužilý. Kolk. I. 42. Člověk o. v práci. Kř. Roz. II. 97.

ouděs, úděs = vřed zakalený. Kt. VII. 1349.

ovcálka = ovce, která nedá na jedno dojení ani $^1/_4$ žejdlíku mléka, nicalka. Krm. Dol 24.

ovčák také = nějaký tanec. Kt. VII.

ovčárek = ovčácký pes. Kt. VII.

ovčí jetelenka = jetel plazivý. Naš. XLIII. 46. 2. d.

oves. Spasený o., vz popravky.

ovesňunka = druh hrušek, ovesnice; ovesná mouka. Laš. Kt. VII.

óvod = úvod nedělky; odpolední svačina po óvodě nedělky. Naš. XLII. 154. 2. c.

óvodnica = žena, která jde na úvod; vyšívaná plachta; svíce, jíž dostává žena jdoucí na úvod. Vyhl. Ced.

ovsice = ovsiha. Klidil víc ovsice než ječmene. Mršt. Ves. IX. 80.

ovsiha = obilní plevel. Bys. 11., Hrb. Děd. 14.

ovůcko = ovoce. Horen. 11., Kt. VII.

ozaj = hrubý chlap. Kolk. I. 42.

ozera = osoba (pohrdlivě o dítěti, o ženské). U Místka. Kt. VII.

ozimovat se = stávati se chladno. Ozimuje se. Folp. b. 15. a

ozimový = ozimý. Kt. VII.

ozmek = ozembuch. Kolk. I. 42.

oznět = ohněm narudnouti. Kabát mu u kamen na zádech ozněl. Na již. Mor. Kt. VII.

ozora = strašidlo; eufem. potvora. Kolk. I. 42.

ozúbečky = zoubky na obojku. Folp. b. 15. a.

oždara nesnáz; obtížný člověk. Folp. b. 15. a.

oždarovat se s čím = dlouho se zabývati; o. se = překážeti. Folp. b. 15. a.

ožetkovat = užívati. Jenom dež on ožetkoje. Naš. XLIII. 135. 1. d.

ožgeřit se = ušklíbnouti se. Kolk. I. 42. Sr. oščóřet se.

ožgrňa = lakomec. Folp. a. 15. a.

ožhralčisko = ožralec. Folp. a. 26. a.

ožižlavit = žižlavým, žhavým učiniti. Na již. Mor. Kt. VII.

ožvachtat se = opiti se. Val. Kt. VII. 1350.

P.

pablýňat se = toulati se. Val Kt. VII.

pabócet se = choditi, potloukati se. Pabócal sem se po stavěňó. Bys. 115., 127. Čeleď se paboucela po humnech. Bys. Fig. 52. Vz u Bart. pabúcat se.

pabúňat. V kosnech p. = šťárati. Hrb. Děd. 185.

pacalka = máslo rukama upleskané; p. z těsta = pagáč. Slez. Kt. VII.

pácat, pácnouti = bácnouti, padnouti. Bác do vody. Folp. b. 15. a. Pácli si na ruku (plácli na znamení souhlasu, ujednání). Vyhl. Alb. 29.

pacgýňat = klopýtati v běhu. Val. Kt. VII.

packavý krok = klopýtavý. Uh. Hrad. Kt. VII.

paček = malý člověk. Kaš. 95.

pačískový. P. košile = z pačísky. Kt. VII.

páčit = vzpomínati si. Kaš. 95. U Bart. = kaziti; odhadovati.

padělek = robota. Dělat na padělko. Spč. 66.

paděra = velká, tvrdá hlava; tvrdohlavec, svéhlavec. Kolk. II. 38.

padesátiny = abrahamoviny. P. slaviti. Kt. VII.

padesáty = palisády, dřevěná kolová hradba. Bys. Fig. 36.

padlý. Na ostatních koních bel nástroj padléší (špatnější). Vyhl. Děd. I. 64.

padolovitý = stržovitý. Laš. Kt. VII.

pafunec = ? Dělali takový p. U Uh. Brodu. Gl.

pagáš, pagáža, pagáša = ničema, zlý člověk; někdy: čtverák. Kolk. II. 38.

pahnústek = pámbíčkův chlebíček, rostl. Folp. b. 15. b. — **P-stky** = druh trávy. Hrb. Dt. 45. Vz v Bart. pahnoztky.

pacholek. Nenarostla sem ke kolku, ale k pacholku (musím se bavit s muži). Kř. Roz. II. 163.

pacholenec = pachole. V Podluží. Kt. VII.

pachutka = pochoutka. Laš. Kt. VII.

pajat = rukou po tváři hladiti. Kt. VII.

pajedit se = vychloubati se. Kolk. II. 38.

pajer, pajar, pajiř = zhotovovatel pají. Kt. VII.

pajtat = kořistiti, krásti. Kt. VII.

pajtit = otvírati, kuchati. P. zajíce, ryby. U Uh. Brodu. G,l

pajtrnožka = šmatloň. Vyhl. D. 57.

pakostět = trnouti. Kt. VII.

pakt = smlouva. Kt. VII.

paktovat = smlouvati. Kt. VII.

paladovat se = okouněti. Kt. VII.

palametr = barometr. Kolk. II. 38.

palas = vinopal. Slez. Kt. VII.

palastit = šramotit, křičeti. Kt. VII.

palecovitý. Te paleco palecovitá, kde se's palecoval (toulal) celé deň? Naš. XLIV. 148. 1. d.

pálený. P. kráva = připálená, připalistá. Kt. VII.

palička = hůl. Preis. 86. P. u péra = násadka. Hrb. Dt. 166.

palírna = kořalna; vinopalna. Hrb. Děd. 100.

pálit se = červenati se. Nic se nepal. Kř. Roz. II. 7.

palka máku = makovice. Přík. 64. — **P.** = hlava. Palku komu rozbiti. Bys. Fig. 154.

palma = ratolesť jívová. Chodit s palmami. Vz Vyhl. R. 39. Záhorská p. = vrba. Záhr. V. 10.

paloňa = mamlas. Flx.

palozór = slunečník. Vyhl. Alb. 7.

paluda, palunda = tulák. Na již. Mor. Kt. VII.

pamatat = pamatovati. Rud. 5.

památeční = pamětlivý. Te se našéch otců p. kriv. Přík. 57.

památečník, pamětník, calamintha acinos., rostl. Vyhl. Mal. 110.
pamela = neštěstí. Val. Kt. VII.
paměntat nač = pamatovati. Na mě nepaměntáte. Slám. Lys. 222.
pamprlica = pampeliška. Hrb. Dt. 91.
panáček = kněz (kaplan). Debe nebelo Hanaček, bel be ze mně p. Kř. Roz. II. 21. — **P.** = sluníčko (brouk); ploštice bezkřídlá. Kt. VII.
panák = černicha (rostl.). Vyhl. Mal. 110.
paňák = sklenička, do níž se vejde za krejcar kořalky. Kt. VII. 1351.
pančava také = škaredé místo; zmatek, nepořádek. Kolk. II. 38., Bys. Fig. 300. Bela vám to tam p., že se člověk mosel ořasnót. Spč. 102.
panenka v trní = čeměřice (rostl.). Vyhl. Mal. 110. Panenke Marijé kolínka, convallaria majalis, rostl. Naš. XLIII. 46. 2. d. — **P.** provazů = kotouč. Preis. 25.
paní stehna = druh hrušek podlouhlých. Vyhl. Ced. — P. v trňó = černucha zahradní. Naš. XLIII. 46. 2. d.
panket = zvláštní, dobré jídlo. Vz Kt. VII.
panna Maria v trňó = orlíček (rostl.); panny Marije slzičky, dianthus (rostl.). Naš. XLIII. 46. 2. a., 49. 2. a.
panščák = kdo na panském pracuje, panský čeledín. Kolk. II. 39. Vz násl.
panščár, panščor = robotník. Kt. VII. 1352.
panščarka = dělnice na panské práci. Vyhl. Prus. 56.
panštěrka, panščerka = děvče chodící na panskou práci. Rud. 38.
pantažirovat = roztrhávati, rozsekávati. Čes. l. VI. 584.
pantlí = puškvorec. U Olom. Kt. VII.
panule = druh hrušek. Vsack. Kt. VII.
paohlavec, palohlavec = pulec. U Lipníka. Kt. VII.
papežit se = papeřiti se, snažiti se někam se dostati, vylézti ku př. na strom. Vyhl. Ced.
papica = kaše. Kolk. II. 39. Rozbit něco na papicu = na padrť. Vz krupica. Kolk. I. 31.
papit se = pyšniti se. Rud. 40.
papla = topol z něm. Pappel. Strážn. List. filol. 1909. 313.
paplucha = člověk nehodný. Flx.
paprání = kapradí. Folp. b. 15. b.
paprč = pazour; neohrabané prsty; ruka. Kt. VII.
paprikáš = brambory na paprice. Folp. b. 15. b.
paprstek = brdo (u tkadlců). Laš. Kt. VII.
paprstkář = zhotovovatel paprstků. Laš. Kt. VII.
papučák = kdo v papučích chodí; holub n. slepice rousnatá. Kt. VII.
papulatý = tlutsý. Vyhl. Ced.
papulka = ústa; dětský obličej tlustý; dětské jídlo. Folp. a. 25. a.
pára = parní lázeň. Bel v páře. Kř. Roz. II. 212., I. 19.
páračka = hříčka; filigranské zboží. Kt. VII.
parádit se = naříkati. Čím více se parádila. Hlavn. Kr. 64.
paramítka = ostrévka, tyč na sušení sena, jetele. Kaš. 143.
pardija kuťa lelky! Horen. 179.
parélna = palírna. Hoch 116.
paretka, zdrobn. parta. Vz Kt. VII.
pařezúvky = houby, rostoucí na pařezích. Kolk. II. 39.
pargál = bílé plátno, kostkami nebo jinou ozdobou opatřené, pergál. Vyhl. Děd. II. 120.
pargán, parchán = plot z desek. Hrb. Dt. 22., Vyhl. Prus. 37. Vz v Bart. parkán.
parchot = přezdívka židům u Vsetína. Kt. VII.
párke hosí = pár, dvě. Vyhl. Alb. 17.
parlamirovat = parlamentieren. Vyhl. Děd. I. 33.
parobka = paruka. Čes. l. VI. 585.
parohlavec = pulec (vodní). Vyhl. Mal. 125., Kt. VII., Naš. XLII.

84. 1. b. — **P.** = tvrdohlavec. Kolk. II. 39.

parom = hrom. P. to spral. Folp. b. II. 15. b.

partese = knihy, papíry, školní potřeby. Kolk. II. 39.

parůbek, paróbek = rob; hoch šelma. Folp. b. 15. b.

paruňkový. P. svíčka. Kldu. 117.

paryta = statná žena; stará panna; nemehlo. Kt. VII.

parýzky = mužská i ženská pérka (na nohy). Flx.

pasčekář, vz paščekář.

pasečanka = druh hrušek. Kt. VII.

paskřevec, paskřivec. Ten malý p.; Co pak je to tam za paskřevce v tom kótě. Spč. 101., 100. Vz paskřivec v Bart.

pasoněk = pastviště. Vyhl. Děd. II. 35. Pásle koně na pasoňkách. Vyhl. D. 147. Trpělka se zdržuje na meze nebo pasoňko nebo na dědině. Vyhl. Mal. 121. Vz pasuňk.

pastorek = přírostek u stromu (silnějšího). Čes. l. X. 65.

pastrka = pliska, konipásek. Kt. VII. Laš.

pastrky = kravská nemoc. Z krávy vychází jako hlava telecí a zase se ztrácí. Vyhl. Ced.

pastucha. Nadávka hrubému hochu. Kolk. II. 39.

pasuňk = pasoněk. Kolk. II. 39.

pašča = tlama. Jak žába rozdírá paščo. Bys. Fig. 258. Sr. paščeka.

paščečka = květel (rostl.). Vyhl. Mal. 110.

paščeka také = piják, žrout. Kt. VII.

paščekář = tlachal, žvanil. Kt. VII.

paščekářka = tlachalka. Laš. Kt. VII.

páška. Chytat ryby do pášky. Hrb. Dt. 46.

paškřivec = usmrkanec; šelma. To je p. Kaš. 95., 128.

patáček = malá, kulatá, kovová ozdoba, bůstka. Vyhl. Ced., Kt. VII. 1353. Kovový p. na dýnku karkulky. Vyhl. Prus. 69. — **P.** = cukrový pokroutek. Kt. VII.

patáčkovaný. Čepec zlatem i perlami p-ný. Kldu. 98. Vz. patáček.

paták = grešle. Bys. Fig. 232.

paťala = člověk ani do práce ani do ničeho, který má na vše dost času. Folp. a. 28. a., Vyhl. Ced.

patentál = výslužné invalidů. Kolk. II. 39.

paterák = tatar z pěti prutů. Kt. VII. 1353.

pateřisko = místo, kde se len patírá, potírá. Kt. VII.

paterka = mnohobarevná pentle. Kt. VII. 1353.

paternica. Mlácení v paternici (v pěti). Vyhl. D. 73.

paťchať se = namáhavě choditi. Kolk. II. 39.

patirat = hubou mlátiti, tlachati. Val. Kt. VII.

patlat se = broditi se. Děti patlaly se sněhem do školy. Mršt. Ves. IV. 11.

patlavý = piplavý; žvavý. Kt. VII.

patlucha = tulák. Kaš. 95.

paťoch = nadávka. Kt. VII.

patrola. Stojí na p-le. (mezi dveřmi vyzvídaje). Val Kt. VII.

patyk chleba = veliký kus. Laš. Kt. VII.

pavel. Šátek ženský, vázaný na pavla t. j. na vrkoč. Vyhl. Děd. II. 192.

pavrchlí = výšina, malý kopec. Val. Kt. VII.

pazer = hlupec. Kt. VII. U Uh. Hrad.

pavlávky = druh švestek. Hrb. Obr. 266.

pazórky = čičorečka (rostl.). Naš. XLIII. 49. 2. a.

pčkat = kýchati, Kaš. 95.

pecen také = druh hrušek. Kt. VII.

pecisko = špatná pec. Hrb. Děd. 128.

pecival = vymetač kamen; kominář vymetal ostatek. Vyhl. Mal. 23.

pecóch = pecival. Bys. Fig. 57. V Bart. pecúch.

pecovina = materiál z rozbořených kamen (pece). Já sem tu pecovinu všecku vyvezl na rolu. Kaš. 133.

pečák = pečený brambor. Pečáky bral z ohně a jedl. Kaš. 102.

pečka = malé, tlusté děvče; děvče větší je bečka. Val. Kt. VII.

pedléček = zdrobn. nebozez. Vrtale pré ste pedléčkem ďórke do beček. Bys. Fig. 27., 300. Vz násl.

pedlék = nebozez. Vyhl. Děd. II. 22. Vz pedléček.

pedoun = podklad pod chomout. Kolk. II. 39.

peduška = poduška. Kolk. II. 39.

pegáč = koláč z ječmenné mouky; žalovný p. = kdo pořád žaluje. Kolk. II. 39.

pegár, agaricus campestris, houba. Vyhl. Mal. 100., 114.

pégne, pégny = cukroví. Z něm. Bogen (obloučky); samé p. Spč. 79.

pěch. Pěchem ít = pěšky. U Karlovic. Kt. VII.

pěchor. Jít pěchorem, pěchorem = pěšky. Bys. Fig. 27.

pekáček = plačka. Hrb. Obr. 290. Vz v Bart.: pekáč.

pekanec = něco rozplesklého. Kolk. II. 39.

pekarčok = pekařská pec na chléb. Laš. Kt. VII.

pekélko = schod v peci. Položil nohy na p. Krm. Obr. 146.

pekerúci = kdysi. Val. Kt. VII. 1353.

peklíř = štváč lidí. Na Hané. Kt. VII.

pěkza, pěgza = píha. Laš. Kt. VII.

pelešství = smilství. Val. Kt. VII.

pelýněk = místo, kde se něco ukládá, ku př. ovoce, aby se uleželo. Kt. VII.

pemperle = rostl. P. má cibulečky v zemi. Vyhl. Mal. 110.

peněžitý. P. práce (výnosná). Kaš. 80.

penížka kvete bíle, dobytek jí nežere. Naš. XLIII. 49. 2. a.

pěnka = hedvábný papír. Kolk. II. 39.

peňka = koutek v jizbě. Val. Kt. VII. 1354.

pentlík opentlený lelík. Vyhl.

pepřice, vz chechrla (luštěnina). Děd. II. 184.

pepřovnička, pepřůvka = pepřenka, Kt. VII.; pepřůvka také = druh kořalky. Kř. Roz. 40.

péř, pýř krotí zbouřenou matku, kašel, zapuzuje vodnatelnosť. Naš. XLIII. 49. a.

pergamínka, pergamína = druh hrušek. Kt. VII.

peřinka na oltáři = polštář. Vyhl. Ced.

pérko také = vonička. Hrb. Obr. 38. Vz v Bart. péro.

perlina = perlička (pták). Vyhl. Mal. 116.

pěrna, druh trpkých hrušek. Kolk. II. 39.

péro = kraj necek. Kraje trok, zvané péra. Vyhl. Mal. 102.

peřonit se = vypínati se. Vsacko. Kt. VII.

peroutka klasů = kytička. Kt. VII. 1354.

perše = peršaviny. Kt. VII.

peske (pysky) = huba (zhruběle). Autr. 131.

peskatý (pyskatý) = hubatý. Že se (jsi) peskatá. Naš. XLII. 27. 2. c.

pěstovačka = chůvka, ve které děti nosí. Laš. Kt. VII.

pěšák = vdolek bez mazání. Hrb. Obr. 290.

peška = druh jablek. Kt. VII.

pěták také = nůž za 5 kr. Val. Kt. VII. 1354.

pětakomrdesát znamená číslo neurčité. Bylo jich tam p. (mnoho). Folp. b. 16. a.

petinka = pětník, desítihaléř. Vyhl. Děd. I. 135.

petrola, petrolina, petrolín = petrolej. Kt. VII.

petrovec = obecní šatlava. Vsadili ho do petrovce. Bys. Fig. 270.

petruška = petrolej. Kolk. II. 39.

petružel žertovně = zástřešek

dlouhých vlasu Hanáku v týle. Vyhl. Alb. 52.

phavky = druh hrušek. Hrb. Obr. 266.

pchálí = bodláčí. Na Hané. Kt. VII.

pchání. Zemlela ho zima a dostal p. = zapálení plic. Hlavn. Kr. 124.

pchláčí = bodláčí. Val. Kt. VII. 1355.

piadlo = vyšívací rám. Slez. Kt. VII.

pija = piha. Kolk. II. 39.

pijovatý = pihovatý. Kolk. II. 39.

pikř = udeření, rána. Val. Kt. VII. 1355.

pilník = pilný student. Bys. Fig. 132.

pilovný = pilný, přičinlivý. U Místka. Kt. VII., Flx.

pinka = plechová nádoba, do které se dával hostinskému poplatek za užívání karet a kuželek. Bys. 164.

piozga = pěnice. Slez. Kt. VII.

piovárka = druh hrušek. Kt. VII.

pipla = nešika. Kolk. II. 39., Mršt. Ves. I. 263.

pirámky = duběnky. Kt. VII.

piriál = billard. Bys. Fig. 150.

pírka, pl. n., = mašlovačka. U Olom. Kt. VII.

pirník = pouzdro na péra a násadky, perák. Autr. 131.

pisané = napsané. Vyhl. Slz. 277.

piskač hliněný = druh píšťaly. U Místka. Kt. VII.

pískavka = malá divoká kačena. Vyhl. Mal. 118.

pisknatět = dostávati pisky, stonky. Kt. VII.

piskoř = ryba kratší než úhoř. Vyhl. Mal. 126.

písmař = obecní písař. Kt. VII.

písník = vysoký břeh, kde se písek dobývá. Hrb. Dt. 41., Děd. 123.

pistula = kapačka (nemoc). Uh. Hrad. Kt. VII.

pistvat = krájeti tupým nožem, pižlati. Folp. b. 16. a.

piščalka = sklenice s dlouhým hrdlem. Měli litku, ale enem po piščalce. Kaš. 113.

piščok = píšťala bez dírek. Kt. VII.

pišta = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

píšťák = píšťala. Laš. Kt. VII.

piterka za doby dřívější = ras. U Vsetína. Kt. VII.

pitka = vlažná voda s moukou dobytku; ženský stydký úd. Val. Kt. VII.

pitkat s kým = tělesně obcovati. Laš. Kt. VII.

pitulník = ubožák. Flx.

pitvat se v čem = hrabati. Laš. Kt. VII.

pitvora = viklavý nůž. Val. Kt. VII.

pivák = kdo pivo rozváží; kdo pije mnoho piva, pijan. Hoch. 128., Naš. XLIV. 14. 1.

pizda kdo se v jídle piplá. Kolk II. 39.

pizdit, pizdnút koho = strčiti, udeřiti. Pizdl ho do ramene. Rud. 22. — **se** = piplati se. Kolk. II. 39. Vz v Bart. piznút.

pizďurka = nepatrná věc. U Místka. Kt. VII.

pjadélko = něco malého (kabát, sukně). Val. Kt. VII.

pjadlit se kam = zdlouha lézti. Laš. Kt. VII.

pjagat = mačkati, mísiti, špiniti. Kt. VII.

pjantala, plantala = nešika. Kt. VII.

pjantat = modrchati. Laš. Kt. VII.

pjéček, pječek = dlouhý semel (špaček). Kt. VII.

pjokat, vz hjokat.

placek = rozházená kopa sena. Kt. VII.

plackář = kdo dělá placky. Vyhl. D. 53.

placúch = placek (veliký koláč). Krm. Venk. 63., Kt. VII.

plačka = slza. U Místka. Kt. VII. Též žena často plačící. Vyhl. Ced.

plavajzníček, plevajzníček = sýkora. Folp. b. 16. a., Kt. VII.

planičkář = pěstovatel (planého) ovoce. Hrb. Obr. 16.

planina = věc bez chuti. Folp. a. 28. b.; planá řeč. Nežvachté planin. Vyhl. Alb. 5.

plaňk = plot prkenný. Kolk. II. 39., Vyhl. Alb. 23.

plantala = tlachal; tulák. Kt. VII.

pľantat = těkati, toulati se. Po polu se p. Kř. Roz. III. 292. Kondřisko se mu po boku plance (hází). Bys. 16.

planuška = trnka; planá hruška. Kt. VII.

płaný vůl = kapucínek; p. ščúr = krtonožka. Folp. b. 16. a.

plaskanec = druh koláče. Kt. VII.

plaskatina = rovina. Laš. Kt VII.

plaskatý = ploský. Kt. VII.

pláština = trám pod podlahu nebo kolejnice. Kt. VII.

plátenice, vz kamlotky.

plavisko = splav. Když přišel k plavisku. Hoch. 95.

plavula, plavuša = jméno kraví. Kt. VII.

plazák = kdo někam nahlédá. Kt. VII.

plaznút = plácnout. Ten mě blátem do zadku silně plaznul. Vyhl. Kr. 17.

plcák = malý bič. Val. Kt. VII.

plcat = malým bičem rochati. Val. Kt. VII.

plebaň = fara. Kt. VII.

plechár = plechový hrnec. Vyhl. Ced.

plejták = koš. Kolk. II. 39.

plekocera = kojná. Kt. VII.

plénit = plehnit, rozmnožovati. Val. Kt. VII.

pleska = konipásek. Přik. Nov. 111., Vyhl. Mal. 119. — **P.** rostl. v bahně rostoucí. Vyhl. Děd. II. 207

pleskanice = pleskání, tlachání. P. o Jeminkovi. Naš. XLIV. 14. 1.

pleskotání = pleskání. Kt. VII.

plesnivec = starý člověk. Kolk. II. 39.

pléščka = lat. kul z plotu. Abe ho přetáhle pléščkó. Bys. Fig. 95., 279., 300., Kř. Roz. III. 258.

pletačka = žena vyplétající židle. Kolk. II. 39.

pleteňák = pletený vůz, fasuněk. Bys. Fig. 300. 197.

plétký = nízký. Střechy só tam plétky. Vyhl. Děd. I. 65. P. voda = malinká. Vyhl. Ced.

pletucha = pleticha, žváč. Kt. VII.

pletýnka = skládanka; kdo mnoho věcí splete. Kolk. II. 39.

plezmero = hloupé děvče. Val. Kt. VII.

plisej. Kacabajka s plisejem (krejzlíkem). . Vyhl. Prus. 73.

pliskva = pliska. U Opav. Kt. VII.

plistrhóz = seminář kněžský, z Priesterhaus. Kř. Roz. 22. a 1.

plitký = mělký. Folp. b. 16. a.

plivný. P. zrno = které mnoho sype. Kt. VII.

plkan = tlachal. Vyhl. Vys. 85.

plkanice = tlach, povídání. Naš. XLIV. 14. 1., Mršt. Ves. V. 8., Kt. VII., Kř. Roz. II. 73., III. 325. Celé deň promarniť plkanicó. Kř. Roz. 67. Sr. plkačka.

plkavý. P. kaše (když se kaše vaří, plká, na povrchu se objevují jako pryskýře a ty plkají). Vyhl. D. 67.

plkotalena = plkna. Na Hané. Kt. VII.

plky = kalhoty. Kožené p. Bys. Fig. 62., 259.

plo', = ploh, pluh. Kř. Roz. 22., 64., Spč. 112.

plocárek, zdrobn. płocar = nádoba z pálené hlíny s hrdlem na vodu. Přik. Nov. 111.

plóčkař = člověk na plíce nemocný. Vyhl. Ced.

plócový = plíčkový. P. máčka. Vyhl. R. 65., Vyhl. Děd. I. 95.

płonkovni = lichý, nadměrný. Kolk. II. 39.

płoščka = tenká, pleskatá sklenice. Kolk. II. 39. Též stěnice. Vyhl. Ced.

plotůvka = menší kul v plotě, větší: okolník. Laš. Kt. VII.

plťnatý = tělnatý. Kt. VII.
pluháctvo = plazi. Val. Kt. VII.
pluhota = pluha, deštivé počasí. U Slavkova. Kt. VII.
plumpovać = pumpovati. Kt. VII.
plusknót = udeřiti, rozbiti tak, že to udělá plusk. Hospodyň pluskla véce do polívky. Vyhl. Ced.
pluskota, pluskačka = plískanice. Laš. Kt. VII.
pluš = krátký a volný kabátek ženský. Kt. VII.
plúščit koho = udeřiti po kom čím. Flx.
plušť. Já byl mokrý jako p. Kald. 17.
plut = plvati. Mohli sme do moře oknem pľut. Vyhl. Děd. I. 74.
pluvák, pluják = plivátko. Laš. Kt. VII.
pluvanec = plivanec, co bylo vyplivnuto. Laš. Kt. VII.
plývat také = plévati. P. len. Val. Kt. VII.
plza = druh pískovce. Val. Kt. VII.
pobabrat co = umazati; porýpati se v čem. Kt. VII.
pobělší = hezky bílý. Folp. a. 45. b.
pobílý = ne zcela bílý. Folp. a. 45. b.
pobluda = kdo snadno bloudí; jiné rád mámí. Kt. VII.
pobřídit = umazati. Slez. Kt. VII.
pobúcat, pabúcat sa = potloukati se. Val. Kt. VII. 1358.
pobúchaný = hloupý. Val. Kt. VII.
pobukávat = bučeti. Hlavn. Kr. 136.
pobukávka = kráva, která pobukává. Hlavn. Kr. 139.
pocapkat = poklepati. P. rukou. Kt. VII.
pocikálka, potykálka, rostl. Vz Kt. VII.
pocka, póček, pótka, pucka = míč Vyhl. D. 59., 104.
poclámka = poslamka, prostěradlo. Vyhl. R. 68.
pocmrdovat = pochlebovati. Vyhl. Ced.
počabat koho = potlouci. Val. Kt. VII. 1358.
počabrat = umokřiti. P. podlahu. Kt. VII. 1358.
počachat se = pocákati, pobryndati se. Daj pozůr, až (ať) se něpočacháš. Kldu. 68.
počálka = pučálka. Na plech dá se rozmočený hrách, dá se péci v troubě, potom se opepří, pomastí, pocukruje a osolí. Vz Vyhl. R. 28.
počálník = smyšlená nádoba na přípravu pučálky. Vz Vyhl. R. 28., Děd I. 125.
počastná = počastování. Přijíti k vůli počastné. Vyhl. Jař. 102.
póček, vz pocka. — **P.** = rozpustilé děvče, které je rádo mezi chlapci. Autr. 130.
póčena, póčina = pavučina. Bys. 116., Přik. Nov. 111., Kt. VII., Čes. l. VI. 585.
počesák = liják. Kolk. II. 39.
póčka = půjčka. Kaš. 30.
počočet na koho = poštívati. Hoch. 23.
počublit = popohnati. P. koně. Vyhl. D. 134.
počúvat = čut, poslouchati. Folp. b. 16. a.
podara = podařený člověk. Laš. Kt. VII.
podaremek, vz daremek.
podaremke, podaremně = marně. P. někoho někam volati. Heron. Nov. 112., Folp. a. 49. b., b. 16. a., Bys. 112.
podbílí = tussilago farfara, rostl., proti kašli. Naš. XLIII. 49. 2. a.
podbíračka rány. Záhr. III. 17.
podbírat koho = podpichovati. Hlavn. Kr. 126.
podbrušec = výrostek pod břichem husí (na podzim). Kolk. II. 39.
poddostatek = dostatek. Všeckyho jídla je p. Naš. XLV. 1. 2. c.
podělat komu = učarovati. Kolk. I. 46. Ešle ste nám podělale. Vyhl. D. 157.
podešev stodoly = spodek. Záhr. V. 10.

podešvovat boty = podrážeti. Slez. Kt. VII.

podfukem = tajně, úskočně. Kt. VII.

podhánět na koho = štváti, popichovati. Val. Kt. VII. 1358.

podhoděnec = podvržené dítě. Kt. VII.

podhrozit se = pohroužiti se. Kolk. II. 39.

podílný. Podílné dřevo = které se měkko dělá. Vyhl. Mal. 103.

podklad = lem na spodní části sukně; vejce v hnízdě, v kukani, pokladek. Kaš. 50.

podkmasák = dohlížitel nad hochy v kostele. Hrb. Dt. 87. Sr. kmásat.

podkolni = prostranství v kolni na hospodářské nářadí. Záhr. V. 20.

podkovičky = pečivo podoby podkov. Folp. b. 16. a.

podkovňáky = druh vdolků. Vyhl. Mal. 141.

podkožnica = podkožní hlísta. Kt. VII. 1359.

podkrmáší slavilo se v neděli po krmáši. Vyhl. Slz. 54.

podkrúcky = ozdoby z vlasů nad čelem vkusně upravené jako obruba, účes k největším slavnostem. Folp. b. 16. b.

podkurášený = podnapilý. Vyhl. Kr. 26.

podlábit. Jednoho velice podlábil. Kaš. 147. Sr. dlábit.

podlasmat, podlachmat = potlačiti. U Olom. Kt. VII.

podléčky, podlejšky, podléštky = plátěné nohavice, zakrývající nad lýtkami část nohou mezi kolenama a plkama. Přivazovaly se nad kolenama na šňůrky. Bys. 58. Plátěné punčochy pod koleny bez šlapek, které se nahoře zavazovaly pod koženice a dole volně u šlépějí nezavázané bloncaly.. Bys. Fig. 229., 62 — Vyhl. Děd. II. 177.. R. 53. Sr. viléčka.

podlesňáky = druh vdolků. Pekou se na zelných listech. Vyhl. Mal. 141.

podlinka = podlá věc. Laš. Kt. VII.

podlistník, podlesník (Gl.) = koláč pečený na zelném listě. Flx.

podlivá = podle. Chodil p. numer. Vyhl. Alb. 9.

podlúžčí = místo pod lůžkem. Kolk. II. 39.

podmaškrtit sa nač = dostati chuť. Kt. VII.

podmnětat = podmítati. Čes. l. VI. 76.

podnosky = zbytky nápoje. Dopije-li mládenec p., dostane vdovu a děvče vdovce. Vyhl. Mal. 43.

podobati se = líbiti se. Dy já se nepodobám potěšení mému. Vyhl. Prus. 63. Žádné boty se mu nepodobaly. Kř. Roz. II. 171.

podochlet, poduchlit = podusiti. Vyhl. Ced. Podochlela je na lůžko. Vyhl. Děd. II. 36.

podokní. Doléhal hlas z p. Vyhl. D. 133.

podolek vinohradu = spodní část. Horen. 11.

podosíci. A ta krajina svoje jméno ‚Morava' podosáhla (obdržela), poněvadž . . . Vyhl. Děd. II. 57.

podóstva = podoustev (ryba kaprovitá). Vyhl. Mal. 126.

podpat = vešky, moudy, svrab mezi prsty. Kt. VII. 1359.

podplanek = podplamenice. Laš. Kt. VII.

podpoliš, podpolka, podpoliška, podpuliš, podpoleš = křepelka. Kolk. II. 39., Kt. VII.

podrahněný = posilněný. Ráno se probodil pěkně p. Spč. 49. Cesta saněmi p-ná. Vz Drahovaný. Bys. 57.

podrahnit = posilniti se, uklidniti se. Aby se muzikanti podrahnili. Bys. 95. Trochu sme se podrahnili. Hlavn. Kr. 10.

podrcávat = potřásati? Podrcávajíc tělem vydrpkala se ven. Mršt. Ves. VIII. 68.

podrdosit = potřásti. Val. Kt. VII. 1359.

podřekadlo = pořekadlo. Kaš. 46.

podrostek = hoch vyšlý ze školy. Čes. l. IX. 147.

podsadlovka = houba. Kt. VII.

podsazený. Koupili sme ten grunt a to sme nevěděli, že tam má Nácek podsazenou chalupu (v gruntovní knize zapsanou). Vyhl. Ced.

podsedek, podsedník = malý rolník. Folp. b. 16. b. Vz násl.

podsedkář = kdo má podsedek (živnosť podsedka). Preis. 9. Sr. předcházející.

podsednický syn (podsedníkův). Kt. VII.

podsedničí dům (podsedníkuv). Kt VII.

podsedník = podsedek (má asi 25 měřic polí). Kt. VII.

podseníčko = náspa u domu. U Vsetína. Kt. VII.

podsmeknút sa. Zeď se podsmekla = povalila se, povolila. Folp. b. 16. b.

podstárlý = hodně starý. Laš. Kt. VII.

podtěnek = kurník. Vždyť ještě ani slepice nevylezly z podtěnku. Slám. Lys. 113.

podstínek. Vstoupila na podstínek (v chalupě) = záhrobeň. Slám. Lys. 198.

podudáš = dudlaňa, bába, která mnoho dudlá. Kolk. II. 39.

podudlat = pobručeti, pohubovati. Kř. Roz. 247.

podústva = podoustev. V Podluží. Kt. VII.

podvaďovat. Sedl si a podvaďoval koňům nohy (kladl jim překážku v cestu). Horen. Nov. 52. Někomu nohy podvadit = podraziti. Hrb. Dt. 36.

podval = vynechané místo při orání, brázda špatně (křivě) naoraná, že hlína nepokrývá nezoranou ornici; sochor na vyvalování klad na vůz. Kolk. II. 39., Vyhl. Ced.

podvazadla = pentle pod ramenem podvázané. Hrb. Obr. 28.

podvrženče = podvržené dítě. Hlavaté p. divé ženy. Vyhl. D. 159., Naš. XLII. 154. 1. a. U Bart. podvržeňa.

podýchat. Musím zóstat stát, až podýšu (naberu ducha). Kaš. 87.

podzemek = pozemek. Kaš. 46.

podzemní = pozemní. Kš. 46.

podzvůla = zvůle. Enem dyž dnes má podzvůlu. Kaš. 126.

podžeberný. Ti menší (chudší) bele jož načesto podžeberni. Kř. Roz. 101. P. lcd (lid) = chudý. Hoch. 32.

pofňurý = potměšilý. Val. Kt. VII. 1360.

pofrfnit se v jídle = podloubati. Spč. 27.

poglgovat = namáhavě pohlcovati. Svítile se nám oči a poglgovale sme ohryzkami. Spč. 45.

pogňábit = pomačkati. Jahody se moc p-ly. U Uh. Brodu. Gl.

pogrcat = podáviti. Dítě p-lo si košulku. Laš. Kt. VII.

pogyzdit koho = pohaněti. Tebja já nenechám p. Krm. Obr. 47.

pohamarasit se = povaditi se. Slez. Kt. VII.

pohančenka = pohančená kaše. Val. Kt. VII.

poharuznit se s kým = pohádati se. Val. Kt. VII. 1360.

pohlavkový. P. čapka. Vyhl. Prus. 67.

pohledný. P. ovoce = krásné na pohled. Vyhl. Ced.

pohlupavý = přihlouplý. P. hlava. Rud. 16.

pohoda = chvíle, počasí. Kt. VII.

pohoršenec = kdo pohoršuje. Strážn. na Mor. List. fil. 1909. 313.

pohoršlivý = kdo činí pohoršení. P. děvčica je ta Maryša. Strážn. na Mor. List. fil. 1909. 313.

pohrádka = skříň na knihy; ohrazené místo v jizbách pro ovce, kozy, prasata. Kt. VII.

pohrbúcet co = vikláním zmásti. Olom. Kt. VII.

pohřejbat = okousati, ohrýzti. Olom. Kt. VII.

pohubit také = rozladiti. P. kolovrátek. Kt. VII.

pohůdný = příhodný; dosti veliký. Val. Kt. VII.

pohunčesko = špatný pohůnek. Hoch. 11.

póhý = pouhý. Ten je teprv póhý veliký odpůrce víry. Vyhl. Ced.

poch — puch. Naš. XLII. 33. 1. c.

pochablaný = pomačkaný. P. šaty. Kt. VII.

pochelný, pochylý, pochelý = něco nedokonalého, nevyspělého. Pochylé zvíře. Vyhl. Alb. 27. Pochelá ruka (chorá). Vyhl. Mal. 83. — **P.** = neschopný k manželství, impotens in matrimonio. Vyhl. Ced.

pochlópat = za vlasy potahati. Néni škoda, dež ho to časem trocho pochlópá (když ho něco zlého potká). Hoch. 130.

pochňora = nadávka. Pochňore jeden! Naš. XLIV. 148. 2. a.

pochramúzgat = zmrzačiti. Kt. VII.

pochrumávat, pochrumovat = pokulhávati. Již. Mor. Kt. VII.

pochtít. Vše p. Kř. Roz. 36. Sr. v Bart. pochťévat.

pochybený = hloupý. Kt. VII.

pochudlý = poněkud suchý. Val. Kt. VII. 1360.

pojedek. Po zdavkách dostala nejaky pojedke. Vyhl. Děd. II. 141.

pojest = pojísti, poněkud se najísti. Folp. b. 16. b.

pojindy = jindy. Val. Kt. VII.

pók = čert. Vzal ho pók! Kolk. II. 40. Se sv. Mikulášem chodíval pók (měl dlouhou hanáckou košili a v ruce šidlo, jímž píchal dívky a j.) Vz Vyhl. R. 6. — **P.** = pavouk. Kř. Roz. III. 258., 295.

pokač = pukač, bouchačka. Bys. Fig. 61.

pokaličený = zohavený, poraněný. Dva zle byli p-ni. Kldu. 86.

pókavka = bouchačka. Zdali p. bouchne. Hoch. 100. Sér (sýr) tohé jak p. Spč. 149.

pokeľ = pokud. Krm. Obr. 39.

pokladek = podkladek, vejce dané pod slepici. Kolk. II. 40.

poklebit koho = pomluviti. Kt. VII.

poklena = puklina. Klíčovó ďórkó lebo nějakó poklenó do jizbe se vkrást. Vyhl. Mal. 89.

poklóct = potlouci. P. co na prášek. Kř. Han. 284.

pokmásat = poškubati, potahati. Kt. VII.

poknót = zastřeliti. P. zajíce. Přik. Nov. 111. — **P.** Nechat koho p. = propadnouti (při zkoušçe). Bys. Fig. 251.

pokřísit se jídlem = sebrati se, zotaviti se. Kř. Roz. III. 245.

pokrop = kropáč. Laš. Kt. VII.

pokryjemku=skrytě, tajně. Kldu. 4., Kt. VII.

pokudlatit = rozkudliti, pocuchati. P. někomu hlavu. Kt. VII. Slez.

pokudolený = pováleny. P. obilí. Kt. VII.

pokušlivý = pokoušející, svádivý. Kt. VII. Již. Mor.

pokynožit = zničiti. Val. Kt. VII. 1361.

póla = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

polan, polanka = pole v lese, planina. Vyhl. Slez. 124.

polápat = pomazati; p. se = podělati se. Kt. VII.

polapět si = poseděti si. Vyhl. Ced., Kř. Roz. I. 137. Polapte (poseďte) a já so hned tade. Kř. Roz. II. 196. Polapěla doma za pecó. Vyhl. R. 72., Hl. 40.

polách. Převzdivka. V Stařechovicích só poláši a hastrmani. Vyhl. Děd. II. 217. Na Hané místo Polák. Mal.

polazitěj = namáhavěji. Val. Kt. VII.

polé, poléka, mentha aquat. Sr. polajka u Bart. Utišuje bolení, ulevuje nemocným dětem. Vyhl. Mal. 111.

poľedůvka = náledí. Kaš. 54. Sr. poľedovica.

poľehúčky = polehku, pomalu. Kaš. 85.

polének = polínek = połýnek, pelyněk. Folp. a. 6. a., Naš. XLIII. 49. 2. a.

poletný = smutný. Vypadá p. Flx.

z polevka = polehoučku, zvolna. Z p. kóřil. Spč. 64.

poljenec. P-ce = dvě bidla pod trámy v jizbě. Kt. VII.

polňák = polní zajíc (proti králíkovi). Autr. 131.

polní kohótek = hlaváček letní. Naš. XLIII. 49. 2. a.; p. cebula = modřenec chocholatý. Naš. XLIII. 49. 2. a.

polnička = polní řepa, vodnice. Hrb. Obr. 290.

poľóbnót = políbiti. P. koho svó hobó. Kř. Roz. II. 5. Roko chtěle mně p. Kř. Př. 9.

poľochat = napiti se. Val. Kt. VII. 1361.

polom = veliká vichřice, orkán; velký křik. Kolk. II. 40. Sr. łom = křik, sváda. V Bart.

poltograf = fotograf. Kolk. II. 40., Kř. Roz. 91.

poltyrňa = jméno studny. Hrb. Děd. 182.

polunkat = počkati (v dětské řeči). Folp. a. 27. a.

pomachlat = pomásti. Kt. VII.

pomakovat = pomazati, mákem posypati. Horen. 353.

pomakulovat = pomazati. Knihu celou psaním pomakulovat. Kldu. 142.

pomaľúčky = pomalu. Kaš. 85.

pamaránit = pošlapati, potlouci. Na Hané. Kt. VII.

poméně. Chvilku jeli p. = zdlouhavěji. Horen. 180.

pomladší = trochu mladší. V Podluží. Kt. VII.

pomňágat = pokrčiti, pomačkati, potlouci. P. hábv. Krm. Obr. 64., Kt. VII.

pomňatený = pomatený; pošlapaný. P. pole. Kt. VII.

pomotaný = pomatený. Byl sem od toho celý p. Kldu. 84.

pomrvený = pocuchaný. P. sláma. Kaš. 94. Sr. mrvit.

pomrzeti se = pohněvati se s kým oč = rozmrzeti, pohádati se. Naš. XLIV. 60. 1., Horen. Nov. 178.

pomuckat. Plášť jeho pomuckal. Bys. 55. Sr. muckati.

pomýlený květ = nepořádná čmýra. Val. Kt. VII.

ponad = nad. Kt. VII.

ponashúžvjaný = houževnatě uspořený. Val. Kt. VII. 1362.

pondělí jest nesklonné; je-li třeba tvaru sklonného, užívá se substantiva pondělek. Kaš. 59.

ponemocněti = trochu churavěti. Horen. Nov. 183.

poneščestit. Ta již dvakrát p-la (měla dvě nemanželské děti). Vyhl. Ced.

poňouhat se po kom = něčí slova pošklebně opakovati. Kt. VII.

ponůcka = ponocování. Autr. 131.

poňura = muňa, nemluva; slídič; přebraná, zbylá věc. Kt. VII.

ponyka = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

poobřínat = poobřezávati. Laš. Kt. VII.

popadaný. P. ruce = popraskané, rozpukané. Kolk. II. 40.

popodzeď = předložka. Folp. a. 50. b.

popelák = popelavý holub. Kt. VII.

popelnice, popelice, popilka, popeluška = plachta na vyváření prádla v pajchovni. Kt. VII.

popenec = puchýřek. Přik. Nov. 111.

popežník = hrnec na vystání mléka. Kolk. II. 40.

popľantat co = poplésti, zmotati. Kř. Roz. II. 21., I. 3. Sr. plantat.

poplekat = napojiti. P. dítě. Kt. VII.

popľkati si s kým = pohovořiti. Kř. Roz. II. 197., I. 120. = **koho**. = pomluviti. Kt. VII. Sr. plkat.

popľuskaný = potřený. Neteja trnkami p-ná. Bys. 163.

popokovat = pokuřovati. Hrb. Obr. 72.

popravek = milé jídlo. Kt. VII. U Val. Klob.

Popravit = právo vykonati. Pacholek, který ukradl hospodáři obilí, odsouzen byl choditi s ukradeným

obilím po dědině, to byla **poprava.** Vyhl. Ced.

poprčit. To se mu koza za 20 krejcarů poprčí (bude se běhati). Mršt. Ves. IX. 11.

popředňák = kdo jde před kým. Hoch. 31.

popříčný = hašteřivý. Val. Kt. VII.

popřízněný. Býti s někým p. = příbuzný. Vyhl. Děd. II. 16.

popsat = napsati. Popsal tři křížky (podepsal se třemi křížky). Folp. b. 16. b.

poptaj. Došel tam za poptajem (aby se poptal). Preis 16.

popýskat = potřísniti, pokáleti. Kt. VII.

pořadem, slovo značící dychtivosť. P. ho chceł (chtěl) tam hodit. Folp. a. 21. a.

pořádka. Chodit na oběd z p-ky = dům od domu. Hrb. Dt. 139.

poradný. Neporadný člověk (který si nedá raditi). Kt. VII.

porachovat co = spočítati. Kt. VII., Vyhl. Slz. 110.

pořachuněk = účet. Kt. VII.

porce = masité snídaní. Naš. XLIV. 60. 1. c.

pořezný. Pohanka je pořezná věc = dobře se seče. Kaš. 133.

pořikat = pomodliti se. Vyhl. Kr. 42. P. komu co = přečísti. Horen. 285., Kt. VII.

pořknút = nařknouti. Folp. a. 49. b., b. 16. b.

pořondžit s kým = promluviti. U Frýdka. Kt. VII.

porovnávka = čára na stěnách u země černá n. modrá stěnu urovnávající. U Uh. Hrad. Kt. VII.

porozcházený. = rozešlý. Je to všechno p-né. Horen. 160.

porozlézaný. Chlapčiska kdesi p-ní. Horen. 300.

portáš, co nyní četník. Ondr. 5.

portášovský. P. odění, Slám. Lys. 191.

porubisko = paseka. Flx.

porvat se = sebrati se. Já se porvu a vylezu z húšťa. Kldu. 83.

posag = věno. Nár. věst. V. 20.

poscánka = rostl. P. pomáhá od úplavice. Vyhl. Mal. 111.

poseľ = posud. Krm. Obr. 78.

posez = posezení; sedadlo. Bys. Fig. 262.

poschopec = byt po ruce, pohotově. Kolk. II. 46.

posjeta = posvěta, dračka k svícení. světidlo. Kt. VII.

poskoček = malý rozdíl. Tam už jakýsi p. bude. Kaš. 96.

poskočka = poskok. Syn hned byl na poskočce. Vyhl. D. 146.

poslužník, assistent. P. kněze. Mršt. Ves. II. 921.

posmrk = kdo pořád posmrkuje, potahuje. Kt. VII.

posnica, postnica = první jarní kopačka na vinohradech. Kt. VII.

postarší = drobet starší. Naš. XLIII. 101. 1. a., XLV. 1. 1. a.

postatina, pustatina = pustina, pustota. Je tam samá p. Bys. Fig. 274., 25.

posteľ také = stelivo dobytku. Slez. Kt. VII.

postit = pustiti. Do keré (hospody) mám se postit? Naš. XLIII. 99. 1. d. Vz posoch.

postřel = rostl. Jeho koření je dobré na rány. Naš. XLIII. 49. 2. a. — **P.** = nemoc, při níž vylézají z údů kosti, klubka a hnůj. Vz Vyhl. Prus. 75.

postružeň = pečivo ze všech druhů mouky a obilí, zbytků od štědrého večera atd. dává se v prášku kravám. Vz Kt. VII.

posudek = hromada celé obce. Vyhl. Kr. 17.

posvajbovat = svatbu slaviti. Hoch. 41.

posvátečně se přistrojiti. Vyhl. Kr. 90.

posvěrka = kos pták. Kt. VII.

posypkaný = posypaný. P. koláče. Vyhl. Ced.

pošášat se čím = pochlubiti se. Kt. VII.

poščaj = půjčka. Val. Kt. VII. 1364.

poščáknút = postříknouti. Na Hané. Kt. VII.

poščastikovat = popřáti. Kt. VII.
poščat komu co — půjčiti. Vyhl. Prus. 53. Sr. póščit.
poščepovat = dělati si úštipky. Porád po mne poščepoval. Vyhl. R. 85., Hl. 58.
póščit komu co = půjčiti. Krm. Obr. 33.
póščka = půjčka. Slez. Kt. VII.
pošem, na! volání na krávu. Kt. VII.
pošetrně = pozorně. Jen p. odpovídati. Hlavn. Kr. 68.
pošibat koně = pošlehati. Horen. 116.
pošibraný = umazaný. Flx.
póška = poušť. Kř. Roz. II. 5.
poškrabek = placka z posledního těsta; poslední dítě. Folp. b. 17. a.
pošmajdkář = ramenkář. Flx.
pošmigat = pořezati. Kt. VII.
pošoškat komu co = pošeptati. Přik. 64. P. komu co do ocha. Bys. Fig. 203.
pošplechnót koho čím: blátem = postříknouti. Vyhl. Mal. II. 13.
pošták = listonoš. Bys. Fig. 173.
poštarovat. A potem po jiněch p. = dobírati si. Vyhl. R. 85., Hl. 58.
póť = pouť. Kř. Roz. II. 24. Póť, duchovní výlet; Já chco jít na p. na Velehrad. Naš. XLIII. 53. 2. b.
potáč. Vz u Bart. potáček. Ten má pysky jak potáč. U Uh. Brodu. Gl.
potače = druh hrušek. Vyhl. Prus. 55.
potado = potud. Val. Kt. VII.
potahák = potěh. Kt. VII.
pótec = poutec, cestička ve vlasech česáním povstalá. Bys. Fig. 300.
potemák, potomák = potom. V Podluží. Kt. VII.
potěrka = mědlice. Má hobo (hubu) jak potěrko (je řečná). Kř. Roz. III. 295., I. 131.
potichúčky, potichóčky = potichu. Kaš. 85. Potichóčké děvče = tiché. Naš. XLV. 148. 1. c.
pótka = pocka, míč. Vyhl. D. 104.
potmělót = tajný (policista). Spč. 112., 119. — **P.** = člověk neupřímný, úlisný. Vyhl. Ced.
potpoliš = křepelka. Přik. 64. Vz podpoliš.
potřečka = čerstvě tlučené máslo ještě nepřepuštěné. Bys. Fig. 300., Přik. Nov. 111., Vyhl. Alb. 87. Podarovala jí pár kósku potřečke. Vyhl. Mal. 82. Sr. putra.
potrefit = rozuměti, dovésti. Trochu uhersky sem potrefil. Kldu. 83.
potřepat komu co = roztlouci.
poťuklý = potřeštěný. Vyhl. Ced.
potvora = kořalka. Kř. Roz. I. 76.
poušťák = býk. Vyhl. Alb. 30.
poutivosť = chtivosť poutí. Hlavn. Kr. 73.
povětří = bouře. Na sv. Annu bývá p. Uh. Brod. Gl.
povětší = trochu větší. Na Hané. Kt. VII.
povídanka = pověsť. U Uh. Hrad. Kt. VII.
povídat. Rád si něco povídá (myslí). Hlavn. Kr. 17.
povika = kokotice (rostl.). Vyhl. Mal. 111.
povšedně oděný. Horen. Nov. 139.
póz = pavuza. Měl šablo jako póz. Kř. Str. 53.
pozabudnút = poněkud zapomenouti. Kt. VII.
pozadňový = zadní. P. oves. Kt. VII.
pozaňadra, pl., n. = záňadří. Ostrv. Kt. VII.
pozdálka = vzdálenosť. Kolk. II. 40.
pozďéš = později. P. vybíral od děvčat (na muziku). Naš. XLII. 101. 1. b.
pozdopájet = dopíjeti. On pozdopájel z těch čtvrtek, co v nich zostalo. Hoch. 129.
pozdravení = čelo klobouku. Má klobouk p-ním na bok, dozadu (má-li jej chybně na hlavě). Hrb. Obr. 89.
pozdvihováček, pozdvihovák = zvon, jímž se zvoní při pozdvihování. Vyhl. Ced.

pozétřko = pozejtří. Bys. Fig. 139.

pozgáňat komu co = pokrásti. Horen. 10.

pozirzlý = narezavělý. Autr. 131.

pozlátka = pozlátko; kokotice. Laš. Kt. VII.

pozlevónka=pozvolna, pozlehounka. Bys. Fig. 250.

pozňaný = setlelý. Kt. VII.

pozobhánět = oběhati. Laš. Kt. VII.

pozpózet = proslíditi, prošťárati. Kluci pozpozijó celé dům. Vyhl. R. 26.

pozukrademky = tajně. Kaš. 96.

pozvolit = svoliti. Nepozvoľuj sa k temu. Kaš. 96.

pozvykládat = ponenáhlu vykládati. Kaš. 56.

pozvynadávat. Vz Kaš. 56.

pozvypijat = vše vypiti. Kt. VII. 1365.

pozvysypati = znenáhla vysypati. P. hrušky. Horen. 14.

pozvýška. Házeti do p-ky; kamének vylétne do p-ky. Kald. 4., 9.

poževa = strava. Na Hané. Kt. VII.

požúřit sa = pohněvati se. Folp. b. 17. a.

požvančit = ohrýzti. Slez. Kt. VII.

přa. Udělal to na svou přu = o své ujmě. U St. Jičína. Kt. VII.

pracovitý = pracovní. Pracovité hodiny sú nyní umenšené. Kaš. 128.

prádílko. Już chystá malé p. (pro nemluvně, jež se má naroditi). Vyhl. Ced.

prádlo = lávka na potoku pro praní prádla. Přík. Nov. 112.

prachél = nadávka židům. A p. se neukazovali. Vyhl. Alb. 117. Ti p. umijó našo řeč; Obilné obchod mají v rokách vaše p. Naš. XLIII. 99. 1. b., XLIV. 13. 1. a.

práchno = troud. Kldn. 78.

prachůvka = houba. Kaš. 54. U Bart. řítice na vysívání prachu.

přajníček = vratička obecná. Flx.

prakáč = veliký bič sukovitý. Val. Kt. VII.

prančovat = kaziti, míchati. P. pivo. Bys. Fig. 252.

prasacko = prasátko. Kaš 51.

prasćák = špatná postel; barák. Kolk. I. 9. Pohovka pletená z proutí. Gl.

prasečník, vz teletník. Na již. Mor. Kt. VII.

praskaný. Ten vám byl p. = povedený, prohnaný. Hrb. Děd. 181

prasknót = propadnouti. Nechal mne (prof.) p. Bys. Fig. 189.

prašča = špatné prasátko. Kaš. 51., 52.

praščisko = prase. Folp. a. 26. a.

praška = druh hrušek. Hoch. 121. Sr. pražka.

prát. Žena se tento měsíc již prala (měla čmýru). Vyhl. Ced.

práťňa, pl., n. = komplex polí; snad = pole. Folp. a. 33. b., b. 17. a.

pravdóci. Pravda p. Vyhl. Mal. 85.

pravík = pravý hřib. Uh. Brod. Gl.

prázdný. Jak jsou prázdné dni = jak není světla měsíčního. Vyhl. Prus. 58.

praženky = šišky z režné mouky před pálem na rendlíku pražené a vřelou vodou podlité. Val. Kt. VII. 1366.

pražit = péci. P. králíka. Horen. 271.

pražka = hruškový strom. Bys. 164.; pražky = druh hrušek, červeničky. Kolk. II. 40.

prča = blázen. Udělal si z něho prču. Kolk. II. 40.

prd. Dostal od cesty prd a dva ořechy. Uh. Brod. Gl.

prdelanka = jitrnicová polévka. Flx.

prdelovat = pořád na prdeli seděti. Kt. VII. 1366.

prdlit = páliti (o kopřivě). Folp. b. 17. a. Vz prlit.

prdolit = tlachati. Neprdol a lehni. Naš. XLII. 27. 2. d. — Dívka prdolila se s krajánkem, až měla dítě. Vyhl. Děd. I. 141.

prďulka = malý šátek n. cokoli malého. Val. Kt. VII.

přebabóňat = přehledati. Na mor. Slov. Kt. VII.

prebije = školní věci. Folp. a. 44. a., b. 17. a.

přebírat. Voda ve sklenici přebírá = přibývá jí. Vyhl. Prus. 29.

přeciv = proti. Poslali nás p. chlapcům. Slám. Lys. 105.

přecmrdnót co k čemu = přidati. Bys. Fig. 255. Jeden vekládá, druzí mo sem tam neco přecmrdnó. Kř. Roz. 66. Přicmrdnót.

přecutit se = probuditi se. Vyhl. Prus. 62.

preč = hodně. Napil se preč. Folp. b. 17. a.

prečo = proč. P. nepřišel s vámi? Slám. Lys. 227.

předanek = přídavek. Naš. XLIV. 39. 1., Vyhl. Děd. II. 130.

předběhcert = nezbeda. Kolk. II. 40.

předek také = péro za kloboukem; fábory za kloboukem na znamení přednosti. Folp. a. 29. a., b. 17. a.

přehákat co = obtížně přečísti. Bys. Fig. 133.

předhůří = prostora nad síní a kuchyní. Val. Kt. VII. 1366.

přehébka = násadka biče, bičiště. Vz přehybák. Dostal od pacholka přehébkou, až vyskakoval. Vyhl. Děd. I. 102.

přehrkávat vápno = přehazovati. Hlavn. Kr. 156.

přehúšel = přehršlí. Folp. b. 17. a.

přehybí na voze = přehbí. Kt. VII.

přechybat = přehoditi. Laš. Kt. VII.

přeitý. Ta japka nejsú ešče přeité = přesušené. Kaš. 120.

přejdený = přešlý. Obilí rudou p. Kt. VII.

přejitý zlým větrem = raněný mrtvicí. Kolk. II. 40.

prekáda = brigáda (vojska). Bys. Fig. 27.

prekadér = brigadier (u vojska). Vyhl. Děd. II. 16.

překladník = místnosť pro pacholka a sečku. Vyhl. Máj. 127., Hoch 47. a j. Moje stará sedí na vašem p. Kř. Roz. III. 246.

překrápat = přeprchávati. Kaš. 96.

přemavina = poplatek z přemávky. Kt. VII.

přemenko = přezdívka. Vyhl. Prus. 67.

přemyskovač = posměváček pták. Kt. VII.

přemyskovat = po někom slova posměšně opakovati. Kt. VII.

přénček mouky = trochu. Vyhl. Děd. I. 92.

přepařit = přestrašiti; napáliti. Val. Kt. VII. 1367.

přepatnáctit se = ukvapiti se, Folp. b. 17. a.; promrhati; pochybiti, zmýliti se; **se** = přejísti se. Kt. VII. Laš.

přepočút = vyslechnouti. Val. Kt. VII.

přepotnat = propotiti. P. košilu. Laš. Kt. VII.

přeprdant = přeprdací (presypací) pytel; ramenář. Kt. VII. U Slavkovic.

přerachovat = přepočítati. Kt. VII. Frýd.

přeroztodrahý = velmi milý. Vyhl. R. 77., Hl. 47.

přesdisko, přezdisko = převzdívka. Hoch. 57.

preshúz = lisovna (vína). Hrb. Dt. 22. a j.

přeslyšet také = dověděti se. Val. Kt. VII. 1367.

přesmrdovať, prosmrdovat se = procházeti se, provětrávat se. Kt. VII.

přesmykač také = sedmihlásek. Kt. VII.

přestat nač = přistoupiti. Na to já nepřestanem. Slám. Pl. 46.

přešibřinkovat = šukati. Val. Kt. VII.

přeškéřat se = posmívat se. Kt. VII.

přeškobrtnút koho = převrhnouti. Kald. 23.

přešotořet se kam = přijíti, přihoditi se. Nevím, jak se tam přešotořel do té parélně. Hoch. 129.

přéšť, prýšť, pryšč (Mal.). = pryšec chvojka (rostl.). Vyhl. Mal. 111.

přeštechovat. Ba jo (Italii) přeštechoje (předčí) v pivě a cokro. Naš. XLIV. 148. 1. a.

přešustnút přes plot = přehoditi. Kt. VII.

přetělópit se = přijíti, připojiti se, přihoditi se. K tomu se přetělópí matka. Kř. Roz. III. 286. V té se ke mně přetělópí ten chlap. Kř. Roz. I. 131.

pretence = dědičný podíl, věno; peníze, jmění vůbec. Bys. 109., Bys. Fig. 173.

přetrtat = přihopkovati. Přik. Nov. 112.

převalenka = kdo se z místa na místo převaluje. Folp. a. 28. a.

previlé = privilej. Naš. XLIV. 6. 1. c.

převrhnút se. Děti se mu převrhli na cigány (stali se). Folp. b. 17. a.

přezívat co = do ukončení toho zívati. Mršt. Ves. I. 9.

přezivko = jméno, přezvisko. Rud. 5.

přezvisko = převzdívka. Krm. Obr. 49.

přezývat komu = převzdívati. Slám. Pl. 68.

přežgárat = prošťouchati. Vojsko přežgáralo píchami fšecko. Kaš. 113.

přežút. Přežúvat někdy = přemýšleti; **p. se** = hádati se. Val. Kt. VII.

přibrzglý, přivrzlý (val.) = přivřený; při krádeži polapený. Kt. VII.

přicapkati se kam = přibatoliti se. Dítě přicapkalo se k stařence. Kř. Han. 281.

přicvankat se = pomalu, nesměle přijíti. Val. Kt. VII.

přič = přehrada. Ta p. bude pět metrů. Kaš. 135.

přičapnút. Stehlík přičapl k halouzce (sedl na ni). Kř. Han. 340. Přičapla při tom pokorně (přisedla). Kř. Roz. 189. — Kř. Han. 10. Tereza šoustla nohou a přičapla. Kř. Roz. III. 104. Kupec honem přičapl (dvéře = přirazil). Kř. Roz. III. 109.

příčeny = příčina (násl.). Hlavó na naše přičene se položele. Bys. 154.

příčiny = příční meze, hranice, pole samo. Dubanské příčiny. Bys. Fig. 94. Vz předch. příčeny.

přičinit si co = vzíti. Čes. l. IX. 147.

přičurlý = nakyslý. Kt. VII.

příhrazda ve vagoně (coupé). Spč. 42.

přije'ý. Starý zeman byl akorát p. z Hranic. Záhr. IV. 7.

přiklupovat si. Mistr ve společnosti si přiklupuje a mudruje i do půlnoci. Vyhl. Prus. 54.

přikotit sa = zdlouhavě přijíti. zdlouhavě se do něčeho pustiti. Kaš. 96.

přilebedit se = přijíti. Bys. Fig. 230.

přilehnút koho. Kůň mě přilehl (padl na mne). Vyhl. Děd. II. 51.

přílušek, přílučka = přídavek. Val. Kt. VII.

prim, primi. Dostal na výstavě prim (vyznamenání). Vyhl. Alo. 25. Zaslouží primi (uznání, pochvalu). Kř. Roz. II. 63.

primaska = žena starostova. Val. Kt. VII.

přimětat = přisněžovati. Val. Kt. VII.

primiciant = kněz sloužící po prvé mši. Vyhl. R. 85.

přimodrastý = přimodralý. P. kabát. Vyhl. Kr. 33.

přimusit = přinutiti. Dobré bydlo jí k tomu přimusilo. Naš. 1909., č. 87.

principia = slabikář. Kúpí mu principiu. Kř. Roz. 233.

princka = jméno kraví. Vyhl. Mal. 128.

přiňuchat k čemu = přičichnouti. Kom. Obr. 61.

připač = cesta šikmá, kde je jedna kolej vyšší než druhá. Kolk. II. 40.

připadek = přídavek, zdroj příjmů. Tam byly připatky. Kaš. 110.

připečky = ovoce v peci ještě nedosušené. Kt. VII.

připit komu = slinu do piva mu pustiti (nehezká pomsta). Val. Kt. VII. 1367.

připlekat = plekáním (napájením telete) přichovati. Val. Kt. VII.

připonatrefit se komu = přihoditi se k němu. Kald. 13.

přípřežka = nářitek. Na dlouhém dni tam přípřežku trávy nasbírala. Vyhl. Prus. 40. Sr. v Bart. přípřež.

připřít koho kolenem = přidržeti. Kald. 23.

přísivek = příplatek novomanželům, dokud rodiče sami ještě statek drželi. Vz Vyhl. Děd. II. 117.

přísnota = přísnosť. Toto só mně přísnote! Naš. XLIII. 98. 1. c.

přísný. Místo slova toho užívají na Mor. ostrý. Kt. VII. 1369.

přisúšat. Kráva přisúšá = méně dojí. Krm. Obr. 97.

přiščúřený. P. ústa = usmívající se. Mršt. Ves. I. 159.

přiščúřit se = usmáti se. Honza se p-řil. Mršt. Ves. I. 161.

příškara = příšera. Kolk. II. 40.

přiškrhákovat = **r** s přídechem litery **h** vyslovovati, rhákovat. Slez. Kt. VII.

přiškvrnút = ožehnouti. Listí mrazem p-lo. Kt. VII.

přiťapat se = přiťapkat se, Hrb. Děd. 146.

přitělópit se k někomu. Kř. Roz. II. 76. Vz přetělópit se.

přiťouchnút = ? Při tom p-chl svou tvař. Mršt. Ves. I. 266.

přizlevý = přízlivý, přející, přejičný. A on bel přizlevé. Spč. 85.

přižbrňat = přiliti, přibryndati. Kt. VII.

prkota = plkota, mluvka. Val. Kt. VII.

prkořina = prk, prčina, zápach. Kt. VII.

prnda, m. a f. = nadávka. Již. Mor. Kt. VII.

problbotat = vytlachati. Ona všecko problboce. Mršt. Ves. VI. 44.

problknút = proklouznouti. Kyčkrle mi problklo mezi prsty. Kald. 8.

pročseptáš = jméno psí. Vyhl. Mal. 128.

prodrahnit se = probrati se z dřímoty, ze slabosti. Cestovatel se prodrahnil a dojel. Naš. XLIII. 98. 1. b. Vepil sem sklinko vína a tém sem se prodrahnil. Vyhl. Ced.

profífat grunt = prohýřiti. Kolk. I. 19.

prohaldamašovat co = propiti. Mršt. Ves. V. 62.

prohršlé, přehršlí = ruka zavřená na polovici. Vyhl. Ced. Holub ten má vole jako p. Horen. Nov. 36.

prohýbací = hořejší čásť dýmky, násadka k troubeli z drátu opletená šňůrkou, což se prohýbá. Bys. Fig. 229., 300.

proitý = prošlý. P. ulice. Bys. Fig. 165.

projití. Jaká je řepa? Je to na p. Vyhl. Ced. Pivo bylo na p-tí (prošlo, nebylo špatné). Val. Kt. VII. 1370.

prokouchaný = rozedraný. Kt. VII.

prokouchat = rozedrati. Kt. VII.

proľáčina = kotlina, údolí. Kaš. 96.

proľéhat, sproľéhat = znásilniti. Ženu p. Kaš. 96. U Bart. = tělesně obcovati.

proměnění = sňatek. Jak vám slóží (slouží) druhý p-í? Kř. Roz. 129.

promouzovat = prohledávati. Na Hané. Kt. VII.

promřitý = promrzlý. Kt. VII.

pronásledek = následek. Vyhl. Děd. I. 138.

proňúrat = prohledati. Všecky truhly sem proňúral. Kald. 27.

proožitkovat = proužitkovati co. Naš. XLIII. 2. a.

propaňákovat statek = propiti. Kt. VII. 1371.

propchnót = propíchnouti. Břoch (někomu) p. Naš. XLIV. 80. 1. c.

propíchnót něco = prozraditi. Bys. Fig. 137. Až se to propíchlo. Ib. 164.

prorukovat co = pozbyti ručením. U Kojetína. Kt. VII.

prosakrovaný. P. ludé = ludé velice mrcha, velice špatní. Folp. b. 17. a.

proscat co = propiti. Ten marné (nepatrné) človíček proscal gront. Vyhl. Ced.

prosčeradlo = bílá plachetka, ženský oděv, prostěradlo. Kt. VII.

proslenka = něco pro sliny, obyč. ovoce. Při předení. Kt. VII.

prosóšet se před kým = prosušovati se, pyšně si vykračovati, tančiti. Bys. 46.

prostředňák = brambor prostředně veliký. Slez. Kt. VII.

prošák = prosík. Dal se do prošáka. Vyhl. Mal. 36.

proščépnotí = proštípnutí. Deť só na p. (tenký, hubený). Naš. XLIII. 128. 1. d.

prošparat = špárákem propichnouti; prošťárati. Kt. VII.

prošpléchnót několik slov (prohoditi). Vyhl. Ced.

protivka = protivná strana. Snáší se mu do p-ky bílá paní. Vyhl. R. 83., Hl. 54. — Nemlov do p-ke (protivně). Naš. XLII. 27. 2. c. Tož hlasojo do p-ke (proti). Vyhl. Alb. 10.

provazisko = špatný provaz. Krm. Obr. 98.

provést si s čím = honositi, vychloubati se. Kt. VII.

prozbogárat = prohledati. P. celý les. Krm. Obr. 125.

prožďuchnút se. Potom p-chlo se, kdo to byl = stalo se známým. Mršt. Ves. I. 111.

prplat se s čím = mazati se. Kt. VII.

prstečke, zdrobn. prstky. Vz toto. Spč. 79.

prstek = pečivo, mající podobu roztažených prstů. Mal. Vdolky, prstky, milostky, zemijáky. Vyhl. Děd. II. 160., R. 92., Mal. 141.

prstňák = kozí brada (houba). Kt. VII.

prštět = pršeti, padati. Slez. Kt. VII.

prštit = prsknouti, hoditi. Kt. VII. Vz v Bart. prščit.

pružunka = pražanka, druh hrušek. Kt. VII.

prvňák, prvák = kdo jest po prvé přijat do společnosti, do obce jako nový soused. Vyhl. Děd. I. 100., Mal. 99.

prvňúska, prvňáska = prvotelka. Kaš. 96., 140., Kt. VII.

prvšek = počátek. Slez. Kt. VII.

prysk také = pramen. Val. Kt. VII.

psanář = listonoš. Na již. Mor. Kt. VII.

psena = psina, zimnice. Dostal z koupání pseno. Kř Př. 36. Dočopat se psene. Vyhl Děd. I. 12. — **Psene** = psenke = spadlé, nedozralé ovoce Vyhl. Mal. 105. Vařet šlivovico z psenek, co napadajó. Vyhl. Děd. I. 38. Majó panáčke jak psene. Naš. XLIII. 110. 1. d.

psí lud = čejka. Folp. b. 17. a. — **P.** fijalka, viola canina; p. jazéček = jitrocel kopinnatý; p. ocas = divizna velkokvětá; p. trn = hloh; p. třešně = lulek, rulík; p. řápka = beta. Naš. XLIII 49. 2. b. P. oděv = dětské šaty z jednoho kusu. Hrb. Dt. 18.

psírka = tráva metličnatá. Slez. Kt. VII.

psovať = psí život, bídný. Kt. VII.

psovka, psuvka = nezrostlé obilí. Slez. Kt. VII.

psujboh = zloboh. Kldu. 19.

pšajucha = člověk ošklivý, darebák. Kt. VII.

pšiškara = příšera. Kolk. II. 40.

pšknút. Je ticho, ani nikdo nepškne (nešpetne). Uh. Brod. Gl.

pšonc = zajíc. Folp. b. 17. a.

Pšovani = české krajinské listy. Bys. Fig. 133.

pšunda = pobuda, tulák. Kt. VII.

pšundat se = toulati, povalovati se. Kt. VII.

pták, vz fták.

pů = půl. Horen. 131.

pučálka je kočičí sdávání (hrách a kroupy spolu vařené). Vyhl. R. 29.

púček = slížek medem pomazaný a mákem posypaný; prasečí žaludek; hoch, který se mnoho mezi děvčaty pohybuje. Kt. VII.

puči, n. = poupata, pupence. Kt. VII. Ostrv.

púčina = pavučina. P-ny ve světnici plápolají. Hrb. Děd. 148.

pučit se = pyšniti se. Kolk. II. 40.

pučivka = půjčení, půjčka. Pámbu zaplať za pučivko (za půjčení vozu). Naš. XLIV. 71. 1. a.

pučky = halečky (jídlo). Vyhl Kr. 49.

pudelko = pouzdro. Flx.

Pudlena = jméno koní. Záhr. V. 10.

půdňa = půl dne. Horen. 40.

pudpudákat = kotkodákati. Kt. VII.

puch. Neměli o tom ani puchu (zdání). Vyhl. Vys. 40.

puchéřina = měchýř (na tabák) Kaš. 55., Kt. VII.

puk = pupen. Kolk. II. 40.

púk = pavouk. Kt. VII., Hrb. Dt. 89.

pukač = švestkový knedlík. Kolk. II. 40.

pukaňa = veš (v dětské řeči). Val. Kt. VII.

pukanec. P-ce = malé, kulaté, štědrovečerní pečivo s mákem. Folp. a. 28. b., b. 17. b. Vz v Bart. pukance.

pukatnice = široký rukáv. Laš. Kt. VII. 1373

pukatý špensr, jehož rukávy jsou hodně vatou vycpané a na rameně vyvýšeny. Vyhl. Prus. 73.

pukéta = kytice. Val. Kt. VII.

půlčík piva (míra). Vyhl. Zař. 60. P. kořalky ($^1/_8$ litru). Autr. 131.

pulgýr, rostl. Hrb. Dt. 44.

pulhok = půlhák, druh ručnice. Nár. věst. V. 20.

pulcher = nadutec. Flx.

pulír = ožralec, darebák. U Místka. Kt. VII.

půlka ječmeňa (míra). Hoch. 14. — **P.** = ovce, která dá na jedno dojení půl žejdlíka mléka. Krm. Dol. 12.

půllán o 120 měřicích výsevku. Hrb. Obr. 14.

půlník = půl stavu tkadlcovského; půlkrejcar. Kt. VII.

půlnovák = půl nového krejcaru. Val. Kt. VII. 1373.

půlpostní trh. Hoch. 9., Kř. Str. 21.

pumpa = pampeliška. Kolk. II. 40.

pumprlica = pampeliška. Kt. VII.

pumprtovat = obskakovati, něm. pumpern, Kaš. 96.

punida = nešika. Flx.

puntík = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

pupáky = šveskové knedlíky. Kald 20.

pupanec. Hra míčem na p-nce. Kt. VII.

pupava = pampeliška. Kt. VII. 1373.

pupek = žaludek. P. kohoutí rozkrájeti. Kt. VII. 1373.

pupina = karkule. Kvítkovaná p. na hlavě. Preis. 18. Vz II. příspěvek k Slovníku 266. a v Bart. pupinka.

puť = plť, vor. Kaš. 94., 129.

putifarka = nadávka špatným ženám.

putira = přezka ze šňůrek. Kt. VII. 1373.

putrový = máslový. P. jablka (nakyslá). Kt. VII.

púza = pavuza. Hrb. Obr. 71. Kt. VII.

puzan = psí jméno. Kt. VII.

pýř, vz péř.

pyskač = kdo pyská, hubuje. U Místka. Kt. VII.

pýskala = kdo se v jídle pýská. Kt. VII. U St. Jičína.

pyskoň = pyskáč. Kt. VII. 1373.

pyskový. P. polévka (plísnění, hubování). Kt. VII.

pyščisko = nehezký pysk. Folp. a. 26. a.

pyty = pytačka, sdávanka. Na pyty choditi. Slez. Kt. VII.

R. Ř.

rabíř = roubíř. Vyhl. Kr. 31.
raboša = vrub. Moc tam pil na raboše. Spč. 105., Hoch. 39. Sr. u Bart. rabuša.
rabulínek. Něco strčím stranou pro svůj reservní fond do rabulínka (do hry v karty, kde se rabuje) a ostatní dám do záložny. Kř. Př. 16. Sr. Kř. Str. 22.
rabůvka = lov. Vyhl. Slz. 29.
rác = strana křiváku (čepele), na níž jest něco vyraženo; hráč strany určené hozením ráce. Vyhl. D. 106.
řač = rač, raději. Bys. 105.
račice = mochna jarní (rostl.). Kt. VII. 549.
račinec = račí zbytky. Laš. Kt. VII. 549.
račisko = ratiště, žerď u senných videl. Kt. VII. 549.
ráčna = oblouk na kružný nebozez. Kt. VII. 550.
radášek = rarášek. Folp. a. 12. a.
řádkovat = v řádky rozděliti. Ř. záhon, peníze. Kt. III. Řepa jož řádkoje = schází v řádkách. Vyhl. Ced.
radličkovat = malými radličkami kypřiti půdu naoranou na jaře. Vyhl. Ced.
radličky = hospodářské nářadí, mající několik menších 8—12 radliček, jimiž se na jaře pole kypří. Vyhl. Ced.
radostník také = láhev kořalky; narozené dítě. Kt. VII. 550.; hostina na počesť narozeného dítěte. Záhr. III. 39.
radýrovat koho = obtěžovati. Pořád mě radýruje. Mršt. Ves. II. 441.
rafičit = rafikou psáti. Kt. VII. 554.
rafika také = trafika. V Podluží. Kt. VII. 554.
rachlena = hranatá, drsná ženská. Autr. 131.
rajcnót = udeřiti, šfouchnouti. Rajcl sedláka čaganem. Vyhl. R. 86. R. koho holí; rajcl bičem do hos (hus). Vyhl. Děd. I. 103., II, 34.
rajda = běhna; člověk rajdavý. Kt. VII. 554.
rajta = říčice, řešeto. Folp. b. 17. b.
rakatár, Raketenchor. Vyhl. Děa. I. 32.
řáknút = udeřiti. Sceł mu zebrat kosířek a on řák ho. Folp. a. 42. a.
rákoš také = veliká hromada ovec. Val. Kt. VII. 555.
rakouský = městský. R. moda. Val. Kt. VII. 555.
rakůvka račí = račí oko. R. je vzácná věc do oka. Naš. XLII. 84. 1. b., Kt. VII. 556.
rampouch také = díra do sklepa Kt. VII. 557.
randalista = kdo dělá randaly. Bys. Fig. 17.
randléček = kakost luční; stračka (rostl.). Vyhl. Mal. 111., Kt. VII. 557.
ranovat = přivstati si. Ostrav. Kt. III.
ranyšl = rýnský (zlatý). Kt. VII. 553.
rápka, beta (rostl.). Naš. XLIII. 49. 2. b.
rapoták = tragač. Kt. VII. 559.
rapuchnatý. R. žába (ropucha). Kt. VII. 560.
rapunza. Salát z r-zy, z rapuncky. Vyhl. Ced.
rapnatý = rapavý, chrástavý. Zlín. Kt. III.
rarášek = hračka. Folp. b. 17. b.
rasochovat se = vidličkovat se. Kt. VII. 560.
Raška = jméno koní. Záhr. V. 10. Sr. ražný = rychlý.
rašma = otrhaná ženská. Kt. III.
rašple = stará baba. Kt. III.
raterňa = laterna. Oči mu svítile jak r. Kř. Roz. 3.
ráz. Moc rázů = častokrát; ráz po rázu = jednotlivě. Kaš. 27.
Razal = Lazar. Kř. Roz. III. 244., Naš. XLII. 149. 1. c.

razet, razit = čpíti. Z ďóre razel smrad. Naš. XLII. 33. 1. c.

razit = rychle téci. Voda razí tam velice. Folp. b. 17. b.

řazlavička = vroubkovaná pentle; druh trávy. Hrb. Obr. 21., Dt. 45.

ražno = rychle, prudce. Folp. b. 17. b. Zhůro, r. na ně. Přik. 37. Kt. VII. 562.

řbetoň (hřbetoň) = širokoplecí člověk. Flx.

řbuchan = máčka, rostl. Kt. III.

rebeloce = revoluce. Bys. Fig. 107. Sr. rebulica.

rebent = mluvení. To je r. jako v židovské škole. Kř. Str. 35. Jít krokem bez rebento. Spč. 158. V Bart. rebont.

reberija = rebellie. Kř. Roz. I. 90.

rebí očko (rybí) = pomněnka. Naš. XLIII. 49. 2. b.

rebnikářka (pták) je bílá a má černou hlavu, lítá nad vodou a křičí ká — ká — ká, racek. Naš. XLII. 81. 1. a.

rebontat = reptati. Folp. b. 17. b.

rebulica. Naš. XLII. 27. 2. c. Sr. rebeloce.

recepis = recept. Dobré r. proti mlčení. Naš. XLII. 27. 2. d.

rečet = téci. Voda rečí po dvoře Kt. VII. 565.

réd. Poď do rédu (do kola, k tanci). Naš. XLII. 101. 1. c. — Kř. Roz. III. 318.

ředekva = ředkev. Kt. III.

redigovat = říditi. Francek redigoval sáně. Kald. 16.

redik = stěhování-se. Kt. VII 566.

ředil = ředidlo. Slez. a mor. Kt. VII.

regina při hanácké svatbě, obyčejné kolo k poslednímu vozu tak přivázané, aby se vodorovně točilo, a na něm je žid a židovka a při každém pohybu žid se židovce uklání. Kř. Roz. III. 216. Vz Bart.

reglamací = reklamace. Mršt. Ves. VIII. 89.

regúř = smělé děvče. Folp. b. 17. b.

řehat se = říhati. Řehá se mně. Naš. XLII. 149. 1. c.

řehonit se = smáti se. Hoch. 76. Vz Bart. řehnit se.

řehota také = kdo se řehotá. Kt. III.

rechlikový = ranný. R. hrách. Přik. Nov. 112.

rechtor = rektor. Kt. III.

rejčena, rejka, rejkuša = bledočervená kráva. Kt. VII. 568.

rek = jméno psí. Vyhl. Mal. 128. — **R.** = správce, vládce. Kolk. II. 40.

rekuř = rekurs. Podati r. Mršt. Ves. I. 4.

rekvalicent = rekonvalescent. Vyhl. Děd. I. 25.

réř, réřa = rýč. Kt. VII. 1375.

řemeňák = řemenný bič. Na Hané. Kt. VII. 570.

remonta, remunda = nadávka ženským; cára, trdlo. Kt. III.

rena, ryna, renka, z něm. Rinne. Peníze mo tečó jako z rene po dišťo. Vyhl. Alb. 18. Vhoďme je do kalože pod renó. Hoch. 125. Vz ryna.

renčák = rýnský, zlatý, rynšťák. Kt. III.

rendlíček = orlíček. Flx.

répačka (rýpačka) = menší práce nenamáhavá. Vyhl. Ced.

řepčunda = jídlo z řepy; pole na řepu. Kt. III.

repeta = shon, túra, námaha. Bys. Fig. 238.

řepnačka = vlak vozící řepu. Kt. VII. 571.

řepník = místnosť, kde se ukládá řepa. Kř. Roz. 118.

řepnisko = řepní nať, pole. Folp. a. 28. b., Kt. III.

res = rys. Už su jak res. Bys. 116.

réš = raději. Kolk. II. 40.

řešetlina = rašelina. Kt. III.

řešeto také = včelařská kukla. Ostrav. Kt. III.

rešpek = perspektiv. Bys. Fig. 27.

reštarajica = restaurace. Vyhl. Zař. 43.

reštovník = kdo je v restu, nezaplatil celé daně. Vyhl. Kr. 19.

řetězit = dáti do řetězů. Ostrav. Kt. III.

revaj = řvoun, dítě revající, plačící. Kt. VII. 574.

révení = štěpení, očkování. Slez. Kt. VII. 574.

řez také = ostrosť. Ten nůž má dobrý řez; výprask, bití; piliny, drtiny. Kt. III.

řezal = báječný pták, z kterého prý mají Podlužáci kosírky. Kt. VII. 575.

řez'ny = piliny. V řezinách hrál si malý hošík. Kř. Han. 300.

řezko = rychle. Slez. Kt. VII. 575.

rezý = rezavý. Velké, rezé kocór. Vyhl. D. 144.

režma = reuma. Kř. Roz. II. 40., III. 317. Dež mně vleze režma do noh. Kř. Str. 53. — **R.** = dna včel. Naš. XLIV. 39. 1.

řezňačky = druh hrušek. Kt. VII. 576.

režňák = placka z režné mouky. Olom. Kt. III.

režnice = jílek (rostl.). Vyhl. Mal. 111.

režňunka, režňanka = režná kaše. Ostrav. Kt. III.

režónske = furiantsky. Dal sem si klobók r. k pravýmo ucho. Kř. Roz. II. 55.

rhákovat = přiškrhákovat. Kt. VII. 576.

řičák, řičan = dítě mnoho křičící. Olom. Kt. III.

řidina také = řídké pivo n. víno. Folp. b. 17. b.

řídký. Já jsem v takové deštníky řídká = sem tlustá, málo mi prospívají. Val. Kt. VII. 578.

řidný = řídící. Kt. III.

Řím. Cesta do Říma = mléčná dráha. Hrb. Dt. 58.

řinknút = uhoditi. Pravičkú řink ho mezi oči. Kald. 23.

řipnút = uhoditi, udeřiti. Ř. něčím o zem. Kt. VII. 579.

řísek = šátek. Kt. VII. 579.

řísnosť = řásnosť, volnosť. Kt. III.

řísný = řásný, volný. Kt. III

řiťala = kdo má širokou řiť. Kt VII. 580.

řitky kuří = bradavice. Vyhl. Mal. 47.

řitnice = jelito. Flx.

robař = milovník rob, žen. Kt. VII. 581.

robizňa = dělnice. Folp. a. 28. a. Sr. roba.

robka = služka. Stará r. Naš. XLIII. 99. 1. a.

robkat = pomalu robiti. Kt. VII. 581.

róblék, róblík = roubík. Vyhl. Děd. I. 134.

róblik = nezralá švestka. Autr. 131. — Sr. róblék.

róblovat = róblíkem vázati (obilí). Naš. XLIV. 71. 1. d.

róbnót koho kameněm = uhoditi. Vyhl. Mal. 85.

robotovitý = pracovitý. R. lid. Kt. VII. 581.

rohál = třírohý klobouk. Vyhl. Děd. II. 120.

roháň = vůl s velikými rohy, rohál. Kt. VII. 583.

rohél = rohlík. Folp. a. 24. b.

rohlata, slovo v dětských rýmovačkách; snad místo rolata (role). Vyhl. Ced.

rohlék = rorejs, je na módo (způsob) vlaštovky. Naš. XLII. 79. 1. d. U Bart. rohlík.

róhnót co kam = hoditi. Spč. 63. R. párke (uzenky) do vody.

rohel = co má podobu rohu. Chrúst má r-ly. Kt. III.

roholec = vějice. Ostrav. Kt. III.

rohula = kverlačka, Kt. VII. 585.

rohulan = rohatý vůl. Kt. VII. 585.

rochál = veliký koláč (vdolek) z černé mouky mazaný povidly n. hruškami. Kt. VII. 585.

róchanec = róchnutí, bouchnutí. Kt. VII. 585.

rojař = kdo hlídá roje. Kt. VII. 585.

rojovnice, rojnice = nádoba, do které se chytají roje. Kt. VII. 585.

rok. Hdo se do dvacátýho roko nic nenaoči, do třicátýho ničém néni a do šterecátého nic nemá, co je po chlapo? Kř. Roz. 84.

rokytno = močál. Kt. VII. 587.

rompóche, ropóche kadlátky dlabatkami nakažené. Vyhl. Mal. 105.

řondit se = vysmívati se. Kt. VII. 1376.

ront. Hlésta dělá ve mně ront (rámus, zmítá se). Naš. XLII. 149. 1. c.

rontit = runtit, dělati rámus. R. na koho = naléhati. Spč. 68., Bys. Fig. 25., 250.

roskoruška = druh konopí nerozkvitlého. Vz Vyhl. Děd. II. 216.

rosňáček = rosnice. Přer. Kt. III.

rosňák = holub rousňák. Kt. VII. 588.

rosný. R. tráva za rosy žatá. Kolk. II. 40.

rosovník dlholistý, rostl. ovcím velmi škodná. Kt. VII. 589.

rostený, rostlý věneček (z čerstvého kvítí). Vyhl. Prus. 45., Hrb. Obr. 28.

rosto = nastojte. Běda na rosto! Zlín. Kt. III.

roščikat. Tak roščigaly se ty stromy (rozlámaly se velikou úrodou). Kaš. 120.

roškula, rožkula = kráva s černými rohy a bílými konci. Kt. VII. 589.

rošt = sloup uprostřed hospody, podpírající trámy. Vyhl. Děd. II. 161.

róta = ruta, fumaria offic. Naš. XLIII. 49. 2. b.

rotyka. Rotyku dělati = vzpouzeti se, rotiti se. Folp. b. 18. a.

roubovat = roublem vázati. Olom. Kt. III.

rouchat, rouchnout = udeřiti, bouchati. Kt. III.

řoukat, řúkat se = boukati se (o svini). Kt. III.

rovášík = rováš. Kt. VII. 592.

rovenek = rovina. Vyhl. Slz. 286.

rovník = vrstevník. U Bart. rovňák, u Jungm. jen společník. Strážn. na Mor. List. fil. 1909. 313.

rozbabulovat se = šátek s hlavy sníti. Kt. VII. 1376.

rozbácaný = rozjedlý, břichatý. To je r-ná roba. Vyhl. Ced.

rozbácat se = rozežrati se, mnoho jísti. Kt. VII. 595.

rozbalit také = rozvaliti. Chalupu r. Ostrav. Kt. III.

rozbarúchaný = rozkmotřený. Sú spolem cosi r-ní. Folp. a. 47. b.

rozbéchaný = rozbácaný. Kt. VII. 595.

rozblinkat se. S věže r-kal se umíráček (rozklinkal se). Mršt. Ves. VIII. 34.

rozblptaný = na měkko rozvařený. Vyhl. Ced. R. brambory. Kolk. I. 10. Sr. blptat. U Bart. rozblbaný.

rozbrblaný = rozbručený. R. kostelník. Mršt. Ves. VI. 13.

rozbrchat co = rozšťárati, v nepořádek uvésti. Kt. VII. 596.

rozcarpat = rozchytati. Kt. VII. 597.

rozcejpaný = vyšplíchaný. R. voda. Mršt. Ves. I. 377.

rozčepec, rozščepec. Mám jenom tři rozčepce (děvčata). Vyhl. Ced.

rozčesák = hřeben na rozčesávání vlasů. Horen. 297.

rozčesnutý. R. kráva (která má některé kosti zadní vymknuté. Vyhl. Ced.

rozčiknút, rozčignút sa = rozščignút, rozčísnouti, roztrhnouti se. Krm. Obr. 99., Kt. VII. 597.

rozčipka, rozščipka. Só tam samé rozčipke = samé ženské pokolení. Spč. 15. Sr. rozčepec.

rozčísnút. Světlo rozčíslo stmělý obzor jeho ducha (roztrhlo). Kldu. 93. Sr. u Bart. rozčesnút.

rozčitadlo = říkadlo. Kt. VII. 597.

rozčurchat, rozčuchrat = rozčechrati. Ostrav. Kt. III.

rozdava = křikloun. Kt. III.

rozďavený = rozdava; otevřený. Kt. III.

rozdepsit = rozdeptati. Laš. Kt. VII. 598.

rozdrapa = neustrojená ženská. Kt. VII. 599.

rozdudec = bažanka (rostl.). Je proti rozdutí krav. Vyhl. Mal. 111.

rozdúchat = rozdmýchat. R. oheň. Kt. III.

rozehnutý. R. haluze. Horen. 11.

rozeřnót rozříznouti. Ostrav. Kt. III.

rozesmátý. Byl r. jako v hody. Hrb. Děd. 260.

rozepchat = rozpíchati. Ostrav. Kt. III.

rozešlý. Kráva na zadek r-šlá = šantavá, slabá, nemůže chodit. Kt. VII. 601.

rozežranec = žrout. Vyhl. Alb. 76.

rozfikaný = rozházený. Flx.

rozfrajmářit statek = promarniti. Uh. Brod. Gl.

rozfremačit. Dražbou něco r. = rozprodati. Hlavn. Kr. 93.

rozfrfnit = rozpiplati. Kt. VII. 602.

rozgábit, rozgébit = do kořán otevříti. Kt. VII. 602.

rozgajdaný gajdoň. Vz gajdoň.

rozglábaný = roztrhaný. R. nohavice. Hrb. Děd. 39.

rozglábený = dokořán otevřený. Kt. III.

rozglajdat = vyšmatlati. Olom. Kt. III.

rozhádat se = do hádky se dostati. Kt. III.

rozhomkat = rozhoupati. R. zvon. Vyhl. Děd. II. 23. Sr. homkat.

rozhon. V prostředku lodi jest r., na němž se může lávka umístiti. Vyhl. Mal. 124.

rozhongat koho = rozhoupati, rozkolébati. Bys. Fig. 216.

rozhonky = hody, které si udělá několik karamádů v některé chalupě. Na Hané: rozlezlá. Kt. VII. 603.

rozhorat = státi se melancholickým. Ostr. Kt. III.

rozhrbócet = pošramotiti. Takové hanácké pecen be rozhrbócel celó Prahu. Kř. Roz. III. 11.

rozhřebat = rozhrabati. Ostr. Kt. III.

rozhrna = marnotratník. Kt. III.

rozhunkat = rozhoupati. Kt. VII. 604.

rozchlachunit se nad čím = rozesmáti se. Ostr. Kt. III.

rozchlaštit = roztlouci. Ostrv. Kt. III.

rozchlópaný = neučesaný. Vyhl. Ced. Vz v Bart. rozchlupaný.

rozchluštit se. A voda se rozchluštila = rozstříkla. Vyhl. Kr. 47.

rozchňápaný = rozbitý. Vidijó, jak všecke hrnce s mlíkem ležijó r-ny na zemi. Vyhl. D. 154.

rozchřibit se = jako keř vzrůsti, se rozložiti. Ostrv. Kt. III.

rozchutěný. Byli velice r-ni a nechtěli (jít domů). Horen. 197.

rozchybat = rozházeti. Seno po lúce. Ostrv. Kt. III.

Rozinka, vz vachetkový.

rozjamit se = dostati jámu, otevřít se. Ostr. Kt. III.

rozjapat = rozebrati. Ostr. Kt. III.

rozjavit = otevříti. R. hubu. Kt. III.

rozjedlý také = bujný. Kt. III.

rozjeřabacený = rozcuchaný. R. vlasy. Spě. 100.

rozkatěný = rozzlobený. Byla všecka r-ná. Krm. Obr. 25.

rozklábený = otevřený, odhalený. Kt. VII. 605.

rozklábit = otevříti, odhaliti. Kt. VII. 605.

rozklasit se = dostati klasy. Žito se r-lo. Ostr. Kt. III.

rozklátit co vařechou = rozmíchati. Ostr. Kt. III.

rozkleštit = rozestříti, nastaviti (aby se něco chytlo). Ostrv. Kt. III.

rozkmásaný = roztrhaný. Chodit r. Bys. Ves. 53.

rozkombélat = rozhoupati. R. zvon. Kald. 30.

rozkonářit se = rozvětviti se. Kt. VII. 606.

rozkorósaný = kdo má dlouhé, rozcuchané vlasy. Autr. 130.

rozkos = hranice dvou luk. Ostrv. Kt. III.

rozkosat = rozplésti. R. vlasy. Ostrv. Kt. III.

rozkoslat = rozšmatati. R. boty. Ostrv. Kt. III.

rozkořipanec = rozcuchanec. Hrb. Dt. 189.

rozkořipaný = rozcuchaný. R. kluk; měl vlasy r-né jak mandel. Hrb. Dt. 24., Děd. 98.

rozkrát = rozkrojiti. Laš. Kt. VII. 607.

rozkřibit se = rozmnožiti se, obnožiti se. Kt. VII. 607.

rozkutat = rozrýti. Folp. b. 18. a.

rozkypat = rozkapati. R. omáčku po stole. Ostrv. Kt. III.

rozkyslý = rozespalý. Kt. VII. 608.

rozlezlá, vz rozhonky.

rozlúčený. My jsme už r-ní = už sme se rozloučili. Horen. 165.

rozlúchaný = rozmočený. R. bota. Kt. VII. 609.

rozmarasit, vz marasit. Slez. Kt. III.

rozmarastit = rozbiti. Kt. VII. 610.

rozmarýn. Za stara splétaly jsme se v rozmaryn (mnoho praménků na hlavě) a děti v zahrádku (tři lelíky otočily se kolem hlavy). Vyhl. Ced.

rozmarynka = jméno krav. Vyhl. Mal. 128.

rozmisat, rozmišat = rozmíchati. Folp. b. 18. a.

rozmňáganý = rozmačkaný. Kt. VII. 611.

rozmňágat = rozmačkati. Kt. VII. 611.

rozmrvený = neučesaný. Hrb. Dt. 169.

rozmrvit. Ať to všecko nerozmrví (mandele nerozcuchá). Vyhl. D. 154. Vz mrviti.

rozombrada = rozumec. Hlavn. Kr. 25. V Bart, rozumbrada.

rozpačitý = kdo mnoho mudruje. Kt. III.

rozpalundovat = odpalundovat. Kt. VII. 613.

rozpchat = rozpíchati. Slámo r. Hoch. 96.

rozpitý sedlák. Slám. Lys. 108.

rozplantat = rozbaliti, rozmotati. Šatku r. Spč. 149.

rozplazený. Chodí tací r-ní. Vyhl. Prus. 67. Vz v Bart. rozplazit.

rozplesknút. Deska pádem všecky rozpleskla = rozmačkala. Vyhl. D. 13.

rozplpat se = rozvařiti se. Šišky se r-ly. Kt. III.

rozpostirka = podestlaná sláma. Ostr. Kt. III.

rozpoutivý člověk = náruživý poutník. Hlavn. Kr. 74.

rozprcanec, rozprckanec = kdo pořád prcká, prcá, prdí. Kt. VII. 616.

rozprckaný, vz prckati, prcati. Má r-nou mandu. Kt. VII. 616.

rozpřež = spor. To je r. mezi nima. Kaš. 96., 113.

rozproutit se = proutí dostati. Kt. III.

rozpružit = roztáhnouti. Ostr. Kt. III.

rozpučit = roztrhnouti. Silným táhnutím byl rozpučen ohavně. Vyhl. Děd. II. 67.

rozrácovat se = rozděliti se. Několik chlapců se rozrácuje. Vhl. D. 106. Vz rác.

rozrachovat = rozpočítati. Ostr. Kt. III.

rozranit se = rozedníti se. Kt. III.

rozřeknút se = rozpovídati se. Kaš. 96.

rozřezanina. Vyhl. Prus. 75.

rozřišit = rozšířiti. Ostrv. Kt. III.

rozrouchat se = vykynouti. Kt. III.

rozruchat = roztlouci. Ostrv. Kt. III.

rozrutit, vz rozrúcat, sbořiti. Kt. VII. 618.

rozrýmovat se. Jakmile se děti rozrýmují (počnou dělati rýmy, rýmovati). Vyhl. D. 77.

rozškrabovat se = rozkřikovati se. Flx.

rozskřípat také = rozdrtiti. R. něco mezi prsty. Kt. VII. 618.

rozsocháč = něco rozdrchaného. Vz Kt. III.

rozsochatý také = rozdrchaný, načechraný. R. hlava. Kt. III.

rozstřapatěný = střapatý, rozcuchaný, neučesaný. Kt. VII.

rozšobolit = rozetříti. Na Hané. Kt. VII.

rozšprntat = bryndaje pokaziti. Smetanu r. Kt. III.

rozšprtat = rozhrabati. Kt. III.

rozštěpec = skřipec. Kt. VII.

roztáčka. Tam bylo roztáčky = (mnoho práce)! Uh. Brod. Gl.

roztentovat = roztahati, promarniti. Kt. III.

roztočilka = devaterník, rostl. Kt. III.

roztomanitý = velmi rozmanitý. Kaš. 55.

roztonejmilejší. R. Mando! Kt. III.

roztopěkně prosit = přepěkně. Krm. Obr. 62.

roztopit = roztaviti. Folp. b. 18. a.

roztopodivný. Bys. Fig. 105.

roztopýřit. Vz pýřiti. Kt. VII.

roztřapkat = roztřepati. Olom. Kt. III.

roztřásnit dřevo na konci = rozštípati, roztřepiti. Vyhl. Děd. I. 34.

roztřepenec = člověk neučesaný. Olom. Kt. III.

roztřísnót se = roztrhnouti. Kráva se mu roztřísla. Vyhl. Alb. 25. Cf. rozčísnút.

rozum = paměť. Na starosť všecinko tlačí se do rozomo. Naš. XLIV. 102. 1. a.

rozvalenec = povalovač. Kt. VII.

rozvalený = rozbitý. Vojto! váš Josef má r-ný čelo. Vyhl. Ced.

rozvelec = rozpustilec. Vyhl. D. 57.

rozvelý = rozpustilý. Vyhl. Děd. II. 223.

rozverbuvat = rozděliti. R. své jmění. Mršt. Ves. IX. 24.

rozverně = vesele, rozpustile. Děti r. na lůžko se chystaly. Mršt. Ves. IV. 78.

rozvernosť = bujnosť, rozmařilosť. Bys. 93. Tance prudké tančily se málokdy a za pozdní rozvernosti. Hlavn. Kř. 29. Vz v Bart., Kt. III rozvera.

rozverovat. Když hoši rozverují (se vztekají a p.). Hrb. Dt. 158.

rozvířenec = rozpustilec. Kt. III.

rozvířit se = rozpustilým se státi. Kt. III.

rozvitřit koho = pobouřiti, rozčiliti. Vyhl. Děd. II. 224.

rozvršit = rozhodnouti, vysvětliti. Ostr. Kt. III.

rozvrtat = rozsmýkati, zničiti Kt. III.

rozvydat = rozdati. Dcery na grunty r. Ostr. Kt. III.

rozvýš. Na r. hučeti, zpívati = silně. Folp. b. 18. a.

rozzíblý = rozmrzlý. R. země. Kaš. 96.

rozzíbnút = rozmrznouti. Na tři cóle r. Kaš. 96.

rozžbrundat = rozbryndati. Kt. III.

rozžik. A bylo již na rozžiky (stmívalo se). Kldu. 86.

rozžvachtat se = rozpovídati se. Kt. III.

roždžina = roští. Folp. a. 28. b.

rožek = rohlík (brambor). Krm. Obr. 111.

rožežhraný = rozpustilý. R. kluk. Vyhl. D. 156.

roženec také = roh (kozy atd.). Chytit kozu za r. Kt. VII.

roženek u kosy = dřevěný prut. Kaš. 96. U Bart. r-ky = dřevěné vidle senné.

rožíhačka m. rozžíhačka = sirka. Kt. VII.

rožka = zvl. sváteční čepec dívek. V Podluží. Kt. VII.

róžkovaný = rohovitě zdělaný. Kt. VII. 1377.

rubačství = porážení a kácení dříví. Kt. VII.

rubanisko = paseka. Folp. a. 29. a. Sr. rubisko.

rubínka = roubení? Smrtonoško, kdes tak dlouho byla? U studánky, u rubínky ruce sem si myla. Jurs. Čít. II. 27. (Gl.).

rubisko = místo v lese, kde se právě stromy porážejí. Folp. a. 28. b. Viz rubanisko.

rúbl = roubík; roup; puchr. Kolk. II. 40.

ručata = nehezké ruce. Kaš. 51., 52.

rufiácký člověk = práč. Ostrav. Kt. III.

ruchat = ničit; práskati. Ostrav. Kt. III.

rukovidlo = rukojeť u lávek přes potok. Vyhl. Ced.

rula také = trouba, hlupák. Kt. VII.

rumigat = přežívati (o krávě); při jídle mnoho žvýkati, žráti. Kt. VII.

rumka = sklenička na rum. Kt. VII.

rumovisko = rumiště. Vyhl. Kr. 17.

rumplíček, rumplík = sklenka. Vezunkl (vypil) rumplík kořalky. Vyhl. Alb. 48. Dé (dej) mně ješče rumplíček slihovice (slivovice). Naš. XLIV. 47. 1. Vz násl. stupeček.

runt = rámus, křik, hlomoz. Vyhl. R. 72., Hl. 40. To byl r. na dědině. Vyhl. Ced.

řup = sedlák (opovržlivě). Autr. 131. Ten ředitel je takový řup. U Brna. Gl.

rúpy = puchry. Slez. Kt. III.

rus. Potom pojídali každý rusa. Mršt. Ves. II. 477. Sr. rusel (ryba) u Bart.

rušanina = oranina. Slez. Kt. VII.

rúšat boty = chůzí po mokru kaziti. Kaš. 96.

rušec = krušec (soli). Olom., Kt. III.

rušňák, rušňář = kdo řídí rušeň, lokomotivu. Kt. VII.

růža, růžena = jméno krav. Vyhl. Mal. 128.

růžencula = nevěstka. Slez. Kt. III.

rybář modrý = ledňáček, r. černý = skorec vodní. Flx.

rybina také = rybí maso. Folp. a. 28. b.

rybinka = druh hrušek. Kt. VII.

rybůvky = druh hrušek. Vyhl. Prus. 55.

rycipán = čert. Přijel k ní r., z pekla rodem jeden pán. Vyhl. Prus. 65.

ryčnosť = dryčnosť, rychlosť, hbitosť. Kt. III.

ryčný = dryčný, čerstvý, rychlý, hbitý. Kt. III.

rýhat se = dostávati rýhy, pukati. Kt. III.

ryjojda = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

rylka = rulka, žlábek. Kt. III. 216.

rýna = žlab pod střechou. Flx. Vz rena.

rýnskula, rýnskůvka = papírový zlatý. Ostrv. Kt. III.

rypáček. Kordulka byla vzadu v r-čky nabírána. Kt. III.

rypák = kdo se v něčem (v jídle) rýpá. Folp. a. 29. a., b., 18. a.

rýv. Chci dva funty (masa), ale od rývu (od ocasu?). Hrb. Děd. 287.

ryzák = druh vína. Mršt. Ves. I. 313.

ryžovatý = ryžatý, co má ostré hrany. Ostrv. Kt. III.

ržica = druh trávy. Opav. Kt. III.

S.

sactví = dohled při zabíjení dobytka. Vyhl. Ced.

sádlit se = sedati, posazovati se. Viděla, jak se vedle vás sádlím. Kř.

Str. 17. Hosté sádlili se za stûl. Ráčijó odpustit, že k nim se sádlíme. Naš. XLIV. 14. 1., XLIII. 100. 1. . Hoch. 77.

saduvka = sodovka. Spč. 62.

safraholský Hanák. Vyhl. D. 115.

sak = černý ženský pás. Kt. VII. — Ani tak, ani sak = ani tak, ani jinak. Kt. III.

sakolent. To só ti s-ti! Bys. Fig. 250.

sakovina. Drží to jako s. (pevně). Olom. Kt. III.

sakrhone! Výraz údivu. Bys. Fig. 26.

sakrovec = kdo pořád sakruje. Budeme mět pokoj od tebe, ty sakrovče? Vyhl. D. 141.

sakry. Už je f sakry = zmizel. Kaš. 44. Set sakrů do něho bije. Kaš. 83.

saks = druh holubů, psa (Gl.). Kt. VII.

sálacko = poodrostlé ssele. Kt. VII.

salajna = místnosť, kde vyrábějí salajku. Kt. VII.

salašnický. S. náčiní. Kt. VII.

salašník = vlastník salaše. Krm. Dol. 11.

samek. Budeme jísti brambory se samkem (samy). Na Vsacku. Kt. VII.

sameček = malá, úhledná osminková nádoba ze skla s úzkým hrdélkem. Mršt. Duš. 103. (48., 71., 102). Napil se ze s-čka. Ib. 45.

samoleze = lejno. Flx.

samopalka. Puška s. Slám. Lys. 12.

samorodý. S. víno = samotok. Kt. III.

samson. Hledí jako s. (škaredě); veliký červený brambor (nekazí se). Kt. VII.

samšík = spodní sukně. Kolk. II. 10.

sáňka = cesta ujezděná saněmi. Kt. VII.

sanutka = ryba. Hrb. Dt. 45.

sasnovať se s kým = tahati se. Kt. VII. Sr. casnovat.

satonit koho = týrati, dusiti. Vyhl. Děd. I. 143., Vyhl. Ced. Přeletěla (čarodějnice) do Uher a satonila ho. Vyhl. D. 158.

savíč = ryba. Hrb. Dt. 45.

sázenice. Panská s. (na ryby) = rybník. Kldu. 122.

sazený = oddaný čemu; plnoletý. Kolk. II. 40.

sbahnót si, zbahnót si, vz bahnút. Olom. Kt. VII.

sbihovat = rychle snášeti. Olom. Kt. III.

sbilko, zbilko = stéblo. Žeto poklókle (kroupy), že zostale jenom sbilka. Vyhl. Alb. 85.

sbíračka, odbíračka = vřed. Kt. III.

sbíranina = sebrané věci. Vyhl. Kr. 24. — **S.** = podbíranina. Kt. VII.

sbiřmovat, zbiřmovat koho = zbíti. Kt. III.

sblafnót, zblafnót = shltnouti, hltavě snísti. Kukačka to sblafne jako nic. Naš. XLII. 80. 1. c.

sbrčený, zbrčený = zbrklý. Mluvíš, jak sbrčené svce. Vyhl. D. 58.

sbrnčit, zbrnčit koho = pomásti, zbrklým učiniti. Kt. VII.

sbudovat, zbudovat = nastřádati. Kt. III.

scák = pramének krve, kaluž krve. Vyhl. Ced. Vz domatičkovat.

scalena = netýkavka (rostl.). Vyhl. Mal. 112. — **S.** = kořalka. Kt. VII.

scance = poscané pleny. Kt. III.

scanda = kdo se poscává. Kt. VII.

scaník = důl u hnoje, kam scanky z chléva a dešťová voda stékají. Na Hané. Kt. VII.

scankář = soukenník (že užívá k řemeslu moči). Kt. III.

scechtovat co = tíži jeho v ruce odhadovati. Slez. Kt. VII.

scikánit = ošiditi. Kt. III.

sczirý = čirý. Nár. věst. V. 19.

ščirky = stěrky. Kt. VII.

scochaný = scuchaný, týraný. Bel sem tehdá hléstó tak scochané. Naš. XLII. 2. a.

scole, pl. = moč. Ostr.v Kt. III.

sčapkat = trochu smetany na máslo stlouci; je-li jí mnoho, říká se: stloukati. Val. Kt. VII.

sčerbák = bodlák. Vyhl. Mal. 112.

sčeřičky = druh jablek. Hrb. Obr. 265.

sčet = sčítání. Kt. III.

sčička = třapec. Kt. VII. 1380.

sčihle = rybka. Čes. l. VI. 583.

sčikat větve = olamovati. Čes. l. X. 65.

sčipalka = křížala. Val. Kt. VII. 1380.

sčochnút se = sčuchnouti, sejíti se. A dež sme se tak sčochle. Kř. Roz. II. 297. Sčochnem se ve vinárně. Spč. 44.

sčúplý = vyzáblý. Kt. III.

sdáti = zpět dáti. S. z rýnského. Opav. Kt. III.

sdivěle, zdivěle = udiveně. S. něco povídati. Kt. III.

sečkárna = řezárna. Kt. III.

sečkovat = sečku řezati. Kt. VII.

sedačka = hokynářka. Opav. Kt. III.

sedačky se klouzat (sedě). Mršt Ves. II. 391.

seďák = druh knoflíků. Hoch. 209.

sedánka = sedadlo. Kt. III.

sedlý = chtivý. Néso na pivo sedlé. Kř. Roz. II. 206.

sedmák = tatar ze sedmi vrbových prutů. Vyhl. R. 46.

sedmeřice = mlácení v sedmi. Vyhl. D. 173.

sedmihlásek. Na Mor. také: devaterník, přesmýkač, vyščeřák. Kt. VII.

sedmikročka = tanec. Horen. 334.

sejatek = sňatek. Kt. VII.

sejatý = sňatý. Slez. Kt. VII.

sejdený, sejitý = sešlý. Kt. III.

sejitá = schůze; místo schůze. Večer byla sejitá. Vyhl. Děd. I. 95. Zétra se bude prodávat otava, sejitá jak obyčejně. Vyhl. Ced.

sejka = kráva sivá. Kt. VII.

sejko = linduška (pták). Kt. VII.

sek = mýtina. Kolk. II. 40.

sekácký = dobrý. To je s. pivo. Kt. III.

sekavec = čík (ryba), piskoř. Folp. b. 18. a., Vyhl. Mal. 126.

sekera. Udělal tam sekero = dluh. Spč. 107.

sekeráš = kyrysař. Kt. VII.

sekernice = hrubá ženská. Kt. VII.

seknutý = napilý. Pitím s. Naš. XLII. 27. 2. c.

sekotat = cvakati, skřípěti (zuby). Kt. III.

selo, selce = pole, statek. Kt. III.

selungat se = toulati se. Val. Kt. VII. 1380.

semelo = semel, semela, špaček (hrací). Kt. VII. Z lat. semel, bis. Mal.

semíši = semýško. Kt. VII.

semkaj = sem. Kt. VII.

senčesko = synek. Vyhl. Mal. 16.

senega = jméno krav. Vyhl. Mal. 128.

séparcha = míšek. Nasep do séparche kafra. Naš. XLIV. 39. 1.

sepsút = popsout, pokaziti. S. kůže. Vyhl. Kr. 68.

sera = síra. Naš. XLV. 157. 2.

serečník = schráňka na sirky (zápalky). Vyhl. Ced. Vz sirečník.

serkovňa = továrna na zápalky. Vyhl. Ced.

serovátečný. S. polévka. Vyhl. Děd I. 15.

sesáňkovat se = na saňkách se voziti. Kt. III.

sésat, sésnót = nahlížeti, nahlédnouti. Sésno na dvůr. Hoch. 83. Stará ta bode sésat, že . . . ; Do (jdu) dom, sésno na nebe; Já vám do teho sésno; Sésnót do novin; Jenom do teho sésnete. Kř. Roz. I. 14., 26., 82., 90., 116. Sésno tam a viza, že. Kř. Roz. III. 319. Sr. sýsnút, nasýsati, nasésnút.

sesésti se = sesednouti se. Laš. Kt. VII.

sestrnožit = slátati. Kabát s. Slez. Kt. VII.

seškrábat se = zdvihnouti se. Příb. Kt. III.

seškrknót se s kým (se sósedem) = pohádati se. Vyhl. Mal. 87.

seškvrčkovatět = stáhnouti se. Niť, když se překroutí, s-tí. Zlinsky. Kt. VII.

sešmarovat = zorati. Val. Kt. VII.

sešuškat se s kým = smluviti se. Slez. Kt. VII.

sešuvířený = zkřivený. Kt. III.

setmívka. Bylo na setmívce (již se stmívalo.) Kldu. 86.

sezdaný s kým, s čím: s fajó. Kř. Roz. 50. Sr. sezdat.

sezúkat koho = vyzoukati mu. Kt. VII.

sežibrovat = sníst i. Kt. III.

sežit se čeho = dožiti se. Abyste se toho sežili. Vyhl. Prus. 57.

sfukarovat obilí = vyčistiti (mlýnkem). Kt. VII.

sgabat, shabat co = pobrati. Kt. III.

sgarby = svršky, majetek. Kt. III.

shabrovat = nemotorně spadnouti. Kt. III.

sházka = obilí z perny na humno složené (asi 30 snopů na tři posady). Opav. Kt. III.

shazovat co komu = vyčítati. Jak mu shazovali, že ten óřad přijal. Vyhl. Děd. I. 68. Také = srazovati koho z něčeho. Vyhl. Ced.

shlavec, vz zhlavec. Naš. XLIII. 128. 1. d.

shlídoň = kdo shlídá, škaredě hledí. Kt. III.

shlodek = zakrsalý člověk. Kt. VII.

shniloš = lenoch. Vyhl. Kr. 88.

shnilý, zhnilý = lenivý. Ten má na modlení zhniló nemoc (nerad se modlí). Naš. XLIV. 148. 1. b.

shodnót se komu nač = hoditi se. Přece se mu truhla na něco shodla. Vyhl. Alb. 35.

shóřit. Chtěl si krávy shófit (shoufit, dohromady sehnati). Vyhl. D. 165.

shonek = vývějky, plevný prach. Kt. III.

shorcovat = shroutiti se po něčem hrbolatém. Val. Kt. VII. 1381.

shořeniště. Slám. Lys. 275.

shranělý, shraněný = setlelý, zvětralý. Kt. VII.

shrbaceně na kole sedět (přihrble). Kř. Roz. II. 75.

shumplovat co = nedbalostí zkaziti. Kt. III.

schamlat = hltavě snísti. Kt. III.

schapnosť = žravosť. Kt. III.

schapný = žravý. Kt. III.

scházení. O pohřbích zvoní se na s. (zvoní se prepus). Vyhl. Ced.

schlámat = schamlat. Kt. III.

schlopit = sklopiti. Kt. III.

schluba také = vychloubač. Hrb. Dt. 42.

schod = žebřík k půdě (má prkna místo špruslí). Kt. VII. 1381.

schopit co = pochopiti. Autr. 31.

schovaj = uschování. Dal to do s-ja. Kt. VII.

schráněný. Ještě byla s-ná (v nedělích). Kt. VII.

schrunutí = sklesnutí. V náhlém s. těla. Mršt. Duš. 108.

síbelní = sídelní. S. město. Vyhl. Děd. I. 103.

Siberija = Sibíř. Kolk. II. 40.

sihlovatina = mokřina. Laš. Kt. VII.

sihlovitý = plný sihel. Kt. VII.

sikavka = stříkačka. Laš. Kt. VII.

sikorka = ovce, mající kolem očí červenavé pruhy na způsob křídel. Kt. VII.

silisko = veliká síla. Ale s. měl vám hrozné. Kald. 30.

silno = silně. Cosi mu plesklo přes tvář tak silno. Kř. Roz. II. 332.

silnoch, silnuch = silný člověk. Kt. III.

silva = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

sipěna = ženská osipělá, ochraptělá. Kt. VII.

siploň = kdo sípá, siplivý. Kt. VII.

sírba = nějaký strom. Vyhl. Mal. 100.

sirečník = nádoba na sirky. Bys. Fig. 92. V Bart. sirečnica. Sr. serečník.

sirka = druh jablek. Kt. VII.

sirobně. Bylo mu tak s. v duši. Preis. 10.

sirokůvka = jablko veliké, červené, sladké. Kt. VII.

sirvótka = sirotek, naháč. Kt. VII.

sisa = koniklec. Kt. VII.

sivać = trhati kvítí. U Opavy. Kt. VII. 1381.

sivjolka, sivjunka = syrovátka. Ostrv. Kt. III.

sivoš = sivoň. Kt. VII.

sivula = sivá kráva, Kaš. 53., Kt. VII.; hruška. Kt. VII.

sjem = sněm. Kř. Roz. II. 27.

skačmo = skočmo. Kt. VII.

skapalina = zdechlina. Horen. 218.

skaplina = co je na skapání, herka. Kt. III.

skarby = zgarby, staré předměty v domácnosti. Vyhl. Ced.

skarpat = sešiti. Míst. Kt. III.

sképra (z kypra) = svižně, pyšně. Morák chodí sképra jak panna. Vyhl. Mal. 122.

sklad = prostředek pole, kde brázdy na sebe se naházejí, skládají. Na skladě neroste tak obilí jak jinde. Vyhl. Ced,

sklap = sklop, díra. Kt. III.

sklapnút = nakloniti se. Květina sklapla na levou stranu. Kt. VII.

sklenářský. S. hůl = rovná, vysoká hůl, dole okutá. Bys. Fig. 301.

sklenky = druh jablek. Vyhl. Prus. 55.

sklokočatěný = schoulený. Autr. 131.

sklonit děvče = zmrhati. Kt. VII. 1382.

sklznút = sklouznouti. Čes. l. VI. 585., Kt. III.

skočec = netykavka (rostl.). Vyhl. Mal. 112.

skoček = samec (býk, hřebec). Kt. III.

skokan = žába. Vyhl. Děd. I. 10.; žába zelená, rosnička. Kt. VII.

skokýcat = skákati. Kaš. 34.

skolek, skolec = zbytek štípy, z níž se dělaly posvěty, Kt. VII.; kůl, obušek. Kt. III.

skómačka = zkouška. Bys. Fig. 251.

skopnút řepu = prohloupiti. Kald. 3.

skorúcno ráno = časně z rána. Krm. Obr. 130.

skorší = dřívější. Kt. III.

skosňák = kosná pažina. Laš. Kt. VII.

skotit, vz kotit.

skovalka. Ty hrušky nejsou na s-ku = na uschování, nedají se držeti. Vyhl. Ced.

skrajky, vršky = skrojené vrchy řípy, cukrovky. Chodí se na panskou na s. Vyhl. Ced.

skřápat = schroustati. Jablka s. Kt. VII.

skřečet. Kura skřečí na vejcích (sedí); v nečas někde seděti. Kt. VII. sápati se. Kt. III.

skřečka = kvočna.

skředylka = puklička. Přík. Nov. 112.

skřekoň = křikloun. Flx., Kt. III.

skřenec = ztrouchnivělé dřevo. Kolk. II. 40.

skřepnút = scípnouti. Kt. III.

skřipkář = štoural. Flx.

skřítek, na Těšínsku: skřotek. Vyhl. Slz. 216.

skřívat = bdíti Že pro ně do noci s. nebude. Mršt. Ves. I., 376.

skrovat = skrojiti. Ostrv. Kt. III.

skrovek = skrojek chleba. Ostrv. Kt. III.

skrslý = malý. Folp. b. 18. b.

skrsnút = zakrněti. Folp. b. 18. b.

skršek. O Troubkách (na Mor.) říkají: Henka okřénka na skršku. Vyhl. D. 53. Význam slova neznámý. Vyhl. Ced.

skručelý = skrčený. Kt. VII.

skřup. Má na mne s. (zkřesáno). Kt. III.

skrut = polovice předena. Ostrav. Kt. III. Vz skrutek.

skrutek bavlny = přadeno. Flx.

skuhrák = skuhral, lakomec. Kt. VII.

skun = skon. Vzala s. (zemřela). Kt. VII.

skupina = sloupek. Sčítal peníze do skupinek. Mršt. Ves. I. 137.

skuřaný = kožený. Kt. VII.

skurka, skura = kůže. Vyhl. Prus. 69.

skury = hudební nástroj, skřipky? Vyhl. Ced.

skvičeřet se. Jak se skvičeřelo (nastal večer). Vyhl. D. 153.

skvrařenina, skvařenina = míchaná vejce. Kt. VII., Folp. a. 12. a. Vz škvařenica.

skýlka = skývka. Kt. VII.

skypka, skybka = skyva. Enem po skypce dostali okoštovat. Kaš. 149.

slabina také = slabý nápoj. Folp. a. 28. b.

slabotina = slaboch. Kt. VII.

slabotka = slaboch. Slez. Kt. VII.

slaďák = sladovnický chasník. Hoch. 76., Vyhl. Ced.

sládek = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

sladina, sladizna = sladkosť. S. repy. Kt. III.

sladinka = sladká kořalka, likér. Bys. 164.

sladkovina = sladina. Laš. Kt. VII.

sladký. Sladká záda = halena, jejíž zadní díl byl z jednoho kusu bez švu. Vyhl. Děd. II., 1. 81. — **S.** žíly = pruty ze sladkého dříví, lékořice. Vyhl. R. 46.

slaměnka = šatka. Folp. b. 18. b.

slamsko = špatná sláma. Ostrv. Kt. III.

slanisko = místo, kde se v zimě zvěři sype; liz, lízání. Kt. III.

slátat. Nemohu se s. na měřicu žita (zmoci). Zlinsky. Kt. VII.

slatkavý (sladkavý) = přisládlý. Kaš. 51., 52.

slečet koho = prosbami obtěžovati. Kt. VII. — na koho = číhati. A Torci slečele na nás za každó hrodó; Panské dráb pořáď na něm slečel. Spč. 20., 66.

slénovica = země jílová. Kt. VII. 1383.

slepačit sa = jíti po tmě. Folp. a. 27. b., b. 18. b.

slepačky = se zavázanýma očima. Folp. b. 18. b.

slepárna = ústav pro slepce. Kt. VII.

slepičák = koš, v němž kvočny sedávají. Ced.

slepička = slepek na chlebě. Kt. III.

slepoň = slepoun, slepec. Kaš. 34.

slezeňa = lenoch. Flx.

sléznót = slíznouti, dostati. Jednu (ránu) sem slézl. Bys. 111.

slimák = slivoň (nadávka). Kt. III.

slimatit se = stávati se kluzkým. Opav. Kt. III.

slinovačka = slínovitá půda, slínovice. Kaš. 139.

slínovina = slín. Kt. III.

slipečka = koroptev. Spč. 76.

slivňák = slívový (švestkový) sad. Kt. VII.

slivotínek = jméno polní trati. Vyhl. Ced. Na vykrmení prasete (ku sýpce) měl pastýř ½ měřice pole na obecním slivotínku. Vyhl. R. 64. U Bart. trať.

slobodňák = svobodný chasník. Hrb. Obr. 80.

slopák = piják. Folp. a. 29. a.

sloťácko = slota. Horen. 248.

slotácký = darebácký. Kt. VII.

slotit. Dnes tam slotí (padá déšť se sněhem). Kt. VII.

sloužit. Tomu fojt sloužil = stál za kmotra. Vyhl. Kr. 18.

slověna = jméno krav. Vyhl. Mal. 128.

slovenky = těžké boty. Hrb. Děd. 35. — **S.** = ovce ze Slovenska. Flx.

Slovingři = Slováci. Bys. Fig. 148.

slovo = přípitek. Včel si podáváme slova. Spč. 97. a j.

slp = sloup. Kald. 21.

slučka také = teneto. Kt. VII.

slunečko brouk na Mor. ještě: ba-

bulinka, hošák, klešč, škvor, škvorek, vidličkář. Kt. VII.

slupit se = rychle a kradmo odejíti. Kt. VII.

služebníček = přítulný beránek. Kt. VII.

slyšet. Na jaký míno (jméno) slešíte (jak se jmenujete)? Kř. Roz. 23.

slza pána Ježíše (rostl.) kvete červeně; s. panny Marie zakvitá bílým květem. Naš. XLIII. 49. 2. b.

smadit, smedit = žízniti. Kt. III.

smanžárovat co = snísti. Vyhl. Děd. I. 65.

smáti se. Naši páni smějó se ze všeckyho; A z vire (víry) se smějó. Naš. XLIII. 101. 1. b., XLII. 33. 1. c.

smaženec = smažené jídlo. Vyhl. Mal. 142.

smékat. V té bolačce mně sméká (trhá). Vyhl. Ced.

sméknót co = sebrati. Bys. 127. — Smékli sme sebó do Assisi = rychle odešli. Vyhl. Děd. I. 63. Vz smýknouti.

smetat, smětat také = utíkati. Kt. III.

smetina = zuna. Kaš. 54.

smíř, smír = smíření. Jíti v s. U Kojetína. Kt. VII.

smižina = švihel. Kt. VII.

smňágat = smačkati. Strážn. Kt. III.

smolák = člověk neobratný. Folp. b. 18. b.

smoligat se = vrtěti, hnízditi se. Folp. a. 51. b.

smoligaťa = nešika, neobrata. Folp. a. 30. b.

smolipysk = smoligaťa. Folp. a. 30. b., b. 18. b.

smotlacha, smotlaka = nečisté obilí. Kaš. 96., Bart.; nestyda, opilec. Kt. III.

smraďatka = sírová lázeň, smraďávka u Buchlovic. Gl., Kt. III.

smradidlo = smradlavá věc; smraďák. Kt. VII.

smradlena. Di ode mne, s-no rozkořípaná. Hrb. Obr. 217.

smrček = houba. Kt. VII.

smrděnkář = kdo nosí smrděnky, grackář. Kt. VII.

smrdí = bezkolenec (rostl.). Z něho se dělají smrděnky na vití obilí. Vyhl. Mal. 112.

smrdlák = smraďák. Kt. VII.

smrdipráca = komu smrdí práce, lenoch. Folp. a. 30. b., b. 18. b.

smrdirobota = komu robota (práce) smrdí, lenoch. Vz smrdipráca.

smrk. Na smrku = v podvečer. Kolk. II. 40. Dělá od svitu do smrku. Uh. Brod. Gl.

smrkala = kdo pořád posmrkuje. Kt. VII.

smrkota = smrkáč (Bart.). Hrb. Dt. 37.

smrktavosť = ozhřivka. Kt. III.

smrktavý = ozhřivý. Kt. III.

smrštěk = bičík; bičiště. Objevil se smrštkem v ruce. Hrb. Dt. 187. — **S.** = ratolesť. Kt. III.

smrťák, vz Mařák.

smutit = býti smutným. Slám. Lys. 56.

smutnit se. Horen. 172.

smyčkař = pytlák, lícející oka na zvěř. Kaš. 96.

smýknút. Že mohl sebou s. do hospody (rychle odejíti, upláchnouti. Naš. XLII. 27. 2. a. Sr. sméknót.

snahota = snaha, čistota. Slez. Kt. III.

snahula = osoba n. věc, která snaží (čistí). Slez. Kt. VII.

snešený = nobl. Autr. 131.

sní' = sníh. Hledíš na nás jak mladé zajíc na nové sní'. Kř. Roz. 129.

snídaňový. S. vdolky, rozkrájené na klínky a čtvrtky, posypané perníkem a cukrem, pečené z nejlepší mouky. Vyhl. Mal. 141.

snopel = sopel. Kt. III.

snopláк sopláň = nadávka, nečistotný, usmrkaný kluk. Vyhl. Prus. 55., Flx.

snožit = čistiti. Ostrav. Kt. III.

snožný = čistý. Ostrav. Kt. III.

soběchleb = lakomec. Nebodem me s-bi. Spč. 164.

socán = socialista. Naš. XLIII. 53. 2. b. a j.

socánský = socialistický. S. lest (list). Naš. XLIII. 100. 1. a.

sóci, sódci = soudce. Pan sóci. Hoch. 17. a j. Mršt., Ves. I. 172.

sochý = suchý. Sochá Běta, capsela bursa pastoris. Naš. XLIII. 49. 2. c. Vz v Bart. suchý.

sok = uzel. Vyhl. Děd. II. 138.

sokol = nosatec, krytorypec běloskvrnný, škůdce máku, centorhynchus maculatus. Přik. 64. Vz Bys. Fig. 301.

Sokolena = nižinka v lobodském lese. Vyhl. Ced.

sokolka = čepice Sokolů. Bys. Fig. 280.

sokolovka = trubka Sokolů. Bys. Fig. 280.

sókrvica, súkrvica = krev s hnisem. Vyhl. Ced.

solnička. Česat se na s-čku = vystřihnouti si vlasy nad čelem, kdežto jinde zůstávají dlouhé. Hrb. Obr. 30.

somíc = sumec. Folp. b. 18. b.

somtivý, soptivý dech = těžký, horečný. Bys. Fig. 301.

sopík = druh tenat na koroptve. Kt. III.

soplivec = ryba. Hrb. Dt. 45.

soplavka = rýma. Val. Kt. VII.

sosninka = houba. Slez. Kt. VII.

sotůrka, sotůrek = kožená kabela. Kt. VII. Sr. sotor.

sotůrkář = kdo dělá sotory. Hrb. Děd. 264.

sotůrkářství = dělání sotorů. Hrb. Děd. 264.

soubydlík = soubydlící. Bys. Fig. 128. a j.

soudno. Na návsi bylo až s. = velmi živo. Mršt. Ves. VI. 11.

sovistý = sově podobný. Val. Kt. VII.

spačovitý kuň = jankovitý. Sr. špačovitý.

spadalka = padanka. Slez. Kt. VII.

spalý = ospalý. U Přer. Kt. III.

spanda = spačka. Kt. III.

spára = země rozrytá. Bys. Fig. 252.

spárat = prohledati. Kt. III.

spařelisko = pelech, prázdné místo na úrodném poli. Ostrav. Kt. III.

spařilý = co se spařilo, spařený. Kt. VII. 1383.

sparobčit = zkaziti, zničiti; dělati něco, co dělá parobek, vyvésti hloupý kousek. Olom. Kt. III., Mal.

spěšný. S. sůl = loudavec. Kolk. II. 40.

spichat = pospíchati. Vyhl. Alb. 78. S. dom. Hoch. 16. 126.

spiknút si = smysliti si. Kolk. II. 40.

spilunkat = spinkati (v dětské řeči). Folp. a. 27. a.

spin = stvol péra; nedošlé péro. Slez. Kt. VII.

spiplat co = zkaziti. Kt. III. 599. a.

spísknutý s kým = srozuměný. Hlavn. Kr. 141.

spíšek, spížek sýru. Kt. III.

spíznút, spéznút co = ukrásti. Kolk. II. 40.

spíže = druh jablek. Hrb. Obr. 266.

spláknút někde hanbu = utržiti. Preis. 77. Sr. spláchnút.

spľantaný = pomatený. Mám hlavu celú spľantanú. Kaš. 106.

splasat šaty = scuchati, roztrhati, zkaziti. Kt. VII., Vyhl. Ced.

splejný. Člověk nesplejný = jehož se nelze zbaviti. Kt. VII.

splést se čeho = zbaviti se. Bys. Fig. 258.

splknót si s kým = promluviti, pohovořiti. Kř. Roz. I. 86. Tam si až do večera splkla. Vyhl. Mal. 24.

spodbíjat = ze spodu pobíjeti. Ostrv. Kt. III.

spodlit se = podlým se stávati. Ostrv. Kt. III.

spodňák, vz samšík. Kolk. II. 40.

spodnice = opasek ženské košile. Vyhl. Děd. II. 189.; spodní prkna na voze. Kt. III.

spodníček = rubáč. Folp. b. 18. b.

spodník = nedokrojek chleba, Kolk. II. 40.

spokat co = spukat, sestříleti. Spč. 19.

společně = dvojče. Bys. Fig. 73.

spolina také = ječmen setý s pohankou. Val. Kt. III.

spolka = kaše z hráchu a krup. svatba. Olom. Kt. III.

spořiště = sporák. U s. zjevil se mu netušený obraz. Mršt. Ves. II. 450.

sporo = vydatně. Nár. věst. V. 19.

spožitkovat co = sníst

spřaha = spřežení dvou sousedů, z nichž každý má jednoho koně. Kolk. II. 40. Sr. spřehat se, v Bart. spřeha.

spravedlivý. Václavka — to néspravedlivějši hoba (houba). Vyhl. Ced.

spravený. S. žena, děva = spráskнutá, těhotná; s. zač = přestrojený. Kt. III.

spravovat se = přetvařovati se. Val. Kt. VII. 1385.

spřéhat se = dávati společně k povozu po jednom koni. Vyhl. Prus. 61. Vz spřaha.

sprohnat = prutem vyhnati. Kolk. 40.

sprúčený = uvírý, na slunci zborcený. Val. Kt. III.

sprysk také = stupňovitě zamrzlá kalužina. Val. Kt. VII.

spusť, vz v Bart. spúšč.

spúščka = kolnička. Folp. b. 19. a.

sputnat koně = spoutati na pastvě. Hrb. Dt. 54. U Bart. sputovat.

spúzet co v trúbě = hledati, slíditi. Bys. Fig. 254. Vz u Bart. spouzet.

sraľa = člověk slabý, bázlivý. Vyhl. D. 57. Sr. sraligaťa.

sraľky = druh švestek, prcalky. Kt. III.

sranec = lejno; sraľa. Kt. VII.

sraní. Má dlouhé s. = krátké pásání. Vyhl. Ced.

srdeň také = tlouk do hmoždíře. Kt. VII.

srnatý = srdnatý. Vyhl. Mal. 120.

srnčí rožek (houba). Naš. XLIII. 49. 3. a.

srombek = saně. Rud. 26.

srotat = podojiti. Kt. III.

srový = surový. Laš. Kt. VII.

sršć = žíně. Laš. Kt. VII. 1385.

sršnivý = sršlavý, sršavý. S. sršeň. Kt. VII.

stáfek = stav. splav. Budú takové stáfky dělat. Kaš. 135. Sr. stávek.

stafryš, výraz podivu. Horen. 7.

stahlůvka = provazová oprať na chomoutě. Kt. VII.

stakrahoví = stakra ho ví. Kald. 27. Asi jako: čert ho ví. Mal.

stamocát = odtamtud. Kaš. 40.

stánek na rukávcích vyšitý. Hrb. Obr. 85.

stánisko také = stavidlo. Folp. b. 19. a.

stanutý = vstalý, kdo vstal. Val. Kt. VII.

sťapat = srážeti. S. se stromu. Flx.

starat se. Slepice už se stará (= už zpívá, kváče, už ponese). Vyhl. Ced.

starka = babička, stařenka. Slám. Pl. 86., Ondr. 19.

starosť = stáří. Tak to potem na starosť zavádzá (ve stáří překáží). Kaš. 96.

starosťé = starostova rodina. Kaš. 110. S. ně (mně) dali jalůfku steľnú. Kaš. 74.

starucha = stará žena. Kt. III.

staruškу = hodně starý. Ostr. Kt. III.

starý. S. táta = dědeček; s. máme = babička. U starých = u dědečka a babičky. Folp. b. 19. a.

statník = kdo nosí baldachýn. Vyhl. Slz. 51.

stavák = druh holubů. Slám. Pl. 76.

stavják, stavák kuželek = kluk je postavující. Bys. 102. — **S.** = holub. Kt. VII.

stávka také = odvod. Vyhl. Ced.

stavuňk = stání. Vy nemáte se

mnó žádné s. Kř. Roz. III. 318. — Folp. a. 28. b.

stejnak = stejně. Neměly se s. dobře. Vyhl. D. 132., Děd. II. 229.

sténaký. Pomeranče nésó sténaky = stejné. Vyhl. Děd. I. 12.

steřelý = setlelý. S. sláma. Naš. XLIV. 106. 1. d., Kt. III.

steřet = ztrouchnivěti. Přik. Nov. 112.

stěry = otrusky. Senné s. Naš. XLIV. 39. 1. d. Sr. v Bart. stěřiny.

stesovat krejcary nožem za kolo = strkati, z něm. stossen. Vyhl. Děd. I. 137.

stihać se = pospíchati. Laš. Kt. VII. 1386.

stírka = polévka, do které se rozestírá těsto z vajec a mouky; strouhané těsto, které se do mléka zavařuje. Ostr. Kt. III.

stiskaľa = lakomec. Kt. III.

stiskavý, stisklavý = lakomý. Ostr. Kt. III.

stít se = opiti se. Kt. VII.

stíž, stížka = břímě. Kt. VII.

stláčat co na koho = jemu přidělovati. Kt. III.

stlámat co = snísti. Vše by stlámal. Kt. III.

stlúšča = ztlouští. S. ruky. Kt. VII.

stmívka = stmívání. Kt. III.

stoďábel, nadávka. Vyhl. Prus. 55.

stoďábelný chlap. Rud. 10. Vz předcház.

stodňák. Brabci só stodňáci (kteří hnízdí ve studních). Vyhl. Mal. 122.

stojačky = stoje. Kaš. 65 S. se klouzat. Mršt. Ves. II. 394.

stolarňa = truhlářská dílna. Kt. VII.

stolice také = hrubá ovce s vysokými nohami. Kt. VII.

stolník = posluhovač při stole. Kald. 116., 121.

stonče, ete = ptáče. Kt. III.

stončit se = dostávati stonky. Kt. III.

stonek = čtyři snopky (pohanky n. konopí), postavené vedle sebe klasy vzhuru. Kt. VII.

stonkůvka = houba. Kt. VII.

stop = vstup. V nebe s. Spč. 163.

stopa = stoupa. Tlustý jak s. (na tlučení máku). Vyhl. D. 59., Naš. XLIII. 111. 1. b.

stopěna = ostenčice, peřina z ostenek. Vyhl. R. 85.

stopka = kalíšek, sklenka. S. fefrmincke. Spč. 55.

stotně = stonásobně. Kt. VII.

stotý = stý. Folp. b. 19. a.

stovka = revír. Vyhl. Kr. 46., Slz. 191.

strakatina = druh křížkového vyšívání. Kt. VII. 1386.

stránek = snop omlácený dříve než se rozváže a k opětnému mlácení rozestře. Zlín. Kt. III.

střap = kučeravé dítě; převzdívka děvčeti; neustrojená ženská; člověk rozcuchaných vlasů; střapec. Kt. III

střapec také = hrozen; rozcuchané dítě; nedodělaný konec osnovy u tkadlců, ku kterému se nová osnova přivazuje. Kt. III.

střást se čeho = zbaviti se. Horen. Nov. 62.

strašiduša = strašpytel, bázlivec. Kt. VII.

strážínek = druh jablek. Kt. VII.

strból = holé stéblo, prut bez listí, pahýl. Autr. 131. Strboulí, strbélí = něco suchého. Dovezli z lesa s. Naklidili z pole s. (košťály); žertem = neholený vous. Kt. III.

střebačka = nápoj pro dobytek. Krm. Obr. 99. Cf. střebaňa.

střebaňa = nápoj kravám. Kaš. 54. Sr. střebačka.

střebat také = píti. Flx.

střebečák = klobouk se střechou poněkud nahoru ohnutou. Vyhl. Děd. II. 170.

střebkat = znenáhla střebati. Kaš. 56.

střebnút si s kým polévky = pojísti. Horen. 355. Vz v Bart. střebat.

strěček (ženáček) = široký mužský klobouk. Vyhl. Děd. II. 171.

střecháč, střecháček = klobouk. Široký s. verbířů. Kldu. 28., Kt. III

střejík, střevík = střevíc. Vyhl. Prus. 73.
střejvě = střevíce. Kt. VII.
střelovský. Strela s-ská do toho! Kt. III.
střep = druh jablka; děcko nepokojné. Val. Kt. VII.
střepařka = sběratelka střepů skla. Kt. VII.
střepat se čeho = zbaviti se. Rád bych se ho střepal. Kř. Str. 3.
střepnút se = zdvihnouti se, povstati. Taký vítr se střepnul. Vyhl. Kr. 53.
střetnutá. Došel k němu na s-tou. Horen. 70.
stříbrňák také = druh holubů. Kt. VII.
stříbrnice = stříbrník, mochna stříbrná. Kt. VII.
střídník = professor. Bys. Fig. 132. a j.
stříha = stryga (nadávka). Slez. Kt. VII.
stříhnút = čekati, stříci, dávati pozor. Meslíš, že pořád stříhno na hoferské grécar? Vyhl. Alb. 75. Kdo pak po tmě bude stříhnót! Vyhl. Vys. 76.
střípat pazdeří = ženské předoucí do kolenou štípati. Slez. Kt. VII.
stříst se čeho = zbaviti se. Vyhl. Děd. II. 221. Meslela, že jož se ho na decke střísla. Vyhl. D. 135.
střízbý = střízlivý. Vyhl. Mal. 39.
strmiskový. S. řepa = vodnice. Přik. Nov. 112.
strmištěna = strmisková jetelina. Kt. VII. U Bart. strmiščica.
strnad = nůž s dřevěnou střenkou. Kolk. II. 40.
stróček = stroužek, cibulka česnekového plodu, pazourek. Bys. Fig. 301.
strojit = okrášliti. Pře (při) svajbě s. kvítím oltář. Naš. XLIV. 102. 1. c.
stróčí = hrách, vikev, boby. Vyhl. Mal. 104.
strok = struk, lusk. Zdravý jako strok. Vyhl. Vys. 69. S. (struk).
strožene = stružiny. Naš. XLIII. 49. 2. c.
strpnút = strnouti, zbrněti. Zuby mu strply. Kt. III. .
strúhat. Odepňa řemeň, začal ho (kluka) s. (= přetahovat, bíti). Kald. 22.
strup také = vychloubač. Laš. Kt. VII.
strúpek = kožíšek, obal plodu. Folp. b. 19. a.
strupit se = vychloubati se. Laš. Kt. VII.
stržný kořen = rozrazil lékařský. Flx.
studeňat = chladiti. Folp. b. 19. a.
studeno. Kouřiti na s. (bez hoření tabáku). Kř. Roz. 126.
stukal, stukala = vzdychal. Opav. Kt. III.
stukati = vzdychati. Stukáme pod břemenem. Vyhl. Kr. 96., Kt. III.
stuodteť, stuodsaď = odtud. Opav. Kt. III.
stúp, stłúp také = sloup, veřeje ve stodole. V Podluží. Kt. VII.
stupčák = zavalitý člověk. Opav. Kt. III.
stupeček. zdrobn. **stupek,** stupka = sklenička. S. piva. Vyhl. Vys. 22. Vypili tři stupečky slivovice. Naš. XLII. 27. 2. c. Naléval stupky slivovice; Vyklopili (vypili) po stupičce slivovice. Mršt. Ves. I. 329., VIII. 30. Sr. rumplíček.
stupka na tlučení máku. Vyhl. Slz. 64. — **S.** od šavle. Vyhl. R. 23. — **S.** = sklenička, štamprle. Kt. III. Déme si nalit každé stupku! Vyhl. Děd. II. 48. Sr. stupeček.
stužka = přístrojek, kterým se rozpuštěný vosk nanáší na vejce (kraslice). Kt. VII. 1387.
stvrdnút, ztvrdnút také = zemříti. Již stvrdl. Drahan. Kt. III.
styknút také = spadnouti. S. do vody. Kt. III.
suchar = suchá větev, strom; vřed, vz suchan. Kt. III.
suchoprd = člověk bledý, hubený. Kt. VII.
sukarka = snovačka. Flx.

sukat se = běhati se. Suka se suká;běhnou býti. Kt. III.
sukénka = soukenný, koží podšitý střevíc. Val. Kt. VII.
sukovat = uzliti. Olom. Kt. III.
súkrvica vz sókrvica.
sulena = jméno krav. Val. Kt. VII.
sulka = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.
sultánek = jméno psí. Vyhl. Mal. 128.
súporný = nesnášelivý. Kt. III.
supravita = superarbitrace vojenská. Bys. 165.
supurlivě = urputně. Val. Kt. VII.
surdík, vz burtlík.
surmit, vz v Bart. surmovat.
surový také = sychravý. Kt. VII.
suržičný chléb = ze suržice. Kt. III.
súš = plástev. Temu se říká dělo lebo súš. Kaš. 131. — **S.,** súška = suchý strom. Kaš. 53.
sušeny = sušené ovoce. Bys. Fig. 301.
súvis = souvislosť. To nemá s-su. Kt. VII.
suža = sužovatel. Kt. VII.
svábola = svévole. Vyhl. Děd. I. 31.
svábolný = svévolný, rozpustilý. S. jak anceáš. Vyhl. D. 59., Mal. 85.
sváděč krup = zaklínač mračen. Kt. VII. 1387.
svalná. Piváci, kteří dováželi pivo, dostávali od vědra od hospodského dva krejcary svalné; Aby někdo nevyvrátil vůz, hrozili mu: Budeš platit svalnou. Vyhl. Ced.
svalníček = ostrý rozchodník (rostl.). Vyhl. Mal. 112. Sr. svalník.
svata 1. **starý** = starosvat; 2. **stará** = žena, která při svatbě zastupuje matku. Kt. III.
svatbár = svatebník. Kt. VII.
svatbit. My sme se dobře svatbili (na svatbě dobře se měli). Horen. Nov. 166.
svatosteľ = ratolesti a květiny sypané na cestu před průvodem. Kt. VII.
svávolný = svévolný. Kt. III. Vz svábolný.
svázka = příční trám na střeše (svázati). Folp. b. 19. a.
svěceník = koláč, v němž jest zapečeno uzené nebo telecí maso. Vyhl. Slz. 47.
světivo = to, co se má světiti nebo co je již posvěceno. Vyhl. Ced.
světlíček = svatojanská muška. Kt. VII.
světlík = bludné světélko. Kt. III.
světlojaníček = svatojanská muška. Kt. VII.
svíca. Sejíti se na svícu = na slavnostní večeři v předvečer svatby. Hrb. Obr. 40.
sviní veška. Vz v Bart. svinský.
svinikožka = sviňka. Kt. III.
svinina = sviňstvo. Kt. VII.
sviňský. Má sviňské poledňo (děvče) = má vlasy na čele přistřižené. Čes. l. IX. 148.
svoboda = svobodná mládež. Vyhl. Slz. 33.
svodnica = svůdnice. Uh. Brod. Gl.
svojnosť = samostatnosť, neodvislosť. Val. Kt. VII. 1388.
svořének, svořínek, zdrobn. svořeň. Kaš. 50. Sr. v Bart. svořeň.
svorky = řeménky na stahování cepu. Vyhl. Ced.
svrablavý také = škrablavý, drsný. Kt. III.
svrsknút koho = stisknouti. Usmál se, svrskl a objal do náručí. Horen. Nov. 15.
święto = svátek. Nár. věst. V. 19.
sykotat, vz syčeti. Kt. VII.
symfonie = hudba pro poslech. Bys. Fig. 165.
synčisko, synčesko = synek. Naš. XLIII. 128. l. c.
synek = pohůnek. Vyhl. Prus. 55.
sypaná = mzda v sypaném obilí pastýřům, ponocným. Bys. Fig. 301.
sýpka (sépka) tichá (trvala dva dni), zpívaná (čtyři dni, někdy celý

týden), hoferská. Vyhl. R. 64., vz Vyhl. Děd. I. 96.

syr = tvaroh; starý syr = sýr. Folp. b. 19. b. S. hořký = uležený sýr. Vyhl. Ced.

syrkovňa = sirkárna. Kaš. 54.

sýrňa = psírna. Je tu zima jako v sýrni. Kaš. 96.

syrnačka = polévka vařená z mléka a kousku sýra. Vyhl. Ced.

syrňák = vdolek sýrem(tvarohem) pomazaný. Hrb. Obr. 290.

syrovo = sychravo. Flx.

syténký zdrobnělé: sytý. Kt. VII.

sýtko = část dud. Kt. VII.

Š.

šabala = obecní vězení. Dát někoho do šabale. Kř. Roz. I. 22., II. 13. Sr. u Bart. šabalka.

šable, šabla = iris germ. (rostl.). Vyhl. Mal. 112.

šablistý. Š. nohy (jako šavle). Ostrv. Kt. III.

šádoňk = počastná po dodělané, po utopení Mařeny. Vyhl. R. 69., Děd. II. 200.

šácholit = chlácholiti. Olom. Kt. III.

šajňák, vz šaňák.

Šakandr = Alexandr. Vyhl. Děd. I. 7.

šakvíš = jméno psí. Vyhl. Mal. 128., Přik. Nov. 112.

salašnictví. Dokud s. kvetlo. Vyhl. Kr. 10.

šalavija = zmatek. Opav. Kt. III.

šalbíř = podvodník, šarlatán. Nár. Věst. V. 20.

šaliplachta = člověk potrhlý. Kt. III.

šalvijový. Š. voda. Naš. XLIII. 29. 1. d.

šám = nápoj míchaný z $^1/_3$ líhu a $^2/_3$ vody. Val. Kt. VII.

šamflekovat = hubovati. Místk. Kt. III.

šamítat = šantati; pohybovati. Š. ocasem. Kt. III.

šamotat se s kým = práti se. Kt. III.

šaňák, šajňák = starý peníz, z něm. Scheingeld. Folp. b. 19. b.

šandár = žandarm. Folp. b. 19. b., Vyhl. Alb. 13.

šanosta = člověk šetrný. U Bzence. Kt. VII.

šantat po městě = toulati se. Ostrv. Kt. III.

šantročit = klamati; marniti. Kt. III. Nešantročte s tém senem, ať na jaro neschází (neplýtvejte). Vyhl. Ced.

šára = díra. Bys. Fig. 302.

šarani nebo pleskáči = druh ryb. Vyhl. Mal. 126.

šarvát = hluk. Kt. III.

šašír = starý klobouk. Folp. b. 19. b.

šáška = ščička, třapec. Val. Kt. VII.

šašoví = šáší. Vyhl. Prus. 26.

šašula = přihlouplý parádník. Vyhl. Ced.

šatnavý = šatnatý. Kt. VII.

ščáb = šťovík. Kyselý jak ščáb. Kaš. 96.

ščahlatka, ryba. Hrb. Dt. 45.

ščahýl = veliký kus. Za gavalem chleba a ščahýlem tvarohu u huby se mu jen zapráší (sní jej jak nic). Hlavn. Kr. 122.

ščáchat, ščákat. Enem kréf ščáchala (se řinula). Kaš. 145. — **Š.** = šplouchati vodou. Kaš. 96.

ščakel = ščagel u Bart. Pro trochu shniléch ščaklů. Mršt. Ves. 187., 346.

ščakýlek, zdrobn. ščakel. Jeho hnáty (nohy) byly složeny jen z několika ščakýlků; Dvěma ščakýlky bil do střepu a křičel. Mršt. Ves. VIII. 35., IX. 9.

ščáknút. Ščáknul ně do očí písku (hodil). Kaš. 144. Vz v Bart. ščágat.

ščápat = ubiti, uplácati (o dešti). Val. Kt. VII.

ščáv = šťovík. Kt. III. Vz u Bart. ščáva.

ščava = velbloud. Kř. Roz. III. 324. Vz v Bart. čava.

ščavík = šťovík. Hoch. 112.

ščavlík = šťovík. Kolk. II. 41.

ščavútka = šťáva. V tom ovoci není ani š-ky. V již. Mor. Kt. VII.

ščebla = ščebel, šprusel. Kt. VII., III.

ščedrovky = jídla, jež v štědrý den bývají na stole. Vyhl. Slz. 13. Vz v Bart. ščedrovica.

ščekat = ščikat, trhati, uštipovati. Š. petroželi. Naš. XLIV. 148. 1. d. — **š.** = štěkat. Ščeká pyskem (mele hubou) jako žába. Slez. Kt. VII.

ščépat. Snad řekne svět: Jim z plnyho se ščépá (čepuje?) Spč. 164.

ščepel = šprysl u žebříku. Val. Kt. VII.

ščepka = druh hrušek. Kt. VII.

ščepta. Je to ščepta = špetka. Spč. 163.

ščepůvka = znamení po očkování. Vyhl. Ced.

ščerat se. Ořechy se už sčerají (slupky pukají)). Kt. III.

ščerbok na lukách. Vyhl. Kr. 35. Sr. ščerbák v Bart.

ščerbuša = druh trávy. Š. tráva jako polýnek, léčí prašivinu. Vyhl. Mal. 112.

sčerčet = ščerkat. Kt. VII.

ščerchadlo = hrkávka. Kt. VII.

ščerkat = řinčeti. Řetěz ščerká. Slez. Kt. III.

ščica = kštice; chumáč ovoce. Lóni tu jedna ščica vedl'e druhej visela. Kaš. 134.

ščikavý = štěpný. Kaš. 97.

ščiny = scanky, moč. Kt. VII.

ščiplavý = štiplavý. Š. křen. Mám š-vo v krku (když je zánět). Kt. VII.

ščiřičit se = smáti se. Kt. III.

ščirosť = upřímnosť. Laš. Kt. VII.

ščiv koňský, rumex aquat. (rostl.) Vyhl. Mal. 112.

ščodlit. Ať si jinde kločkó ščodlí (klikou u dveří pohybuje. Vyhl. Ced.), Spč. 156.

ščoka. Nepij a nejez tolik a bodeš jak š. (štika = štíhlý). Kř. Roz. III. 243., I. 126.

ščokavka = škytavka. Naš. XLIII. 143. 2. d.

ščór = brouk, hmyz, Bys. Fig. 180; krtonožka. Laš.

ščórat = šťourati. Prsty (instr.) v kapsách sčórá. Mršt. Ves. VI. 78.

ščóřenka = kůrka chleba rozpraskaná. Kolk. II. 41.

ščořet se = šklebiti, smáti se. Já sem se pod kužó ščořel. Kř. Roz. 4. Při tem se ščořel. Naš. XLIV. 80. 1. a., XLIII. 100. 1. c. — Spč. 69., Bys. Fig. 34.

ščouplý, ščuplý = tenký, hubený, štíhlý. Bys. 104.

ščrbatý = ščrbavý, prázdný, hluchý (o obilí). Val. Kt. VII.

škrček = skrček; polní vrabec Kt. III.

ščudlečisko = jeteliště. Opav. Kt. III.

ščudlek či krásikuň = jetel. Vyhl. Prus. 57.

ščudlina = ščudlek, jetel. Vyhl. Prus. 58.

ščudlovat. Š-la sem klučkó (pohybovala klikou), ale žádné neotevřel. Vyhl. Ced.

ščudlovina = ščudlek. Laš. Kt. VII.

ščúhla = nějaká rybka. Folp. b. 19. b.

ščukavka = škytavka. Kt. III.

ščuklík = kdo má škytavku. Kt. III.

ščuplý, vz ščouplý.

ščurat = pukati, vysýchati. Ten chléb ščurá. Kt. III.

ščurek = zdrobnělé ščur. U Místka. Š. s fúsama = krtonožka. Kt. VII.

ščuřík = smíšek; posměváček. Kt. III.

ščurkovica = štěrkoviště. Taková š., to mosí pořád hnoit. Kaš. 139.

ščút = štváti. Psa na kočku š. Ostrv. Kt. III.

šebestky mravenci. Ty červené š. Kald. 19.

šedivinka, šedůvka = druh hrušek. Kt. VII.

šedný – šidný, klamavý. Ten kopec je š. (zdá se býti nízký, ale není). Kt. VII.

šejda = kulhavec. Kt. VII.

šelemský. Šelma šelemská. Vyhl. Děd. II. 164.

šemina = jméno koní. Vyhl. Mal. 127.

šemřit sa = kmitati se. Kt. VII.

šepelit = drobně posypati. Kaš. 97. U Bart. = šeptat.

šepleta, šopłota = maličkosť. Kolk. II. 41.

šerha = strážník věznice. Bys. Fig. 302.

šerhovna také = rasovna. Ostrv. Kt. III.

šerhovný = dohlížitel v šerhovně. Krm. Dol. 115.

šesta = druh velikých bobů. Kt. VII.

šestkový. Š. voda = málo vody, tak že mlynáři berou od mletí o šestku více. Vyhl. Děd. II. 208.

šešetka = chudobka (květina). Val. Kt. VII.

šetaňa = drobná, planá tráva. Tu krávy hrubě nežerú. Kaš. 97.

ševčena = ševcová. Kt. VII.

ševčírna = ševcovna. Kt. VII.

šéza (chaise) = kočár. Vyhl. D. 135., Kř. Roz. II. 138.

šibinka. Dva pruty na krok od sebe do země zapíchnuté nebo chaběny na koncích vidličkovité, do vidlic položí se na příč třetí prut a to jest š. Hrb. Dt. 34. Sr. Šibenice.

šibký = hbitý. Flx.

šibřinky = šibenice (hra). Mor. Slov. Kt. VII. Sr. šibinka.

šić = šíti. Kt. VII.

šidľavý = nejistý, nestálý. To počasí je dnes šidľavé. Vyhl. Ced. Řepa šidlavá jak žid. Kř. Roz. III. 276.

šiřla také = putna. Val. Kt. VII.

šijan = šicí stroj. Slez. Kt. III.

šika = šikmo. Namaloval's to trochu šika. Folp. b. 19. b. — **Š.** = šikovný člověk. Kt. III.

šiksla = nevěstka. Dělá šikslu v městě. Vyhl. Ced.

šilion = věnec z dělaných květin na pentlení nevěsty. Kt. VII. 1389.

šimečka = druh žemničky (dýmky). Kt. VII.

šiml = mor. tanec. Kt. VII.

šimlena = omáčka z povidel a mléka. Opav. Kt. III., Vyhl. Ced.

šimliček = bílý, skleněný knoflík. Folp. b. 19. b.

šimlohřebec. Vyhl. Děd. II. 21.

šimra = nimra. Kt. VII.

šinákle = staré boty. Kolk. II. 41.

šinkhóz = hospoda, z němec. Schenkhaus. Vyhl. Děd. I. 93., R. 22., 65.

šipaný. Dobrý kůň má krátké šipané uši. Naš. XLIII. 81. 1. c.

šípek. Je jak šépek (zdravý). Naš. XLIV. 148. 1. b.

šípinka také = slovo dětem lichotné. Ty má š-ko! Kt. VII.

šiplat o čem = míchati. Kt. III.

šíra koňský postroj, kšíry. Nár. věst. V. 20.

širaj = vůl se širokými dlouhými rohy (uherský). Kt. VII.

šiřánka = dole širší kučovina. Kt. VII.

širky = řeménky u chomoutu, na něž navlékají se přasky. Vyhl. Děd. II. 122.

šířú = zšíří, šířa. Kt. VII.

širučisko = špatný klobouk. Folp. a. 26. a. Sr. širúch.

šiškovice = polévka ze šišek (knedlíků). Hrb. Obr. 289.

šišma = pipla. Kolk. II. 41.

šišmat se = piplat se. Kolk. II. 41.

šišvoří = šišvorec, puškvorec. Vyhl. Mal. 112.

šitek, šetek = všecek. Kt. VII.

šivo = šití. Má moc šiva. Kt. VII.

škabrat co na kom = žebroniti, škemrati. Kt. VII.

škadrbaňa = nadávka ženským. Stará š. Kt. VII.

škalbinka = štěrbina, skulina. Kaš. 111. Vz škalbina.

škampa = vydlabané místo, do něhož se zasazují krokve. Kt. VII.

škamrala = škamrač. Kt. VII. 1389.

škára. Děvčata nachystají koláčů, navaří čaje a kávy a chlapci dají nápoj (o ostatcích) a to slove tahati škáre. Vz Vyhl. R. 28.

škarbaličky = stará obuv. Vozím š. za jehličky po světě. Naš. XLII. 101. 1. c. Sr. škarbal.

škárka = škartka. Kolk. II. 41. — **Š.** = rozedraná podešev. Kt. VII.

škarnétka. Folp. a. 29. a. Vz. škarnica.

škařópka = skořápka. Autr. 130., Vyhl. Děd. II. 196., R. 32.

škarpa = stráň travou porostlá. Na Hané. Kt. III.

škařupník. Chalupníci — škařupníci. Vyhl. Děd. II. 157.

škatule také = ženský stydký úd. Kt. VII.

škemroň = škemral. Kt. VII.

šklab = škleb, posměch, smích. Val. Kt. VII.

šklebáň = kdo se šklebí. Kt. III.

šklébik = malá, plechová lampička. Krm. Obr. 143.

šklíba = škleb, ušklíbání, brekot, pláč. Přik. Nov. 112. — **Š.** = čumenda. Děti běhají na šklíby. Vyhl. Mal. 131.

šklíbka, šklíbky = paběrky darů sv. Mikuláše. Vz Vyhl. R. 6. — **Š.** šklebení — se. Kt. VII.

škloban, škluban = kluk, který trhá moc šat, otrhanec. Flx., Vyhl. Mal. 20.

škňóřit, škňůřit = ušklíbati se; mrkati (o světle). Tady se vám to škňóří, jak by se tomu nechtělo. Kř. Roz. 88.

škobránek = skřivánek. Kt. VII

škobrnit se. V trní se žába škobrní. Vyhl. D. 91.

škobrtanec = kotrmelec. Olom. Kt. III.

škobrtnút = hoditi, mrštiti. Pozdvihňa si ho, škobrtnul ním na pohrádku. Kald. 23.

škobrúnek = skřivánek. Ostr. Kt. III.

škodrlinka = kudrlinka. Kt. VII.

škohrňat = hlodati. Myš tam š-ní. — **Š.** se = nohami šoupati. Po kostele se š-ňal. U Bzence. Kt. III.

školák = školník. Laš. Kt. VII.

škop = skopec. Opav. Kt. III.

škopovina = skopovina. Kt. III.

škopový = skopový. Kt. III.

škrabačka = staré koště; ohlodek; Kolk. II. 41.; sirka; špatná hudba. Kt. VII.

škrabánek = poslední těsto na vdolek, Kolk. II. 41.; koláč z posledního těsta. Autr. 131.

škrabek = oškrabky; škraloup. Kt. III.

škrábky = stará obuv. Švec látal rozbité š. Mršt. Ves. VIII. 33.

škrablačka = škrablisko. Na Hané. Kt. VII.

škrablina = škoula. Kt. VII.

škrabot = šramot, lomoz. Se škrabotem si zase sedají. Kald. 24.

škrabotník = svárlivec, rýpal. Přer. Kt. III.

škradlit se s čím = piplat se. Opav. Kt. III.

škramoša, škramuša též = náhubek psí. Vyhl. Ced.

škrampa = ženská, která se v botách škrampá. Kt. VII.

škrampaľa = kdo se škrampe, glajdá. Kt. VII.

škrcnút = škrknouti. Š. hoblíkem. Slez. Kt. VII.

škřekot = křik. Jen když neslyšel už zběsilý š. jejího hrtánu. Mršt. Ves. VIII. 36.

škrhla = mladé prase. Kt. III.

škřída = křída. Val. Kt. VII.

škřich = truhla na obilí. Nosil ječmen do komory do škřicha. Horen 25.

škrjatek = skřítek. Kt. VII.

škrkačka = špatná muzika. Mršt. Ves. I. 46.

škrknút. Škrkl sebú důle s húry = skočil. Kald. 17. Škrk na nohy (skočil). Hlavn. Kr. 128. — **Š.** = říznouti, škrábnouti. Škrkl mě dlóháčkem. Naš. XLII. 33. 1. a.

škrla = škrhla. Val. Kt. VII.

škrobáctvo = škrobáci. Vyhl. Mal. 125.

škrobánek = skřivánek. Kt. III.

škroble = prohnutý tupý nůž na obou koncích se střenkami. Ostr. Kt. III.

škrobnút = šlehnouti. Kt. VII.

škrončit = břečeti, plakati. Kt. III.

škronta = nemotora, obuví hřmotící. Kt. VII.

škrontat, škrutat se = obuví hřmotiti. Kt. VII.

škroptat = šoustati nohou po zemi. Kt. VII.

škrošna = skříň kurenčáru; ženská, která nosí mnoho sukní (tlustá), n. která lenošně posedává. Kt. III.

škrpat = šoupati nohama, těžce jíti. Škrpe se pěške před volama. Vyhl. Děd. I. 35. Vz násl. škruntat.

škrt = rozpustilý kluk. Na Hané. Kt. VII.

škrufle. Má š. na krku, scrophulosus. Vyhl. Ced.

škruntat = vléci nohy při chůzi. Kolk. II. 41.

škrunty = staré boty. Kolk. II. 41.

škrúpat = rozkusovati. Tvrdý chléb zuby š. Kt. III.

škrúpkovaný = pruhovaný. Kt. VII.

škruta = kra po vodě plovoucí. Po škrutách jezditi. Bys. 138. Vz v Bart. škrut.

škrutat, vz škrontat.

škrybačka = sirka. Kt. VII.

škrybat = škrábati; špatně psáti. Kt. VII.

škrypta = písmo, ruka. Má pěknou škryptu. Kt. VII.

škubačka = drání peří. Kt. III.

škubánek = otrhanec. Kt. VII.

škubent = student (posměšně). Folp. b. 20. a.

škučiny, škutiny = chlupy. Vyhl. Ced. Sedym chlopů obrostlých dlúhými škučinoma sedělo v kolečku. Kldu. 82.

škudlit, vz kudliti. Folp. b. 20. a.

škuhnút = sklouznouti. Noha mi uškuhla. Kaš. 97. U Bart. šklhnút.

škulibanda = neplecha, nezdoba. Kt. VII.

škut = zarputilec. Kt. III.

škutař = kdo škutí, vzdoruje, nevrlí. Kt. VII.

škutinář = kdo skupuje škutiny. Kt. VII.

škvařenica = vaječina. Vyhl. R. 49.

škvařit také = skrbiti. Olom. Kt. III.

škvarka = vaječník se škvarkami. Hrb. Obr. 287. U Bart. škvařenina.

škvíra = trhlina. Skalní š. Slám. Lys. 263.

škvířit také = skrbiti; š. se = otvírati se. Kt. III.

škvračet, škvražit se = škvařiti se. Jeleta škvračela se v sádle. Spč. 49. — Folp. b. 20. a.

škvrak = škvračení; nadávka. Na již. Mor. Kt. VII.

škvrček = překroucená věc (niť). Zlinsky. Kt. VII.

škvrlíkat = vrzati, zkřípati. Na housle š. Již. Mor. Kt. VII.

škyra = hluboko vyrytá čára, ostré škrábnutí. Autr. 131.

šlahačka = přístroj, jímž šlehá se z vaječných bílků sníh; mrskut. Vyhl. Ced.

šlahnót sebó do hospode, k Brnu = rychle odejíti, se vypraviti. Spč. 41., Bys. Fig. 302., Kř. Roz. II. 212., Naš. XLIV. 135. 1. d.

šlahora = vysoký člověk; švihák. Bys. Fig. 302.

šlajfka = kravata. Bys. Fig. 161.

šlak. Už je v šlaky = pryč, utekl. Horen. 325.

šlakovec = punčocha bez chodidla. Kt. VII.

šlakový. Ta tam do š-vej chvíle (dlouho). Kt. VII.

šlamastyka = nesnáz, tíseň, potíž; míchanice. Bys. Fig. 302.

šlápka = pantofl. Kt. VII.

šlefta = šled, ploský kámen. Val. Kt. VII.

šlechétka, zdrobn. šlechta. Kald. 9. Vz násl.

šlechta také = plochá deska. Kald. 9.

šlejdrovat = čistiti střeva (uvnitř). Val. Kt. VII.

šlépeček = košilka, dětská suknička. Kaš. 97., 112. Vz násl.

šlépek = šlépeček. Tož ho to chytlo (stroj) za šlépek a hned mu to utrhlo hlavu. Kaš. 124.

šlichta = omáčka. Kolk. II. 41.

šlochán. Folp. a. 31. b., b. 32. a.

šlohanec. Rudý š. ohné vysoko mrskal oblohu. Mršt. Duš. 100.

šlundrat = tahati. Šaty v blátě š. Kt. VII.

šmaja = nepořádná ženská (Opav.); kořalka. Kt. III.

šmajda = kdo šmajdá. Hrb. Dt. 37. — **š.** = levá ruka, Vyhl. Ced. Vz násl.

šmajdák = kdo pracuje levou rukou (šmajdou), krchňák. Vyhl. Ced.

šmak = chuť. Nár. věst. V. 20.

šmanda = levá ruka. Jenom šmandó se ohnal. Hoch. 98. Vzal nůž do pravé (ruky) a vidlečko do šmande . Spč. 148.

šmarholena = baba. Kt. VII.

šmarnút = udeřiti, bouchnouti. Slez. Kt. III.

šmarulistý = pruhovitý. Val. Kt. VII.

šmarýcnút = udeřiti holí, bičem bíti. Kt. VII.

šmatat = hmatati. Folp. a. 17. a.

šmejdit také = úskočně jednati. Kt. III.

šmékat = smýkati. Folp. b. 20. a.

šmelce = černé čepce. U Vsetína. Kt. III.

šmérat = čmejrati. Klasem pod nosem. Vyhl. Ced.

šmestka = oprask, šugar; zvířecí chvost. Kt. VII.

šmihák = tanec. Kt. VII.

šmikurenda = nevěstka. Kt. VII.

šmitat = řezati. Kt. III.

šmotlacha = šmodrcha, nemotora. Kt. VII.

šmotrcat = drcati. Vůz šmotrcá. Kt. III.

šmúrař = kdo šmurá (špatně píše). Kt. VII.

šmúrat = mazati. Kaš. 97.

šnólačka = blátivé počasí v zimě. Lepší je zima jak š. Vyhl. Ced.

šnolka = přeska, z něm. Schnalle. Vyhl. Prus. 68.

šňopák = tlama. A leška (liška) otře si šňopák (neuloví ničeho). Vyhl. Mal. 121.

šnorchař = propuštěný voják, který všelijak někde se živil a loupil. Kldu. 45. Schnorchar. Jrsk.

šňořit také = ošklíbati se. Kt. III.

šňupák = šňupavý tabák. Flx.

šňupalena, šňupana = slídička. Kt. VII.

šobástnút čím po kom = hoditi. Val. Mal.

šofan, šofánek = sběračka. Sr. Schaufel. Smetanu šofánkem sebrati. Vyhl. Mal. 145. Kromfléke (knoflíky) u košole jak šofane. Bys. Fig. 86.

šofka = plechová lopata. Kolk. II. 41.

šókaľa = kdo se šóká, šuká, nemá se k práci. Kt. VII. 1390.

šókavě něco vykládati = zdlouhavě. Hoch. 63.

šolek, šulek = obvazek. Od tý doby (po úrazu) nosijó na malíčku šolek. Bys. Fig. 259.

šompleca = výplata, bití, bitka, hádka, rvačka. Vyhl. Děd. I. 37. Vz Šumplica. V hospodě strhla se veliká š. Vyhl. Ced.

šopa = senník, kůlna, z něm. Schoppen. Folp. b. 20. b., Kt. V. Také zvláštní účes ženských hlav. Vyhl. Ced.

šopáke, šopáčke = lehká obuv, obyč. soukenná. Vyhl. Ced.

šoplék, šoplátko = šuplík. Vyhl. Ced.

šoprstat sa = obskakovati. Kaš. 97. U Bart. šoplstat se. Rukávy kol ruk se jim šoplstaly (volně se otvíraly).

šoroga = nezdara. Ty š-go šorogovská! Kt. VII. 1390.

šosák = fald kožichu vzadu. Vyhl. Děd. II. 121.

šosej = silnice (chaussée). Vyhl. Prus. 48.

šóstačka turkyň = zdrhování klasů. Mršt. Ves. I. 55.

šostečka = náběr. Brusleky byly vzadu opatřeny šostečkami. Vyhl. Prus. 68.

šošeň = stuhlý sopel v nose. — **Š.** = usmrkaný klučina. Bel tam takové šošeň. Spč. 150. Ty šošňo, tož te tak? Kř. Roz. 53., II. 35. **Š.** = malá dívka. A na teho šošňa jaké spolehnutí. Naš. XLIV. 106. 1. c. — **Š.** = oharek na svíčce. Přik. Nov. 112.

šošněla, šošnila = hmyz? So plné braplenců, a taková šošněla kóše hůř, jak co. Kř. Roz. III. 259. — **Š.** nadávka, dareba, otrapa. Vy šošnilo! Ib. 325. Tam každý šošnila mluví německy. Kř. Roz. 14. Ledajaké šošnila slóží za pacholka. Ib. 49. Každé šošnila vehráží hneď advokátem. Ib. 76. Sr. násl.

šošnit se = zdržovati se, meškati. Šošnite se tam chvilko. Hoch. 70. Š. se s čím = zdlouhavě pracovati, párati se s čím. Kt. VII.

šošnivý = ušpiněný, ušušněný; nepatrný, mizerný. S. bagón. Bys. Fig. 25., 302.

šotořit se = vrtěti se. Ta hosa šotoří se pořád na tech věcach. Vyhl. Ced.

šotyška = tanec. Vyhl. Mal. 139.

šoukaľa = zdlouhavý, váhavý člověk. Olom. Kt. III.

šoukavosť = zdlouhavosť, váhavosť. Olom. Kt. III.

šoukavý = zdlouhavý, váhavý. Kt. III.

šoulit = jemně tříti, natírati. Š. koho palcem. Vyhl. D. 8.

šoustí = listí. Turkyňové š. Mršt. Ves. II. 413.

špacírpolka = tanec. Kř. Roz. 125., Kř. Han. 172.

špačovitý kůň = jankovitý (spáčiti se). Kaš. 97. Asi chybně místo: spáčovitý.

špajdlík = špajdl, špejl. Nařezati špajdlíků. Preis. 12.

špak vodní = skorec vodní. Flx.

špáračky = dětské hračky dřevěné. Kt. VII.

šparúsnit = špárati. Kt. VII.

šparzeta, šparzetka = vičenec setý (rostl.). Vyhl. Mal. 112.

špatina = špatná věc. Kt. III.

špejchat = strkati, šťouchati, Kt. VII.

špenka, špenek = stonek, ostenek. Kt. III. U Přerova **špeněk** = ostře zakončená krátká větev, zbytek tenkého stromku uřezaného nad samou zemí. Vrazil si špeněk do nohe. Mal.

špenzerek, vz špenzr. Vyhl. Prus. 63.

špera = překážka. Bys. Fig. 178.

špernál = silný, dlouhý hřebík. Vełomím špernálem kaso. Spč. 140.

spica = kostěná násadka u troubele. Vyhl. Ced.

špičák také = druh holubů. Kt. VII.

špidlatit = špičatiti. Kt. III.

špidloň = člověk špidlatý, suchý Kt. VII.

špihlák = kdo rád špihlá. Kt. III.

špich = druh čepice. Vz Kt. III.

špíchat = strkati. Na již. Mor. Kt. VII.

špichél. Pobíhal tam jakési chasník s černéma fósama do špichéla. Spč. 98. — **Š.** Šatke (servíty) stočeny v takovy roztopodivny spichéle. Spč. 147.

špindračit = rýpati se v něčem. Val. Kt. VII.

špirečky = uškračená slanina. Val. Kt. VII.

špírek = rarášek, kubínek. Vz Krm. Obr. 19.

špišek = osm kop tvarůžků. Vyhl. Mal. 32.

špiterácký = bídný. To je š. život. Šmýd (Slovník).

špiteračit se = nuzovati se. Kt. III.

špiterák = špitera, bíďák, nuzák. Šmýd (Slovník). Me sme Hanáce, všeci všode cezozemci só jen š-ce. Naš. XLIII. 53. 2. a. Sr. špitera = malý, slabý člověk, bíďák.

šplahat = šplhati. U Brušp. Kt. VII.

špléchnót komu co = pověděti. Vyhl. Děd. II. 224.

šplechotat = smáti se. Kdo se tomu neřehoce, nešplechoce, ten to chce. Vyhl. D. 79. Vz v Bart. šplechtat se.

šplochtat = šplúchat. V jeho útrobách š-ly už poslední zbytky nápoje. Mršt. Duš., 39.

šplúhota = pliskanice, stálý déšť. Kt. VII.

špodiant = dělník pracující v cukrovaru při spodiu. Bys. 114.

špoňka. Ta ženská má sokně samé špoňke (ublácené, ucourané). Vyhl. Ced.

šprček. Tam houfec hráčů šprtá šprčka. Mršt. Ves. V. 101.

šprlený. Š. zahrada = obehnaná plotem z latí. Hrb. Obr. 14., 66. U Bart šprlový.

šprták = nadávka. Ty šprtáku, kolohnáte, otevřdíro! Vyhl. Děd. II. 235.

šprtálka = knoflík s dírkou uprostřed, čamrha. Kaš. 97. Běhá jako š. Kt. III.

šprtka = sivá křivonoska. Kt. III.

špruček = žert. Kolk. II. 41.

šprúčit sa = prohnouti se. Kaš. 49.

špuléř = kolovrat. Flx.

špuňka = troška, kapinka. Autr. 131.

špurtovat ke druhé státní zkoušce = se dříti, studovati. Bys. Fig. 170.

šráčky též = lis na tužení tvarohu; kšandy, na nichž visí ženská spodnička. Vyhl. Ced.

šrajdat se = kulhati, pajdati. Kt. III.

šrajdavý = kulhavý, pajdavý. Kt. III.

šrákavec, šrajdoň = člověk šrákavý. Vz násl. šrákavý.

šrákavý = člověk špatné chůze, který dělá dlouhé kroky a při tom hlavu nachyluje. Vyhl. Ced.

šréga. De to šrégó (na křivo). Vyhl. Ced.

šromotit = křičeti. Kolk. II. 41. Žena doma šromotila. Vyhl. Vys. 19.

šrotovat = rychle mluviti. Kolk. II. 41.

šrúfečka = dýmka. Kt. VII.

šrúfek = matice šroubová i šroub. Folp. b. 20. a.

šrumpla = nepořádná ženská, Schrumbel. Folp. b. 20. a.

šrůtka svalná = zpropitné pivákům za dovoz piva. Gl., Vyhl. Ced.

šrůtky = červené hanácké kalhoty. Kř. Han. 66.

šťab zaječí = šťovík; šťab kobylí = merlík. Flx., Kt. III. Vz ščab.

štáfek = kousek (pole). Tam má š. Naš. XLIV. 6. 1. d. Až shltneš pár štáfků sladkýho úřadování. Vyhl. Vys. 93.

štafetářka = klepna. Kt. VII.

šťaklík = klacík. Kald. II. Zdrbn. šťakel.

štakýl = ščakýl. Mršt. Ves. I. 367.

šťarák, vz v Bart. šparák.

šťáral. Nedožiré, ty šťárale! Naš. XLIV. 6. 1. d. Vz v Bart. šťárała.

šťárat = drážditi, popichovati. Bys. Fig. 302.

štěble, ete = malá rybka. Laš. Kt. VII.

štěbračky = střevíce doma nošené. Val. Vck.

štěbrat — štípati. Kt. III.

štechovat, štychovat komu = doprovázeti. Tem zpěvákóm kdose štechoval na klapiture (klavíru). Spč. 128. — se s kým oč = sázeti se. Bys. Fig. 261.

štěkýňat = velice křičeti, vaditi se. Val. Kt. VII.

štěpák = hranatá, kamenná láhev na vodu. Strážň. na Mor. List. fil. 1909. 313. Sr. u Bart. řepák.

štěpán = křížala. Vyhl. R. 68., 69.

štěpánový = křížalový. Š. polévka. Vyhl. R. 68., 69. Vz štěpán.

štěpůvka = štěpovaná neštovice. Na Hané. Kt. VII.

štěrchání. Korba v řehotu a š. sladěných brnkáčů jen letěla. Mršt. Ves. III. 47.

štěrkat = cinkati, chřestiti. Od zimy zuby štěrkají. — **Š.** = žvástati. Opav. Kt. III.

štičkat koho = štípati. Horen. 99.

štift = nemocnice. Bys. Fig. 191.

štikaný = vroubkovaný. Kt. III.

štípa = louč. Zapal novú štípu. Kldu. 14. — Š. = poleno. Ale štípnutou (ukradenou) štípu přece nepustil. Mršt. Ves. V. 31.

štípit = očkovati. Flx.

štipka = oštěp. Kt. VII. Také = křížalka; škvor, uchavec. Kt. III.

štíplavina = štíplavá chuť. Slez. Kt. VII.

štiřikotat. Hejno vlaštovic štiřikotalo. Kald. 42.

štířit se = šklebiti se. Hlavu (zabitého) dal do okna, aby zuby její štířily se do světa. Vyhl. D. 134.

štirka = pokrm. Vejce se vlije do mouky, rozetře se a míchanina vlije se do vody, pak se omastí. Vyhl. Slz. 34.

štitrovo = štitroba, lačný žaludek. Píti pivo na š-vo. Kt. III.

štiv = šťovík. Kald. 6. Vz ščiv.

štóček. Skópila celé š. plátna (asi 25 loket). Vyhl. Ced.

štofka = vlněná sukně. Hrb. Obr. 28.

šťouplý = hubený v obličeji. Olom. Kt. III. Vz ščouplý.

štráčky = šráky pod koryto, pod necky. Kt. VII.

štraficír ve dvoře (nejvyšší dělník jako: poklasný, dráb). Hlavn. Kr. 65.

štrachajdla. Magoróny posypány štrachajdló. Naš. XLIII. 143. 1. a.

štrachanda = toulka, zálety. Vyhl. Ced.

štráche = divy, zázraky. To só š.! Bys. Fig. 302.

štramák = člověk parádivý, vychloubavý. Vyhl. Ced.

štramberský. Š. ucho = kornoutovitý perník. Flx. Š. trouba (kulatá věž).

štranek = provaz, z něm. Strang. Folp. b. 20. b.

štrcanec = drcanec. Olom. Kt. III.

štréchať = vléci, dotýkati se, z něm. streichen. Štréchal ohlávkami po rose. Vyhl. D. 156.

štréchový, z něm. Streich. — Š. basa dřevěná. š. muzika. Naš. XLII. 101. 1. a.

štrempel = štempl. Naš. XLII. 101. 1. b.

štrocilka = podlouhlý pecínek chleba z posledního těsta, místy trucilka. Přidám štrocilko chleba. Vyhl. Alb. 70.

štros = hlupák. Regál.

štrych = žert. Vyhl. Děd. II. 224. Nedělám štrychu, do opravde to meslím. Vyhl. Alb. 69.

štrymák = jméno volské. Kt. VII.

štrymula = jméno kravské. Kt. VII.

študlečisko = jeteliště. Opav. Kt. III. Vz ščudlek.

študlek, študlovina = jetel. Opav. Přib. Kt. III. Vz ščudlek, ščudlovina.

študýrka = studování, učení. Rud. 16.

štuchat se s čím = lopotně něco pracovati. Na Hané. Kt. VII.

šťukat, šťuknút = škytati. Mršt. Duš. 89.

šťukľa = mrzout, člověk mumlavý. Olom. Kt. III.

šťuklat = hubovati. Olom. Kt. III.

šťuklina = žena mumlavá, mrzutá. Olom, Kt. III.

štukýcat = škytati. Kt. VII. Vz ščukat.

šťupka = slina? Utřela si šťupku na rtech a začala (mluviti). Mršt. Ves. VI. 91.

šťúr = mlok zemní; krtonožka. Flx.

šťúřit se = štířiti, smáti se. Flx.

štverka = čtyrák (měděný peníz). Hoch. 133.; čtyřvěderní sud. Val. Kt. VII.

štvrť = čtvrtina gruntu. Přik. 64.

štvrťák. Dal si nalit š. kořalky. Kaš. 80.

štvrtnica piva = asi vědro, Bys. Fig. 261.

štvrtník = méně než sedlák a více než chalupník, vlastník štvrti, Bys. Fig. 60., čtvrtlánu. Přik. Nov. 113.

štyblata = boty. Kaš. 119.

štychar = rýč. z něm. stechen. Folp. b. 20. b.

štychavka = motyka. Folp. b. 20. b. Vz předcház.

štychovat se = dopalovati se, v práci se předbíhati. Hlavn. Kt. Kt. 126., Vyhl. Ced. Vz štechovat.

štychpán = mrtvá kosť u koně. Kolk. II. 41.

po **štyřnu** (po čtyřech) lezu z lesa. Kldu. 83.

šuba na horelku. Vz baba.

šubačka = šlehání, šlehačka, šlahačka. Kt. III.

šubat = šibati Kt. III.

šubíř = retka (hřeben). Kt. VII.

šublikat = šoustati po něčem, nohama po podlaze. Máma mydlí a a já také šublikal. Vyhl. R. 86.

šubra = nečistá ženská. Folp. b. 20. b.

šubrat se = mazati se. Folp. b. 20. b.

šuda = kdo rád šudí (šidí). Kt. III.

šudlič = kdo šudlí. Kt. VII.

šudlit = věchtem n. hadrem drhnouti. U Bzence. Kt. VII.

šufan = žufan, naběračka na polévku. Vz Kt. III.

šugár = kytka dlouhých vlasů na bič. Kt. VII.

šuchnút komu co = pošeptati. Krm. Obr. 142.

šuchotat = pomalu jíti. Nár. věst. V. 20.

šuchtit se = šukati, kutiti. Kt. VII.

šukaňa = ovce pozadu chodící. Kt. VII.

šulačka = děvče, které šoulá t. j. soukennicky loky ku přízi spojuje. Slez. Kt. III.

šulaja = sprostá kořalka. Folp. b. 20. b.

šulanec, žulanec = něco uhněteného. Folp. b. 20. b.

šulec = veliký kus něčeho ošoulaného. Kt. VII.

šulek také pouzdro. Š. na brejle. Drahan. Kt. III.

šufrňácký, vz šulfrňák. Gl.

šulfrňák = okresní školní dozorce. Vyhl. Vys. 32. — **Š.** = přívrženec šulfrajnu. Vyhl. Ced.

šuligán = prohnaný člověk. Flx.

šulineček = malíček (prst). Vyhl. D. 9.

šumajzl = pečený hrách s ječnými kroupami. Val. Kt. VII.

šumberka = druh hrušek. Kt. VII.

šumotat = šuměti. Křidélky š. a poletovati. Bys. 23.

šumplica = hádka, svár, tahanice. Při muzice strhla se š. Naš. XLII. 101. Ib. Vz šomplica.

šundát = převzdívka škole. Folp. b. 20. b.

šup. Nemluv mi pořád do šupu = neskákej mi do řeči. Kř. Roz. I. 159. II. 125.

šupák = kdo vodí tuláky šupem, postrkem. Vyhl. Ced.

šupat po násypě = zdlouhavě, opatrně jíti. Horen. 237. Chlapčisko šupe do humna na erteple. Ib. 259. Vz šupkat. — **Š.** = mnoho a rychle jísti; seděti. Pěkně šupej = seď. Kt. III.

šupka z vajec = skořápka. Záhr. V. II.

šupotat. Po klouzačce měkce šupotají dívčí bačkorky. Mršt. Ves. II. 402.

šurga = klisna. Flx.

šuro. Židovka je šuro = šurá, šilhavá. Vyhl. Kr. 72., Slz. 261. **Š.** = křivo. Flx.

šustačka = odrhování listů turkyň. Kt. VII. Vz šóstačka.

šustat. Jeden chlapec u zdi poskakoval či šustal (při hře chlapcu). Vyhl. D. 105.

šůstka = šesták. Slám. Pl. 74.

šuška = šuškání. Kt. VII.

šušlit s kým = šeptati. Ostr. Kt. III.

šušmaľa umazanec. Kt. III.

šušnivý = umazaný, nečistý. Kt. III.

šutka. Už je jak šutky = opilý. Kt. VII.

šuto = prázdno. Má v jizbě š. Val. Kt. VII.

šuvířitý = šikmý. Slez. Kt. III.

šuvírý = šikmý. Opav. Kt. III.

švadlena = koza pěkně strakatá. Kt. VII.

švadronit = mluviti cizím jazykem, zvl. německy. Vyhl. Ced.

švadyrovat = běžeti, zvl. o dětech, lezou-li rychle čtvernožky. Val. Kt. VII.

švagrina = švagrová. Preis. 94.

švách = puklina. Š. na poli od horka. Val. Kt. VII.

švajdák = kdo šmatlá. Kolk. II. 41.

švalek = mužský plodící úd; žvanec. Kt. VII.

švalenec = švalek. Kt. VII.

švancar = sekera bradatice, švančara. Nár. věst. V. 20.

švanďák = kos, chlapík. Vz Kt. III.

švandlavý =? Folp. a. 30. a.

švandrkat = žvaniti. Sušil. Pís. 697.

švandrošit = žvaniti. Zlin. Kt. III.

švápat = uřezávati, uorávat. Kt. VII.

švárnit se = lichotiti se. U St. Jič. Kt. VII.

švátět = váleti, vrtiti. U Místka. Kt. III.

švatŕc = velký krajíc, vz vatŕc. Folp. b. 21 b.

švecírský = ševcovský. Opav. Kt. III.

švercisko = šverc. Val. Kt. VII.

švercovat = pašerovat, schwärzen. Laš., val. Kt. VII.

švercování = pašerování. Vyhl. Kr. 28.

švidravý = šilhavý. Š. figlář. Mršt. Ves. IV. 33.

švidrhoň = švidroň, šilhavec. Vyhl. D. 57.

švidroň = švirgoň.

švihavý let ptačí. Hlavn. Kr. 35.

švihlat = švihrinkat. I vrabci o něm švihlali. Mršt. Ves. I. 56.

švink = zběhlosť, zručnosť. Nemá toho švinku, aby to vykonal. Ostr. Kt. III.

švirgáň, švirgáč = šilhán. Folp. a. 28. a., Kt. VII.

švirgaňa = švirgáň. Folp. a. 28. a., Kt. VII.

švirgavý = šilhavý. Na již. Mor. Kt. VII.

švirgoň = švidroň, švirgáň. Folp. b. 28. b.

švihřink (citosl.). Švihni prutem, udělá to š. Folp. a. 56. a.

švondra = cúra, šlundra. Kt. III.

švrčina = smrčina; co jest smrkového (desky atd.). Kt. III.

švrčkovity = smrkovitý. Kt. III.

švrglačka = kvedlačka. Slez. Kt. VII.

švrkat = cvrkati. Kt. III.

švrkový = smrkový. Slez. Kt. III.

švrlukat = švrlikati. Kt. VII.

švorverk = beran (stroj). Tým švorverkem tlučú na kuly. Kaš. 97.

švrkový = smrkový. Vyhl. Slz. 227. Vz v Bart. švrk.

švrlák = vařečka. Flx.

švrůbek. Š-ky ovoce nezrostlé. To sou jenom samé š. (jablka, hrušky). Kt. III.

švýcar také = šafář. Kt. III.

švýhat = kulhati; šmatlati. Kt. VII.

švýhavý = kulhavý. Kt. VII.

T., Ť.

tabáková = přestávka při poutích, kdy mužové mohou si zakouřiti. Vyhl. Ced.

tackat = obníčkovat; ječmen, pohanku, oves do táček vázati. Val. Kt. VII.

tacle = krajky u šatky, Tatze. Folp. b. 20. b. Okraj rukávů vyšívaný nebo krajkami ozdobený. Hrb. Obr. 28.

táčky. Rukávce ženské šité na táčky (natáhnuté z jednoho plátna). Vyhl. Děd. II. 185.

taframente taframenské! Vyhl. Děd. II. 32.

táha = tahání, tah. Ten kuň je dobrý do táhy, do tažby. U Olom. Kt. IV.

tahón = smyčka, poutko. Bote só hotovy, ale ešče chebí kůže na tahóne. Naš. XLII. 146. 1. b.

tahtovat = potěžkávati. U Opavy. Kt. VII.

tajemstvený = tajemný. Kt. VII.

taklek = takhle. Za staréch časů bévalo t. Vyhl. Děd. I. 160.

takový. Takových peněz sem ešče v ruce neměl = tolik. Kaš. 82.

tál = věno, z něm. Theil. Folp. b. 20. b.

ťalamba = ďunďala, člověk neohrabaný. U Opav. Kt. IV.

talijánský. Talijánská, talijánka = viržinka. Přik. Nov. 113., Spč. 16.

talíř = kopretina (rostl.). Vyhl. Mal. 112.

tamoceľ. Z t. = z tam odtud. Val. Kt. VII.

tanečnice = taneční místnosť. Naš. XLII. 101. 1. b.

tanu = inu, ovšem. Vz Kt. VII.

tanuškat = tančiti (v dětské řeči). Kt. VII.

ťápala = člověk pomalu chodící. Folp. a. 28. a., Vyhl. Ced., Kt. IV.

ťapaňa = nešikovné děvče. Kolk. II. 41.

ťápanec = něco rozťápnutého, ku př. kravinec. Kt. VII.

ťápanica = ťápačka. Kt. VII.

tárat také = tlíti. Val. Kt. VII.

tarča = huba, ústa. A začne nadirat tarčo. Spč. 100. Vz vlápnót, kukaňa. = **T.** — místo prázdné. Tam sú tarče, Hrb. Děd. 14.

tarkavět = kaziti se, černati, ku př. o bramborách. Val. Kt. VII. 1391.

tartas = křik. To tam byl t. Mršt. Ves. IV. 10.

tasit se k někomu = míti se k němu. Kt. VII.

taške, tašky = hanácké jídlo. Nudlove vyvalené těsto se posypalo krupicí, svinulo, pokrájelo na čtvrtečky (tašky), uvařilo a potom omastilo. Vyhl. Ced., Mal. 112.

táta. Starý t. = děd. V Podluží. Kt. VII.

tatarský = obrovský. Kt. VII.

tatěk, ťatulek, tatěnko = otec, tatík. Naš. XLII. 62. 1. d., Krm. Dol. 19.

tatíček = otec; hospodář; stařec. Val. Kt. VII.

tažba = tahání. Do tažbe só jako oheň (koně). Vyhl. Alb. 78. Vz Táha.

teatrnica = herečka. Spč. 88.

tehdová, tehdové = tehdy. T. řekl. Kř. Roz. 5., Spč. 19., Vyhl. Děd. I. 7.

těľa = tele. Vyhl. Kř. 48.

tele = tolik. Abyste měl tele kopeček, vele (kolik) v tým věnečku zrneček. Vyhl. Prus. 57.

tělistý = tělnatý. Laš. Kt. VII.

telit. Když Nejezchleba předčasně telil = když se mu kráva předčasně telila. Vyhl. Ced.

tenčica také = tenká tesačka tesařská. U Strážn. Kt. IV.

tentodňový = všední. Flx.

tentotit, tentovat jest přílepek, kde člověk neví, kterého slova by nejlépe někde užil. Musíme to nějak t., aby ten chlapec prošel. Obecný lid užívá někdy tohoto slova eufemisticky m.: scáti atd. Byl jsem t. On ji tentoval (tělesně s ní obcoval). Kt. VII.

teplík = teplý pramen. Ostrv. Kt. IV.

terazný = nynější. Kt. VII.

terentit = hubovati (maď.). Mršt. Ves. III. 80.

těrchavý = těžký, obtížný. Folp. b. 20. a., Mršt. Ves. V. 14. Sr. těrcha = tíže.

teskeň = tesknice, touha po vlasti. Val. Kt. IV.

tesknoba = tesknota, tesknosť. Horen. 147.

tešinka = červený brambor. Místek. Kt. IV.

tíhoba = tíž, obtíž. Kaš. 54.

tímnavý = drobet tmavý. Ostrv. Kt. IV.

tisarka, ćisarka — císařská silnice; druh hrušek. Slez. Kt. IV.

tisat = tlačiti, dotýkati se. Tisáli (mlž) róžkami do hlavy. Krm. Obr. 126. Sr. tisnút.

tístko = kvásek. Kt. IV. U Přerova = kus těsta vyváleného na nudle. Zdrobnělé od „těsto". Mal.

tížet = těžiti z něčeho; t. si = shledávati těžkým. Mal., Čes. l. VI. 76.

tľámat = žvýkati, jísti. Kt. IV.

tľápat = mnoho jísti; tlampati. Kt. IV.

tleskaľa = tlachal. Kt. IV.

tlolka = tlelka, ztyřelé dřevo. Ostrv. Kt. IV.

tloušť = množství. T. ovec. Val. Kt. VII.

tlukat se = potloukati se: Kt. IV.

tlustý Jan = bažanka (rostl.). Má tlusté listy. Dobytek jím se nenadýmá. Naš. XLII. 49. 2. c.

tmok = báječný had se zlatou korunkou, který, kam se plazí, vše pálí. Hledí zabočeně jako t. (smok = škaredě). Laš. Kt. VII.

tocmož = sedum acre (rostl.). Vyhl. Mal. 112.

točení = závrať. Tož dyš to takové t. na mňa ide. Kaš. 97., 109.

ťófar = jemná hlína, z níž se dělaly talíře, skleničky. Vyhl. Ced.

ťófarový. T. talíře, skleničky. Vyhl. Ced., Nár. věst. V. 20.

tojiz = totiž. Kt. VII.

tolačet se s kým: s chasó = toulati se. Vyhl. Děd. I. 85.

toliňunký = maličký. Krm. Venk. 56.

toliž = tolik. Dostal t. vajec. Mršt. Ves. VI. 12.

tma = příslovce původu substantivního, kompar. tmější. Sr. Kaš. 53.

Tomala = Tomáš (opovržlivě). Na již. Mor. Kt. IV.

toňavý = stinný. Kt. VII.

top = topení. Má mu dávat t. do výměnku. Slez. Kt. IV.

topená. Na topenou tam nepojede (se utopit). Slám. Pl. 102.

topľák = dupľák, dvoulitr. Dát komu t. piva do roke (ruky). Naš. XLIV. 105. 1. b.

topolina = topolí, topolčina. Laš. Kt. VII.

tořánek = nátržník, erigeron acre, čarodějná květina. Přík. Nov. 113.

torka = trnka. Vyhl. Slz. 276.

torkeň = kukuřice. Vyhl. Mal. 112. Vz v Bart. turkyň.

totat = troubiti. Přík. Nov. 113. Pastéř totá a te (ty) ležíš natáhnotá. Naš. XLIII. 143. 1. c.

totě = toto! Val. Kt. VII.

toťka = zde; nedávno. Na Hané. Kt. VII.

totkaj = tu, zde. Horen. 6., Kt. VII.

toufar, ťófar = dílo hrnčířské. Kt. IV.

toufarový, ťófarový. T. talíř, mísa. Kt. IV. Vz toufar.

toulačka = toulání. Kt. VII.

tovarych = práce na panském. Folp. b. 21. a.

tózinke = tuze. T. dobře s někým se pořádat (srovnávat). Hlavn. Kr. 112.

tr' = trh. V tr' chodit. Spč. 49. Jel *na tr.* Naš. XLIV. 108. 1. b.

tračit = zatáhnouti (cestu). Kt. VII.

trafsko, travsko = špatná tráva. Kaš. 52.

tragačkář = kdo dělá tragače. Kt. VII.

tragačník = kdo jezdí s tragačem. Hrb. Obr. 266.

tragár = podreštovník ve stropu. Kt. IV.

tragat se s čím = tahati se; t. se do noci = toulati se. Kt. IV.

trampolampolka = tanec. Vyhl. Děd. II. 233.

trantýrovat. Muž musí t. (tančiti, skákati), jak ona zapíská. Mršt. Ves. VI. 19. — **T.** = vrávorati. Kolk. II. 41.

trápení = kořalka. Folp. b. 21. a.

třasavka = bahno. Kt. IV.

třaslavica = třeslička.

travsko = plevel v obilí. Kt. VII. Vz trafsko.

trc = strk, rána, prd. Kt. IV.

trcat = drobným krokem běhati; prděti. Kt. IV.

trcek. Běžet trčkem = klusem, klusati; střízlík pták. Kt. IV.

trcna = stará ženská, stará kráva. Kojet. Kt. IV.

trčák = místo, kde kdo trčí. Trčí tam jak na trčáku. Kolk. I. 15. Sr. čučák.

trčka = trkání. Kt. VII.

trdlavý krok = hopkující. Ostrv. Kt. IV.

trdlena = ženská, která ráda sebou trdluje, ráda tancuje. Kt. IV.

trdlit, trdlovat, trotteln; se = strkaje se nemotorně tančiti. Ostrv. Kt. IV.; s něčím nemotorně se namáhat. Mal.

trefa. Měla tref moc = nabídek k sňatku. Kaš. 110. — **T.** = příležitosť. Neměl sem trefu k vám přijít. Kt. VII.

trefovat se = líbiti se. Jim naše řeč netrefovala. Vyhl. Děd. I. 22.

trenter = keser. Přišel jak s trenterem = hned. Kolk. II. 41.

třepilata = opatrný na krejcar. Vyhl. D. 59.

třeskoň = kdo mnoho třeská, žvástá. Kt. VII.

třeskúcí zimnice (třese-li nemocným). Krm. Dol. 58.

treskutka = planá trnka. Vyhl. Slz. 45.

třeslička, třaslavica = přeslička. Naš. XLIII. 49. 2. c.

treščet = třeskati, praskati. Lávka pod námi trešči. Slz. Kt. IV.

třeť = třetina. Kt. VII.

třeťorocký = tříroký. Val. Kt. VII.

tréuch = trojuška, ruská čepice s třemi uchy (klapkami). Kt. VII.

trháček = šnurka, na níž byla ženská košile, sahající nad pasem jen pod prsa, uvázána; košile sama slula trhačena. Vyhl. Děd. II. 185. — **T-čky** připínají se do čtyř cípů travnice, aby se mohla zavázati. Vyhl. Ced.

trhačena, vz předcház. trháček.

trhačka = trhák, tráka, tráčka, cíp u plachty. Kt. VII.

trhavý také = nepokojný. U Olom. Kt. IV.

trhlavý = trhlý, tržný. Slez. Kt. IV.

třicolka = deska na tři palce tlustá. Vyhl. Ced.

tříčtvrtka = ovce, která dává na jedno dojení $^3/_4$ žejdlíku mléka. Krm. Dol. 12.

třímat se čeho = držeti se. Více se třímal kalendára. Hlavn. Kr. 155.

tříšť = led roztříštěný. T. pluje po Moravě. Vyhl. Ced.

třítka = opleta, oštěra, mrzutosť. Val. Kt. VII. 1394.

třitý = třený. Kaš. 66.

trkáč = roh. T. kozílka. Mršt. Ves. VIII. 84.

trklica = kořalka. Na již. Mor. Kt. VII.

trmanit = promrhávati. T. statek. Ostrv. Kt. IV.

trmázgat sa = trmácetі se. Kaš. 97.

trnčený = mazaný trnkami (povidly). T. vdolek. Vyhl. Mal. 9.

trnčoví = trnkové, švestkové stromy. Zahrada vysázená t-vím. Kt. IV.

trnkovica = povidla ve sladkém mléce syrovém rozředěná. Kt. IV.

trnka. V trnke (trnky) rok, ve kterém se urodilo mnoho trnek, což bývá zřídka. Odtud: Neviděl sem ho jak v t. rok (dávno). Kt. VII., IV. 188.

tróbeľa = hlupák. Kř. Roz. II. 3., Kt. VII. 1394.

tróbka. Tróbku koudele, mouky, mastného dostávala chudá nevěsta od selek. Vyhl. Děd. II. 130.

tróď = práchnivé dřevo. Vyhl. Ced.

trocha. Dal sem mu trochu večeře, nocleh a trochu teho snídaní. Vyhl. Ced.

trojačke = druh buchet. Vyhl. Mal. 142.

trojčák = trojitý lístek vyšívaný. Naš. XLII. 118. 1. c.

trojice, rostl. Květ trojice vyhání pot. Vyhl. Mal. 112.

trojička trojramenný svícen velikonoční. Vyhl. Ced.

trojka = mouka snědši, horši. Vyhl. R. 87.

trokař = kdo dělá troky (necky). Vyhl. Mal. 101.

trokařství = řemeslo trokařů. Vyhl. Mal. 101.

troskavec, truskavec, polygonum aviculare (rostl.). Je proti krvetoku. Vyhl. Mal. 112.

trout = škodlivý hmyz na zelných hlávkách. Kt. IV.

trpák (pták). Trpáci také na jaře dědinu opouštějí a volají trotrotro. Vyhl. Mal. 116.

trpil = chocholouš samec; trpilka, jeho samice. Kt. VII.

trpkatý = trpkavý. Kt. VII.

trpkavý = natrpklý. Kaš. 51., 52.

trplivivosť = trpělivosť. Bys. 165.

trt. Ani trt, ani trteček = docela nic. Folp. a. 56. a.; b. 21. a.

třtinka = španělský rákos. Flx.

trtoň = hlupák. Folp. b. 21. a.

trtuša, trtulena = klevetnice. Nebajej jako nějaká t. Vyhl. Jař. 100. Vz v Bart. trtula.

trubika = jméno krav. Kt. VII.

trúbský. Ty trúbo trúbská (nadávka)!

trubství, trubstvo = hlouposť. Kt. VII.

trucel = truskavec (jahoda). Val. Kt. IV.

trúd = včelí trubec. Kaš. 97. Dyš si trúdy zasaďá. Kaš. 134. U Bart. trut. — **T.** = puchr. Kald. 7.

trúchlina = zetlenina. Kt. VII.

trumbón = hudební nástroj. Naš. XLII. 101. 1. a.

trumpeta. To je takové t. = piják. Vyhl. Ced.

trunda = trumbela. Kt. IV.

trupan = nemotorná buchta. Napekla t-nů. Kt. VII.

trus = šedé péro kudrnaté na levé straně klobouku. Vyhl. Děd. II. 119.

trutina = jed. Flx., Kt. IV. — **T.** = zlé dítě. Kt. VII.

truxa = hlupák. Kt. VII.

tryna = zlá ženská hašteřivá. Vyhl. Ced.

tržitba = tržení (peněz). Kt. VII.

tržný = kvapný. T. pasák. Horen. 266., 321.

túčka = dřevěný hmoždíř na mák. Jihových. Mor. Kt. VII.

tučný muž = rozchodník velký, (rostl.) Naš. XLIII. 49. 2. d.

tudkaj = zde. T. pan hučitel može říci. Mršt. Ves. II. 535.

tuhý. Tuhá děvčina = tělnatá, silná. Vyhl. Ced.

tubačka = druh sluky. Vz Kt. IV.

ťukačka = hra o knoflíky, o krejcary, ťukání knoflíky, krejcary do zdi. Hrb. Dt. 33.

ťukotat = ťukati. Kt. VII.

túfarňa = továrna na hrnčířské zboží. Kt. VI. Vz tófar.

túfarnický = hrnčířský. Kt. IV.

túfarový, vz toufarový.

ťuhýk také = hlupák. U Olom. Kt. IV.

tukr = koštěř. Folp. b. 21. a.

ťulák = hlupák. Kt. VII.

tulala = tulačka. Noční t. Hlavn. Kr. 100.

ťulala = ťululum, hlupák. Folp. b. 21. a., Kt. IV.

ťulapa = hlupák. Folp. b. 21. a., Kt. IV.

tuličky = měsíček, calendula off., rostl. Slez. Kt. IV.

tulipán = kosníkovité šňůrečkování na zadní straně korduly mužské. Kt. VII. 1394.

ťulpa, ťulpas = hlupák. Kt. IV.

tum = dóm, kostel. Brněnský tum. Spč. 122., Bys. 165. Na tumě byli mladí ze semináře. Kř. Roz. II. 201.

tumrle = kolotoč. Kolk. II. 41.

tuná = tam. Škoda, že s nimi nebyl tuná Pražma. Slám. Lys. 231.

tuoteľ = odtud. Poďme t. Laš. Kt. VII.

ťupat také = seděti (o dětech). Kt. IV.

tuplák = dvoulitr. Bys. 165.

tuplúfka = dvojité podešvy, podrážky. Bys. 165.

ťupnút = zaklepati. U Místka. Kt. IV.

turčí = turčání (u Bart.)? Vz čiřinčivý.

turčiny = karafiáty. Vyhl. Mal. 113.

turečizňa = turecká země. Kaš. 55., Kt. VII. 1394. V Bart. turčizna.

turkyňáč, jídlo z turkyň. Bys. Ven. 66.

turlíkat = pískati. Slez. Kt. IV.

ťuťa také = člověk dobrý, dobrák. Kt. IV.

tutaj = zde. Ostrv. Kt. IV.

tutání. Táhlé t. zbojnického rohu. Hlavn. Kr. 35.

tutat = píti (o dětech). Kt. IV.

tutěna, tutěnka = slabá, dobrá ženská. Kt. VII.

tutička. Máme chlíveček, ten chlíveček je plný červených tutiček, když mezi ně černý kohout vletí, všecky je vyžene (pec, uhlí, pohřeblo). Kt VII.

tuťka = lichotné jméno slepic, vz tuťa. Kt. VII.

tvaro' = tvaroh. Kř. Roz. I. 74., II. 58.

tvaroh = sýr. Na Val., na Hané Kt. VII.

tvarůžke, vz cigánský. — **T.** = hladké, zploštělé brambory, kuláče, Flx.; plod slezu, svlačce; druh hrušek. Kt. IV.

tvořidlo = formička na sýr. Vyhl. Ced.

tvrdníček = mochna stříbrná, rostl. Vyhl. Mal. 113.

tvrzení = motouz na zavazování břemen na zádech. Dívky s travnicemi a tvrzením spěchají na trávu. Bys. 139. Úzká a dlouhá páska z motouzu. Mal.

tvrzoba = tvrdosť. Val. Kt. VII.

týcnút = drcnouti, ďubnouti. Slez. Kt. IV.

tyčeti = trčeti, vězeti. Slez. Kt. IV.

týčka = drobné, kulaté, sladké jablko. Val. Kt. VII.

tydlikat na píščelku. Nár. Věst. V. 20.

tygr = jméno psí. Vyhl. Mal. 128.

týkový = tyčkový. Kt. IV.

tykva, tykvica = druh hrušek. Kt. VII.

týlí = týlec u nože. Čes. l. X. 31.

tylko = toliko. Nár. věst. V. 20.

týloň = kdo má široké týlo. Kt. IV.

tynkat = cinkat. Slez. Kt. VII.

tynky = cinky. T. dělá kovář na kovadlině. Slez. Kt. VII. Sr. tynkat.

tyntych = dírkované plátno, látka na závoje; závoj (dünnes Tuch). Bys. Fig. 302.

tyračka = tyrajka. Kt. IV.

tyras = jméno psí. Vyhl. Mal. 128.

tyrolka = jméno krav. Vyhl. Mal. 128.

tytlat = špiniti, mazati. Slez. Kt. IV.

tytlék = puntík. Máš pravdu na tytlék. Vyhl. Mal. 93.

tytuň, tutoň, z tur. = kuřlavý tabák. Kt. IV.

U.

ubabrat = ukáleti. Kt. IV.

ubácat = ubiti. U Olom. Kt. IV.

ubazgrat = umazati. Opav. Kt. IV.

ubečenec = fňuče (dítě). Opav. Kt. IV.

úběl také = smetana. Kt. IV.

ubezhóněný = klidný. Esli já možu mět chvilku u-nú? Uh. Brod. Gl.

ubezhónit se = uklidniti se. Skoro-li se u-níš? Uh. Brod. Gl.

ublbaný. Ublbané šišky (knedlíky). Kt. IV. Vz ublbat.

ublbat se = převařiti se, dokud voda klokočem vře, dělajíc bl bl bl. Kt. IV.

ublinkaný také = kdo očima blinká, mžourá, ospale hledí. Kt. IV.

ublížený. Má v sobě u-né (od práce natážky). Kt. VII.

ubožit koho také = učiniti nešťastným. Folp. b. 21. a.

ubrknút = odletěti. Chrúst chtěl u. Kald. 28.

ubřuňkaný = nevrlý (o dětech). U Olom. Kt. IV.

ubrus = látka lněná bílá s bílými vetkanými květy. Vyhl. Slez. 195.

ubúřenec = bručoun. Slez. Kt. VII.

ucancaný = poslintaný, umokřený. U Uh. Hrad. Kt. IV.

ucancat = poslintati, pomokřiti. U Uh. Hrad. Kt. IV.

ucandat, učvandat se = ucourati se. Kt. IV.

ucapaný = blátem postříkaný. Kt. IV.

ucapat se = blátem se postříkati. Kt. IV.

ucapkaný = drobnou chůzí unavený. Na již. Mor. Kt. VII.

ucapkat se = drobnou chůzí se unaviti. Na již. Mor. Kt. VII.

ucasnút, ucasnovat se = unaviti se. Kt. IV.

ucebený = ubřečený. U. dítě. Zlínský. Kt. IV.

ucmurat = umazati. Laš. Kt. VII.

ucný = kdo rád hostí. Autr. 131.

ucrkaný. U. kalhoty = poscané. Ostrv. Kt. IV.

ucrkat komu co = odliti crčkem. Kt. IV.

úcta = čepení nevěsty; hostina při čepení. Kt. VII.

uctivosť také = hostina. U Brušp. Kt. IV.

ucumplat = ucourati, utahati. U. šaty v blatě. Kt. VII.

ucundrat = ušpiniti, utahati. Kt. IV.

ucvachat se = unaviti, utrmáceti se. Olom. Kt. IV.

učačňaný = hodně ušplíchaný. U. housata. Kt. VII.

učáknút, uščáknút = ucvrknouti. Na vých. Mor. Kt. IV.

učantat, ušantat = ušoustati. Ostrv. Kt. IV.

učapnút = usednouti. Kura učapla. Ostrv. Kt. IV.

učapotaný = ubrouzdaný od bláta. Uh. Brod. Gl.

účastlivý = účastný. Kt. VII.

učbový = co se týče učby, učení. Kt. VII.

učiřovat se = uščuřovat se, usmívati se. Hrb. Dt. 50.

učmýrat = pomazati. Kt. VII.

účtář = účetník. Kt. IV.

učučat se = utišiti se. Folp. a. 50. a. Sr. učučit se. Folp. b. 21. a.

učúhat = učíhati. Ostrv. Kt. IV.

učujný = kdo všecko učuje, kde se co hne. Ostrv. Kt. IV.

učundrat = klouzáním led uhladiti. Ostrv. Kt. IV.

učváchaný = umáchaný. Kt. IV.

učvandat = ucandati. Kt. IV.

uďam = silák, obr. Přik. Nov. 113., Mal. Silný, zavalitý a často i nečistý nemotora. Deš to děfčesko je takové aďam ušpiněné. Mal.

udánlevý = domnělý. Bys. 152.

udělaný také = umdlený, nadělaný (Přer.). Olom. Kt. IV.

udíravý = kdo udírá, co komu může. U. žid. Kt. IV.

udlachmaný = ušlapaný. V zahradě je vše u-né. Kt. IV.

udlachmit = zabiti. Laš. Kt. VII.

udobytelný = dobytelný. Dary u. Kt. VII.

udočkavý = trpělivý. Kt. VII.

udrahnút, udražet = státi se dražším. Kt. VII.

udrchat koho za vlasy = kudliti. Kt. VII.

udřímanec = udřímaný. Již. Mor. Kt. VII.

udřímaný = ospalý. Kt. IV.

udrpnút = udrobiti. Slez. Kt. IV.

uduckaný = pevně udupaný, zatlučený. Kt. IV.

uduckat = pevně udupati, zatlouci. Kt. IV.

ududat se = zašmourati se (ve tváři. O dětech). Kt. IV.
ududlaný = mrzutý. Chodí celý u-ný. Kt. IV., Vyhl. Ced.
udundat se = opiti se. Folp. a. 50. a., b. 21. a.
udušlivý = dušný. Slez. Kt. IV.
udůvěřit koho = ubezpečiti. Kt. IV.
udžgat = ucpati. Kt. IV.
udžgún = nedosyta. Kt. IV.
uflinkat koho = zpohlavkovati. Kt. IV.
ufňákaný = uplakaný. U. dítě (které pořád fňáká). Kt. IV.
ufrflanec = usmrkanec. Horen. 110.
ufujat = přiváti. Vítr ufujal záveje. Ostr. Kt. IV.
ugabit = umámiti. Kt. IV.
ugajdat = unaviti, utýrati. Při žernách se ugajdal. Ostr. Kt. IV.
uganěný = žvanil. Slez. Kt. VII.
ugazdovat si co = uhospodařiti. Kt. IV.
ugizdit = umazati. Kt. IV.
uglurat = umíchati. Kt. IV.
ugňávit = rozmačkati. U Místka. Kt. IV.
ugotovat = uhotoviti, vystrojiti. Vyhl. Slez. 129.
ugrcat, ukrcat = plivati. Ostr. Kt. IV.
ugryndanec = uslintanec. Kt. IV.
ugryndaný = uslintaný. Kt. IV.
ugryndat se = uslintati se. Kt. IV.
uh = luh. Kaš. 18.
uhálat koho = uspati. Uh. Hrad. Kt. IV.
uháněť se oč = ucházeti se. Kt. VII.
uharka, oharek = okurka. Kt. IV.
uharkový = okurkový. Kt. IV.
uhatlat = namazati, naškrábati. Uhatlané písmo = hatlanina. Ostr. Kt. IV.
uhlobit = zaraziti. Kůl v zemi taranem u. Kt. IV.
uhnalec = dítě nemanželské. Kt. IV.
uhorčit = zahříti. Topením co u. Kt. IV.

uhospodovat koho kde = v hospodě ubytovati. Uh. Hrad. Kt. IV.
uhostinný = pohostinný. Kt. IV.
uhřasnút = ustrnouti. Kt. VII.
uhrdlačit = utrmáceti. U. koho prací. Kt. IV.
uhřejbat = uhrýzti. Olom. Kt. IV.
uhřešenec = kdo mnoho hřeší, kleje. Kt. VII.
uhrknút = úprkem padnouti, od-, vypadnouti. Hrách uhrkl z hrnce, jak ním trkl. Kt. IV.
uhřot = uhříti. Ostr. Kt. IV.
uhúkat koho = ohlušiti, hlukem, domluvami překonati. Kt. IV.
uhunkat koho = uhoupati. Dítě na rukou u. Kt. IV.
uhuškat = uhunkat. Ostr. Kt. IV.
uchajat, uchajkat = hladěním upokojiti. Dítě u. Ostr. Kt. IV.
uchalkat = uchajat. Kt. IV.
ucháň, nadávka. Horen. 105.
uchaňkat = uchalkat. Kt. IV.
uchlachumit se = usmáti, nasmáti se. Ostr. Kt. IV.
uchlápat = zmenšovati se, ustávati (o ohni, zlosti). Autr. 131.
uchlaštit koho = udeřiti. U. koho za ucho. Kt. IV.
uchlebjat komu = lichotiti. Ostr. Kt. IV.
úchlebný = chlubný. Kt. IV.
ucho u necek, opak péra, konec necek (trok). Troky mají čtyry ucha. Vyhl. Mal. 102. — **U.** babí = jitrocel. Kt. VII.
uchrčený = dýchavičný. Slez. Kt. IV.
uchrtúsit = urdousiti. Kt. IV.
uchrustnút = ukousnouti. Ostr. Kt. IV.
uchuchlat = špatně upraviti, uvařiti. Olom. Kt. IV.
uchybat = naházeti. Kamení na hromadu u. Ostr. Kt. IV.
úchylný = povolný. Ostr. Kt. IV.
uchýtat se oč = předstihovati se v chytání. Folp. b. 21. b.
uchýtka, uchytačka. Folp. b. 21. b. Vz uchýtat se.

ujajkat se = nakvíliti se, jaj! jaj! volati. Ostr. Kt. IV.

ujco = ujec, matčin bratr. U mor. Březové. Kt. VII.

uječek = strýc, ujco. Folp. b. 21. a. Sr. ujec, ujek.

ujek = ujec. Ostr. Kt. IV.

újek = hřmot. Uh. Hrad. Kt. IV.

ujetý. Edem že je za sestrú ujetý = že za ní ujel. Kaš. 87.

ující. Je to u. = uchází to, není to právě špatné. Autr. 131.

ujitý = cestou utrmácený; ušlapaný. U. chodník. Kt. IV.

úka = louka. Kaš. 18.

ukapaný = ušpiněný. Val. Kt. VII.

ukáznit koho = do kázně dáti. Kt. IV.

úkladka = ukládání. Ú. šatů. Kt. VII.

uklápat se = ulopotiti se. Prací se u. Opav. Kt. IV.

uklót = uklnouti. Ostr. Kt. IV.

úkľudný = pokoj milující; čistý. Ostr. Kt. IV.

ukľzat, ukľznút = uklouznouti. Ostr. Kt. IV.

úkno = polní česnek. Na jihových. Mor. Kt. VII.

úkolník také = sloupec, k němuž se branka n. vrata přivírají a petlicí zastrkují. Slez. Kt. IV.

ukoprtnút = zakopnouti a upadnouti. U. na zem. Kt. IV.

úkosinový = koso ustřižený, cviklový. U. fěrtoch. Slez. Kt. VII.

ukoslat = utříti. U. si co: kalhoty (nohou do nohy tluče n. je dlouhé po zemi smýkaje), ušoustati, ušlapati). Ostrav. Kt. IV.

úkradkem stoupat = krada se. Slám. Lys. 93.

ukrňálek = ukrnělý člověk. Kt. VII.

ukrnět = uhniti. Všecky listy na zelí u-ly. Ostr. Kt. IV.

ukundaný = šoukavý, šoukala, kdo nemůže s ničím býti hotov. Slez. Kt. IV.

ukurvenec = z kurvy syn. Kt. VII.

ukurvit si ve světě dítě. Kt. VII.

ukutat = stranou smésti. U. co na hromadu. Ostr. — **se** = chůzí n. prací se unaviti. Olom. Kt. IV.

ukypaný = kypěním znečištěný. Slez. Kt. IV.

ukypat = vytékati. Kaša ukypuje z mísy. Ostr. Kt. IV.

ukysaný také = rozespalý. Kt. IV.

ulaptat se = podělati se. Kráva se u-la, má běhavku. Ostr. Kt. IV.

uléhat na koho = doléhati. Kt. VII.—Myslíš, že mne matka na sněhu uléhla (porodila)? Val. Kt. VII.

uličit = vypočísti. Až do sta u. Ostr. Kt. IV.

ulička = malá ulice; prostora mezi kamny a zdí. Krm. Obr. 142.

uliskat koho = lískovkou vybiti. Ostr. Kt. IV.

Ulіša = Julie. Na již. Mor. Kt. IV.

ulizovat se = usmívati se. Folp. b. 21. b.

ulojdaný = kdo má plno lojdů. Kt. IV. Sr. lojdaný.

uloknút = slehnouti se. Zem ulokla. Ostr. Kt. IV.

úložka = úloha; věc uložená. Kt. VII.

ulykat se čeho = dosti se toho napolykati. Kt. IV.

umáchat koho čím = ubiti. Ostr. Kt. IV.

umálit. Ona dětem neumálí (nepromine). Kt. VII. 1395.

umamrat = dosti bědákati. Kt. IV.

umaňkat co = mokrýma rukama lepkým učiniti. Kt. IV.

umazgat co = tlače namazati. Máslo na chlebě nožem u. Máslo jazykem s chleba u. (slízati). Ostr. Kt. IV.

umětok = uměták, koště. Ostr. Kt. IV.

umícat = celého zulíbati. Na již. Mor. Kt. IV.

umígat, umíhat = míháním dosíci; uletěti, zmizeti. Ostr. Kt. IV.

umínit, uménit (Přer.). Krávy umínily = dávají méně mléka. Naš. XLIV. 99. 1. d.

umítat = namítati. Oklame tě! Umítal Janošík. Slám. Lys. 35.

úmlatek = trochu umláceného obilí. Kt. VII.

umlzat = ulízati. Kt. IV.

umňačit se = dosti se nabědovati. Ostr. Kt. IV.

umorýsaný = umouněný. Kt. VII.

umřitý = umrlý. Kaš. 87.

umrlárna, umrlčín = kostnice. Kt. VII., IV.

úmrtnice = úmrtní list. Kt. VII.

umurýsat = ušpiniti. U Místka. Kt. IV.

umývačka = umývání. Kt. IV.

umžiganý, umžikaný = udřímaný, ospalý. Laš., Kt. VII.

uodřínat co čím = sříznouti, odříznouti. Ostr. Kt. IV.

uosmrdat se okolo čeho = obskakovati. Ostr. Kt. IV.

upackat = špatně udělati; ploským předmětem uplácati. Kt. IV.

upádat = stárnouti. Olom. Kt. IV.

úpadmo si nohu zlámal = pádem. Uh. Hrad. Kt. IV.

upaplat = upiplati. Na již. Mor. Kt. IV.

upaskudit = škodu udělati. Kt. IV.

upaščekovat koho = uhubovati. Ostr. Kt. IV.

upiznút koho = udeřiti. U. koho po hlavě pěsťú. Kt. IV.

upizgřený = uslintaný, ušmouraný. Kt. IV.

úplazka = rovina, nižina při úplazu. Kt. VII.

upleskaný koláč = v ruce uválený. Krm. Obr. 66.

upliskýřit se = dostati pliskýře. Noha se u-la. Ostr. Kt. IV.

uplkaný = povídavý, tlachavý. U. Káča. Vyhl. D. 59. — U. plkoš. Kt. IV.

uplohnút se = vylíhnouti se. Pod strupem se mu vši u-hly. Ostr. Kt. IV.

uplukat = umyti. Voda břehy upluče. Ostr. Kt.

uplút = odplivnouti. Uplúvá krev. Ostr. Kt. IV.

upodobat se komu = zalíbiti se. To děvče se mi u-lo. Ostr. Kt. IV.

upostarčit = stačiti. On neu-čí za mnú kosit. Ostr. Kt. IV.

upovířit se komu kde = dříve se objeviti, dříve někam přijíti, předejíti koho. Horen. 103.

uprcat = podělati, posrati. U. si kalhoty. Kt. IV.

uprděný. Co mu teho Janka vzali na vojnu, chodí jako u. (není nic po něm). Vyhl. Ced.

uprdlit se = spáliti se. Folp. b. 17. a. Sr. prdlit.

upřídit se = nadbíhati. Hodiny se o 5 minut u-ly. Ostr. Kt. IV.

upřít se čeho. Nevěděl, proč se ho u-la (nechtěla o něm nic slyšeti). Kldu. 141. (41?)

uprlený = kopřivami upálený. Jihových. Mor. Kt. VII.

uprsknút = utéci. Kt. VII.

uprtnút = zahynouti. Ten kůň mu už u-tnul. Slez. Kt. IV.

upščkat se = kýchnouti. Ostr. Kt. IV.

upucat, upuckat = zulíbati (v dětské řeči). Kt. IV.

upučit se = otlouci se (o píšťale); **u. se** = otlačiti; nasmáti se. Ostr. K. IV.

upuchřit = zpuchřelým učiniti. Voda dřevo u-chří. Ostr. Kt. IV.

upupkat se = rašiti. Stromy se u-ly. Ostr. Kt. IV.

upychlat se nad čím = zaradovati se. U Uh. Hrad. Kt. IV.

upyskat = umouniti; koho = vyhubovati. Ostr. a Opav. Kt. IV.

úřadé = obecní výbor. Folp. b. 21. b.

uřaslý = užaslý. Kaš. 41.

uřasnót = užasnouti, leknouti se. Kaš. 41., Vyhl. Ced., Kt. IV. Olom.

uráznit = urychliti. Kt. IV.

urcukovat = naléhati s křikem. Autr. 131.

určivý také = kdo rád mluví. Uh. Hrad. Kt. IV.

uřéci = uřeknouti, uřknouti. Ostr. Kt. IV.

uremtat = okousati. Zajíc omlaď u-tal. Kt. IV.

úřezek také = silné, tlusté dítě. Mají takového úřezka. Uh. Brod. Gb.

urmín = silný člověk. U Místka. Kt. IV.

uřnút = uříznouti. Uřni dubka a řni dobře. Vyhl. Prus. 67., Kt. IV.

úročnica, anthyllis vulneraria, rostl. O. pomáhá od úroků dobytčích. Kt. VII.

úrosek, órosek = malý déšť. Vyhl. Ced.

uruntovat vůz na špatné cestě = rozbiti; **koho** = hřmotně zbuditi. Ostr. Kt. IV.

urvaný také = kdo má průtrž. Ostr. Kt. IV.

urvavý = hádky milovný. Ostr. Kt. IV.

urypa = špinavý člověk. Folp. b. 21. b.

urýpaný = špinavý. Folp. b. 21. b.

uryžovat = uhraniti. Ostr. Kt. IV.

urzat = řehtati. Kůň urzá. Ostr. — **U.** = urezavěti. Ostr. Kt. IV.

usáčit se = napršeti. Už se dost usáčilo. Ostr. Kt. IV.

usádlit se = usaditi se, uvelebiti se. Kdy pak se přece u-dlíš? U-dlil se na haleně. Horen. 40. Vz sádlit se. — Kt. IV.

usáknút = uschnouti. Prádlo u-klo. Kt. IV.

usbírat = nasbírati. Di (jdi) u. hrušek. Kaš. 88.

úscestí = začátek druhé cesty. Kt. IV.

úsečný také = štípavý, kousavý. Kt. IV.

uschránit si = ušetřiti si. Folp. b. 21. b.

úskobit se = šetřiti, skrbliti. Uh. Hrad. Kt. IV.

uskominy = laskominy. Slez. Kt. VII.

usotat = unaviti. Laš. Kt. VII.

uskřítanec = dítě uskřítané, zapiplané, umazané. Kt. IV. Vz násl.

uskřítaný = uslintaný, ušmouraný, zamazaný. Kt. IV.

uskýpat = přetéci. Mléko u-lo. Ostr. Kt. IV.

usmuhat. Červenými čarami něco u. (natříti). Kt. IV.

usmušit se = smutným se státi. Kt. IV.

uspaný. Byla uspaná (spala). Horen. 241.

usraný. K vulivá u-ném (usraným) pár grécarom mě žaloval. Vyhl. Ced.

ustatý = unavený. Horen. 268.

ustibat co kam = vstrčiti. Ostrv. Kt. IV.

ustrabit se = občerstviti se. Kt. IV.

ustřapkat = ušoustati, odříti. U. kalhoty. Olom. Kt. IV.

ustřihnót si na koho = seděti na něm, pronásledovati ho; též pevně si umíniti, že něco vykoná. Vyhl. Ced.

usút = usypati. Kt. IV.

ušáček = hrnec s uchy. Autr. 131.

ušamotat se čím = unaviti se. U. se házením snopů. Ostr. Kt. IV.

ušantat = šantavou chůzí roztrhati. U. kalhoty. Ostr. Kt. IV. Vz učantat.

uščáknút = ucvrknouti. Mal.

uščibraný = umazaný. Flx.

uščibřit = ulomiti. Kt. VII.

uščikat = ulomiti. U. co odkud. Ostr. Kt. IV.

uščiřit se = usmáti se. Ostr. Kt. IV.

uščrbený = ulomený, porouchaný. U. hrnec. Val. Kt. IV.

ušípat = ušpiniti, ukáleti. Kt. IV.

uškamrat = mumlati, svou nevoli na jevo dávati. Ostr. Kt. IV.

ušklihnút = uklouznouti. Úšklihla se jí noha. Vyhl. Kr. 48.

uškňuřit se na koho = zamračiti se. Kt. IV.

uškrkat = škrkáním způsobiti. U. oheň. Ostr. Kt. IV.

uškrpat = ustrouhati, ošoustati, roztrhati (šoupaje nohama). U. podešvu. Ostr. Kt. IV.

uškúbavě = úštipně. Kt. VII.

uškuhnút = ušklihnút. Noha mi uškuhla. Kaš. 97. Sr. škuhnút.

ušlamtat = umazat. U. šat, se v blátě. Ostr. Kt. IV.
ušlundrat = ušlamtat. U. se v blátě. Kt. IV.
ušmúraný = umazaný. Kaš. 97.
ušmúrat = umazati, ušpiniti. Kt. IV.
ušnice = náušnice. Kt. VII. 1395.
ušoplstaný = odřený. U. šaty. Vyhl. Ced.
ušpajdat = vyšmatlati. Slez. Kt. VII.
úštěrb = uštěrbení, zmenšení. Kt. VII.
uštiplivý = štiplavý. U. slovo. Kt. IV.
uštúrat = okorati, vyschnouti. Olom. Kt. IV.
ušubrat = ušpiniti. Kt. IV.
ušúlaný = uválený, uhnětený. Děcka jako z tvarohu u-né. Kald. 21.
ušúlat. Vz ušúlaný, šúlat.
ušústnút = udeřiti. Folp. a. 50. a.
ušušněný = šošnivý, ušpiněný. Bys. Fig. 302.
ušušnit = umazati, ušpiniti. Olom. Kt. IV.
ušvácit = ukrojiti. Ušvácil si krajíc chleba. Kald. 17.
ušvondrat = ušlundrati, učvachati. Kt. IV.
ušvrknút = ufrnknouti, odletěti. Pták nám z klece ušvrkl. Ostr. Kt. IV.
utanút se = skrýti se. U Místka. Kt. IV.
utarčený = ukvičený. Olom. Kt. IV.
utečený. Tag už byla od něho jedenkrát utečená (od muže utekla). Kaš. 87.
utekačka = utíkání. Folp. b. 21. b.
uteřený = utyřelý. Na Hané. Kt. IV.
utlaskat = upleskat. U. něco lopatou. — **se** o čem = nahovořiti se. Ostr. Kt. IV.
utrckat se = trckem se uběhati. Kt. IV.
utrefený. Nápěv písně byl utrefený (hodil se). Hlavn.: Kr. 30.
utřesknút = třeskem se zlomiti. Když suchý kolek zlomíš, utřeskne. Ostr. Kt. IV.
utrhlivý = náhlý. Ostr. Kt. IV.
utřiďupský = patolízalský. Kaš. 55. Sr. u Bart. utřiďupa = dotěrný patolízal.
utřinos = kluk. Kaš. 55.
utrmanit = utratiti. Peníze v hospodě u. Kt. IV.
utrošit = utrmanit. Peníze v hospodě u. Ostr. Kt. IV.
uťupat = na drobno rozštípati. Ostr. Kt. IV.
ututat = upiti (v dětské řeči). Ostr. Kt. IV.
utyknút = uváznouti. U. s vozem v blátě. Slez. Kt. VII.
utyřelý = uhnilý. U. dřevo. Kt. IV.
utyřeti = uhniti. To dřevo u-lo. Kt. IV.
uvarat = odstraniti, odděliti. Slez. Kt. IV.
uvíro = vydlabaný, vyhloubený žlab. Val. Kt. IV.
úvod (óvod) na Hané také = odpolední svačina po úvodě ženy poskytovaná. Vyhl. Mal. 10.
uvrsknút = ušetřiti. U. peníze. U Kojetína. Kt. VII.
uzdát si = usmysliti si. Folp. b. 21. b.
uzenkovat = jísti uzené maso, uzenky. Bys. Fig. 120.
uzgřivec = lakomec. U Místka. Kt. IV.
úzky = šňůrky. Val. Kt. IV.
uznamýkaný = utahaný, unavený. Už su celá u-ná jak měch. Uh. Brod. Gl.
uzukat se čím = utrmáceti. Kt. IV.
užbrundat = ubryndati. Mléko s vodou u. U Uh. Hrad. Kt. IV.
užďgat, užgat se = utrmáceti se. U. se čím. Ostr. Kt. IV.
uždibovat = utrhovati. U. trávu u samé země. Krm. Obr. 103.
uždurkat = otrkati, otloukati. Na trhu se člověk nejvíce uždurce. Ostr. Kt. IV.

užgat, užgnút = ustrčiti, upíchnouti. U. do ohně, se do oka. Kt. IV.

užičník = lžičník. Vyhl. Mal. 23.

užitný = užitečný. Aby byl dobytek užitný. Vyhl. R. 46.

užka = lžička. Val. Kt. IV.

užmálat = užmoliti. Kt. IV.

užmuchlaný. U. čepice. Mršt. Ves. I. 266.

užuchlaný = povídavý, žvastavý. Olom. Kt. IV.

užúlat = uhnísti. Folp. b. 20. b. Sr. šúlat.

užvachlat = užmoliti. Papír v prstech, prsty u. Kt. IV.

užvachtat také = žvatlati, hovořiti. U. se s kým. Kt. IV.

V.

václavův. Václavovo kvítí kvete bílým květem kolem sv. Václava. Naš. XLIII. 49. 2. d.

vadovatý = váhavý, zdlouhavý. U Místka. Kt. VII.

vaďura = kdo pořád hubuje, se vadí. Kt. IV.

vagaľa = člověk tlustý a neohrabaný. Kt. VII.

vajčář = sběratel, kupec vajec. Vz Kř. Roz. II. 220.

vajčena = bílá omáčka smetanová, do níž se dávají vejce na tvrdo uvařená a na čtvrtky rozřezaná. Slez. Kt. IV.

vajčóch = člověk průtrží stižený (nadávka). Vyhl. Ced.

vajděna = nepořádná ženská. Kaš. 98.

vajko = vajíčko. Kt. IV.

vakula = kdo dělá vaky, brašnář. Kt. IV.

valáčový. V. deščka na válení prádla. Kt. VII.

valachovat obilí = na valachu čistiti. Na již. Mor. Kt. IV.

valák = kdo válí, po poli válcem jezdí. Slez. Kt. IV.

válanisko = pelech, kde se kdo válel. Kt. VII.

valaška také = druh hrušek. Kt. VII.

válat = válcem váleti; **v. se** = váleti se; špiniti se; zaháleti. Kt. IV.

váleč také = povalovač. Kt. IV.

válenka. Pálenka je v. (opíjí). Kt. IV.

valentin = důchod. Táhne v-na ze zemských peněz. Bys. Fig. 116., 261.

valkovat = kopčiti. Laš. Kt. IV.

valnoha = lenoch. U Uh. Hrad. Kt. IV.

valnút = baciti, uhoditi. Valnul ju do hlavy. Slez. Kt. IV.

valný. V. kosa t. j. bez hrabice. Sekl ječmen valnó kosó. Vyhl. Ced.

vandlík = druh jablek. Kt. VII.

vandreál = druh vdolků, dávaný svatebním hostům na konci hostiny na rozchodnou. Vyhl. Děd. II. 135.

vandruše, pl. = vši. Kt. IV.

vantroky také = prohlubeniny na cestách k odvádění vody zvl. pod kopci. Vyhl. Ced.

vantuch = veliký, široký pytel; veliké břicho; břicháč. Ostr. u Místka. Kt. IV.

varačky = švestky (kulovačky). Val. Kt. VII.

varaja = vařecha. Na jihových. Mor. Kt. VII.

vařašník = náčiní, do kterého se zastrkují vařečky. Kt. VII.

vařeka = kdo se v kuchyni často a zbytečně plete n. dítě, které se dorostlým plete do řeči. Olom. Kt. IV.

vargośit = křičeti, řváti. V Opav. Kt. IV.

varhánky = valašské papuče (nabírané). Krm. Dol. 97.

várpoky, vz chlebovník.

vařtat = tkadlcovský stav. Robit za vařtatem. Ostr. Kt. IV.

varyš = tovaryš. Val. Kt. VII.

vaskosť = vlhkosť. Kt. IV. Vz vazkosť.

vaský = vlhký, mokrý. V tomto domě je vasko. Kt. IV. Vz vazký.

vaščina = močálovitá půda. Kaš. 131.
vašinský = váš. Folp. b. 21. b., Kt. IV.
vata také = ohniště v zemi. Kt. IV.
vatrc, švatrc také = veliký krajíc. Folp. b. 21. b.
vavřenka = druh hrušek. Kt. VII.
vavřinilky = druh hrušek. Vyhl. Prus. 55.
vazkavý = drobet vlhký. Kt. VII.
vazkosť = vlhkosť. Kt. IV. Vz vaskosť.
vazký = vlhký, mokrý. Kt. IV. Vz vaský.
vazné = vázané (dar k svátku). Autr. 131.
vaznice = houžev. Kt. VII.
Vazová = řeka Morava u Lobodic. Vyhl. Mal. 116., Ced.
vazovitý. V. dřevo = které se špatně štípe. Čes. lid. X. 65.
važisko = dřevo při voze, na němž jsou brdečka vah zavěšena. Kt. IV.
vbabrat = vmazati. Maltu rukama do okna v. Ostr. Kt. IV.
vbídnút se = nabídnouti se. V. se komu nač (na pomoc), do čeho (do služby). Kt. IV.
vblinknút = vraziti. V. klínek do desky, kyjem do okna. Ostr. Kt. IV.
vblknút = všlehnouti. Oheň vblknul do okna. Ostr. Kt. IV.
vcrknút = vkapnouti. Vcrklo mu trochu do kalhot; Vcrknul mi dvě kapky do léku. Ostr. Kt. IV.
vćuci = nenadále. V. tam přišel. Ostr. Kt. IV. Sr. u Bart. vťuci.
včeléšek = nynějšek. Bys. 112., Vyhl. Děd. I. 29. v Bart.: včilejšek.
včeléší = nynější. Spč. 25., Vyhl. Děd. I. 7. Moje v. žena. Bys. 109.
včelín také = vůbec malá pozemnosť, zahrada, chalupnická polnosť. U Val. Mez. Kt. IV.
včileky = nyní. Ondr. 25.
včilkaj = včil, nyní. Kt. IV.
včilko = nynějšek. Kt. VII.
vdatá = vdaná. Kt. IV.
vdolkař = kdo rád jí vdolky. Vyhl. Mal. 138.
vdovčisko = vdova. Naš. XLIV. 135. 1. d.
vdovec také = krajíc chleba bez kůrky, samá střídka. Ostr. Kt. IV.
vébarka = námítka, podmínka. Kolk. II. 41.
věckrát = vícekrát. Na již. Mor. Kt. VII.
večeří řádka = mateří douška. Vyhl. Mal. 113.
večgat = vecpati. V Podluží. Kt. VII.
věčko = víko; klec na chytání ptáků. Ostr. Vz Kt. IV.
věďák = domácí skřítek, jenž domácí lidi poučuje. Kř. Han. 75.
vedek = vetech, poslední čtvrť měsíce. Kt. VII.
veděť = poznati. Nedala sa mu v. Kaš. 98.
vědrový = vědrní. V. bečka. Slez. Kt. IV.
védunek = vydumek. Autr. 131.
veflágat do sebe = vecpati. Kt. VII.
vefujat = vefoukat. V. sněhu na hůru. Kt. VII.
věchněj = více, lépe. Kt. VII.
véchopeň = osolený, kmínem posypaný vdolek ze zbylého chlebového těsta. Vz chlebovník. Kt. IV.
věchtě = druh pečiva o ostatcích. Vyhl. Mal. 142.
věj, věja, věje = chumelice. Ostr. Kt. IV.
věk. Zlomený věk = zlomená svíce, která nosena bývá při pohřbu děvčat a hochů. Vyhl. D. 96.
veka, z něm. Wecken = houska, kruhovka; menší podlouhlý chléb. Kt. IV. V koši měl veky a rohlíky. Kř. Roz. II. 45. a j.
vekše, pl. = klouby na ženském kožichu vyšívané. Val. Kt. IV.
vela = kolik. Vz tele (tolik). — **V.** = hojnosť. To je vela dříví. Máme vela šití. Vyhl. Ced.
velebné = velebný pán, farář. Kř. Roz. I. 45.

veličanský, veličaný, veličanzný = velmi veliký. Kaš. 51., Vyhl. D. 146., Kt. IV., VII.

veličko = plátěný oděv od kolen po kotníky asi třetinou z bot vyčnívající. Na Hané. Kt. IV. Sr. viléčka.

velník = druh jablek. Kt. VII.

velocipák = velocipedista. Kt. VII.

véměna = výměnek sedláků. Vyhl. Mal. 77.

vemeno také = klínek v rozkroku na třáslavicích slováckých. Na již. Mor. Kt. IV.

věn = věno. Otrácet děckám věn. Naš. XLIII. 27. 2. d.

věnešnosť = chlubnosť. Hanácká v. Vyhl. Mal. 71.

ventrča = kráva hubená, kosti jí trčí ven. Kt. VII. 1396.

vépřaha. Nádenice sošijó seno na jedno vépřaho; pase na jedno v-ho (nejdou o polednách domů). Vyhl. Ced. Abe to belo na jedno vépřaho (zapřažení). Kř. Roz. 77.

vepřák = vepřovice. Dům stavěný z vepřáků. Kt. IV.

vér = výr. Chodili tam jenom po vérách (zevlovat). Hoch. 67.

vééřek = výmluvnosť. V. máte. Kř. Roz. 136. V. mám jak dochtor. Kř. Roz. II. 200. A co ve nemáte žádné v.? Kř. Roz. III. 208.

veřéno = veřejně. Bodó to dělat v.? Kř. Roz. 50. Něco v. vykládat. Ib. 133.

verkl, vergl = flašinet, kolovrátek. Bys. 92., Flx., Kolk. II. 41.

verleba = velryba. Bys. Fig. 33.

veřnút = vříznouti. Své jméno do stromu. Ostr. Kt. IV.

verýn = jméno psí. Kt. VII.

verýna = jméno feny. Kt. VII.

veselka, vesela, vesulka = jméno kraví. Kt. VII.

věšatky = druh hrušek. Kt. IV.

véšplechce. Nech vešplechcí (výkladů). Vyhl. Vys. 77.

věšťák = divý muž. Kt. VII.

věšťka = divá žena. Věšťky kradly šestinedělkám děti. Záhr. III. 39. Vz věščica.

vetkosť = vetchosť. Na Zlinsku. Kt. IV.

vetký = vetchý. Na Zlinsku. Kt. IV.

větr (vítr) = jméno psí. Vyhl. Mal. 128.

větravý = větrní. V. déšť = déšť s větrem. Ostr. Kt. IV.

větřisko = nepohoda, silný vítr. Dnes je tam škaredé v. Kt. IV.

veverka = ovce s dlouhým ocasem. Kt. VII.

vévodek, vz v Bart. vývodek.

vevřít, vz vyvřít.

vezená. Děkuji vám za vezenó (že jste mne svezl). Horen. 185.

vgichnút = vstříknouti, vlíti se. Voda vgichla rázem do zahrady. Ostr. Kt. IV.

vhúňat = vháněti. Ostr. Kt. IV.

více = vejce. Folp. a. 5. b.

vičák = oves s vikou. Mlátit v. Kaš. 122.

vidlečke = jmelí (rostl.). Vyhl. Mal. 113.

vidlica = koza s růžky jako vidlice. Kt. VII.

vidlisko = násada u vidlí; špatné vidle. Slez. Kt. IV.

vidňák = druh jablek. Kt. VII.; = splašený, divoký.

vidrhón = doděrky. Folp. b. 21. b.

vidrmach = ? Ti v-ši křečele jako . . . ; mladočeský v. Spč. 100., 112.

vích = plodící úd mužský. Kt. VII.

víchor. V-ry dělat = chlubiti se. U Litovle. — **V.** = střeštěnec. Olom. Kt. IV.

víchořit se = dělati rámus, bouřiti se. Olom. Kt. IV.

víchová = zpropitné tesařům a zedníkům za to, že na novostavbě víchu postavili. Kt. VII.

vichtóra = strojna. U St. Jič. Kt. VII.

viléčka, pl., n. = úzká, plátěná pokrývka lýtek, jdoucí až ke kotníkům, podléšky. Vyhl. Děd. II. 177. Sr. velíčko.

vilije, vigilie = štědrý den. Vyhl. Prus. 29.

Vilóšek = Vilém. Vyhl. Ced.

vincetle = větrové pokroutky, z něm. Windzeltel. Preis. 13.

vincíř, vincéř = druh síti na ryby. Kt. VII.

vínek. Vínky (slavnosť) se konaly třetí den po porodu; pečivo pečené ke křtu. Naš. XLII. 154. 1. d. a 1. a. Babka jim navázala do šátku pečiva či vínků (vdolečků, vrtanců atd.). Vyhl. D. 95.

vinohradky = druh hrušek. Kt. IV.

vínoví = vínové klestí. Vínovím topiti. Preis. 13.

virgule = druh hrušek podoby džbánkové. Vyhl. Ced.

vírka = úvěr. Bráti u kupce na vírku. Na Hané. Kt. IV.

vírník = kohoutek na střeše, který se točí, věje-li vítr, větrník. Ostr. Kt. IV.

visačky, vísahy = druh hrušek. Val. Kt. IV.

višňovka = višňová hůlka. Kt. IV.

vítr. Přejde tě zlý v. (raní tě mrtvice). Kř. Roz. 106.

vítřit se. Hlísta se mi vítří. Naš. XLII. 158. 1. 2. a 2. a. — **V. se** = blázniti se; o bolesti = dále se šířiti. Kolk. II. 41.

vívka také = všecko obilí vívkou pojednou vyčištěné. Opav. Kt. IV.

vizgotat = hučeti, pískati. Na Hané. Kt. IV.

víznút = udeřiti. U Zábř. Kt. IV.

vjokat, vz hjokat.

vkochat se do čeho = zamilovati se. Slez. Kt. IV.

vkrušit = nadrobiti. V. chléb do polévky. Ostr. Kt. IV.

vláčet se. Sotva se vláčijó ze slabýho kusto (kustu, stravy). Naš. XLIII. 110. 1. d.

vlahký = vlažný. V lese je vzduch v. Ostr. Kt. IV.

vlak také = každá příležitosť k pohostění zdarma. Bys. Fig. 130.

vlapan = kdo pořád sedí. Olom. Kt. IV.

vlápat, vlápnút. Dlaňama v. = tleskat. Spč. 123. Já bech nérač bel každýho vlápl po tarče (udeřil). Spč. 90. Na někoho něco vlápnút (strčiti, svésti). Spč. 145. Sníh vlápe (padají ho velké chomáče); Nevlápé = nemluv darebných řečí. Kt. VII.

vlasec = tenký červíček. Kt. VII.

vlaska = lasička. Kolk. II. 41.

vlášení, vlásení = jemné kořínky stromové. Vyhl. Ced.

vlášený = žíněný. Kt. IV.

vláší = žíně. Na již. Mor. Kt. IV.

vlažňavý = trochu vlažný. Kt. VII.

vlčně = prase, které se ulíhlo 14 dní před vánocemi. Vyhl. Ced. Sr. v Bart.: vlčňáci.

vlezlý = dotěrný. Kolk. II. 41. U Bart.: vľezný.

vľezný. Vlezná zima = sychravá. U. Brod. Gl. Sr. předcház.

vlňák = beran. Val. Kt. VII.

vlnistý = mnoho vlny na sobě mající. V. ovce. Ostr. Kt. IV.

vlóčka = vlněná příze k vyšívání. Nár. Věst. V. 19.

vltat = sem tam se pohybovati. Voda balvany vltá, vlce. Ostr. Kt. IV.

vltavý = vlnivý. Když je povoď (povodeň), voda je vltavá. Ostr. Kt. IV.

vmístit co kam = vřaditi. Ostr. Kt. IV.

vmutit co čím kam = roztlouci, vpraviti. Muťokem vmutila řepu do kobzolí pro prasata; Vmutí všecko do sebe. Ostr. Kt. IV.

vňutr = kanec, valach, volek o jednom varleti (špatně vyřezaný). Slez. Kt. VII. U Bart. fňutr.

vobšosta = vobleza, kdo pořád k někomu se lísá, by něco dostal. Kt. VII.

vocáska = plevel v ovse (má zrnko s ocáskem). Kt. VII.

voda. Só pod vodó (napiti). Naš. XLIV. 99. 2. b.

vodák také = nádržka na vodu. Kt. IV.

vodenka = sněť. Kt. VII.

voděnkový = vodový. Voděnková polívka. Olom. Kt. IV.

vodička = tanečnice, poněvadž se při tanci s tanečníkem vodila. Bys. 92., Přík. 64.

vodňačka = vodnice. Flx.

vodnit se = rozvodňovati se. Folp. b. 22. a.

voha (voo vuo) = stůj! Velení volům. Kt. VII.

vohókaný = otrlý. V.děcko. Kt. VII.

vohřébat. Neměla jí (krupice) dosť, vohřébala kosť (ohryzovala). Vyhl. D. 45.

vochtr=hlídač (železniční), z něm. Wächter. Spč. 57.

vochtrovňa = obydlí vochtrovo. Spč. 57.

vojanka = místnosť, kde přebývá voják. Vyhl. Mal. 127. — **V.** — lehká ženská. Vyhl. Ced.

vojenka = smělá ovce. Krm. Dol. 15. — **V.** = menší konírna pro vojanské koně v selském statku. Na Hané. Kt. VII. 1397.

vokršel = rozházená kopka sena. Kt. VII.

voláč = volatý holub. Vyhl. Ced.

volavět = dostávati vole. Laš. Kt. VII.

volavý = volatý. V. krk. Ostr. Kt. IV. — **V.** vábivý. Trónik se schovává na volavo (aby volal jiné peníze). Kolk. I. 110.

voldat = hmatati, dloubati v něčem, vohledat. V. slepice (ohmatávat, mají-li vejce). Kt. VII.

vole krčí, rostl. Kt. VII.

volový. V. oči = blatouch. Flx.

voňavý chebz, syringa vulgaris. Naš. XLIII. 49. 2. d. V. chrobák = tesařík pižmový. Flx. — Dnes je voňavá zima (silná). Kyjov. Gl.

vonica = kytka, jakou chasa nosívá za kloboukem. Kt. IV.

vopava = pupava. Kt. VII.

voperďopa = nesmělý člověk. Kt. VII.

vorek = pytel. Vzal v. kobzolí na pleca. — **V.** = cumel z papky pro děti. U Místka. Kt. IV.

vošléška = mazanice, kluzká půda, když rozmrzá, vosléčka. Kt. VII.

vozačka = klouzačka. Na Hané. Kt. VII.

vozisko = uvozené, ujezděné místo. Kt. IV.

vozmydlo = dítě, které jako mýdlo z rukou chůvy na zem sjíždí. Olom. Kt. IV.

vpažit = vstrčiti, zatnouti. Nůž do hloubku zelí v. Kt. IV.

vpiprat = vbabrat. Rukama maltu do okna v. Ostr. Kt. IV.

vplantat se = vplésti se. Ale to se vplancó hose do stáda. Bys. Fig. 25., Kt. IV.

vpluštit = vstříknouti, vmésti. Vodu někomu do očí v. Ostr. Kt. IV.

vprdat se do čeho = míchati se. Val. Kt. IV.

vprštit = vprsknouti. Na záhon, do země několik zrnek v. Kt. IV.

vr' = vrh. Naberte až po vr'. Kř. Roz. II. 198.

vřak = břak, druh. Val. Kt. VII.

vrákat = žebroniti. Na Hané. Kt. VII.

vrandžat, vz mrandžat.

vranuša = jméno kraví. Kt. IV.

vrany = nějaké moučné jídlo. Viděl polévku, vrany a vdolky. Horen. Nov. 194.

vrap = záhyb; úkryt, záloha. Každá má někerýho (milýho) někde ve vrapě. Vyhl. R. 78.

vrapčirky, vrabčirky = druh drobných třešní pro vrabce. Mal., Vyhl. Prus. 55.

vrátečka také = vratič, rostl. Val. Kt. IV.

vrática = vráteň. Má záda jak v. (široká). Spč. 81.

vrátka (šlic) v rozparku u hanáckých červenic (kožených kalhot). Vyhl. Ced.

vrazet komu co = píchnouti, prozraditi, pověděti. Dež sem im to vrazel. Bys. Fig. 260., 302.

vrazidlo = závora ve strouze, aby se voda zadržovala. Ostr. Kt. IV.

vrba. Zalévat vrbu = mnoho píti, vypiti piva putynku. Vyhl. Mal. 39.

vrbálka (frbálka) = vrbová píšťala. Slez. Kt. VII.

vrbelečka = vrbálka. Kt. IV.
vředový. V. nemoc = padoucnice. Vyhl. Prus. 29.
vřelství = nadšení. Bys. Fig. 181.
vřesk = vřes. Val. Kt. VII.
vřetenice = slepýš. Flx.
vrchovatý. Dež te divke só včel v-ty (mají velkou mzdu). Naš. XLV. 1. 2. d.
vrchy = osekané haluze stromu. Dnes se prodávají vrchy. Vyhl. Mal. 105.
vříteň = samec vřítenice. Kt. VII.
vřivý také = vařivý. Náš hrách je vřivý. Kt. IV.
vrndžat = bzučeti. Folp. b. 22. a.
vrskat = házeti. Hrudy za sebou v. Ostr. Kt. IV.
vrš = horní část svahu. Kaš. 53.
vršek = vrchní mléko. Vyhl. Ced.
vršky, vz skrajky.
vršůvky = druh sladkých jablek. Na Vsacku. Kt. IV.
vrtanec = moučné jídlo podobné vdolkům. Vyhl. Mal. 8., 141.
vrtec = vrták. Kt. VII.
vrtět = vrtochy činiti. Sa ně to navrtělo. Kaš. 98.
vrtík = vrtoch. Olom. Kt. IV. Ten má vrtike = vrtění, je neposeda. Přer. Mal.
vrtiřiť, vrtiřitka = kdo vždy řití vrtí, neposeda. Ostr. Kt. IV.
vrťoch také = vrták, vrtohlavec. Kt. VII.
vřud = padoucnice. Čes. lid. VIII. 368.
vřundit se = vmluviti se. Vřundil se mezi ně. Ostr. Kt. IV.
vrznót sebou do hospode = rychle odejíti, vytratiti se. Naš. XLII. 27. 2.
vrzúgat, vrzúkat = vrzati. Boty mu vrzúkají. Kt. IV.
vrzúkalka = rostl. Hrb. Dt. 90.
vrzula = nepořádná ženská. Slez. Kt. IV.
vrženina = vyrážka na obličeji, osypanina po větší části těla, Kt. IV., bolák, vřed. Folp. b. 22. a. a 28. b.
vsacký adj. od: Vsetín. Kt. VII.
vsosat = vssáti. U Uh. Hrad. Kt. IV.
všahdě = všude. U Rožn. Kt. VII.
všaj, všaje = všude. Laš. Kt. VII.
všakvíš = jméno psí. Kt. VII.
všeckospolem = sladké mléko smíchané se smetanou. Slez. Vyhl. Ced.
všelichuťa = kdo má všelijaké chuti, choutky. Kt. VII.
vševál = všivák. Meslí, že me sme její vševáli. Bys. Fig. 103.
vševota = všivota. Ale táhni, vševoto! Vyhl. D. 147.
všinec = vší trus. V hlavě má samé všince; Dostaneš v. = nic. Ostr. Kt. IV.
všiv, všiva = všivec. Ty všivo! Horen. 99. Ty všive všivý! Na již. Mor. Kt. IV.
všivál = všivák. Kt. IV.
všivárňa = hlava. Folp. b. 22. a.
všivec = všivák. Vyhl. Ced.
všivina = nemoc způsobená všemi. Kt. IV.
všivoň = všivák. Kt. IV.
všulat se kam = tiše přijíti; co kam (do čeho) = zabaliti. Kt. IV.
všuškat co komu = pošeptati. Kt. IV.
vtáčky = lví tlama, rostl. V Podluží. Kt. VII.
vták holý = netopýr. Jihových. Mor. Kt. VII.
vťaľúpit sa = vetříti se. Kaš. 98.
vtentotit, vtentovat. Tak mu hlavu vtentovalo do země (vstrčilo). Kaš. 115. Kt. IV. Vz tentit.
vtírka = vtírání. Kt. VII.
vťupat = vrážeti. Kolky do země v. Kt. IV.
vtúpit = vtípiti. Folp. a. 9. b.
vůlivá. K. v = k vůli. Kt. IV.
vúterní = úterní. Kt. IV.
vybabrat = vymazati. Všecku barvu vybabral na jednu stěnu. Ostr. Kt. IV.
vybáňat = vykouřiti. Kt. VII.
vybantovat = vyhledati. V. někomu peníze z kapes. Kt. IV.
vybaranit = vyzvěděti. Z toho nic nevybaraníš. Kt. IV.

vybáravosť — vybíravosť. Olom. Kt. IV.
vybáravý = vybíravý. Olom. Kt. IV.
výbarka, vz vébarka.
vybarovat = vymýšleti si. Kolk. II. 41.
vyběhnót. Já sázím zemňáky koncem dubna, ty brzo čisty bez trávy vyběhnó (sejdou). Vyhl. Ced.
výběrčí = kdo něco vybírá, na př. daň; též posměšně o žebrákovi (že vybírá vši). Vyhl. Ced.
vybíjanec = nedobrý hoch. Čes. lid. IX. 147.
vybíraný. Ten je v. = chytrý. Kt. VII.
vyblinkat = vybiti. V. komu po hlavě, že to blinká. Ostr. Kt.
vyblýštka. Chodit na v. = na čumendu. Laš. Kt. VII.
vybobčit = vyklevetiti. U Brušp. Kt. IV.
výbora = člověk chytrý, rozumný. Přer. Kt. IV.
výborník = člen výboru. Vyhl. Alb. 5.
vybrchat se ze sněhu = vyhrabati se. Kald. 16.
vybřiskování = vykřikování. Zakažte tetce to vebřeskování. Vyhl. D. 138.
vybrsat se = vyléčiti se. Z rány se brzy v-sal. Hrb. Dt. 38. U Bart. vybřesat se.
výbuch = zřídlo v poli. Byly tam výbuchy. Kaš. 121.
vybuchancovat koho = dáti mu do zad několik buchanců. Kt. IV.
vybýt si něco = odpykati. Folp. a. 50. a., b. 22. a.
výbytek. Krmí prase na v. = na prodej. Vyhl. Ced.
vycajdat boty. Vz cajdat. Na Hané. Kt. VII.
vycecíkat = vyssáti. Až všecko od něho vycecíká, pak ho nechá. Vyhl. Ced.
vyceckat = vypátrati, najíti. U Kojet. Kt. IV.
vyceconit se = vyplakati se. Olom. Kt. IV.
vycelit. Aspoň na vojně vycelí (stane se statečným). Spč. 14.
vycembat = vyplatiti. Vyhl. Alb. 6. Za troško tepla vecembal sem 25 grécarů. Naš. XLIII. 100. 1. d. Vz cembat.
vycickat, vz cickat.
vycídit, vecódit = vypiti. V. vědro piva do poslední kapke. Bys. Fig. 60., 255, — V. studnu = vyčistiti. Vyhl. Kr. 74.
vycrbat se = vyscati se. Vyhl. Ced.
vycúhat komu = notně vybiti. Kt. IV.
vycuchtovat komu = vybiti. Val. Kt. IV.
vyčahýňat někam = vylézti. Krm. Obr. 126. U Bart. vyčahat.
vyčapět = vyseděti. Celý den by tam v-pěl. Kt. IV.
vyčastit koho = živiti. V. děvečku. Autr. 131.
vyčelit klády = na konci přisekati. Kt. VII.
vyčepit komu = vybiti. Olom. Kt. IV.
vyčidit se = vystřídati se. Kt. VII.
vyčochtat = vydělati. Co v tédňo vyčochce. Kř. Roz. 76.
vydařenec = výdara, vydařený člověk. Slez., na Hané. Kt. IV.
vydéchnót, vedéchnót. Jož só kráve onaveny, mosim jim troško v. = popřáti chvíle, aby si oddechly. Vyhl. Ced. Vydychat se = odpočinouti si. Folp. b. 22. a.
vydělat = vyndati. Ovoce z klobouku v. Horen. 118.
vydelit = delinu položiti, dáti dřevěnou podlahu. Ostr. Kt. IV.
vydívčit si co = vysloužiti. Na již. Mor. Kt. IV.
vydlit = vydelit. Laš. Kt. VII.
vydrabat do stráně ďúru = vydrápati, vyškrábati. Kald. 26.
vydrahnit se = vyjasniti se. Olom. Kt. IV.
vydraný = kdo má sedrané šaty. Val. Kt. VII.
vydrat komu = vytlouci. Horen. 323.

vydrca = člověk z obce vyhnaný. Kolk. II. 41.

vydrcat = vyrazit. Vydrcl mu z ruky chléb; V-cal ho pěstí z jizby za dvéře; V. se z nemoci. Ostr., Olom. Kt. IV.

vydrchat. Ty děti všecky vydrchal = jakž takž vyživil. Vyhl. Ced.

vydrchmat se = vyspati se. Nemůže se v. Kt. IV., Vyhl. Ced.

vydřipole = vyžerpole. Kt. VII. U Bart. vyzdřipoľo.

vydrpkat se = vybelhati se. Vz podrncat.

vydrychmaný = vyspalý. Kt. VII.

vydrždíra = nevěstka. Kt. VII.

vydržet. Já ti povím, že vydržíš (budeš bit). Vyhl. D. 146. a j. často.

vyduckat = kopaje vydlabati. V. důlek. Kt. IV.

vydvářat = vyváděti. Laš. Kt. VII.

vydychat se, vz vydéchnót.

vydžgávat, vydžgat — vycpati. V. měch senem; vyraziti. V. komu oko. Kt. IV.

vyfiklý = vystrojený, vyfintěný. Kt. IV.

vyfiknút se = vystrojiti, vypaáditi se. Vyfikl se jako ministr. Bys. Fig. 295.

vyfištronit co = vymudrovat. Flx.

vyfrknout, vefrknót tři stopke fefrmincke (vypiti). Spč. 44., 55. V. na ránu (najednou) osminu. Bys. Fig. 27.

vyfrnděný = vyfintěný. Kř. Roz. III. 238.

vyfrndit = vyfintiti, vyšperkovati se k čemu: k muzice. Kt. IV.

vyfufňat = vyňuhnati. Ostr. Kt. IV.

vygabat co = vydělati, vyzískati. Kt. IV.

vygagotit vykoktati; **se** s dostatek hovořiti. Kt. IV.

vygichat. Oheň, voda na nás vygichla (vyrazila). Ostr. Kt. IV.

vygmentit = vynadati. U Brušp. Kt. IV.

vygyglat, han. **vygeglat** = vyviklat. Kt. IV.

vyháněk = haluz, která ze stromu vyhnala, vlk. U Uh. Hrad. Kt. IV.

vyharvasit se = vyhlomozit se. Kt. IV.

vyhatlat = vypsati, vymazati. Děti křídu na tabuli v-ly. Kt. IV.

vyhladěný = vyhladovělý. Kt. VII.

výhlav je pů' (půl) ptáka a pů' hada. Vz Kald. 14.

vyhnálov. Bydl li na V-vě (na konci dědiny). Hlavn. Kr. 59.

vyhňápat se kde: na chodníku (vyneřáditi se). Na Zlinsku. Kt. IV.

vyhnatý = vyhnaný. V. pes. Horen. Nov. 195.

vyhodit. V pátek (kráva) vyhodila teľa. Uh. Brod. Gl.

vyholdat = vyjezditi, zpotřebovati, vyžiti. Kt. VII.

vyholdovat = vyžebrati. Kolk. II. 41.

výhončí = svačina, dávaná čeledínům tu neděli po prvním máji (za první vyhnání koní na pastvu). Vyhl. R. 49.

výhončivý, výhončlivý = kdo vyhání z masa, hubne. V. kuň, vul. — **V.** = chlipný. Kt. IV.

výhoněk na penězích dostávali pastýři za vyhánění dobytka. Vyhl. D. II. 94.

vyhrácat někomu = vypráskati, vybiti. Na již. Mor. Kt. IV.

vyhránka = vyhrání. Hoch. 59. U Bart. vyhránek. Hrál v karty vždy s v-kou. Bys. 101.

vyhrbat = vyhrabat. V. co rukama. Ostr. Kt. IV.

vyhřejbat = vykousati, vyhrabati. Olom. Kt. IV.

vyhřňák = nástroj, jímž lze vyhřňati, něco vyhrnouti. Na již. Mor. Kt. IV.

vyhrúžat = omočiti. V. boty. Val. Kt. IV.

vyhúcaný = vyjezděný. V. cesta, kolo. Kt. VII.

vyhudlat kůl = vyviklati. Laš. Kt. VII.

vyhulit = vyjasniti. Už se to tam v-luje. Kt. IV.

vyhynutý = vyhynulý. Kt. VII.

vycháchrat = nuzně vychovati, vykrmiti. V. prase. U Místka. Kt. IV.

vychlapat = vypiti. Flx.

vychlopat komu = vybiti. Kt. IV.

výchlub = kdo se rád vychloubá. Kt. VII.

vychrámat sa = uzdraviti se. Folp. b. 22. a.

vychránit = vyčistiti, vykliditi; **se** = vyprázdniti se, vychňápati se, vyneřáditi se. Kt. IV.

výchvala = vychloubač. Ostr. Kt. IV.

vyjačit co = vykřičet co. V. na koho = pokřikovati. Ostr. Kt. IV.

vyjdený = vyšlý. Slunce je už v-né. Kt. VII.

vyjechat = vyjeti. V. do kopečka s furum. Vyhl. Prus. 66.

vyjestřábený = rozcuchaný. V. vlasy. Ostr. Kt. IV.

vyjezený = vykrmený. Má v-nou papulu. Kt. IV.

vyjížďák = místo, kudy se s vozy vyjíždí. Vyhl. Ced.

vykačenit co = vyklevetiti. U Místka. Kt. IV.

vykachrat = zvraceti. Flx.

vykaňdat = vyklevetiti. Ostr. Kt. IV.

vyklačit = vytlačiti. Žena (můra) vyklačí ze sebe vnitřnosti. Naš. XLIII. 63. 1. b. Veklač si ho (vůz) sám. Naš. XLIV. 71. 1. a.

výkladní trh na zboží, na rozdíl od trhu dobytčího. Vyhl. Ced.

vyklasit se = dostati klasy. Kt. IV.

vyklechtaný = vyšoustaný. Ta pompa je celá v-ná. Vyhl. Ced.

vykocmat se = vypraviti se (na cestu). Val. Kt. VII.

vykohrtit = vykohátiti (vyliti). Val. Kt. IV.

vykolácat = kolácaje vytáhnouti. Kt. IV.

vykómat = vyzkoumati. Přikr. Nov. 113.

vykosmat = nahoru sčesati. Vlasy na vrch v. Ostr. Kt. IV.

vykotúlit se = vykuliti se; vylíhnouti se. Folp. b. 22. a.

vykrbit se = zotaviti se po nemoci. Val. Kt. VII.

vykřét, vykřát, vykřít = okřáti. Kaš. 98. V. z nemoci. Hoch. 73.

vykrhat se = vykašlati se. V. se z čeho. Slez. Kt. IV.

vykřibit = dostati listy, větve. Zelí už se v-lo. Ostr. Kt. IV.

vykrpačit co komu = vydati. Val. Kt. IV.

vykrútit se = vytančiti se, Val. Kt. VII., vymluviti se z něčeho. Vyhl. Ced.

vykudlit = vytahati za vlasy. Kolk. I. 31., Kt. IV.

vykylnút komu = vyklnút, vyplísniti. Val. Kt. VII.

vykynožit = zahubiti, zničiti. Kt. VII.

vykypat = vyhoditi. Ostr. Kt. IV.

vylajdat co = vyklevetiti. Ostr. Kt. IV.

vylapět se kde = vyseděti. Na již. Mor. Kt. VII.

vylaptat co komu = vyklevetiti. Ostr. Kt. IV.

vylebenit komu = vypohlavkovati. Ostr. Kt. IV.

vylehovat = vyspávati. Dlúho v-val jako nějaké sódní rada. Naš. XLIII. 101. 1. b.

výlenky = druh jablek. Kt. IV.

vylepancovat = vypohlavkovati Vyhl. Ced.

vylépat komu = vybiti. Horen. 117.

vyleptat = také vyklevetiti. Ostr. Kt. IV.

výlet také = vikýř. Folp. b. 22. b.

vylévaný = odpočinutý. Vyhl. Ced.

výlimky = druh jablek. Kt. IV.

vyliskat komu = vybiti. Horen. Nov. 181.

vylížďúra, vylížďupa = člověk, který by pro zisk druhému ďúru vylízal a mu lichotí. Kaš. 55., Vyhl., Ced.

výloh = celý kus utuženého tvarohu vyndaný z míšku. Vyhl. Ced. U Bart. vyłuh.

vylochat = vylokati. Kt. IV.

vyložit. Počké, až si v-žím koně z pluhu = vyndám váhy a odjedu. Vyhl. Čed

výlupek = co se vylouplo. Vyhl. Mal. 102.

vyluščit = vylouskati. St. Jič. Kt. VII.

vylžavno místo vlžavno = vlhko. Kt. VII.

vymáchaný = vypraný. V. prádlo. Kldu. 44.

vymajdat co = vyvésti. Olom. Kt. IV.

vymalovat komu záda = vybiti. Kt. VII.

vymarkotnět = probrati se z trudnomyslnosti. Ostr. Kt. IV.

výmasta = drbaný člověk. Laš. Kt. VII.

výměnica = výměnkářka. Kř. Roz. III. 110., Bys. Fig. 196.

výměnický = výměnkářský. V. právo. Bys. Fig. 196.

výmin = poplatek. Toš potem ostalo beze všech výminů. Kaš. 128.

výminčorka = výměnkářka. Vyhl. Kr. 49.

výminek, výměnek = kopeček, do něhož se sází zelí, mrkev atd. Laš. Kt. VII.

výminka = výměnek. Krm. Obr. 55.

vymknót. Jak sem vemkla paty, jož . . . (vytáhla, vyšla ven). Naš. XLI. 1. 3. b.

výmladek = výstřelek, výrostek, co vedle stromu z kořene vyrostlo. Kt. IV.

vymlzat = vyssáti. Kt. IV.

vymňadlit = vymědliti, po druhé lámati. V. konopě, len. Kt. IV.

vymňágat = vymačkati. Kt. IV.

vymoklý = vyžilý, bledý. Kt. VII.

vymoresnit, vymoresovat = naučiti lepším mravům, způsobům. Kt. VII., IV.

vymouzovat = nalézti, co bylo schováno a po čem nám nic nebylo. Na Hané. Kt. VII. Han. vemózovat.

vymřetý = vymřelý. Kt. VII.

vymrholit se = přestati mhlíti, slabě pršeti. Už se v-lo, bude zase pěkný čas. Kt. IV.

vymrznutý = vymrzlý. Kt. VII.

vymykat se = vymlouvati se. Kdo se v-ká, ten se přimyká (obviňuje). Opav. Kt. IV.

vymyt co za koho = zaplatiti. NaHané. Kt. VII.

vynadbíhat se koho = dost vstříc mu přicházeti. Laš. Kt. VII.

vyňátřit co = vyšetřiti. Folp. a. 4. b.

výnešnica = žena, která se vynáší, chlubí. Kř. Han. 76.

výnešný (vénošný).: Ten kruj (kraj) néni tak vénešné jak béval náš. Spč. 96.

vyničit = zničiti. Ryby z řeky nečistou vodou v. Kt. IV.

výnosnosť jednoho nad druhého = vynášení. Hlavn. Kř. 162.

vyobřínat = požínati. Vršky ovsa v., aby nezbujněl. Ostr. Kt. IV.

vyodít koho = svléci. Val. Kt. VII.

vyoflancovat komu = nafackovat mu. Kt. IV.

vyoškrdit = oškrdem vykřesati. V. mlýnský kámen. Kt. IV.

vyožíhat komu = vybiti. Zlinsky. Kt. IV.

vypabúňat co = vyslíditi. Kt. IV.

vypadlovat se = vypínati se. Kt. VII.

vypadnút = utéci. Oba sme vypadli do pole. Vyhl. Kr. 40.

vypálenec = vypálený, prohnaný. St. Jič. Kt. VII.

vyparádit = vyvésti, špatně udělati (iron.). Ty's to v-dil! Folp. b. 22. b.

vypaščekovat koho = vyhubovati. Ostr. Kt. IV.

vypatkovat = vyhladiti, vyleštiti. Val. Kt. IV.

vypejznút co = ukrásti. Olom. Kt. IV. Han. vepéznót.

vypisknút = vyraziti, vyřinouti se. Krev z rány vypiskuje. Ostr. Kt. IV.

vypjantat = vymotati, vyplésti. Niť z osnovy v. Kt. IV.

vyplahnút se — vylézti, vylíhnouti se. Kuře se v-lo. Laš. Kt. VII.

vyplantat, vz vypjantat. Bys. Fig. 188.

vyplatit jídlu = snísti málo n. mnoho. Kt. VII. – Ten mu vyplatil = nadal. Vyhl. Ced.

vyplavět = zblednouti. Ta barva v-la. Laš. Kt. VII.

vypleščit = vyvaliti. Kt. VII.

vyplut. Nalice se, div be došo nevyplol (nevypustil). Bys. Fig. 25.

vyplukat = vypláchati. Prádlo na potoce v. Ostr. Kt. IV.

vypluskat = vypleskati; blátivým učiniti. Déšť cestu v-kal. — **se** = vypršeti se. Ostr. Kt. IV.

vypobízat = po delším pobízení někoho k něčemu pohnouti. Kaš. 87., 88.

vypočet. V-čel na něho zadnico = vystrčil, vypučil. Vyhl. Ced.

vypočítávka = vypočítávání, vylosování přede hrou, než děti počnou hráti. Kt. IV.

vypodlužčit koho = z podlúžčí vytáhnouti (z místa pod lůžkem). Kolk. II. 39.

vypotřebovat se, odpraviti se = s ženskou tělesně poobcovati. Vyh. Ced.

vypožčat si co = vypůjčiti. Krm. Obr. 60.

výpřaha = vépřaha.

vypráchnivěti = státi se práchnivým. Vrba v-ví a zůstane dudlavou. Ostr. Kt. IV.

vyprakovat komu po hřbetě = vybiti. Kt. IV.

výprašek = mouka při mletí vyprášená. Kt. VII.

vyprcat se = vybzdíti se. Kt. IV.

vyprdolit co = vyplkati, vyklevetiti. Kdo všecko v-lí. Naš. XLIII. 143. 2. b., Olom. Kt. IV.

vyprtat = vyšprtati. Vyprtlo mu to z ruky (vypadlo). Slez. Kt. IV.

vyprúčit = vypučiti, nadmouti se. Kt. VII.

vypsút = odstraniti, vyhubiti. Všecky stromky ze zahrady v. Ostr. Kt. IV.

vypsykat = vysyčeti. Kočku zpoza peca v. Kt. IV.

vypščknút = vykýchnouti. Ostr. Kt. IV.

vyptat co = vyžebrati. Vyhl. D. 121., Záhr. III. 24.

výpuček = malý růžek. Kt. VII.

vypukací = trest. Kolk. II. 41.

vypupencovat = pupenci vyšiti. Slez. Kt. VII.

výpustek = pusté místo za vsí. Kald. 23. U Bart. výpust.

výpuščk = místo na látce, kde barva pustila. Slez. Kt. IV.

vyradikovat se = vystěhovati se. Kt. IV.

výřadný = hašteřivý, svárlivý. Slez. Kt. IV.

vyrachovat = vypočítati. Ostr. Kt. IV.

vyretovat koho = vyhnati. Kt. VII.

vyřnút co = vyříznouti; **komu** = vybiti. Kt. IV.

výročitý = výroční. V. svátek. Val. Kt. VII.

vyřóchat komu = vybiti. Kyjov. Gl.

vyrubanisko = paseka. Laš. Kt. VII.

vyrubat koho = vypráskati. Kaš. 98.

výrubek. V-bky = vyrubané třísky ze dřeva, z něhož dělají se loukotě. Kt. IV.

vyruchat = vybouchnouti. Jak to v-chlo z toho moždířa. Ostr. Kt. IV.

vyřváňat = vytlachati. Folp. a. 27. b., 39. b.

vyrybářit = vyvésti. To sem to zas verebářil. Bys. 52.

výsádky = druh podlouhlých hrušek. Kt. IV.

vyśaholit. Až se v-lí z mlhy (vyprší). Kt. IV.

vyscaný. V. moč. Kt. IV. Sr. scáti.

vyščákat = vystříkati, vyházeti. Lopatou vodu ze člunu v. Kt. IV.

výsedek = sedadlo před domem. Ostr. Kt. IV.

vysednút na koho = pustiti se do něho. Val. Kt. VII.

vyseza, vysezavý = člověk hubený. Vyhl. Ced.

vysísat = vykukovati, vyhlížeti. Z díry v. Kt. IV. Sr. nasésat, sésat.

výskavý = kdo rád výská. Kt. IV.

výskoček = červená n. vícebarevná růže pentlí přišitá u předního záhybku klobouku. Vyhl. Děd. II. 171.

vyskočilka = jarní vika (rostl.). Vyhl. Mal. 113.

vyslopat = slopaje vypiti. Vyslopnút víno. Mršt. Duš. 88. Krávy všecky pomyje ze škopku v-ly. Kt. IV.

výslužek také = vdolek n. buchta dávaná čeledi o vánocích ze služby vystupující. Vyhl. Děd. II. 125.

vyslúžený = vysloužilý. Kt. IV.

výslužiny = výslužné. Kt. VII.

vyslúžit = posloužiti. Kaš. 98. U Bart. = na službě pobyti.

vysmadnút = dostati žízeň; přestat žízniti. Slanečkem vysmadneš. Kt. IV.

výsměvnosť = vysmívačnosť. Hlavn. Kr. 162.

vysmochlit se. Už se v-lo = přestal padati sníh s deštěm. Ostr. Kt. IV.

vysmolit. Pudeš se mnó? Vesmolím se tě (ti) = nepůjdu. Vyhl. Ced.

vysmradit = smradem vypuditi. Div to celó fáru nevysmradilo. Spč. 82.

vysnažení = vyčištění. Na v. žaludku vař trnkový květ. Vyhl. Prus. 74.

vysnažit koho = vyčistiti. Vyhl. Kr. 43.

vystárlý = sestárnuvší. Ostr. Kt. IV.

vystibat = vybiti. Val., Laš. Kt. VII.

vystibit = vytýčiti, vystrčiti. Korouhev na střechu v. Ostr. Kt. IV.

vystrabočit koho = vyhojiti. Kt. IV.

vystřapit = roztřepiti. V. něco rukou. Kt. IV.

vytřipat = vytřásati. Děti je (noviny) v-ly zároveň s vodou na prahu síně. Mršt. Ves. II. 461.

výstruh = bití; zadek, řiť. Na v. by mu patřilo. Val. Kt. VII.

vystukat (se) = vyškytati, vyvzdychati; pozdraviti se. Ostr. Kt. IV. Sr. ščukat.

vysvadčit = k svačině snísti. Vše sme už v-li. Kt. IV.

vyščagnót = vyběhnouti, vytrysknouti. Voda jí z huby v-gla, když sme ji vytáhli z potoka. Vyhl. Ced.

vyščákat = vycákat. Vodu naň v-la. U Uh. Hrad. Kt. IV.

vyščigutat se = vyškytati se. Ostr. Kt. IV.

vyščiknút = vyštípnouti. Růži z keře v. Ostr. Kt. IV.

vyščířit = vyšklebiti. Pes zuby na mě v-řil. — **se** = vysmáti se. Ostr. Kt. IV., Naš. XLIV. 148. 1. a.

vyščubraný = vyschlý. V. chléb. Zlinsky. Val. Kt. IV.

vyščúvat = vyslíditi. Ona všecko vyščuje. Ostr. Kt. IV.

výšib = vyšibání. Výšibem vyprovodili ho z domu. Kt. IV.

vyšiplat = vykroutiti, vytřásti. Co odkud v.; špatně udělati. Kt. IV.

vyškerák = pták, který dovede po každém ptáku se vyškérat (posmívati). Kald. 14.

vyšklebač = kdo se vyšklebuje. Kt. VII.

vyšklobnót = vyškubnouti. Ale najednojich (střev) ze sebe vešklobne a začne plakat. Naš. XLIII. 63. 2. b.

vyškoblit = škoblou vyškrábati. Kt. IV.

vyškroučit = vyprositi, vyžebrati pláčem. Kt. IV.

vyškřupat = škrupavě snísti. Ostr. Kt. IV.

vyškrybat = vyrýpati, vyškrábati. Nožem své jméno do dřeva v. Ostr. Kt. IV.

vyšlamtat = šlamtaje vytrhati. Dlúhé šaty v. — Dost po ulici se v. = potloukati. Kt. IV.

vyšlundrat = vystříkati. Vodu z vany v. V. se po dědině = dosti se natoulati. Kt. IV.

vyšmátrat. Vešmátral sem v kapse kerôse šestku (vytáhl po delším hledání). Vyhl. Ced.

vyšňopat = vyčichati, vysliditi. Tade nic nevyšňope. Kř. Str. 57. Všecko to musel člověk v. Vyhl. R. 86. V Bart. vyšňupat.

vyšoškaný. Ten má te kety (kýty) v-ny = hubené. Vyhl. Ced.

vyšpalkovat = vyšpejliti. Zajíce v. Ostr. Kt. IV.

vyšpelit = vystrčiti. Z domu někoho v. Kt. IV.

vyšpičkovat = vyhubovati, vydráždit, dobírati si koho jízlivými vtipy. Mal., Kt. IV.

vyšplechtat. Ten Martin vešplechce (poví) kdekeró hlóposť. Ten v hospodě při pivě všecko vyšplechce. Vyhl. Ced.

vyšťákat = vycákati. U Strážn. Kt. IV.

výštělek = vyloupané oříšky (výlupky). Kt. IV.

vyštířit se, vz štířiti. Naš. XLIII. III. 1. a. Svět se nám vyštiřuje (vysmívá). Vyhl. Vys. 34.

vyštragat = vyštrachat. V-li se z izby. Zlín. Kt. IV.

vyšturřit, vyšturat, vyšturkat = vystrčiti. V. někoho za dveře. Ostr. Kt. IV.

vyšulat = vyhněsti. V. těsto. Ostr. Kt. IV.

vyšupit co = šupiny z něčeho odstraniti, vyloupati. V. ořechy. — **se** = šupiny, kůži tratiti. Ostr. Kt. IV.

vyšustnút. V-stl ven = upláchl, utekl. Kt. IV.

vyšuškat = vyšeptati. Kt. IV.

vyšuvěřit = zbortiti se. Desky na slunci vyšuvěřó. Ostr. Kt. IV.

vyšvácat koho = vypráskati, vybiti. Horen. 208., Kt. IV.

vyšvandrykat se s kým = pohovořiti. Kt. IV.

vyšvehlat = vyviklati. Kt. IV.

vyšvrknút = vzhůru vyletěti. Kameň z ruky v-kl. Ostr. Kt. IV.

vyšvrlat = vykverlati. Mléko v. Ostr. Kt. IV.

vytáhliš = člověk vytáhlý, hubený a vysoký. Vyhl. Jař. 6.

vytarčit se = vyplakati, vyřvati se. Olom. Kt. IV.

výtažný = pohodný, ras. Kt. IV. Kolk. II. 41.

vytělópit se = objeviti, přikrásti, připlížiti se. Přikr. Nov. 113. Dež to řekla, vetělópil se tam Francek. Bys. Fig. 255.

vyterigat koho = odstěhovati. Kt. IV.

výtěrka = hadr k vytírání; snop po druhé mlácený. Ostr. Kt. IV.

výtřas = vychloubač. Kt. IV.

vytrdlovat. To tele krávu vytrdluje (vyssaje), že bude jak brk. Vyhl. Ced.

vytřímat = vydržeti. U muziky až do konce v. Slez. Kt. IV.

vytřípat co komu = vytýkati; vytřásati. Pes v-pal blechy. Kt. IV.

vytržkat = odděliti, vybrati. Val. Kt. IV.

vytrút = vytráviti, otráviti. Fabriky všecky ryby z řek vytruly. Ostr. Kt. IV.

vytulikat = vypískati. Pěsničku na píščalce v. Ostr. Kt. IV.

vyťupat = vybiti; vysekati. Sekyrkou v lese chamruzí v. Ostr. Kt. IV.

vytutat = vypiti (o dětech). Také: On celý grunt v-tal (propil). Kt. IV.

výtvara = člověk vybíravý. Kt. VII.

vytvárat. On si bude v. (vybírati; vymýšleti). Kaš. 133.

vytýřet = zpráchnivěti. Kt. IV.

výuček, výučka = vyučená. Kt. IV.

vývalek = vejce z hnízda vyvalené, vyhozené. Kt. VII.

vyvdákat co = vyprositi. Kt. IV. Ten be vevdákal na jalové krávě tele. Vyhl. Ced.

vyvelebiti se z vozu = vystoupiti. Kř. Roz. II. 27.

vyvěřit si = vypůjčiti si. Mosím vevěřit u žida. Naš. XLIII. 148. 1.c.

vyvesnat se. Jak se v březnu vyvesná (nastane jaro). Ostr. Kt. IV.

vyvrázgat, vyvraždit = naléhavě vyprositi. Na Hané. Kt. VII. 1022.

vyvrbit. Najednó vevrbil se jak Ječmínek (objevil se). Vyhl. Ced.

vyvřít se. Ale ten kůň decke se jim vevřél (vyběhl, utekl). Vyhl. D. 151. Našel zábarku vevřít se do hospody. Vyhl. R. 72. Vevřel se z jeho klepet = násilně z jeho rukou se dostal. Vyhl. Ced.

vyvrtit koho v tanci. Kt. VII.

vývůz, gt. vývozu = úvoz. Opav. Kt. IV.

vyzahálený = vylenošený. Kt. IV.

vyznat = zkusiti. Žádný neuvěří, co musí sedlák v. Nár. věst. V. 19.

vyzpúzat co = zpúzením se dopátrati. Kt. IV.

vyzrátý = vyzralý. V. ovoce. Kt. IV.

vyzubovat komu = vybiti. Laš. Kt. VII.

vyzubírat = vybrati. Ubírala po kapce, až všecko vyzubírala. Ostr. Kt. IV.

vyzubrovat komu = vybiti. Slez. Kt. IV.

vyzuchtat komu hřbet = pěstmi nabiti. Ostr. Kt. IV.

vyzunknút = vypiti. Vezunkl to na jednó. Vyhl. Ced.

vyzuščikat = zcela uštípati. Všecky navadlé listy se zelí v-la. Ostr. Kt. IV.

vyzúvač = zouvák. Folp. a. 29. b.

vyzváňkat = vyzváněti. Na kostele baňka, ta krásně vyzváňká. Vyhl. R. 23.

vyždat = vyžádati. V. co od koho. Kt. IV.

vyžducaný = robotou, prací utrmácený, vyhoněný. Slez. Kt. IV.

vyždurkat koho = vystrčiti. V. z hospody. Ostr. Kt. IV.

vyžgarnút = vyštárati. Slez. Kt. IV.

vyžgat = vyhnati, vyhoditi. Holí psa z jizby v. Kt. IV.

vyžgrundat se kam = vylézti. Kt. VII.

vyžranec = tlustý člověk. U Místka. Kt. IV.

vyžvachlat co = vyklevetiti. Kt. VII.

vzadky = vzadu. Jíti v. Slez. Kt. IV.

vzatek = výdělek, mzda. Šije za vzatek. Vyhl. Ced.

vzdálava = dálka, vzdálenosť. Kt. IV.

vzdélka = zdélka. U Uh. Hrad. Kt. IV.

vzdoba = ozdoba. Kt. IV.

vzdůra = vzdor. Na vzdůry mu dělá. Opav., val. Kt. IV.

vzdurák = člověk vzdorný. Slez. Kt. IV.

vzítý = vzatý. Člověk před sebe vzítý = pyšný. Zlin. Kt. IV.

vzkludit se = ubytovati se. Ostr. Kt. IV.

vzpříkat se = vzpírati se. Kald. 23.

vzpružina = pružný prut. Vezmi v-nu a řež ho hlava nehlava. Vyhl. Ced.

vztyrčit = strčiti. Vyhl. Slz. 225.

vzúbek, rostl. Kt. IV.

vžblunkat = do něčeho padati. Vžblunkl se břehu do vody. — **V.** = vhoditi. Vžblunkal všecky kameně do vody. Ostr. Kt. IV.

Z.

zababit = zaplésti vlasy v babince t. j. okolo hlavy zavinouti. Vz Kt. V.

zababování = čepení nevěsty. Kt. VII.

zababuchat, zababušit = zabaliti. Z. hlavu do šatky. Ostr. Kt. V.

zababušený = zahalený. Z. žena. Krm. Obr. 122.

zabahnút = zabažiti. Z. se komu

čeho. Kt. V. Jak starým lidem něčeho se zabahne (se jim zachce). Kaš. 110.

zabantovat se = po hospodách se toulati. Slez. Kt. V.

zabaranit do čeho = vraziti, strčiti. Že já do toho potmě z-ním. Vyhl. Ced. — **se** do čeho = zamilovati se. Přik. Nov. 113.

zabasovat = zakleti; zatopiti. Kt. VII.

zabavit se někde = zdržeti se. Hoch. 26.

zabažený = vymýšlivý. Holešov. Kt. V.

zabírat si co. Tuze si to zabíral (vyčítal), že jim dal pohoršení. Kř. Str. 44.

zablaptat se někde = rozhovořiti se. Ženské se tam z-ly. Kt. V.

zablkat, zablknút = vzplanout (o ohni). Na střeše zablklo a už byla celá střecha v ohni. Ostr. Kt. V.

zablinkat = zazvoniti. Zvonkem z. Hrb. Dt. 83. Jak zablinkám, otevři. Ostr. Kt. V. Vz blinkat.

zabluňkat = počíti bluňkati. — **se** = zablouditi. Kt. V.

zabobčet = zakrněti. Vyhl. Slz. 318.

zabobrovat. V řeči byl opatrný, aby někde nezabobroval (narazil). Hlavn. Kr. 80.

zabohovanec = tvrdohlavec. Kt. VII.

zábonek = pověra. Val. Kt. VII.

zabóřit na dveře, na okno = zaklepati, zatlouci. Horen. Nov. 132., Naš. XLI. 144. 1. b.

zabožovat = zanaříkati. Kř. Roz. III. 21.

zábradka = zářez, vrub do cepu. Zlin. Kt. V.

zabřančet = zabřinčeti. Na již. Mor. Kt. V.

zabrat. Tag ňa zabrali ráz dál = sebrali, vzali s sebou. Kaš. 105.

zabrblat = zamumlati. U dveří zabrblal žebrák. Mršt. Ves. IX. 37.

zabrčkovat = zapotáceti se. Folp. b. 22. b.

zábřech = zaštěknutí. Kt. V.

zabřechat = zaštěkati. Pes z-chal. Kt. V.

zabřidit = umazati; nechutným učiniti. Ostr. Kt. V.

zabrkat, zabrknút co = odhoditi. — **čím.** Holub křídly z-kal. Horen. Nov. 38. — **se** komu = zaříhnouti. Kt. V. — Vz brkat.

zabrúskat = zabrouzdati. Kt. V.

zabuchotat = zatlouci, zabušiti. Srdce mu z-lo. Horen. 64.

zabuknút = zabučeti. Horen. Kr. 141.

zabundat = do teplého šatu zabaliti. Olom. Kt. V.

zaburcnút = zarachotiti, zakručeti. Z-clo mu v břiše. Ostr. Kt. V.

zabušit se = zamilovati se. Val. Kt. VII.

zabzdít co: jizbu = smradem naplniti. Kt. V.

zacancat = zacandati, umokřiti. Kt. V.

zacancovat = zatancovati. Kt. VII.

zacapaný = zabláceny. Kt. V.

zacásnút = silně něčím trhnouti. Z. za zvonek u dveří. — **se** na koho = utrhnouti se. Kt. V.

zacelina, zacelinka = jetelina. Na jihových. Mor. Kt. V., VII.

zácestek = pole za cestou. Kt. V. Když pole rozdělí se cestou na dva díly, menší sluje z. Vyhl. Ced.

zacingletat komu = umíráčkem zazvoniti. U Uh. Hrad. Kt. V.

zacmurat = zamazati. Z. se čím kde. Ostr. Kt. V.

zacudit = zašpiniti. Val. Kt. V.

zacundrat = zašpiniti. Chůzí v dešti, v rose. Kaš. 90., Kt. V.

zacúranec = kdo se ucoural. Kt. V.

začabrňat = zastříkati. Z. co čím: blátem. Kt. V.

začáchnút koho = zašlápnouti. Olom. Kt. V.

začarušit = zastaviti, zahraditi. Nechceš-li, aby tam chodili, třa to z. Slez. Kt. V.

začepený. Je tam z-ná bída (zatlučená, nedá se snadno odstraniti). Vyhl. Ced.

začučet se někde = dlouho se zdržeti. Kt. V.

začuchrat = zachytiti, zatahati. Z. koho za vlasy. Ostr. Kt. V.

zadlaboždit koho = zabiti, zchroumati. Ostr. Kt. V.

zaďobat = uďobati, uštípati. Kvočka zaďobla kuřátko. Kt. V.

zadřený. Z. cesta = sněhem zavátá. Kaš. 91. Sr. dřít.

zadrgnút = zadrcnouti. Z. koho, do někoho. Na již. Mor. Kt. V.

zadrhnút se = zaraziti se. Kldu. 140.

zadřímalý, **zadřímaný** = ospalý. Ostr. Kt. V.

zadřístat = podělati, pokáleti. Z. peřinu. — **se** kde = do povídání se pustiti. Kt. V.

zadrnkat. Paličkami na buben z. Horen. 295.

zadrobit si. Ten si z-bil (nadrobil) žaluje ho (nadělal si útrat). Vyhl. Ced.

zádruha = spojení pokrevenců, kteří majíce společně zvolenou hlavu společně hospodaří jměním rodinným. Krm. Dol. 94.

zaduckat = zapěchovati. Kt. V.

zadudat se = ve tváři se zamazati, zašmourati. Kt. V.

zadudlat. Uštěpačně z. = bručivě odpověděti. Horen. Nov. 67.

zadudnět = zaduněti. kam: Za humno k sousedovi (bosýma nohama doběhnouti). Ostr. Kt. V.

zaďúpat = zašpiniti, zablátiti. Z. podlahu. Kt. V.

zaduřený = zadurděný. Slez. Kt. VII.

zádvorník = kdo za dvorem bydlí. Kt. V.

zaflekaný gront = zadlužený. Spč. 31.

zaforovat co kam = dopraviti. Ostr. Kt. V.

zafrčet. Něco kolem nás zafrčelo. Horen 36. Z-číš s námi na vlak (moucha). Naš. XLIII. 126. 1. c. Vz frčet.

zafrkat. A z-la do špinavé hadérky (vysmrkla se). Mršt. Duš. 55.

zafrnět. Třikrát nosem z-la: mh, mh, mh. Vyhl. Děd. II. 35., D. 143. Vz frnět.

zafrumpnút někam = odběhnouti, zaskočiti. U Opav. Kt. V.

zafujat = zaváti. Vítr sněhem příkop z-jal. Ostr. Kt. V.

zagabnút do čeho = chtivě po něčem sáhnouti. Kt. V.

zaglánit = zaplaviti. Z. louku. Val. Kt. V.

zagúlaný = zaválený. Folp. b. 22. b.

zagyglat = zaviklati čím. Na již. Mor. Kt. V.

zagychat = zaliti. Zagychla ho krev. Kt. VII.

zahákaný = zadlužený. Na Hané. Kt. V.

zahamražit = úsilovně vydělati. Val. Kt. VII.

zaháralý = zahořelý. U Uh. Hrad. Kt. VII.

záhaťa, pl., n. = zatarasené pastvisko, v němž bývala studna. Vyhl. Ced.

zahlúpět = něco hloupého provésti. Folp. b. 22. b.

záhonkář = podsedník. Kt. VII.

záhoří. Sluněčko vylézající ze z. Naš. XLIII. 55. 2. c.

zahrádka = účes. Vz rozmarýn.

zahradní ječmeň = lesknice pruhovaná. Naš. XLIII. 49. 2. d.

zahradník = kdo má méně polí než sedlák, jeho grunt má 10—20 juterek. Vyhl. Prus. 58.

zahrcnút = zaprdnouti. — Zahrcl do trúby (zatroubil). Kt. V.

zahřešit = zalhati; zaklíti. Naš. XLIII. 98. 1. a.

zahrňačka, **zahrňák** = náčiní k zahrňování. Kt. V.

zahrůzlý = zabořený. Vůz v blátě z. Kt. VII.

zahubačit si = zahubovati. Hlavn. Kr. 149.

zahúcat = zatroubiti. Pastýř zahúcal. Kt. V.

zahudlat = zaviklati. Z. kůlem. Ostr. Kt. V.

zahulat = zakolíbati. U Místka. Kt. V.

zahumenčí = zahumení. Vyhl. Ced.
zahunkat = zakolíbati. U Uh. Hrad. Kt. V.
zahurdat = zahrbolcovati. Slez. Kt. V. Vz hurdat.
zahurtat = zatřásti. Z. stolkem. Ostr. Kt. V.
zahúskat koho kde = pokolébati. Ostr. Kt. V.
záhuščka = zaklechtaná mouka v mléce. Gl.
záhybek. Střecha klobouku mužského byla ze čtyř stran červenými šňůrkami nebo mašličkami k vrchu volně přišitá, čemuž říkají záhybky. Vyhl. Děd. II. 171. Z. = pentle, splývající s klobouku až k obrubě. Ib. 119.
zahyhotat se = zasmáti se hlasitě (hy, hy, hy). Na již Mor. Kt. V.
zahylásat na koho = zavolati. Kt. V.
zachlachtat se. Kt. V. Vz chlachtati se.
zachlachúnit se = hlasitě se zasmáti. Z. se nad čím. Ostr. Kt. V.
zachlemtat se. Mršt. Ves. III. 73. Sr. chlemtat.
zachloščit prase = zabiti. Kt. VII.
zachlupacený = celý chlupy posetý, když kožich pouští. Vyhl. Ced.
zachrtúsit = zadusiti. Kt. V.
zajančet = zaječeti, zaduněti. Bouchnul dveřmi, až v síni zajančelo. Kldu. 35. Jak zpívali, tak v kostele z-lo. Slez. Kt. V.
zajatý nemocí = sklíčený. Kaš. 98.
zajičák = rukávník ze zaječí kůže. Kt. V.
zajičář = kdo zajíce prodává, zvěřinář; pytlák. Kt. V.
zajonc = zajíc. Slám. Pl. 111.
zajičí (zaječí) jetelenka roste v lese a má tři drobňoučké lístky; z. skok = plavuň obecná; z. patáčky = malva; z. zelí = šťavel. Naš. XLIII. 49. 2. d.
zakabelit se = zamračiti se. Z-lo se (je tma jako v kabeli). Kt. V.
zákala = voda, v níž se kalí žhavé železo. Kt. VII.
zákamí = zákamní. Ze z. vylítl kocúr. Mršt. Ves. I. 136.
zakasit koho = usmrtiti, zabiti. U Uh. Hrad. Kt. V.
zakážka = sázka. Sekáči jako o z-ku sikli. U Uh. Br. Kt. V.
základa oč = sázka. Běží jako o z-du. Zlin. Kt. V.
zaklíčeni. Z. krku = prým. Kt. V.
zaklusnút = sklesnouti. Val. Kt. VII.
zakmásat = zacásati, zatáhnouti. Z. koho za sukni. Kt. V.
zákolet = okolkovati. Nebudem s tebó z. (zákoliti). Mal.
zakombéłat = zakolíbati. Kt. V.
zákop = příkop. Kald. 21.
zákopa = vyházený příkop, aby cizí nemohl jeti loukou, polem, kde není cesta. Vyhl. Ced.
zakopčit = okopati. Z. brambory. Kt. V.
zákopní (zákupní) rechta = ve které decke rod po rodě béval na domě rechtář, dež měl sena. Vyhl. Děd. II. 29.
zákorace = orace, okolky. Ten dělá z. Olom. Kt. V. Dle Mal.: zákolaci. Sr. zákolet.
zakosatit = na způsob kosy ohnouti. Kt. V.
zakoslat = koslavým krokem přijíti. Z. k sousedu. Ostr. — **si co** = na kotnících zamazati. Z. si kalhoty. Ostr. Kt. V.
zakotúlat. Záporečku z. = závcru zapřít, zastrčiti. Kt. VII.
zakřáplý = chraplavý. Slez. Kt. V.
zakrát = zakrájeti. Z. něco do polívky. Slez. Kt. V.
zakravincovat co = kravincem zamazati. Kt. IV.
zakřovit se = na způsob křoví vzrůsti. Obilí se z-lo. Kt. V.
zakrzat = zavrzat. Dvéře z-ly. Slez. Kt. V.
zakudolený = zaválený. Od sněhu z. Kt. VII.
zakudolit se = zaváleti se. Ve sněhu se z. Kt. VII.
zakúsnút co čím: smrtí = životem zaplatiti. U Kroměř. Kt. VII. 1399.

zakutaný = zahrabaný, zapadlý. Ve snihu z-ný člověk. Mršt. Ves. III. 65.

zakutilý = tvrdohlavý, zarputilý. Kt. V.

zakvašený = kyselý. Z. okurky. Kt. V.

zakvokotat = zakvokati. Kt. VII.

zakynožit = zkaziti. Val. Kt. VII.

zakysanec = kdo má zakysané, bolavé oči. Kt. V.

zalajdati se kam = zatoulati se. Kt. V.

zalapotat se s kým = pustiti se s ním do povídání a zapomnět na vše ostatní. Z-la sem se s Mařenó a zapomněła sem načisto na vaření. Mal.

zalaptat = pokakati. Krávy celou ulici z-ly. Ostr. — **se s kým** = pustiti se do žvastu. Kt. V.

zalefit koho = zabiti. Val. Kt. V.

zal'ehnút = onemocněti. Na dobře z. Kaš. 98., 107. U Bart. = leže koho zadusiti.

zálesák = bydlící za lesem. Vyhl. Děd. II. 162.

zalezený = zalezlý. Kt. VII.

zalíčený = zamazaný. Horen. 289. 298.

zálička. Pili záličku = popíjeli za peníze, jež dostali při zalikování svatby. Vyhl. Ced.

zalihovat. Náš kré' (kraj) jož sem zalihoje (sem sahá). Spč. 42.

zalikovat = zatáhnouti svatebčany šňůrou taženou přes cestu. Bys. Fig. 302.

zalirýkat komu = zazpívati. Laš. Kt. VII.

zaliskat = házeti, odtloukati. Daleko míč zaliskl (liskačkou odrazil). Kt. V.

zálivka = šťáva zalíváním na pečeni utvořená. Kt. V.

zalojdaný = lojdavý, kdo má lojdy v očích. Kt. V.

zaloknút se = slehnouti se. Zem se z-kla. Ostr. Kt. V.

zálosek = záosek, lonek, hřebík do osy, aby kolo s vozu nepadalo. Kt. V.

zalouchat = zamáčeti, mokřiti. Val. Kt. VII.

zalubit si co = za lub schovati; zaviniti. Kt. V.

záluda = úskok. Kaš. 98.

zalundat se někam = zatoulati se. Na již. Mor. Kt. V.

zalupovat očima = zamrkovati, Hrb. Dt. 154.; zlostně na někoho se dívati. Mal.

zamahnút se = zachtíti se, zalíbiti se komu. Udělal, jak se mu z-hlo. Val. Kt. V. Sr. Zabáhnút se.

zamamrat = zabručeti, zamumlati. Kt. V.

zamaskat = namastiti. Kt. V.

zamatlaný = zamazaný. Hoch. 33., 126.

zamiagnút = zamáčknouti. Zamiagnul sem díťa jak škrobáka. Kald. 178.

zamikotat = zatřepati. Až se mu kosírek zamikotal. Horen. 335.

zamjančet = zamňoukati. Kočka z-la. Ostr. Kt. V.

zamjantat = zadrchati. Z. niti. Ostr. Kt. V.

zamlaščit, zamlazgnút = zabiti, udeřiti. Kt. V., Folp. b. 22. b.

zamňágat = zašpiniti, zablátiti, zmačkati. Na Strážn., u Příb. Kt. V., VII.

zamolasit = zabiti. Uh. Brod. Gl.

zamořit = bolesti míti v břiše. Mne za celý čas nezamoří. Olom. Kt. V.

zamražit = ošiditi. Z. žida. Vyhl. Kr. 72.

zamrholit = počít drobně pršeti. Kt. V.

zamřít = omdleti. Laš. Kt. VII.

zamrklý = zasmušilý. Vyhl. Ced.

zamrlanec = malé, zakrnělé zvíře. Val. Kt. V.

zamrmlat = zamumlati. Mršt. Ves. IV. 17.

zamrnět. Z peřinek z-lo ve tmě cosi jako dítě. Mršt. Duš. 66. Vz mrněti.

zamrvit = pomrviti, pohnojiti. — **se.** Pojednou se pod mostem něco zamrvilo (pohnulo). Mršt. Ves. VIII,

27. U dna (sklenice) se něco z-lo, co na jazyku chutnalo jako otrava. Ib. VII. 109. — **se kam** = zahrabati se. Pes do slámy se zamrvil. Kt. V.

zamurovat = zazdíti. Kt. V.

zamušit = poskvrnit, zamazati (o mouchách). Olom. Kt. V.

zamýtit někam = zatoulati se, jíti někam, kam jíti nemáme nebo kde jsme nedávno byli. Na Hané. Kt. VII.

zanamúdušat se = říkati na mú dušu, zadušovati se. Slez. Kt. V.

zandák = nástroj, jímž se zátky do láhví zarážejí. Kt. V.

zandavka = průtržník (rostl.). Vyhl. Mal. 113.

zande, rostl. Vyhl. Děd. II. 207.

zándlet = zemdlíti, omdlíti. Zándleł od samej vůně. Folp. a. 49. b.

zanevážet = zanevříti. Z. na dochtory. Kř. Roz. VII. 320.

zanevřela, zanevřelec = zanevřelý. Kt. V.

zánklý = zamklý, zamčený. Folp. a. 20. b., a. 49. b.

zanknút = zamknouti, zatknouti. Folp. b. 22. b.

zanořený = zanesený, ucpaný. Z. kanál. Kaš. 98.

zaobléci koho = ošatiti. Val. Kt. V.

zaodaný = podnapilý. Kt. V.

zaonačený = opravený, zavedený. Z. řemeslo. — Také = zablácený, špinavý, škaredý. Vsetín. Kt. V.

zaondit si co = zasaditi. V Podluží. Kt. VII.

zaopášat = zavázati, zaplésti. Z. si střevíce. Kt. V.

zapabúcat = zarachotiti. V síni něco z-lo. U Bzence. Kt. V.

zapackat se = zmásti, splésti se, klopýtnouti. Při té modlitbě sem se z-kal. Vyhl. Děd. I. 58.

zapadlý = pokrytý. Sněhem z. Kt. V.

zápalista = biják. Kolk. II. 41.

zápalitý = popudlivý. Olom., Ostr. Kt. V.

zapálkovat si = pálkou (palestrou) míč odhazovati. Kald. 31.

zápalovitosť = popudlivosť. Olom. Kt. V.

zápalovitý = popudlivý. Olom. Kt. V., hněvivý. Kolk. II. 41.

zapamatalý = roztržitý. Ostr. Kt. V.

zapantat = zamotati. Z. se v řeči. Kt. V.

záparňa = místo pro apparáty v lihovarech. Je tam jak v z-ně (horko). Val. Kt. V.

zapaščekovat = paščeku (hubu, ústa) otevříti, počít křičeti. Ostr. Kt. V.

zapatlaný = umazaný. Hubička z-ná od trnek. Mršt. Ves. IX. 85.

zapažitit = pažitem opatřiti. Kt. VII.

zápeč = místo, kam slunce mnoho svítí (peče). Zahrada v zápeči. Kt. V.

zapelentovat = zavrávorati. Kolk. II. 41.

zapestvit si, vz pestvit. Kt. VII.

zapchat, zapchnút = zapíchnouti. Cítil, že ho zapchlo v noze. Záhr. IV. 20.

zapinkat = zazpívati, Přikr. 56.

zapiskat (zapyskat) = zanečistiti. — **koho** čím. Kt. V.

zapitý = s dostatek napitý. Bys. Fig. 302. Ve svátek po obědě dává se na zapitú pivo lebo víno. Vyhl. Ced.

zapizgřit = ubryndati, uslintati, ušušniti. Kt. V.

zapjantat = zamodrchati, zaplésti. Niti se z-ly. Ostr. Kt. V. Pz zaplantat.

zapláknút = zaplakati. Ani nezaplákne. Val. Kt. VII.

zaplantat = zaplésti, zamodrchati, zamotati. Někoho do něčeho z. Bys. 104., Spč. 46., 105. Kůň se z-tal. Kaš. 110. Z. se se ženskou. Kt. V.

zaplhněný = plhem, pýřím zarostlý. Kt. VII. Vz zapýřený.

zaplhnit, vz předcházející a plhnit.

zaplkat co = pomazati, potřísniti. — **se** = dáti se do řeči, zamluviti se. Kt. V. Vz plkat.

zaplpaný = rozplpaný. Na již. Mor. Kt. V.

zapluhavit co = pokáleti. Ostr. Kt. V.

zaplukat = zaplákati, zapláchnouti. Z. něco ve vodě. Ostr. Kt. V.

zapluštit = zapleštiti. Někoho jako psa z. Kt. V.

zapluť = zapliti, zaplivati. Kt. V.

zaplutý = zaplitý, zaplvaný. Na již. Mor. Kt. V.

zapomoci si = poněkud si pomoci. Když si s pomocí boží zapomohl. Kř. Př. 35.

zaposel' = zaposud, zapotud. Ostr. Kt. V.

zapravený vůz = vypravený, vším opatřený. Kaš. 116.

zápražka, jinde zásmažka. Vyhl. Ced.

zapřepelit = zazpívati jako křepelka. Ostr. Kt. V.

zapřít dvéře = zastrčiti, zamknouti. Vyhl. Ced.

zapřitý = zavřený, zamknutý, zastrčený. Z. dvéře. Vyhl. Děd. II. 52. U Přer. jen = zavřený zástrčkou. Mal.

zaprostit = zamířiti. Z-stil přímo do lesa. Ostr. Kt. V.

zaprplaný = zamazaný. Kt. VII.

záprška = malá prška (déšť). Ostr. Kt. V.

záprtek také = ten, kdo poslední žene na pastvu. Kald. 17. Též = nehezká ženská. Uh. Brod. Gl.

záprtkový = ze smradlavého vejce. Z. smrad. Kt. VII.

zapsút = zkaziti. Ostr. Kt. V.

zapýřený = pýrem zarostlý. Kt. VII.

zaráčet = zarachotiti. Kočáry z-ly. Kt. VII.

zárada = porada. Kt. V.

zaradit = poraditi. Z. komu, si s čím. Kt. V.

zaráchnút = zapráskati. Kt. VII.

zarajtlíkovat = rajtlíkem zatáhnouti. Kt. VII. Sr. rajtlík.

zarano = jako na jeden výstřel, na jednu ránu, rychle. Z. zakřesati. Vyhl. Děd. II. 29., Mal.

zařapět = zarachotiti. Vůz na skále z-pěl, jakby se zlámal. Ostr. Kt. V.

zaraz = hned. Z. tu byl. Ostr. Kt. V.

zarazit = zastaviti. Z. hodinky (v zastavárně). Bys. Fig. 160.

zaretovat na pravo = zamířiti. Kt. VII.

zářezka = zařezání. Kt. VII.

záři = září (nesklonné). Vz Kaš. 59.

zaříkový = bydlící za říkou (řekou). Kald. 14.

zařnút = zaříznouti. Z. se do kůže. Ostr. Kt. V.

zárobnica = kniha, do níž se zapisuje zároba (mzda). Kt. V.

zarontit co = přehazováním zaházeti. Kt. VII.

zarostěný = zarostlý. Z. brada. Kt. V.

zároští = místo za roštem, nad roštem. Mal. Sr. rošt. Vyhledá si ze z. modlicí knížky. Horen. 267.

zarovno. Išel z. silnicú (podle silnice). Folp. a. 48. a.

zárub = křoví, mlází. Kaš. 98., 110. U Bart. = rozhraní dvou lesů. — **Z.** = násek, vrub. Do větví záruby vřezati na vějice.

záručník = rukojmě. Slez. Kt. V.

záruda = zarudnutí. Kt. VII.

zarúděný = nečistotou, blátem zacpaný. Zlin. Kt. VII.

zarúdit = nečistotou, blátem zacpati. Kt. VII.

zařundit se s kým = dáti se do rozmluvy. Ostr. Kt. V.

zaruntovat = zatlouci nač. Folp. b. 23. a.

zaruždit se = zbrchati, zachřibit se. Ostr. Kt. V.

zarytinec = člověk, který má zpurný, zarytý vzhled. Slez. Kt. V.

zarzat = rezavěti; zařehtati. Kt. V.

zarzavý = zerzavý, rezavý. Slez., Ostr. Kt. V.

zasačit = napršeti. Ostr. Kt. V.

zascanec = kdo močí do postele. Z-nče zascaný! Kt. V.

zasakřit, zasakrovat. Tak sem z-křila jak starý chlap. Vyhl. D. 141.

záscěra = zástěra. Hrozenkov. Kt. V.

zasedavka = druh hrušek. Kt. VII.

zásevo = zasetí. Slez. Kt. V.

zaskořit se = přijíti příliš brzo. Ostr. Kt. V.

zaskřečený. Z. vejce = nasazené. Kt. V.

zaskřítat se = zašmourati, umazati se. Z. se ve tváři (o dětech). Kt. V.

zaskumlit = zaběďovati, zakňučeti. Ostr. Kt. V.

zasky = zase. Jak to zasky pletete? Hoch. 64. V Bart. zaské, zaskék, zasék.

zaskýpaný = zaspalý. Je ještě celý z. Ostr. Kt. V.

zásluní = místo za sluncem, kam slunce nesvítí. Kt. V.

zásmažkový. Z. polévka, mouka (na zasmažení). Kt. V.

zasmýčit = zavléci, zatáhnouti. Tebe z-li k oltářu ku slubu jako němú tvář. Kldu. 54. — Vyhl. Prus. 36.

zasraný také = zadlužený. Kt. V.

zastařenina = zastaralá věc. Kt. VII.

zástava při hře = ohrada. Vyhl. D. 106.

zástiní = zátiní (tín = stín), zákoutí. U Kojet. Kt. VII.

zastmívka = večerní šero. Přijíti k někomu na z-ku. Ostr. Kt. V.

zastópnót = zatáhnouti se. Nalé do bečke vody, ať zastópne, je rozeschlá. Vyhl. Ced. U Přer. Z. se. Bečka se z-pła. Mal.

zastraboščit co = zadělati, přikryti. Kt. VII. U Přer. zastrabočet. Mal.

zastřapalec = zastřapaný, kdo má střapaté vlasy. U Uh. Hrad. Kt. V.

zastřečkovat = zaběhnouti (o kravách). Kt. VII.

zástřešek = rovný okraj u střechy doškové. Bys. Fig. 302. — **Z.** = dlouhé vlasy v týle Hanáků. Vyhl. Alb. 52., Bys. 26., Bys. Fig. 229.

zásun = zasunutí; šoupka, Riegel. Kt. VII.

zásyt = zasycení. Slez. Kt. V.

zásytný = sytící. Kt. VII.

zašamotat = sem tam zašvihati. Z. metlou. Ostr. Kt. V.

zašarpnút, zašarpat = počít trhati, tahati. Z. koho za šaty. Ostr. Kt. V.

zaščerkat = zarachotiti. Z. ořechy v míšku, penězi v kapse. Ostr. Kt. V.

zaščigotat = zaškytati. Ostr. Kt. V.

zaščikat = uštípnouti. Kvítko nehty z. Ostr. Kt. V.

zasčóřet se = usmáti se. Kř. Roz. II. 207.

zaškňúřit se = zaškeřit se, ušklíbnouti se. Cikán se z-řil. Krm. Venk. 50., 58.

zaškořupit = zaškořepit, škořápkou potáhnouti. Rendlík se z-pí (nemytý). Ostr. Kt. V.

zaškrkat = škrk udělati. Sirkou na stěně z. Kt. V.

zaškvařit, zaškvařovat = dorážeti, zlobiti, dělati mrzutosti, zatopiti komu. Vyhl. Jař. 18. Zas zaškvařuješ? Naš. XLII. 27. 2. b.

zašlundrat = zamokřiti. Šaty v rose, ve vodě z. Kt. V.

zašmigat = zašvihati. Komáry bičem z. Ostr. Kt. V.

zašmúrat = zamazati, pomazati. Papír tužkou z. Kt. V.

zašošotat = zašeptati. Přik. Nov. 113.

zašpihlat. Nůž do chleba z. Kt. V. Vz špihlati.

zašprtat = zahrabati. Kura z-la, zrnéčko vyšprtala. — **kam.** Stařenka z-la k súsedce (mrštně došla). Kam až to z-tlo (se dostalo)! Kt. V.

zaštabarcovat = zabouřiti, zabouchati. Na dveře z. Ostr. Kt. V.

zašťákat = zacákati. Něco vodou z. U Strážn. Kt. V. U Stráž.: zaščákat. Mal.

zaštěrkat = zarachotiti. Penězi v kapse z. Kt. V. Sr. zaščerkat.

zaštípený = zchytralý. Val. Kt. VII.

zaštrachat = zandati tak, že to nelze najíti. = **se** kam — zajíti. Kt. V.

zašturit = strčiti. Z. koho kam čím. Ostr. Kt. V.

zašubraný = blátem umazaný. Folp. b. 20. b.

zašubrat = blátem umazati. Kt. V.

zašudlit = rozmazati, rozetříti, dobře neutříti. Z. stůl. U Bzence. Kt. V.

zašuchtat sa = pozdržeti se. Kt. VII.

zašúlat = zahněsti. Slívy do těsta z. Kt. V.

zašustat = vhoditi; zamésti. Z. prach do vody. Podlahu pilinami z. Ostr. Kt. V.

zašušnit = zamazati, pokáleti. Kt. V.

zašvacat = šlehnouti. Z. koho prutem. Hrb. Dt. 22.

zatakat = potakat, přisvědčiti. Kt. V.

zaťápat = zašpiniti chůzí, zašlapati. Umytou podlahu botami z. Kt. V.

zaťapkat = zatleskati. Z. ručičkami (o dětech). Z. někoho na rameno = poťapkati. Kt. V.

zataženo. Je tam z. = zamračeno. Vyhl. Ced.

zátažný. Koně byly z-né = dobří tahouni. Kaš. 98., 105.

zatel' = dotud, zatím. Kt. V., VII.

zatentotit, vz tentotit.

zatípat = zacpati. Slez. Kt. VII.

zátišina = místo od větru chráněné, zátiší. Kt. V.

zátočí = zátočina. Přík. Nov. 113.

zaťochmat = zadusiti. Slipka koře z-la. Vyhl. Ced. Zaťuchmat. Mal.

za tolej = za tolik. Kldu. 4., Vyhl. Ced.

zátoní = záseka v lese. Uh. Hrad. Kt. V.

zatracenucený = velmi zatracený. Kaš. 51.

zatragat co kam = zatáhnouti. — **se** kam = zatoulati se. Kt. V.

zatrávnět = travou zarůsti. Kt. VII.

zatrckat se kam = trckem, trckavým krokem zajíti. Kt. V.

zatřimat = zadržeti. — **koho** čím. Slez. Kt. V.

zatrlíkat = zatrilkovati. Z. na píščalce. Ostr. Kt. V.

zatróset = zatrousiti. Zatrósel na huře v seně a kohót zazpíval na střeše (vyšlehl oheň). Vyhl. Ced.

zatruchlený stryk. Rud. 13.

zatrut = zatráviti (stráviti); otráviti. Ostr. Kt. V.

zátylní = za týlem jsoucí. Z. kosť. Kt. VII.

zatytlat = zamazati, zašmourati. Slez. Kt. V.

zaujat se zač = ujati se. Kaš. 98.

zautra = za jitra, zítra. Slez. Kt. V.

zautrakat = z jitra, z rána pojísti, snídati. Slez. Kt. V.

zavádzat, zavázet komu = vaditi, překážeti. Folp. b. 23. a. Nebudu vám tu zavázet. Vyhl. R. 72. U Bart. zavázat.

zavalašit si = zahráti si v karty. Vyhl. Ced.

závarek = závar, závara. Ostr. Kt. V.

zavažitý = zavalitý. Kt. VII.

zavazklý = zavlhlý. Z. obilí. Kt. V.

zavazknút = zavlhnouti. Ve sklepě to z-klo. Kt. V.

zavčil, zavčilka = pro nynějšek, nyní. Kt. V.

závdanka = závdanek. Kt. V.

zavdat = připiti. Utři, bratře, utři bradu, zavdé svému karamadu. Naš. XLII. 101. 2. a.

zavde = často. Na Hané. Kt. V. Sr. zavdy, za vždy. Mal.

zavelbit si = zalíbiti si co. Ostr. Kt. V.

za velo = za mnoho. To nestojí za velo. Ostr. Kt. V.

zaverbovat si = dáti se do pití. Třikrát do roka si z-val. Vyhl. Alb. 39.

závěrka = řetěz k zavírání vozu. Vyhl. Děd. II. 218. — **Z.** = vyprovodění hostě z domu. Kt. VII.

zavěřovat se = zadušovat se. Vyhl. Ced. Vz v Bart. zavěřit se.

zavěrušený = uschovaný tak, že to nelze najíti, založený. Kt. V.

zavést. Budeš-li ke mně, zavedu ti pár měřic pole (dám zapsati do gruntovní knihy). Vyhl. Ced.

zavětat = zavětiti, učiniti závěť. Kt. V.

zavíchovat co = víchy opatřiti. Z. stromy. Kt. VII.

zavíjačka = čepení nevěsty. Kt. VII.

zavíjaná = vkládání čepce nevěstě. Kaš. 98.

zavinšovaný. Sedí jako z-né (zakletý). Z. princezna. Vyhl. Ced.

zavjazbit = vazbou přikryti. Z. stavení. Ostr. Kt. V.

zavjoznút = zaváznouti, uváznouti. Do bláta z. Ostr. Kt. V.

závlačka = závora. Rukou oddělal z-čku u dveří. Záhr. IV. 7.

zavlážka = zavlažení. — **Z.** žemlová = teplé, právě nadojené mléko s vánočkou. Kt. V.

závodák = bydlící za vodou. Vyhl. Děd. II. 162., Kt. V.

zavoščit = voskem zandati, potáhnouti, zavoskovati. Kt. V.

zavsze = vždy. Nár. věst. V. 20.

zavšiný = zavšivělý. Z. košile. Ostr. Kt. V.

zavšit se = zavšivěti, dostati vši. Ostr. Kt. V.

zaźabit = zachladiti. Z. si nohy. Ostr. Kt. V.

zazávětat = zazávětiti, poslední vůlí odkázati. Z. komu 100 zl. Kt. V.

zazdíti na koho jak = narážeti. Zazdívat na někoho slovy uščepačnými. Ostr. Kt. V.

zazditý = zazděný. Vyhl. R. 83.

zazdřít = zazříti. Ostr. Kt. V.

zazobat se = zásobiti se něčím. Kt. V.

zazvonit se = zamazati se. Laš. Kt. V.

zazvracet se = pobliti se. Na již. Mor. Kt. V.

zaždúřit se na koho = rozdurditi se. Horen. 93.

zažgřindanec, zažgřindaný = ubryndaný. Folp. a. 56. b., 12. a.

zažínačka = žnečka, která začíná obilí žnouti. Kt. V.

zažrat se = nadouti se. Kráva se z-la. Kt. VII. Sr. napučit.

zažultit = zažlutiti. Ostr. Kt. V.

zažút = rozžvýkati. Kt. V.

zažvachlat = pokrčiti. Z. šaty. Kt. VII.

zbablat = zamotat. Tes to zbablal. Všecko zbablal; Teď ste to zbablali. Mršt. Ves. I. 51., 127., 379., III. 107. Tu píseň sám zbablal (pracně zmodrchal). Ib. I. 104.

zbabovatět = státi se babou. Slám. Lys. 64.

zbahnót si, vz sbahnót.

zbachlat = v nepořádek uvésti. Kt. VII.

zbajásat = splésti. Kt. VII.

zbaňkat koho = oklamati. Z. led (lid). Spč. 110., 119.

zbažgrat = znečistiti. Z. co čím. Kt. V.

zbelko = malé zblo. Ani zbelka tam néni. Slez. Kt. V.

zber = záhyb, fald, vráska. Kt. V.

zbestvit se = zdivočeti. Kt. V.

zběžisvět = tulák. Slez. Kt. V.

zbíračka = hnisavá bolačka. Vyhl. Ced.

zbírat se = ženiti, vdávati se. Dyž zme se zbírali. Kaš. 98., 123.

zbiřmovat, vz sbiřmovat.

zblafnót, vz sblafnót.

zbleptat co = vymysliti, vybájiti. Kt. V.

zblinkat = sraziti. Z. kyjem hlavičky makové. Kt. V.

zblo = stéblo. Mák do zbla požhraný od červů (úplně). Bys. Fig. 278.

zbobošit koho = polekati. Již. Mor. Kt. VII.

zbogárat = shledati. Z. háby. Krm. Obr. 40., 142.

zbohy. Na ty zbohy přišel = na štěstí. Uh. Brod. Gl.

zbóchnotý. Lojska je zbóchnotá = zbouchnutá = těhotná. Vyhl. Ced.

zbojnický život. Ondr. 20, 142.

zbojnická = mor. tanec. Kt. VII.

zbojničit v lesích = dělati zbojníka. Slám. Lys. 176.
zboník = zbojník. Folp. a. 9. a.
zbor = barák, zbořeniště. Kt. VII., Vyhl. Ced.
zbráborat se = zvednouti se po pádu. Kolk. II. 41.
zbřáňat = řinčeti. Val. Kt. VII.
zbrčený, vz sbrčený.
zbrčit se = ztřeštiti se. Mršt. Ves. I. 320.
zbřidovatět = polekati se. Kt. VII.
zbrnčit, vz sbrnčit.
zbroj = kovářské náčiní. Laš. Kt. VII.
zbudovat, vz sbudovat.
V. Cf. skarby.
zbuchat co na koho = nějakou pověsť si vymysliti. Ostr. Kt. V.
zbuj = bujnosť, nevázaná veselosť. Jaká to veselosť, jaký zbuj. Bys. 40. — **Z.** = zbojník. Kt. V.
zbujce = zbujník. Kldu. 87.
zbulat = sbořiti. Chalupa se z-la. Ostr., u Místka. Kt. V. Vz zbuliti.
zbulit = svaliti, sbořiti. Chalupa se z-la. Vz zbulati. Větr zbulil komín se střechy. Ostr. Kt. V.
zbuník = zbojník. Bys. Fig. 32.
zburdachovat = na burdachu vycedit. Z. obilí. Ostr. Kt. V.
zbúzet = pobízeti. Z. známé. Horen. 339.
zbychnút do čeho = strčiti. Kt. VII.
zbytek. My zme nedělali žádných zbytků (zbytečných výloh). Kaš. 98.
zbytý. Jak koho urazíš, odproš ho a je zbyto (odbyto). Ostr. Kt. V.
zcíplena = zcíplina. Vyhl. Děd. I. 25.
zcíploň = kdo pořád scípá. stůně. Kt. V.
zčurchat koho = zakrákati. Ostr. Kt. V.
zďačkat co = zmačkati, stlačiti. Bys. Fig. 191.
zdaj = zdání. Kt. V.
zdánka = zdání. Kt. V.
zdávaňový = na zdavky, svatební. Z. šaty. Val. Kt. VII.
zdědinačet = přijmouti zvyky dědiny. Kt. V.
zděhnót se = sběhnouti se. Nevěděl, co se zděhlo. Spč. 86.
zdech = vzdech. O tři zdechy = o všecko pryč. Přik. Nov. 111. V té jizbě šlo o tři zdechy (bylo tam těsno). Spč. 117.
zdechláň = hubenáč, sešlý kůň. Kúpil z-ňa. Olom. Kt. V. Vz násl.
zdechlina = sešlý kůň. Val. Kt. VII.
zdechľoň = zdechláň, churavec. Kaš. 53.
zdechloš = zdechľoň. Slez. Kt. V.
zdepsit = pošlapati, zdeptati. Trávu nohama z. Ostr. Kt. V.
zděrák = útěk. Pustil se do zděráka. Val. Kt. VII.
zděrba také = nuzák. Flx.
zděrigat = utíkati. Kald. 17. U Bart. zděrygat.
zděrky = nuky. Flx.
zděrstvo = vydírání. Ostr. Kt. V.
zdílka m. zdýlka= délka. Hned si vemte zdílko na rakev. Vyhl. Alb. 32.
zdivočelý povoz = rychle jedoucí. Naš. XLII. 127. 1. d.
zdochýňat = vypouštěti ducha. Folp. b. 23. a.
zdoty = odtud, od té doby. Val. Kt. VII.
zdrapa = propasť, rokle. Kaš. 98. U Bart. zdrap. = neúrodné pole.
zdrapák. Dal do zdrapáku = utekl. Val. Kt. V.
zdrapek = stará, sešlá věc; zakrslý člověk. Vz Zdrap. Kt. V.
zdraplavět = draplavým se státi. Kůže z-ví. Kt. VII.
zdrát = zráti. Ostr. Kt. V.
zdravínek = ambrožka, odontites. Val. Kt. V.
zdřepěný = ztrnulý. Tam z. čekal. Mršt. Duš. 129.
zdrha = tvrdá věc. Maso tvrdé jako z. — **Z.** = ničema. Kt. V.
zdrhnót = utéci. Chlapec z práce zdrhl. Hoch. 53. Popadl ušité bot a zdrhl s ňém. Vyhl. D. 151. Na okamžik se zdrhl (zarazil). Kldu. 103. Mlíko se mi zdrhlo, zdrštilo = srazilo. Vyhl. Ced. Vz zdrščit.
zdřidelník = kaluže na lukách neb i potoky, které nezamrzají, protože

jejich voda teče ze křídel. Ostr. Kt. V.

zdřídlo = zřídlo. Ostr. Kt. V.

zdrščit se = sraziti se. Mléko se zdrščilo. Kolk. I. 17. Vz zdrhnút.

zdrúzgajúcí zimnica = větší stupeň zimnice, láme-li člověka. Krm. Dol. 58. Sr. v Bart. zdrúzgat.

zdrúzganý = zdrcený. Pole krupobitím z-né. Kt. V.

zdrýpat = zdrápati. Pupenec z haluzky z. Ostr. Kt. V.

zdumlit = zdupati. U Místka. Kt. V.

zďuravět = dostati díry. Sýr z-věl. Ostr. Kt. V.

zdurdit se = sraziti se. Mléko se z-lo. Flx.

zďurkovatět = zďuravět. Měkké dřevo brzo z-tí. Ostr. Kt. V.

zdušisko = bahnisko. Laš. Kt. VII.

zdvižitý = zdvíhací. Z. most. Kldu. 27.

zdyblat = sem tam něčím hýbati. Nohama z. Ostr. Kt. V.

zdycha = kdo pořád vzdychá. Kt. VII.

zdychat = hynouti, cepeněti. Ptáčkové od toho zdychajú. Kald. 21.

zdymnút = utéci. Kaš. 98.

zedzený = snědený. V Podluží. Kt. V.

Zefa = Josefa. Slez. Kt. V.

zejdení = sejití, schůze. Val. Kt. V.

zeľa, pl., n. Letos sú pěkné zeľa. Na již Mor. Kt. V.

zeleňavý, zelenkavý = nazelenalý. Folp. a. 26. b., Kaš. 51., 52.

zelenkavý = nazelenalý. Vyhl. Ced.

zelenky = druh hrušek. Kt. V.

zelený. Z. pěsnička = dvojsmyslná. Vyhl. R. 86. Te (ty) zelené ftáko = zelený datle, špekulante, chytráku. Vyhl. Mal. 119.

zelík. Je tlustý jako zelík. Slez. Kt. VII.

zelníček = zelný vdolek (naditý zelím). Kt. V.

zemel = semel, špaček (ve hře). Hrál na zemla. Vyhl. R. 36.

zemňactvo. Letos vám bylo z-tva hrozného (mnoho zemňáků, bramborů). Kaš. 53., 83.

zemňačisko = brambořiště. Kt. VII. 1400.

zemňák = brambor. Kt. V.

zemňákovica = bramborová polévka. Val. Kt. VII.

zemsky = brambory. Vyhl. Děd. I. 45.

zemzet = připražit kabát. Přetlačel se na kamna a zemzel. U Bohusl. Kt. V.

zengat = cinkati, hučeti. Zengá mi v hlavě. Kt. V.

zeňst = sejíti. To se može na něco s. (se hoditi). Ostr. Kt. V.

zeřnút koho = vyřezati mu, vybiti ho. Vyhl. Slz. 162.

zerzaňa, fem. k zrzan, zrzoun. Folp. a. 28. a.

zerzavina = rezina, rez; skvrna od rezu. Slez., na již. Mor. Kt. V.

zepsút. Chtěl to z. Hrb. Děd. 44. Sr. psút.

zeskvrčkovat se, když se na niti dělají skvrčky. Vz Kt. VII.

zestřapit = rozstřepiti se. Kalhoty u nohy se z-ly. Ostr. Kt. V.

zešarpat = strhati; ovoce se stromů z. Ostr. Kt. V.

zeščerbatět. Obilí z-lo. Laš. Kt. VII. Sr. ščerbatý.

zeščignót se = zvrátiti se. Moja panoha se jaksi zeščigla. Bys. 113.

zešklihnút = sklouznouti.

zeškrobat koho = promluviti mu do duše. Flx.

zeźabený = omrzlý. Z. nohy. Ostr. Kt. V. Vz násl.

zeźabit si co = nohy. Ostr. Kt. V. Vz zeźabený.

zezolka, orchis, rostl. Vyhl. Mal. 113.

zezulena = kokotice, plevel jetel mořící, povázka. Kt. V.

zfryška = rychle. Z. si sednút. Kald. 27.

zfufcíkovat = pokaziti. Kolk. II. 41.

zgajdat = pokaziti. Z. práci. Ostr. Kt. V.

zgambatět = dostati velikou gambu, v tváři ztloustnouti. Kt. V.
zgame, f. = kaše na způsob škubánků. U Frenšt. Kt. V
zgarda = hanba. Nedělej rodičům takové zgardy. Slez., u Místka. Kt. V. Cf. skarby a vz násl.
zgardit = povrhnouti, pohaněti. — koho. Slez. Kt. V.
zgibnút = ukrásti. Ostr. Kt. V.
zgichat = vyliti, vychlustnouti. Z. vodu. Ostr. Kt. V.
zgrapa = sluj, skrýše, Kaš. 98.; pusté, skalnaté místo, roklinaté stráně. Val. Kt. V.
zgrblena = skrblík. Folp. a. 28. a. Sr. zgrbla.
zgrbnút = zhynouti. Kolk. I. 21.
zgrňat = **žgrňat**.
zgróbit se = znechutiti, zprotiviti se. Kř. Roz. 100. Zgróbilo se mně to v žalódko. Ib. 4. Jenom co by se kráve nezgróbile a aby nedělale stávko. Ib. II. 192.
zgryfovat býka = podrážditi, aby byl schopen ku skoku na krávu. Vyhl. Ced.
zgrýňat = prohledávati. Kaš. 98. V Bart. zpúzet.
zgrýpat = velice utíkati. Val. Kt. V.
zgublena = lakomá ženská. Val. Kt. V.
zgúlit se = svaliti se. Folp. b. 23. a.
zgumnút = rychle sníst. U Místka. Kt. V.
zháčkovat se. Ječmeň se z-val. Kyjov. Gl.
zhádat = uhodnouti. Dobře zhádal, že bude búřka. Kt. V., VII.
zhartování. Pít na z. = na utvrzení. Z něm. Vyhl. Jař. 101.
zhélet = zhynouti. Nezhélele sme. Vyhl. Alb. 10.
zhlodek = ohlodek, ohryzek, špatný zbytek. U Dalečína. Kt. V.
zhňápat = snísti (hrubé). Kt. VII.
zhnilec, zhniloch, zhnilák, zhniloň lenoch. Kt. V., Horen. 355., Krm. Obr. 23.
zhnilina = líný kůň. Vyhl. Děd. II. 51.
zhnilka = hnilička. Slez. Kt. V.
zhnilosť = lenosť. Flx.
zhnilošit = zlenošiti. Horen. 355.
zhnitý = zhnilý. Kaš. 87.
zhoděný = zrušený. Z. svátek. Kt. VII.
zhodit. Zhodil sem kósek ječmeňa, sena = zkosil jsem. Vyhl. Ced.
zhok = shluk. Okolo nás nastal zhok. Spč. 92.
zhořák = pečený brambor. Val. Kt. VII.
zhřňat. Folp. a. 51. a.
zhrumit = zhromit na koho, zahřmiti, silně zkřiknouti jako hrom. Ostr. Kt. V.
zhrútit = sřítiti, sbořiti. Val. Kt. V.
zhrúzbit se = zhroziti se. Ostr., Val. Kt. V.
zhrúzit se = zhroziti se. Ostr. Kt. V.
zhryzky = zbytky píce. Vyhl. Slz. 30.
zhúba = zhouba. Mor. a slez. Kt. V.
zhůru. Na z. plakala (velmi). Val. Kt. VII.
zhýbka = zhlýbka. Kaš. 19.
zhyclovat koho = unaviti, utýrati koně silnou robotou, při orání z. Ostr. Kt. V.
zchamět = státi se chamem. U Místka. Kt. V.
zchandobený = utrmácený. Slez. Kt. V.
zchandobit koho = utrmáceti. Slez. Kt. V.
zchřápnút = ochraptěti. Od mnoho mluvení z. Ostr. Kt. V.
zchřibit se = vyrůsti v keř. Jetelina po dešti se z-la. Ostr. Kt. V.
zchybat = svrci. Skálu z pole na mezu z. Ostr. Kt. V.
zibák = tupý nůž. Val. Kt. VII.
zibnút = pojíti, zcepenčti (o zvířatech). Kaš. 99.
zimňák = druh bramborů. Ostr. Kt. V.
zimno. Dnes je z. = chladno. Rud. 24.
zimnúci zimnica (je-li nemocnému zima). Krm. Dol. 58.

zimota = zima. Ucítil zimotu. Preis. 3.

zimřit se = ozimovati se, stávati se chladným. Vz násl.

zimřivý - stávající se chladným. Folp. a. 30. a.

zingle = truhla na mouku. Kald. 22. U Bart. žigla.

zinkání = hučení. Po pléziro měl sem z. v hlavě. Vyhl. Děd. I. 24.

zinknút se = udeřiti se. Zinknul si sa do rýža (do hrany). Krm. Obr. 9. Z. koho čím: sklenkú. Ib. 46., Vyhl. Ced.

zítra. Tož je dnes jak z. (žena slehne co nevidět). Vyhl Ced.

zjapat — polapiti. Pes zjapal všecky kúsky, co sem hodil. Ostr. Kt. V.

zjárkovat, vz zjárčit. Kt. VII.

zjátřit co = zpozorovati, tušiti. To moseli z., co se stalo. Hrb. Děd. 269.

zjátrovatělý. Z. plóca. Bys. Fig. 21.

zjatý nemocí = sklíčený. Z. vůz = rozvorami stažený. Kt. VII.

zjedzený -- snědený. Slez. Kt. VII.

zjehličený. Z. kráva = která má jehlicu (nemoc). Kt. VII.

zjinovatět. Kožichy z-tí. Horen. 269.

zkaličit = zmrzačiti. Slez. Kt. V.

zkapnót z něčeho = zahynouti. Naš. XLIII. 126. 1. d.

zkelkověk = odkudkoli. Přišli ludé z. z Moravy. Ostr. Kt. V.

zkéščet se — zkýštět, proměniti se v kýšku. Na Hané. Kt. V. Mliko se zkéščelo. Mal.

zklasnovat koho. Zima ho z-la. Uh. Brod. Gl.

zklóhnót = zklouznouti. Zklóhne jí noha. Naš. XLII. 127. 1. b. Zklóhl na ledě.

zklóstnót — stloustnouti. Kř. Roz. 132.

zkolenčit = zchroměti. Slez. Kt. V.

zkopnět, zkopnat = roztáti, zjihnouti. Až sněh zkopná. Ostr. Zkopnělo (sníh zmizel). Kt. V.

zkošený. Teho so dobře z. Naš. XLIV. 60. 1.

zkrabatět = státi se krabatým. Led na rybníku z-těl. Mršt. Ves. II. 453.

zkrabit se = scvrknouti se. Kůže se z-la. Ostr. Kt. V.

zkrnobělý = zakrnělý. Val. Kt. VII.

zkrnobět = zakrněti. Val. Kt. VII.

zkrpačit se = utýrati se. Kt. V.

zkřupět = křupkým se stávati. Slez. Kt. VII.

zkúmačka = zkouška. Bys. Fig. 188.

zkušelý = zkušený. Z. čeho. Kt. V.

zkýpat = vykypěti. Z. z hrnce. Slez. Kt. V.

zlajdat také = vymysliti. Z. co na koho. Ostr. Kt. V.

zlátenica, zlátenka = žloutenice. Folp. b. 23. a.

zlátko — špatné zlato. To není zlato, to je jenom z. Kt. V. Sr. pozlátko.

zlatoléčí = salix, rostl. Vyhl. Mal. 113. Sr. zlatolíčí.

zlaťura — kdo špatně zlatí. Kt. V.

zlatý. Zlatá vězda = rozchodník ostrý; z. dýšč = čilimník odvislý. Naš. XLIII. 49. 2. d.

zlebavět — ošuměti. Kabát už celý z-věl. Kt. V.

zlehknút — státi se lehkomyslným. Kt. V.

zlépat — zbíti, stlouci. Z. koho pěstí, po hlavě. Kt. V.

zléskovat koho = léskovým prutem zbíti. Kt. V.

zliknút = leknouti. Ryby zlikly. Hrb. Děd. 185.

zlinýrovat koho = spráskati. Kř. Roz. 53.

zlobidlo = kdo zlobí i kdo se zlobí. Kt. V.

zlobivec = kdo mnoho n. často zlobí n. se zlobí. Naš. XLIV. 135. 1. c.

zloboň zloboňské! Naš. XLIV. 135. 1. a.

zločit se = zlučit se, zlobiti se. Proč se hned zločíte? Kř. Roz. II. 24.
zloděj = planý výhon stromu, vlk. Vyhl. Mal. 105.
zlomec = kus. Z. chleba. Spč. 63.
zlomit. Zlomila si koleno (ze dvou má čtyři, dostala se do kouta). Val. Kt. VII. 1400.
zlykavec = kdo pořád zlyká, vzlyká. Kt. V.
zmandrčený = zmatený. Kt. V.
zmarasit = umazati, pošpiniti. Kt. V.
zmařit koho = zmárnit, usmrtiti.
zmastit něco = pokaziti. Vyhl. Ced.
zmateřelý = kdo matky pozbyl. Z. včely. Kt. V.
zmateřet = matky pozbyti, vymříti. Letos nám troje včely z-řely. Kt. V.
zmatičkovat koho, se = opiti. U Nezamyslic. Kt. V.
změnit se = oženiti se. Přik. Nov. 113.
zmést se = zmýliti se .Kaš. 42.
zmeták = poberta. Flx.
zmije = rychlý člověk. Val. Kt. VII.
zmístit se = vejíti se. Čím hluoší je nádoba, tím více do ní se zmístí (vměstí). Ostr. Kt. V.
zmjantat co = zcuchati. Rozum zmjantaný = zmatený. Kt. V.
zmlaskat = sežvýkati, slízati. Máslo s chleba z. Ostr. Kt. V.
zmňást = smásti. Ty to všecko zmňateš. Kt. V.
zmočárnět = v močár se proměniti. Kt. VII.
zmodrchalý = zcuchaný; opilý. Kt. V.
zmolek = cumel. Kt. V. U Přer. žmołek. Mal.
zmoželec = veliký pán, potentát. Vyhl. Děd. II. 18.
zmrášťat se = hubu křiviti, ušklíbati se. Val. Kt. V.
zmrk = soumrak. Už zme tak šli hezky v zmrk. Kaš. 99., 115.
zmrščék také — prut. Kolik zmrščků o děti ošlehal. Hrb. Děd. 13.
zmrvený. Z. vysvědčení (špatné). Mršt. Ves. I. 27. Vz násl.
zmrvit = zdrobiti; zbíti; zmačkati; zmodrchati; pokaziti; pohnojiti, zkurviti. Z. niti, slámu, dívku, pole hnojem atd. Kt. V.
zmrzat. Kop (kup) si kožóšek, ať nezmrzáš. Hoch. 8.
zmrzet se. Až se ti (komáre) zmrzí, odletíš sám. Kř. Př. 36.
zmrzlák = zmrzlík, zmrzlec. Kt. VII.
zmrzlík, zmrzloň, zmrzlík = člověk zimomřivý. Folp. a. 28. b.
zmrzlinec = zmrzlý kousek bláta, zmrzlá hrouda a p. Kt. V.
zmrzlinky = zmrzlé ovoce. Přerov. Kt. V.
zmrzloň, vz zmrzlík.
zmudit = zmařiti. Z. čas — **se** = zdržeti, se, váhati. Opav. Kt. V.
zmútit smetanu = stlouci na máslo. Kt. VII.
zmydlit = vymydliti; pokaziti; zbíti. Z. prádlo. Ten to zmydlil = pokazil. Z. kluka = zbíti. Kt. V.
zmyjky = pomyje. Ostr. Kt. V.
zmyvek = spěrek mýdla. Kt. V.
znajprvšku = z počátku. Kt. V.
znať = popřední lidé, notabilita. Kt. VII.
zňátřit = vyšetřiti. Folp. b. 23. a.
znebojan = kdo se nebojí. Kt. V. Je z Nebojan. Mal.
znedolivky = náhle, aniž se nadál. U Nezamyslic. Kt. V.
zneváżný = špatný. Z. skutek. Ostr. Kt. V.
z novoti = znova. Olom. Kt. V. Vz Novoť.
zňuch = co by oňuchal, očuchal, málo. Donesla toho z. Val. Kt. VII. Mal. navrhuje: Donesla toho s ňuch (s ňuchnutí, čichnutí).
zobánky = třešně ptactvem ozobané. Kt. V.
zobaru = honem, ledabylo. Z. něco dělati. Val. Kt. V.
zobat. Zobal's s vranami (o umouněném). Kt. V.

zobavý = kdo rád zobákem zobe. Slez. Kt. V.

zobí = zob pro slepice. Laš. Kt. V.

zobík = zubík, zoubek. Naš. XLIV. 148. 1. d. Sr. veščíret.

zoborožec = brouk. Kt. V.

zobříňat = zcela odříznouti. Haluz se stromku nožem z. Ostr. Kt. V.

zoflancovat = vyoflancovat. Na již. Mor. Kt. V.

zól = sál. Bys. 89., 92. — **Z.** = bota. Prohlížel své zóle. Bys. Fig. 161.

zólek = malý zól, sál. Vyhl. Děd. I. 77.

zomacat = zomakati. Někoho kyjem po hřbetě z. Ostr. Kt. V.

zóndit = unaviti. Folp. a. 20. b.

zónditý = unavený. Folp. b. 23. b.

zopasek = potyčka. Vyhl. Kr. 39.

zopravdu, zopravdy = opravdu. Slez. Kt. V.

zorky = tajné ohledání, výzvědy. Poslal ho na zorky (ozorky). Val. Kt. V.

zoškrdovat = oškrdem zkřesati. Z. mlýnský kámen. Kt. V.

zotvšúť = odevšad. Je vidět zotvšúť. Kaš. 129.

zov = zvaní, pozvání. Kt. VII.

zóžeľ = žóžeľ. Kt. VII.

zpacholčet. Mužom, keři maji česť v těle, nelze z. Spč. 103.

zpachtit koho prací = unaviti, utrmáceti. Kt. V.

zpajznút co komu = ukrásti. Kt. V.

zpantat co = splésti. Kt. V.

zpapat co = snísti. Kočička mně všecko zpapala (říká se mrňavému děcku). Val. Kt. VII.

zpaprčit se = zblázniti se do něčeho (do tance). Val. Kt. VII.

zpastušit = zkaziti. Kt. VII.

zpazděrkovat = běžeti, utíkati. Val. Kt. V.

zperšavět = státi se pihovitým. Kt. V.

zpéznót komu co = zpajznút. Spč. 76., Kt. VII.

zpiclat = zpižlati, zpicat. Krejčí mu zpiclal kabát (špatně ušil). Kt. V.

zpírka = rozepře. Kt. V.

zjantit = zmotati, zdrchati. Ostr. Kt. V.

zplaz = dno pod plechem (radlicí) u pluhu. Kt. V.

zplodistvit = plodistvým učiniti. Kt. V.

zpľstit. Vlasy se jí zpľstily = slepily (od mýdla). U. Brod. Gl.

zplukat = zplákati. Voda úrodu z-la. Ostr. Kt. V.

zpodmítat = strniště zorati; vše podvrátiti. Kt. V.

zpometalka = kráva, která zpometala. Kt. VII.

zpomezi = ze středu ven. Někoho z. sebe vydružiti. Vz Kt. V.

zpopácat = popadnouti. Z. koho v hospodě. Vz Kt. V.

zpodpodhlavy (hromadění předložek). Folp. a. 50. b.

zpopodstola (hromadění předložek). Folp. a. 50. b.

zpopodušky (hromadění předložek). Folp. a. 50. b.

zposocha ho postit (pustit) nechtěl (bez obdarování). Vyhl. Děd. II. 37.

zpovykaný = zhýčkaný, rozmazlený. Z. dítě. Bys. 98.

zpoza bučka, vz zpozalesa. Z. po kom pohlédnouti (posupně, jako zbojník skrytý za bukem). Kald. 24.

zpozalesa (hromadění předložek). Folp. a. 50. b.

zpózet = toulati se. Sami po cizozemsko zpózijó. Bys. Fig. 260. — **Z.** = hledati něco, jezditi ze zábavy. Vz zpúzet.

zprstvený, zpľstvený = slepený. Z. vlasy. Val. Kt. V. Vz pľstvit.

zpúsobný = sličný, hezký. V Podluží. Kt. VII.

zřadlit se = zrcadliti se. Ve vodě se z. Kt. V.

zradlivo = nebezpečno. Kt. VII.

zradlivý = nebezpečný, zrádný. Časy sú zlé a zradlivé. Kldu. 84. Růže je z-vá nemoc. Vyhl. Prus. 74., 57., Jař. 101.

zřadlo = zrcadlo. Ostr. Kt. V.

zravičký = zdravičký, hodně zdravý. Ostr. Kt. V.

zraza = rez. Z. peňáze pohryze. V Bezkyd. Kt. V.
zražma = rychle, prudce. Uh. Brod. Gl.
zříkat. Něco z paměti z. (povídati). Ostr. Kt. V.
zřítenica = slepýš. Kt. V. U Bart. vřítenica.
zrobařit se = státi se robařem, milovníkem rob (žen). Kt. V.
zróchat koho = zbíti. Horen. 111.
zrúbat = zbíti. Folp. b. 23. b.
zruntovat koho = hřmotem vzbuditi. Ostr. Kt. V.
zrušat = vzbuditi. Z. koho: spícího. — **se** = zkynouti. Ať se těsto zruší. Ostr. Kt. V.
ztadyocát = odtud. Krm. Obr. 87.
zťapat = sraziti. Hrušky se stromu kyjem z. Ostr. Kt. V.
zťapčit = sníst. Val. Kt. VII.
ztenknút = tenkým se státi, zhubeněti. Kt. VII.
ztéřelosť, stýřelosť = zetlelosť, zpuchřelosť. Kt. V.
ztéřelý, ztýřelý = zetlelý, zpuchřelý. Kt. V.
ztěžklý. Nohy pivem ztěžklé. Vyhl. Alb. 52.
ztichavě = zticha. Kt. V.
ztraceniště = zákoutí, ústraní. Kt. V.
ztratit se = uplynouti. Hodina brzo se ztratí. Kaš. 99.
ztrnčit se = zturčit se, pobblázniti se, zfanfrněti se. Val. Kt. V., VII.
ztrút = ztráviti. Dobrý žaludek všecko struje. Ostr. Kt. V.
zťupat = drobně sesekati. Haluze do otépek z. Ostr. Kt. V.
ztúřat se = zblázniti se. Div se neztúřal. Na vých. Mor. Kt. V.
ztýřelý, vz ztéřelý.
zuban = zobák. Vyhl. Mal. 119.
zubánek = malý zuban, zobáček. Naš. XLII. 81. 1. d.
zubání = dostávání, nalévání- se zubů. Kt. V.
zubíř = část stavu tkadlcovského, hrabec. Kt. VII.
zučit se čemu = zvyknouti. Folp. a. 50. a., b. 23. b.
zuchvalec = drzoun. Ostr. Kt. V.
zuchvalosť = drzosť. Kt. V.
zuchvalý = drzý. Slez., Ostr. Kt. V.
zupař = vojín, který slouží déle, než musí. Krm. Venk. 141. Slouží jakoby za zupu (polévku, Suppe) = za malý plat. Vyhl. Ced., Mal.
zurdit se místo: zdurdit se = sraziti se. Mléko se rádo zurdí, když je teplo. Ostr. Kt. V.
zurykat = zpět jíti. Hned z Uher zurykal. Vyhl. Kr. 33. Z něm. zurück. Mal.
zúť = zouti, svléci. Z. gatě. Kř. Roz. 108.
zúvačka = zouvání, svlékání. Kt. VII.
zůzka = špička na přední části kordulky nahoru jdoucí. Kt. VII.
zváďat = sváděti, přemlouvati. Folp. b. 23. b.
zval = silné dítě. Má takového zvala. Uh. Brod. Gl.
zvalení = kácení. Už není tady hory na z. Kaš. 140.
zváti. Zválo mu to chmel = přišel o výdělek. Zvěl hrách = utekl. Kt. VII.
zvěča = zvětša, svrchu, jen trochu. Ošústej mi kabát, ale jen tak z. Kt. V.
zvěde (zvědy). Má z. = je zvědavý, dotěrný. Bys. Fig. 302.
zvedený na nic = unavený, ztrýzněný; zpitý. Folp. b. 23. b.
zvelba = zvelebení. Dá něco na zvelbu dědiny. Spč. 11. — **Z.** = slavnosť. Dnes je ve Slavkově z. Spč. 96.
zvemnót = ztloustnouti. Z tebe bech zveml. Bys. Fig. 261., 302. Stelná kráva zvemne. Bys. Fig. 302. Z mája nezvemne, ale podzim to je grunt. Spč. 10.
zvěřiňák = komora na zvěřinu. Kt. VII.
zvetit se = sebrati se. I my zvetíme se k nějaké ovaci. Spč. 11.
zvětřelý = zkušený. Byla toho z-lá. Kldu. 79.
zvichořilý = vyburcovaný, rozzlobený. Olom. Kt. V.

zvířený = plachý, divoký. Do světa z-ná. Kt. V.
zvířetí = zvířecí. Z. kalhoty. Slez. a mor. Kt. V.
zvířit se = zblázniti se, zdivočeti. Val. Kt. VII.
zvitřený = vzbouřený. Hlésta je z-ná. Vyhl. Alb. 37.
zvitřet = vzbouřiti se. Bys. 126. Hlésta se ve mně zvitřela. Naš. XLII. 149. 1. c.
zvláštit. Já se z. s vařením s něma nechcu (zvláště vařiti, extrátovat). Vyhl. Ced.
zvodnět = rozvodniti se. Tak se tam z-lo, že . . . Vyhl. Děd. II. 11.
zvodnica = příkop. Folp. a. 28. b.
zvohnót. O zídke se Lenorka zvohla (shýbla)); Jak tak zvohnutá kopala. Vyhl. D. 142.
zvolávka = ohláška (k ženitbě). Slez. Kt. V.
zvoňač = zvonič, kdo zvonívá. Slez. Kt. V.
zvončák = zvoňač. Kt. VII.
zvonec = pták podobný strnadu. Vyhl. Mal. 117.
zvonečkový. Z. myš. Ondr. 26. Vz násl. zvonivý.
zvonivý. Z. myš (která má na krku pověšený zvonek). Ondr. 26.
zvonky = orlíčky (rostl.). Vyhl. Mal. 113.
zvořeň = svor. Zlinsky. Kt. V.
zvornica = kotel visící na kluce, ve kterém se vaří žinčica. Kt. V.
zvrapovat = faldovati. Kt. VII.
zvrbit = ? Folp. a. 12. a. Ty's to zvrbil = ty's tomu dal! Gl.
zvrhnót = zrušiti. Zahrádku sem zvrhla na tom místě a zařídila jinde. Vyhl. Ced.
zvrsknút se. Maso se zvrsklo. Čes. l. VI. 587.
zvrt = zvrtnutí. Kt. VII.
zvrtat sa = obraceti se. Kaš. 99.
zvrznút komu co (boty) = špatně zhotoviti. Mršt. Ves. 1. 42.
zvusit = poštvati. Kolk. II. 41.
zvyčejový = zvyčajný = obyčejný. Ostr. Kt. V.
zvyklec = zvyklý. Kt. VII.
zvylekat se = polekati se. To sem se zvylekal! Kldu. 82.

Ž.

žába = kravská nemoc, Krm. Obr. 105.; druh velikého bobu; slaboch. Kt. VII.
žabárňa = místo hodící se žabám. Je tam zima jako na žabárně. Val. Kt. V.
žabečet = zpuchrovatěti. Kt.VII.
žaběna = žabinec. Naš. XLIII. 49. 2. d.
žabí víno = rozrazil potoční. Naš. XLIII. 49. 2. d.
žabina = vrbina penízková. Naš. XLIII. 49. 2. d.
žabiry = houby prašivé. Folp. b. 23. b. Sr. žába.
žabit se = zlobiti se, nafukovat se. Baba by se žabila. Kaš. 120.
žabořit se = žabit se. Uh. Brod. Gl.
žabská = žertovný tanec, který tančí jen mužští. Bys. 166.
žabsko, žabisko = škaredá žába Kald. 11., Kt. V.
žadonič = škemrač. Kt. V.
žachla = hachle, vochle. Val. Kt. V.
žalfija = šalvěj. Kt. V.
žalod, žalud = žaludek. Žalod bel plné piva. Vyhl. Alb. 38. Ta voda večistí (vyčistí) žalud. Naš. XLIII. 99. 1. d.
žaludka = žaludová karta. Kt. VII.
žarno = ruční mlýn. Opav. Kt. V.
žaróch = caltha pal. (rostl.). Vyhl. Mal. 114.
žber = bytosť veliká, koudelí vycpaná. Ž. chodil za týden po sv. Mikuláši, vybíral neposlušným dětem vnitřnosti a naplňoval jim břicha koudelí. Vz Vyhl. R. 7., Děd. II. 196.

žbľáchat = šplouchati. Kaš. 99.

žbláňat ve vodě = žbľáchat. Kyjov. Gl.

žblemptat = pleskati. Šaty ženské žblemptají po nohách, když jsou mokré. Kt. V.

žblóchat, žblúchat = dělati žbluch. Jazykem žblóchal tam (v tom). Vyhl. Děd. I. 38.

žbluk = žblukání, žblunkání. Kt. VII.

žbluna, žblunka, žblunečka = bublina. Prší, až se dělají na vodě žbluny. Kt. V.

žbluňa = ožralec. Kt. V.

žbľundra, žbľura = brynda, špatný nápoj. Olom. Kt. V., Kaš. 99.

žbľúrat se v čem = přebírati se v nápoji, v tekutině. Kaš. 99.

žbraně = místo, kde stéká voda na mlýn. Folp. b. 23. b.

žbrndat = žbŕnati, žbryndati, přelévati. Ž. vodu. Na Hané. Kt. V.

žbruňa = prohlubeň v potoce. Kolk. II. 42.

žbrunda = špatná káva, špatné pivo, brynda. Kt. V.

žbrundat = cmírati, šplíchati, bryndati; **se** = bryndati, broditi se. Kt. V.

žbrynda = žbrunda. Na Hané. Kt. V.

ždarchan = veliký kus. Kolk. II. 42.

ždarmit = žďarat. U St. Jič. Kt. VII.

ždrcat koho = vybiti. Kt. V.

ždrngnút koho = strčiti. Kt. V.

žducat = trkati. Kráva žducá. Beran žduc (duc)! Kt. V.

ždúranec = štouchnutí. Folp. a. 26. a.

ždúrat, žduchat = šťourati. Kaš. 56.

ždurchat = strkati, šťouchati. Ždurchajó pořáď do děvčat. Naš. XLIV. 48. 1. b. Já ždurchl rukou. Vyhl. D. 148.

žduřit = drknouti. Ž. do koho. Kt. V. — **se** = také = durditi se. Horen. 260.

ždurkat = strkati, šťouchati. Ž. koho kyjem. Kt. V.

žebírko, žebérko = dýmka. Bafal ze žebírka. Naš. XLIV. 39. 1. Vz žebro.

žebř = hrant. Dělal volům žebř. Horen. 204. Mal. vykládá = podlouhlý žebřík, za nějž se dobytku zakládá jetel, seno.

žebračina = žebráctvo. Kt. V.

žebračisko = bídný žebrák. Bys. 144.

žebračka. Čeká tě kostelní ž. = podpora z kostelního fondu chudinského. Vyhl. Ced. — **Ž.** = žudr. Hrb. Obr. 22.

žebrák = mrzák; pruh na stěně po bílení zůstalý, kocour. Kt. VII.

žebří = žebřinový vůz. Naš. XLIV. 71. 1. a. Sr. svážka. Ž. = dvě žebřiny na vůz. Dé vůz do žebří. Jel v žebřó = na voze s žebřinami.

žebro = krátký troubel valašské dýmky. Flx.

žečka = lžička. Na Hané. Kt. V., Kř. Str. 46., Kř. Roz. 91.

žed = žid. Kt. V.

žedák, boletus prachypus, houba. Vyhl. Mal. 114.

žedléčke = druh hrušek. Hoch. 121.

žédlo = žihadlo. Přikr. Nov. 114., Kt. VII. — **Ž.** = zřídlo. Voda teče ze žédla. Vyhl. Ced.

žedovský = židovský. Ž. erteple = zemská jablka, sázejí se pro bažanty. Naš. XLIII. 49. 3. a.

žehnačka = kropenka. Pokropil se u dveří ze žehnačky svěcenou vodou. Kř. Roz. II. 59. U Přer. žehnáček. Mal.

železňák = železniční dělník. Kt. VII. 1401.

želvice = manželova sestra. V Bezkyd. Kt. V.

ženáček = široký klobouk. Vz strěček.

žénání = požínání bujného obilí. Na Hané. Kt. V.

ženář, ženař = milovník žen. — **Ž.** = hloupý jako ženská. U Kojet. Kt. V.

žencula, žencica = žnečka. Ostr. Kt. V., VII.
ženit se = namlouvati si. To bylo tehdá, keď sem se počal ž. Folp. b. 23. b.
žensko = ženská. Vyhl. Kr. 33,
žerav = studna srubem ohražená, deskami obitá (v pálenici). Vahou se čerpala voda. Kt. V.
ževé (živý). Ž. plot = který tvoří rostoucí (živé) keře a poněvadž jej tvořívá nejčastěji kustovnice, proto živý plot také = kustovnice (rostl.). Naš. XLIII. 49. 3. a., Mal.
žežulka = vstavač (rostl.). Flx.
žgrandžala = nesrozumitelně, nosem mluvící. Kt. VII.
žgrandžat = nesrozumitelně, nosem mluviti. St. Jič. Kt. VII., Mal.
žgřindat, žgryndat = bryndati. Folp. b. 23. b.
žgrľa = žgrlák, skoupý člověk. Kt. VII.
žgrlit = šetřiti, skrbliti. Gl.
žgrňat, zgrňat = lakotiti, skrbliti. Folp. b. 15. a.
žgrut = veliká hrouda; hltavě jísti. Kolk. II. 42.
žgrynty = sliny. Vz gryndy.
žhrant = žleb. Kaš 99. Voda stála ve žhrantoch. Kaš. 124.
žhrút = žrout. Kt. V.
žibř = žebřík. U Místka. Kt. V.
žibrovat = s chutí pojídati. Kolk. II. 22., Kaš. 99., Kt. V. — **se** v čem: v jídle (porypovat). U Bart. ž. se = káceti se s vrchu; klátivě jíti jako žibro na fukaře s boku na bok. Vz Kt. V.
žičlivosť = přízeň. Ostr. Kt. V.
žičlivý = přejný. Ž. komu. Kt. V.
žid = houba kovář. Kolk. II. 42.
židelnatý. Ž. země = ze které se prýští židlo. Val. Kt. VII.
žideľný. Ž. voda = pramenitá. Kaš. 99.
židlík = žejdlík. Ostr. Kt. V.
židovňa = židovská kořalna. Baviti se v židovně. Vyhl. Alb. 48.
židovská = mor. tanec. Kt. VII.
žigotat = sem tam švihati. Rozženou štípou někomu před očima ž. Ostr. Kt. V.

žihavka = žahavka menší (rostl.). Vyhl. Mal. 114.
žíla = šlehačka z vrbového proutí, mrskačka velikonoční. Vz šlehačka. Kt. V. — Ústroj plodící u zvířat; uschlé říká se: býkovec; kořen z lekořice. Vyhl. Ced.
žilnica = horká nemoc, tyfus. Kt. V.
žilný. Ž. koření = mochna stříbrná (rostl.). Vyhl. Mal. 114.
žinčičář = kdo dělá žinčici. Flx.
žingora, žingorka = tenká, hubená, slabá ženská. Ona je taková ž. proti němu. Kaš. 151. Sr. žingor, žingura.
žínka = žénání. Kt. V.
žiškat = mrkati (očima). — **Ž.** = slabě hořeti, doutnati. Sláma žišká. Val. Kt. V. Sr. u Bart. žižkat.
živ; tož jak živo = no ovšem. Kaš. 99.
živáček = živý tvor. Žádný ž. se neozval. Vyhl. Alb. 49. Nebylo doma ani ž-čka (ani živé duše). Kt. V.
žížala = zlatohlávek (brouk). Flx.
žížlavý = žířlavý. Kaš. 46.
žižle = tenké, štíhlé dítě. Kt. VII.
žlátenica = žloutenice. Zahr. III. 8., Kt. V.
žlebodolina = dolina ve žlebě. Horen. 5.
žlotice = žluté kalhoty (kožené). Vyhl. Děd. I. 134.
žlótkavý = nažloutlý. Ž. šátek. Vyhl. Ced.
žluťák = kdo nosí žlotice. Vyhl. Děd. II. 175.
žlútenica = žloutenice. Kt. V.
žlutěnice = žlotice. Kt. V.
žlutinky = druh hrušek. Vyhl. Prus. 55.
žlutka = žlutá pšenice. Kolk. II. 42.
žluva. Ten kůň má žluvu (nějaký otok). Vyhl. Mal. 129.
žmachtat = mačkati, žmoliti. Ž. šat. Kt. V.
žmikat = mžikati (ve hře na schovávanou). Kolk. II. 42.
žmolíkat = žvýkati. Olom. Kt. V.
žmuť = lotrovina. Kt. VII.

žnivný = žnivový. Ž. čas. Slez. Kt. V.
žňovský. Ž. jablko, žňůvka, zralé ve žně. Kt. V.
žofan, vz žufan.
žochla, žuchla = mluvka, žvanil. Kt. V. Vyhl. Ced.
žochlat = plácati, žvaniti. Tož co žochleš? Vyhl. Děd. II. 237.
žochovina = hrubé plátno na žochy (pytle). Kt. V.
žolina = jméno psí. Vyhl. Mal. 128.
žóžel = drobné zvířectvo: červi chrobáci; špína, nečistota, neřád. Bys. Fig. 303. Vlci vyli, medvědi řvali a jiná ještě žóžel se ozývala. Vyhl. D. 139. U Bart. žúžel.
žrádlo = pití. Zas ho to ž. drží (zase už pije). Vyhl. Ced.
žrání = žření. Ž. ve střevích. Kt. V.
žuderský. Ž. Vrtělka = která měla u chalupy žudr. Vyhl. R. 23.
žudr také = ulička mezi zahradami. Hrb. Obr. 15.
žufan, žofan, žufánek, žofánek = sběračka, opěnovačka. Spč. 162., Kt. V., Folp. b. 23. b., List. fil. 1909. 312. Sr. šufan.
žúchat také = žvýkati. Kt. V.
žúlat = šúlati, žvýkati. Kt. V., Folp. b. 20. b.
žulanec, vz šulanec.
žulanec = šulanec. Folp. b. 20. b.
žulť = žluč. Kt. V.
žultačka = druh jablek. Kt. VII.
žultavý = přižloutlý. Kt. V.
žultek, žultko = žloutek. Vyhl. Slz. 226., Kt. V.
žulťový = žlučový. Ostr. Kt. V.
žuna = žluna. Kaš. 18.
žunć = žnouti. Vyhl. Slz. 174.
žungolka = ? Krkavec hledal si ž-lky. Hrb. Dt. 65.
župa = kožich s vlčinami. Kt. VII.
župon = župan, spodní šat. Nár. věst. V. 19.
žúr = pole poorané. Vyhl. Slz. 288.
žurek = jídlo z nátěstku, vody, mastnoty a vajec. Vyhl. Slz. 34.
žúřit z mžúřit = nejasně svítiti. Lampa žúří. Kaš. 48.
žutaně = žluté hrušky (malé). Kt. V. Sr. žluťaňa. Mal.
žútat = žloutnouti. Mňať (nať) už žútá. Kt. V.
žutý = žlutý. Na jihových. Mor. Kt. V.
žvačka = tlampačka; žvast. Kt. V.
žvádolit = žváti, tlachati. Kt. V.
žvaholit = šveholiti. Kt. V.
žvachanec = žvanec. Kt. V.
žvachlat = pleskati, žvaniti; mačkati, žmoliti. Kt. V. Žvachle jako kráva do vody = mluví nesmysly, hloupě. Uh. Brod. Gl.
žvachol, žvacholec = žvanec. Kt. V.
žvacholec = zmačkaná věc, chundel. Vyhl. Ced., Flx.
žvachta, žvachtaľa = žváč, tlampač, žvanil. Kt. V., Folp. a. 28. a., Naš. XLIII. 53. 2. b., Vyhl. Ced.
žvachtat = tlachati, žvaniti. Nežvachtej. Naš. XLIII. 53. 2. b., Kt. V.
žvachuľa = žvachta; ž. = žvatlalka. Kt. V.
žvalek. Krájíme-li teplý chléb nožem tupým, dělají se žvalky (švalky). Na Hané. Kt. V.
žvalkovat. Teplý chléb tupým nožem krájený žvalkuje se. Kt. V. Vz žvalek, pižlati.
žvampat = žvaniti. Kt. VII.
žvandlavý = žvanivý. Folp. a. 28. a.
žvanec = sousto. Tři dni asi sem žvance v hubě neměl. Naš. XLIII. 53. 2. d.
žvanica = tlach, žvast. To není pravda, to jsou samé ž. Kt. V.
žvantat = žvatlati. Kt. V.
žvéchat, žvýchat = žvýkati. Bys. Fig. 303.
žvékanec = co jest sežvýkáno, žvanec. Kt. VII. 1401.
žvychel = žvýchanec, žváchanec, žvanec. Kráva žrala plnou hubou, vždycky takový žvychel vzala do huby. Šd., Kt. V.

Opravy a dodatky.

3*b* ř. 18 zd. békovica místo békovice
3*b* ř. 18 ,, žíla ,, ohon
4*b* ř. 1 ,, blómat ,, blomat
5*a* ř. 11 ,, bočnica ,, bočnice
5*a* ř. 6 ,, bódnica ,, bódnice
5*b* ř. 6 ,, boze ,, bože
6*a* ř. 12 ,, brakuvka ,, brakúvka
7*a* ř. 1 ,, voda ,, vada
7*b* ř. 5 zd. bulija ,, bulije
9*a* ř. 23 sh. střap ,, střáp
12*a* ř. 21 ,, čarapatky ,, cara atky
12*b* ř. 2 ,, čena = námaha. práce
14*a* ř. 20 zd. ďáchant místo ďachant
17*a* ř. 17 ,, uňkavě ,, unkavě
19*a* ř. 5 sh. drobjazga ,, drobjazda
19*a* ř. 5 zd. držčkovica ,, držčkovice
19*b* ř. 3 ,, dušit ,, dusit (polož za: duše)
21*a* ř. 5 ,, fčilšek ,, fčilsko
21*b* ř. 22 sh. fetoňa ,, fetona
24*b* ř. 10 ,, géde ,, gede
25*b* ř. 12 ,, gramloň ,, gramboň
26*b* ř. 1 sh. gsére ,, ksére
28*a* ř. 15 ,, kde ,, kam
28*b* ř. 11 zd. převedla ,, prevedla
29*b* ř. 9 sh. hogŕňat ,, hogŕnat
29*b* ř. 5 zd. pomály ,, pomálý
31*a* ř. 6 sh. dřeva ,, dreva
31*a* ř. 7 ,, hranatý ,, hrapatý
31*a* ř. 25 ,, hřesko ,, hřezko
33*a* ř. 13 sh. chábi místo chabí
33*a* ř. 19 sh. sháněle ,, scháněle
33*a* ř. 16 zd. chalda, u Přerova hałda. Mal.
33*b* ř. 3 ,, S chlápnoucí místo Schlápnoucí
34*a* ř. 14 sh. chľeba jest. Umí víc než chľeba jest, umí čarovat. Mal.
35*a* ř. 5 sh. chofož ,, chotož
35*a* r. 12 ,, chrbłat ,, chrbľat
37*a* ř. 9 zd. jezekoce, u Přer. egzekuci. Mal.
37*b* r. 23 sh. kamnová ,, kamenná
38*b* ř. 12 ,, kaňórek ,, kaňóřek
38*b* ř. 26 ,, karbona, u Přer. karbovňa
39*b* r. 3 ,, kelíšek místo kelíček
39*b* ř. 1 zd. klamočnica, u Přer. kłomočnica. Mal.

40*b* ř. 21 sh. klostý. Lezó jim kłosty (střeva) do tenkéch. Mal.
40*b* ř. 19 zd. kluka u Přer. také — tyč s hákem na vytahování puténky s vodou ze studně. Mal.
42*a* ř. 8 sh. kołék místo kolek
43*a* ř. 17 sh. korbélovat. K.* vodní řepu k jídlu. Mal.
45*a* ř. 8 zd. Só jak šofane místo sú jak šofana
46*b* ř. 12 zd. U Přer. kulm, gulm. Mal.
47*a* ř. 8 sh. kunděravět místo kunderavět
48*a* ř. 21 ,, łabrovat, u Přer. rablovat, rabločet. Mal.
50*b* ř. 25 ,, letka místo letko. Pili letku. Mal.
50*b* ř. 8 zd. łičák místo ličák
51*a* ř. 23 sh. lepancovat, lepančit místo lipančit
52*b* ř. 17 sh. lykadlo, lépe likadlo. Sr. zalíknouti
53*b* ř. 14 sh. mangotenke. U Přer. Jezus mangotke, Jezusmanke. Mal.
54*b* ř. 18 sh. medýlko (mydélko) = cukroví v podobě obdélníku jako malé mýdlo. Mal.
57*a* ř. 3 ,, morótný místo morotný
60*a* ř. 10 zd. na moc ,, namoc
61*a* ř. 10 ,, nasnopaný, u Přer. nasłopaný. Mal.
64*a* ř. 19 ,, norák, jinde: morák
65*a* ř. 8 ,, obrať místo: obrat. Jest již na obraťách. Mal.
65*b* ř. 3 sh. doplň: abych utržil peníze. Mal.
65*b* ř. 11 sh. přidej: U Přer. = poněkud starší tele, ssele. Mal.
66*a* ř. 8 sh. očadlina = kůže sluncem osmahlá. Mal.
66*b* ř. 20 zd. Za kaši polož: poklopením odvlhlou z hrnce atd.
67*a* ř. 3 sh. odrachmeł = otrhaný člověk, hoch, na němž šaty hoří. Mal.
67*a* ř. 23 sh. synků místo synku
68*a* ř. 2 zd. oitý = ujitý atd.
68*b* ř. 26 sh. Sr. okłók. U Přer. Mal.
68*b* ř. 27 ,, oklod místo okiod
68*b* ř. 13 zd. okřestijó m. pokrestijó
69*a* ř. 6 sh. oltárňa m. oltárna
69*a* ř. 14 zd. ómorčena m. omorčena
69*a* ř. 11 zd. o — né m. u — né
69*b* ř. 1 sh. eufem. místo cufem.
69*b* ř. 6 zd. přidej: Také = člověk, který koná jakékoli nepříliš závažné práce
69*b* ř. 3 zd. U Přer. také = dopisem slibovati. Odpisuje se, že k nám přijede. Mal.
70*a* ř. 19 sh. opole. U Přer. vopulè, vpolè, napolè = v polovici. Mal.
70*a* ř. 8 zd. U Přer. opendovat. Mal.
70*b* ř. 6 sh. ořasnót m. ořasnút
70*b* ř. 15 zd. hoch = místo hoch,
71*b* ř. 7 zd. Přidej: Enem se u nás ošóstl a hned běžel pryč (krátce pobyl). Mal.
72*a* ř. 1 sh. vlož před ostárný: oštařet se s kým = obtěžovati (se s děckama). Mal.
72*a* ř. 3 sh. O. dítě, které pořád křičí, pláče. Mal.
72*b* ř. 7 sh. ovesňanka m. ovesňunka
72*b* ř. 24 sh. U Přer. ozora = něco maličkého, malý, nepatrný, ošklivý člověk. Mal.
73*b* ř. 12 zd. U Přer. połka. Špendlíková p. Mal.
73*b* ř. 18 sh. vlož: pakostit = provésti nějaké čtveráctví, darebáctví. Co's to tam zas pakostil, kluku! Mal.
73*b* ř. 15 sh. Gl. místo G, 1
73*b* ř. 17 zd. palirňa ,, palirna
74*a* ř. 9 sh. Hanáček místo Hanaček
74*b* ř. 19 zd. parelňa místo parelna
76*a* ř. 28 sh. pěchór místo pěchor
76*a* ř. 10 sh. zdrobn. podlék místo zdrobn. nebozez
76*a* ř. 24 zd. placka ,, plačka
76*b* ř. 8 zd. pětinka m. petinka
78*a* ř. 3 sh. chuti, ,, chuti
78*a* ř. 24 ,, plátenica ,, plátenice
78*a* ř. 18 zd. róchati ,, rochati
78*a* ř. 6 ,, pleskanica ,, pleskanice

78*b* ř. 10 sh. pleťucha m. pletucha
78*b* ř. 11 zd. plóckař místo plóčkař
79*b* ř. 10 zd. podbrušec m. podbrušec
81*a* ř. 3 sh. vlož: podsadit = dáti jako hypotéku. Vz podsazený. Mal
81*a* ř. 25 zd. podstínek polož. před: podtěnek
83*b* ř. 27 sh. hromadění předložek místo předložka
83*b* ř. 31 sh. popelnica, popelica místo popelnice, popelice
84*a* ř. 28 sh. porachuněk m. pořachuněk
84*b* ř. 6 sh. poschopec. Na p—cu být = být po atd. Mal.
85*b* ř. 5 sh. přidej: putřička
86*a* ř. 12 zd. prachéli m. p.
87*a* ř. 23 sh. předběhčert m. předběhcert
87*a* ř. 10 zd. Ty japka m. ta japka
88*a* ř. 3 zh. prýšč m. pryšč
88*b* ř. 7 sh. přičene = přičiny m. příčeny = příčina
88*b* ř. 12 sh. přičene m. příčeny
89*a* ř. 4 sh. připadky m. připatky
90*a* ř. 9 sh. márné m. marné
92*a* ř. 15 zd. dítě, místo dítě.
92*b* ř 10 sh. kosírek m. kosířek
93*b* ř. 20 zd. repčunka m. repčunda
95*a* ř. 8 sh. vlož: řókat se. Svině se řóká = chce ku kanci. Mal.
95*a* ř. 3 zd. roubłovat, róblovat m. roubovat
96*a* ř. 2 sh. rozdávený m. rozdavený
96*a* ř. 13 sh. rozernúc m. rozeřnót
96*b* ř. 28 sh. Rozinka vachetkova = hloupá ženská. Mal.
96*b* ř. 12 zd. Přidej: U Přer. rozglábit. Mal.
97*a* ř. 10 sh. rozšmatlati místo rozšmatati
97*b* ř. 2 „ Bart. „ Bart,
103*b* ř. 24 sh. seděti místo seděti.
105*b* ř. 21 „ se s smrštkem „ se smrštkem
107*a* ř. 8 „ krup, „ krup.
107*a* ř. 4 zd. „
107*b* ř. 10 sh. stav, „ stav.
107*b* ř. 12 zd. máma „ máme
109*a* ř. 8 sh. střepů, „ střepů
109*a* ř. 25 zd. strihnot „ strihnót
110*b* ř. 20 „ stahování „ stahován
110*b* ř. 15 „ svrskl ji „ svrskl
112*b* ř. 3 sh. přidej: vz ščudlovat
112*b* ř. 20 zd. přidej: vz ščodlit
112*b* ř. 24 sh. ščrček místo škrček
116*a* ř. 9 sh. šlocháň m. šlochán a polož za: šlohanec.
119*b* ř. 12 zd. peníz, místo peníz.
120*a* ř. 12 zh. kozelku „ horelku
122*a* ř. 26 zd. tanečnica „ tanečnice
123*a* ř. 3 sh. Tisá-li „ Tisáli
123*b* ř. 24 zd. na tr' „ na tr
124*a* ř. 17 sh. tančiti, „ tančiti.
126*a* ř. 5 „ turčání, turkyň u Bart. místo turčání (u Bart.)?
126*a* ř. 19 sh. Přidej: vz totat.
126*a* ř. 19 zd. vlož: tutoň, vz tytuň.

———

Dr. *Maxmilian Křepinský*. O poměru předlohy Hartmannova Gregoria k starofrancouzským legendám o sv. Řehoři . . . . K 2·20

Ant. Truhlář. Rukověť k písemnictví humanistickému, zvláště básnickému v Čechách a na Moravě ve století XVI. (Svazek I.) . . . . „ 3·—

Josef Truhlář. Katalog českých rukopisů c. k. veřejné a universitní knihovny pražské „ 2·50

Fr. Groh. Topografie starých Athen. Část I. . . . . „ 2·10

c) **Sbírka pramenů. Skupina I. Řada I.** (Spisy nejdávnější až do začátku XV. stol.)

Číslo 1. *Martin Hattala*. Besední řeči Tomáše ze Štítného. . . . . K 2·40
„ 2. *Adolf Patera*. Žaltář Poděbradský. . . . . „ 4·60
„ 3. Dr. *Justin V. Prášek*. Marka Pavlova z Benátek Million. . . . . „ 4·20
„ 4. *František Černý*. Evangeliář Olomoucký. . . . . „ 3·50
„ 5. *Adolf Patera*. O sv. Jeronymovi knihy troje. . . . . „ 2·30
„ 6. *Jan Loriš*. Sborník hraběte Baworowského. . . . . „ 5·60
„ 7. *Adolf Patera*. Čtenie zimnieho času. . . . . „ 2·32
„ 8. *Emil Smetánka*. Staročeské životy sv. otců. . . . . „ 17·—

d) **Sbírka pramenů. Skupina I. Řada II.** (Spisy od dob M. Jana Husi až po r. 1620.)

Číslo 1. Dr. *Just. V. Prášek*. M. Kabátníka cesta z Čech do Jerusaléma a Kaira roku 1491-1492. . . . . K —·80
„ 2. Dr. *Jan V. Novák*. Staročeská Gesta Romanorum. . . . . „ 4·60
„ 3. *Ant. Truhlář*. Jana Albína Ezopovy fabule a Brantovy rozprávky. . . . „ 5·50
„ 4. *Ferdinand Strejček*. Jana Hasištejnského z Lobkovic putování k svatému hrobu. . . . . „ 1·60
„ 5. Dr. *Čeněk Zíbrt*. Staročeský Lucidář. Text rukopisu Fürstenberského a prvotisku z roku 1498. . . . . „ 1·—
„ 6. Dr. *Čeněk Zíbrt*. Frantova práva. . . . . „ 2·—
„ 7. *Mil. Svoboda*. Mistra Jakoubka ze Stříbra překlad Viklefova Dialogu. . „ 4·30
„ 8. *Čeněk Zíbrt*. Markolt a Nevím v literatuře staročeské. . . . . „ 4·40

e) **Sbírka pramenů. Skupina II.** (Obsahuje literární korrespondence a prameny cizojazyčné.)

Číslo 1. *Josef Truhlář*. Listář Bohuslava Hasišteinského z Lobkovic. . . . . . . K 4·40
„ 2. *Adolf Patera*. Vzájemné dopisy Josefa Dobrovského a Fortunata Duricha z let 1778—1800. . . . . „ 5·80
„ 3. *Josef Truhlář*. Dva listáře humanistické. I. Dra. Racka-Doubravského. II. M. Václava Píseckého. S doplňkem listáře Jana Šlechty ze Všehrd. . . . . . „ 2·—
„ 4. Dr. *V. J. Nováček*. Františka Palackého korrespondence a zápisky. I. Autobiografie a zápisky do r. 1863. „ 2·80
„ 5. Dr. *V. J. Nováček*. Františka Palackého korrespondence a zápisky. II. Korrespondence z let 1812—1826. „ 3·10
„ 6. *Václav Otak. Slavík*. Karla Aloisa Vinařického korrespondence a spisy pamětní. I. Korrespondence od roku 1820—1833. . . . . „ 4·—
„ 7. Dr. *Josef Karásek*. Kollárova dobrozdání a nástin životopisný z roku 1849. „ 1·80
„ 8. *Vl. Francev*. Korrespondence Josefa Dobrovského. Díl II. . . . . . . „ 4·—
„ 9. *Adolf Patera*. Korrespondence Josefa Dobrovského. Díl III. . . . . . „ 3·30
„ 10. *František Bílý*. Korrespondence a zápisky Frant. Ladislava Čelakovského. I. Seš. 1. K 2·20. — Seš. 2. K 2·20. — Seš. 3. . . . . „ 1·80
„ 11. *J. V. Novák* a *V. Flajšhans*. Daniele Sinapiuse Neoforum Latinoslovenicum. „ 1·60
„ 12. Dr. *Richard Schmertosch* v. Riesenthal. Ioannis Cocini a Cocineto opuscula I. Isagoge ad tres sermones Ciceronis de oratore. . . . . „ —·56
„ 13. *Václav Otak. Slavík*. Karla Aloisa Vinařického Korrespondence a spisy pamětní, II. Korrespondence od roku 1833—1849. Seš. 1. . . . . . . „ 4·—
„ 14. *František Bílý*. Korrespondence a zápisky Frant. Ladislava Čelakovského. II. Seš. 1. . . . . „ 4·20
„ 15. *Ferd. Strejček*. Vojtěcha Nejedlého Bohyně, báseň v osmi zpěvích . . . „ 2·80

f) **Sbírka pramenů. Skupina III.** (Obsahuje práce bibliografické v jakémkoli jazyku sepsané od nejstarších časů až po doby přítomné.)

Číslo 1. *Čeněk Zíbrt*. Bibliografický přehled českých národních písní. . . . . K 5·80
„ 2. Dr. *V. Flajšhans*. Knihy české v knihovnách švédských a ruských. . . . „ 1·20
„ 3. Dr. *V. Flajšhans*. Literární činnost M. Jana Husi. . . . . „ 2·50
„ 4. Dr. *Zdeněk V. Tobolka*. Česká bibliografie. Svazek I. Za rok 1902. . . . „ 4·20
„ 5. Dr. *Zdeněk V. Tobolka*. Česká bibliografie. Svazek II. Za rok 1903. . . . „ 5·50
„ 6. Dr. *Zdeněk V. Tobolka*. Česká bibliografie. Svazek III. Za rok 1904. . . „ 5·—
„ 7. Dr. *Zdeněk V. Tobolka*. Český slovník bibliografický. Díl I. . . . . . „ 2·60

g) **Archiv pro lexikografii a dialektologii.**

Číslo 1. *František Št. Kott*. Příspěvky k česko-německému slovníku zvláště grammaticko-fraseologickému. . . . . K 11·60

Číslo 2. Dr. *V. Flajšhans.* Podrobný seznam slov rukopisu Králodvorského. . . . K 1·80
„ 3. *František Št. Kott.* Druhý příspěvek k česko-německému slovníku. . . . „ 6·20
„ 4. *František Št. Kott.* Třetí příspěvek k česko-německému slovníku zvláště grammaticko-fraseologickému. . . . . „ 13·70
„ 5. Dr. *Isidor Theod. Zahradník.* Slovník latinsko-německo-český pro Ladislava Pohrobka . . . . „ 2·20
„ 6. *Frant. Bartoš.* Dialektický slovník moravský. I. Část 1. K 5·50. — Část 2. „ 5·80
„ 7. *Jan František Hruška.* Dialektický slovník chodský. . . . . „ 3·10

h) Spisy J. Am. Komenského.

Číslo 1. Dr. *Jan Kvačala.* Korrespondence Jana Amosa Komenského. (Listy Komenského a vrstevníků jeho.) Nová sbírka. — Sv. I. K 3·—. Sv. II. K 3·60
„ 2. Dr. *Jan V. Novák* a *Adolf Patera.* J. A. Komenského Theatrum universitatis rerum. . . . . „ 1·20
„ 3. Dr. *Jos. Müller.* J. A. Komenského na spis proti Jednotě Bratrské od Sam. Martinia z Dražova sepsaný Ohlášení. Připojen spis Samuele Martinia z Dražova Třicet pět důvodův. „ 3·—
„ 4. *Jan V. Novák.* Jana Amosa Komenského: Moudrost starých Čechů, za zrcadlo vystavená potomkům. . . . . „ 1·70
„ 5. Dr *Jan Kvačala.* Korrespondence Jana Amosa Komenského. Listy Komenského a vrstevníků jeho. Svazek III. . . . . „ 6·—
„ 6. Dr. *Josef Th. Müller.* Jana Felina Rozebrání obrany Sam. Martinia. — Jana Amosa Komenského Cesta pokoje. — Induciae Martinianae. . . . . . . „ 3·80

i) Bibliotéka klassiků řeckých a římských:

Číslo 1. Q. Curtius Rufus O činech Alexandra Velikého, krále macedonského. Přeložil *Frant. Št. Kott.* . . . . K 4·80
„ 2. Aristotelova Ústava Athenská. Přeložil *Josef Pražák.* . . . . „ 2·—
„ 3. Herondovy Mimiamby. Přeložil *Jan Lad. Čapek.* . . . . „ 1·20
„ 4. P. Ovidia Nasona Fasti. Přeložil *Ant. Škoda* . . . . „ 2·40
„ 5. Homerova Odysseia. Přeložil *Antonín Škoda.* Díl první. Vydání II. . . . . „ 2·—
„ 6. G. Suetonia Tranquilla Životopisy XII císařů římských. Přeložil *O. Kubelka.* „ 4·—
„ 7. Gaja Velleja Paterkula Dějiny římské až ku konsulátu M. Vinicia. Přeložil *Frant. Št. Kott.* . . . . „ 2·—
„ 8. T. Maccia Plauta Mostellaria. Přeložil *Jan Lad. Čapek.* . . . . „ 1·80
„ 9. Homerova Ilias. Přeložil *Antonín Škoda.* Díl I. . . . . „ 1·80
„ 10. Xenofontovy Drobné spisy. Přeložil Dr. *Karel Müller.* . . . . „ 3·40
„ 11. M. Juniana Justina Výtah z dějin filippských Pompeja Troga. Přeložil *František Št. Kott.* . . . . „ 3·80
„ 12. Homerova Ilias. Díl II. Přeložil *Antonín Škoda.* . . . . „ 2·50
„ 13. Thukydidovy Dějiny války Peloponneské. Díl I. Přeložil *Jan Konůpek.* . „ 2·—
„ 14. T. Maccia Plauta komoedie „Pseudolus“. Přeložil *Jan L. Čapek.* . . . . „ 1·50
„ 15. Thukydidovy Dějiny války Peloponneské. (Díl II.) Přeložil *Jan Konůpek.* „ 1·50
„ 16. Homerova Odysseia. Díl II. Přeložil *Ant. Škoda.* . . . . „ 1·50
„ 17. Thukydidovy Dějiny války Peloponneské. Díl III. Přeložil *Jan Konůpek.* „ 1·50
„ 18. Jezdci. Komoedie Aristofanova. Přeložil *Aug. Krejčí.* . . . . „ 1·20

Číslo 1.—4. této Bibliotéky vyšlo nákladem Aloisa Wiesnera.

Tiskem Aloisa Wiesnera v Praze, knihtiskaře České Akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění a c. k. české vysoké školy technické v Praze.